VALENTIN SILVESTRU

PRAF ȘI PULBERE

Editura Albatros

VALENTIN SILVESTRU

PRAF ȘI PULBERE - POVESTIRI VESELE ȘI ÎNGÂNDURATE

EDITURA ALBATROS

BUCUREȘTI 1996

UN CAL PENTRU O FEMEIE

Bâlciul e numai larmă, forfotă și culori. Strigăte voioase te cheamă la mititei, vată pe băţ, roata norocului. Scaunele cu lanţuri se învârt ameţitor, în chiotele copilelor cu obrajii fierbinţi. Înţepeniţi pe căișorii cu traseu circular, copiii stau gravi, să nu se sperie animalele de lemn.

Se consumă seminţe de bostan, pătrăţele de susan, vafe, gogoși, plăcinte cu dovleac, clătite cu marmeladă, rahat, cornuri cu nuci, pâinișoare unse cu miere și, semn al vremurilor noi, se bea pepsi și cocă cola, sau oranj la sticlă de plastic.

Printre Dacii-combi, Mercedes-uri și Renault-uri, boi plăvani privesc placizi, vaci sfioase rumegă duse pe gânduri, cai focoși nechează, frământă zăbalele spumegând și se zbat în frâul strunit meșter de stăpân.

Bărbatul bine hrănit, care pășește zâmbitor printre coveţi, fluiere și roţi de caș, e urmat de un ţârcovnic ce-i duce geanta-diplomat, și ascultă, cu capul plecat, ce-i spune, din când în când, stăpânul. Ţiganul tânăr, cu chip posac și pălăria rotată trasă până la sprâncene, pare a căuta și el ceva, cu nevasta după dânsul. Ţiganca e foarte tânără și foarte mândră. E îmbrăcată în portul multicolor al naţiei, cu fustă creaţă, cu pieptăraș negru peste bluza de o albeaţă strălucitoare. De sub basma se lasă până spre șale un șarpe de

coadă lungă și groasă. Ovalul feţei pare desenat de un pictor, pomeţii proeminenţi, fruntea înaltă și, pe sub gene lungi, de mătase neagră, o privire arzătoare, care pare a nu se opri pe nimic anume. Pășește cu graţie de barză printre nuferi, în ciuboţelele ei roșii cu ţinte aurii. E atât de chipeșă și elegantă că se uită după ca și bărbaţii, și femeile.

Întâlnirea dintre cele două perechi e inevitabilă. Între tarabele ce au strâmtat drumul. Se uită unii la alţii. Bărbatul înalt și voinic la ţigăncușa mlădie și gătită. Ţiganul, la geanta roșie, de două ori mai mare decât cele obișnuite.

— A ta e mândreaţa asta, ţigane?

— E nevasta mea, Domnule.

— Nu mi-o vinzi mic? Că-i prea frumoasă pentru tine.

Câţiva gură-cască se opresc să asculte.

— La preţ bun, o vând — zice ţiganul, înfigându-și o mână în chimir.

Peţitorul încearcă s-o piște de obrazul cafeniu pe semeaţa doamnă. Femeia se ferește iute și dibaci.

— Și cât vrei tu pe ea, omule?

Ţiganul se uită peste acoperișurile scunde ale prăvălioarelor, acolo unde se ghicesc autorii sforăiturilor și ai nechezurilor.

— O dau pe un cal bun! – zice, alb.

— Ce-o fi însemnând pentru el „un cal bun?” — e consultat secretarul.

— La ei, semnifică un armăsar tânăr de rasă… Azi, ajunge cam la un milion — șoptește, piţigăiat, cel cu geanta.

Bărbatul zâmbește, larg:

— O nimica toată!… Dar ea ce părere are?

— Merge, domnule, unde îi spun eu. Că de aia e nevastă, să asculte.

Femeia stă tăcută. Absentă, parcă.

— Da’ pe urmă — strigă unul dintre privitorii de pe margine

— După ce ţi-a mâncat lefteria, fuge înapoi la ăsta.

Se face haz.

— E adevărat? – întreabă cumpărătorul.

— Se poate — zice, liniștit, ţiganul. După cum și calul se poate înapoia la stăpânul lui, care l-a crescut.

— Atunci, ce fel de afacere e asta?

— Eu știu cum să ţin un cal, ca să nu mai plece — răspunde ţiganul.

— Să vedem totuși și părerea ei: ce zici, mândreţeo? Dacă te duc la mine, fugi?

— Bun înţeles!

Glasul sună argintiu, melodios.

Spectatorii hohotesc.

— Atunci, mai bine te iau cu chirie pentru câteva zile…

Gluma nu place. E proastă.

— Merge și așa, boierule — cuvântă din nou ţiganca. Dar o să plătești, cât nu merită.

— Lasă că am de unde!

— … Că întâi îţi fac un semn — continuă, ca și cum nu l-ar fi auzit.

Și, fulgerător, scoate de undeva, de la brâu, un stilet scurt, cu lamă strălucitoare:

— Îţi tai o bucăţică de nas, s-o am ca amintire.

Bărbatul nu mai zâmbește: face un pas îndărăt.

— Și pe urmă — zice, netulburată — îţi iau și restul, ca să nu mă uiţi dumneata pe mine.

Printre râsete, câţiva aplaudă, ca la teatru.

Ţiganul surâde, în sfârșit, și el: dinţii albi și mici, ca de veveriţă…

Cel cu oferta, caută să se retragă, binișor, din cercul ce s-a strâns.

— Apoi asta-i femeie de-un cal? – zice unul, din mulţime.

— Hai, bărbate, să cumpărăm calul — îşi îndeamnă femeia soţul. Că noi după un cal adevărat am venit la târg, nu?

Și pornește înainte, mândră, chipeșă, cu mersul legănat și cu ţiganul după ea. Mulţimea, tăcută, îi deschide loc ca unei regine…

CĂLUGĂRUL DIN VECHIUL SCHIT

Cei trei domni, tineri și nu prea, și cele două doamne, mai mult sau mai puţin pârguite se desfată, la masa cu lumânările și buchete de plastic lucitor, cu bunătăţile braseriei categoria lux. Au mâncat șalăul cu sos remoulade și acum așteaptă fripturile de căprioară. Sunt prevăzute la desert mere coapte în foietaj și apoi cafele gingirlii, fierte la nisip; Se bea votcă rusească, gin. Whisky, un lichior sângeriu, iar careva dintre ei a cerut vin negru.

Se spun anecdote cu și fără perdea; la care se produc sură suri fals jenate, hohote cu icnituri voluptoase, plescăituri și bătăi din palme când e rostită câte una mai groasă.

Trecerea printre mesele acoperite cu feţe albe ca spuma laptelui a unui călugăr spătos, cu ciomag și traistă, chică lungă și lată sub potcap, dar bărbuţă încă tânără, ascuţită, iscă și aici oarecare surprindere. „Ia vezi, cum a scăpat ăsta” șuieră, din colţul tejghelei de bar, șeful cu smoking, către chelnerul cu îi letcă roșie, ca a maimuţelor de la circ. Acesta o și pornește, rotit coregrafic, după neobișnuitul oaspete. „Părinte, nu vă supăraţi, braseria e rezervată pentru oaspeţi”. „Oaspete sunt și eu, fiule, din mila Domnului”, și ridică ciomagul ca pentru binecuvântare.

„De altfel — zice băiatul, încurcat — după cum vedeţi, nici nu sunt locuri”. „Găsim, fiule, găsim — e calmat, cu nepăsare blândă. Uite-aici, la coconi și la cocoane…”

Și se aşază, netam-nesam, la masa celor cinci, unde, într-adevăr, un scaun era liber.

Un butuc căzut într-o baltă cu broaște n-ar fi provocat o mai mare surpriză. Mesenii înmărmuresc. Chelnerul șovăie, nu știe cum să-l deconseieze pe intrus.

— Ce-i cu dumneata? – întreabă, îngheţat, cel din celălalt capăt al mesei.

— Venii să vă binecuvântez ospăţul domnilor și domniţelor.

— Surâde călugărul, dezvelind privirilor treizeci şi doi de dinţi albi. Hodinesc puţin cu domniile voastre, iau o danie pentru sfântul schit pe care-l bat ploile și-l rod carii și plec apoi nesmintit.

Smochingul, sosit în tropot la faţa locului, și jacheta roșie îl apucă ușurel de braţ:

— Nu e voie aici, nu se poate, nu se cade, vă rugăm frumos…

La oarecare distanţă s-a ivit și portarul, cu o înfăţișare de urs.

— „Zise Domnul către Samson: nu voi lăsa filistenii să te abată” cântă călugărul, fa turnaţi-mi și mie un păhăruţ, că mi s-a cam subţiat glasul de sete.

Portarul e și mai aproape. Îi suflă, baritonul: „Vino cu mine, avem un alt loc pentru dumneata!”

Una din doamne, însă, se înveselește brusc:

— Ia lăsaţi-l! Ta daţi-i pace!

Cel mai argintat de la masă face semn trioului autorităţii să se depărteze.

— „Nu arătaţi paharul gol celui însetat” — cântă, iar, mosafirul.

E întrebat, cu voie bună, ce i-ar plăcea să bea. Arată spre sticla cu vin negru, în timp ce-și pune jos traista și bățul şi-şi netezește, cuviincios, barba și pletele. E întrebat și dacă i-e cumva foame.

Nu. Vrea numai „Turtel, burtel, buză de viţel”. „Adică?” — e întrebat, cu voioșie. „Ghici, ghicitoarea mea”. „Hai, zi-i, că nu știu”. „Asta-i pita, dragilor, turta”.

Și apucă două din pânișoarele rumenele, aruncându-le pe amândouă, deodată, în prăpastia gurii.

— Ia mai zi-i din astea — râd cuconiţele. Mai știi?

— D-apoi… „Vână-ntinsă, gaură-aprinsă”, „Ce-i?; Ce-i?” bat din palme doamnele. „Lumânarea”. Sau: „Lână peste lână şi la mijloc vână”. „Aoleu!” pare a se speria unul din domni. „Ce să fie?” „Mănușa”.

— Hai că e hazos — zâmbește, duios, doamna cu părul albastru.

— „Drot încârligat, în carne băgat”. Ei, ce-i?

— Habar n-am — mustăcește cam acru, domnul cu papion roșu.

— Cercelul. Și: „Tu mă faci om. Cu te fac neom”. Asta ar fi rachiul… Nu c-aș râvni, dar parcă aș gusta și din șipul acela chihlimbariu. E englezesc, nu?

I se toarnă whisky.

— Cu ce te ocupi părinte, acolo, la schit? – se interesează cel cu fular de mătase sub cămașa fistic.

— Cu multe, domnule. Scoatem dracii din femei.

— Ei, aș! Cine-i poate scoate de tot?

— Nu de tot. Doar pe cât e cu putinţă.

— Eu am draci — surâde, parșiv, cea mai tânără, cu coadă lungă strânsă în vârful capului. Ce mi-ai face?

— Slujbe, domniţă. De zi și de noapte. Îi biruim. Totdeauna îi biruim. Se mai întorc ei, dar tot îi biruim până la urmă. Mai dăm și cu fierturi, să-i opărim, să-i înecăm.

— Ce fierturi? Cu ce? – vrea să știe a treia, bălaie și cam sașie.

— Cu multe… Cu larba-surzilor, cu Brânca-ursului, cu Beșicoasă…

— Hai, că ne-ai omorât — râd, toţi. Există o asemenea plantă?

— Cum nu, cum nu. E păroasă și cu potirul umflat, ca o băşică verde. Mai folosim și Ghizdeiul în patru muchii, Gălbioară, de prin fâneţe. Și Nasul-curcanului.

Unul din domni face cu ochiul, vrând să știe dacă acela e „bun și pentru bărbaţi”. Doamna albastră apreciază că ea cunoaşte un singur remediu eficace, în acea privinţă, anume „să pa și lopata”. Cea aurie știe că în Africa ar crește, totuși, ceva…

— Avem și noi — povestește călugărul, voios. De-o pildă, ouăle-popii.

Explică mesenilor că acea plantă are multe culori și „două șuviniţe”. Pentru aceleași scopuri ar fi și Nasul-curcanului, ce face niște strugurei. Sau Brânca-ursului. Ori Chica-voinicului.

Domnii par numai, ori sunt vag interesaţi. Pe doamne le farmecă însă, pare-se, detaliile de structură floricolă. Între informaţii și descripţii, oaspetele rade, din când în când, câte un pahar cu din toate. Înfulecă numai chifle.

„Îndestulatu-m-am, o, Doamne — începe să cânte, cu glas vibrant — și mulţumire îţi aduc”…

Străinii din local înalţă capetele, curioși. Șeful sălii și chel nerul apar rapid în preajmă. Portarul e și el pe-aproape, în uniforma-i băţoasă și cenușie.

— Mă duc, mă duc — îi liniștește călugărul. Binecuvântaţi voi, fii și fiicele ale Sionului — face semn sfânt peste cei de la masă. N-o să mă lăsaţi să plec de la inima voastră caldă fără danie pentru schit, nu-i așa?

Cel din capul mesei îi întinde, rânjind, o hârtie albastră.

— Va ajunge ea, vreodată, la schit, părinţele?

— Neapărat, fiule, neapărat. Dacă nu toată, măcar în parte, și blagoslovit îţi va fi numele. Cum îţi zice? Să te pomenesc.

— Pavel.

— Cinste ţie, Pavele — cântă iar călugărul, punându-și traista pe umăr și luându-și toiagul — vremea să nu te învingă, bărbăţia nu ţi-o stingă, prapurul să nu ţi-l strângă.

Și o ia ţeapăn și roșu către ușă, cu alaiul celor trei păzitori după el.

— Nu i-am cerut adresa schitului… – îşi amintește, cu pripă, fata sașie. Mă duc după el…

— Lasă, că-i luăm noi urma, se hlizește cel cu fularul. Tu stai liniștită…

CUM TRATAŢI DUMNEAVOASTRĂ RĂCEALA?

Doctorul m-a ciocănit, m-a ascultat, m-a pus să tușesc, mi-a băgat ceva în ureche, și un termometru în gură și mi-a spus că sunt răcit cobză. Să iau aspirine, vitamina C, paracetamol, diazepam, scolopedrină, amfiloctonă, ribozulinazol, să beau ceaiuri, să evit ciorbele pipărate, să vorbesc puţin, să stau la pat, să fac băi fierbinţi, dar mai ales să mă las injectat de două ori pe zi cu un medicament elveţian nou care are în componenţa lui șapte substanţe vindecătoare absolute.

Am trimis o cumnată la Crucea Roșie, alta la farmacia particulară „Zambila” și o a treia la Ambasada Elveţiei. N-au găsit, niciuna ce căutam. Produsul s-a aflat după un anunţ dat la televiziune cum că sunt în stare gravă și că se așteaptă de urgenţă o binefacere contra-cost. Mi l-a adus acasă un tânăr cu barbă, care a cerut pe zece fiole o sută de dolari. Familia a pus mână de la mână, i-a dat suma, mi s-au cumpărat și seringi pe care le folosești o singură dată, pe urmă le arunci.

Dau telefon la policlinică să-mi trimită o soră de caritate, un frate de cruce, o asistentă social-economică să-mi facă injecţia. Mi se spune de la „Informaţii” să mă înţeleg direct cu doamna Veronela. Doamna Veronda îmi transmite că ea nu face injecţii la domiciliu, fiindcă în puţinul timp liber dă lecţii de balet la ea acasă și repară umbrele împreună cu soţul, care n-are o mânu. Mu sfătuiește însă să iau legătura cu medicul ce mi-a prescris injecţiile și acela să mi-o trimită pe propria lui asistenta, domnișoara Cocona. Doctorul e amabil, însă mă înștiinţează că are ca asistentă o teroristă care nu s-ar învrednici nici pentru el, d-apoi pentru un străin. Îi notific că o plătesc, nu vine degeaba.

El îmi spune că nu se pune în mișcare nici dacă o poleiești cu aur, din cauză că are suficienţi bani din alte afaceri, vrea chiar să-și deschidă o policlinică proprie, cu plată. Îmi propune să fac apel la un azil de bătrâni, sau la o organizaţie umanitară internaţională din

acelea ce activează în ţara noastră, să le spun eventual că am o boală necruţătoare și contagioasă.

Nu reușesc timp de două zile să obţin nicio injectoare, mă apucă toţi dracii și când mai apare și femeia brunetă care-o ajută pe nevastă-mea la spălatul rufelor și la rărirea cămășilor mele — ce dispar periodic, când câte una, când câte două — strig la ea că nu vreau s-o văd cât sunt bolnav, mi-ajunge o pacoste.

Dânsa îmi cere mieros iertare că mă supără și vrea doar să știu că „acea cămașă cu puchilele" n-a luat-o ea, ci a căzut de pe frânghie din cauza vântului. E însă de părere că mi-ar trebui niște ventuze zdravăne, care mi-ar lua răceala cu mâna. Unde naiba să mai caut și ventuze? – strig iar, dar ea mă liniștește, fiindcă le are acasă, fuge să le aducă deoarece are un autobuz de ora 11 până-n poarta casei ei, care e la 18 kilometri de-a noastră, într-o comună-satelit.

Pe seară se întoarce cu 16 ventuze (și o sticlă de ţuică — fiind că alcool n-a găsit). Mi le aplică empiric și dur, una din ele chiar pe o fesă — fiindcă am boscorodit-o de pomană și vrea să mă facă să sufăr suplimentar — apoi mă freacă zdravăn cu mâinile-i noduroase, scăldându-mă în ţuică până la ameţite. Arde niște hârtii într-o cană („tăciune mi-ar fi trebuit — dar de unde?") Îmi dă să beau apa astfel distilată și mă descântă în limba ei. Adorm bușteau. Mă trezesc în sudori, vindecat.

Săi da (i un premiu — îi pun în vedere familiei. I se dau bancnote și o cămașă nouă-nouţă de-a mea, pentru băiatul ci care stă de doi ani (a răcoare pentru tâlhărie. Îmi arată cămașa – să știu care e, ca nu cumva s-o bănuiesc. Arunc odată cu *seringile și* medicamentul, luate pe dolari; de abia acum am observat că expirase în 1985.

A IEȘIT CU TOTUL ALTCEVA…

— Care baţi în ușă la ora asta?
— Eu sunt, Dudu… Deschide…
— Dudu? Care Dudu?
— Ce ai, Maricico? Ai înnebunit? Nu-ţi mai cunoști bărbatul?
— Bărbatul meu are cheie, nu trebuie să bată la ușă.
— Dacă ai pus zăvorul, cum vrei să intru?

— Am pus zăvorul la ora 12. Acum e două spre dimineaţă.

La ora asta nu mai primesc bărbaţi, chiar dacă sunt ai mei.

— Am întârziat. Am să-ţi explic.

— Mâine, pe la zece.

— Deschide odată, că altfel sparg ușa.

— Dac-o spargi, de ce s-o mai deschid?

— Maricico, nu mă ţine-n stradă.

— N-am unde în altă parte.

— M-am încurcat… A fost o problemă…

— Am stat gătită, cu pălărian cap și cu biletele de spectacol în mână, și te-am aşteptat. Nu trebuia să mergem la teatru?

— Ai dreptate. Așa plănuisem. Dar dacă m-am încurcat…

— Cu cine te-ai încurcat?

— Nu e ce crezi tu…

— Dar de unde știi ce cred eu? Mi-ai telefonat? Ai trimis vreo vorbă prin cineva?

— Am să te lămuresc. Ai să mă înţelegi.

— Acuma, degeaba îmi spui. Sunt buimacă. Mă duc să mă culc.

— Maricicooo!

*

— Alo, domnu'!

— Pe mine mă strigaţi?

— Sunt locotenent-major Florescu Panait. Vă rog să-mi prezentaţi actele dv.

— Locuiesc aici.

— Atunci de ce urlaţi așa?

— Nu pot să intru în casă.

— Vreţi să-mi arătaţi actele?

— Nu umblu cu buletinul la mine… E o mică neînţelegere cu nevastă-mea… A pus zăvorul la ușă și nu mă… Nu vrea să… N-o pot convinge… Puteţi s-o întrebaţi; e dincolo de ușă.

— Cum vă numiţi?

— Dobre Dudu.

— Alo! Doamna Dobre!… Doamna Dobre, vreţi să răspundeţi? Suntem de la Poliţie… Nu răspunde, nu e nimeni în spatele ușii. Prin

urmare, dumneata nu numai că n-ai acte, dar și minţi… De ce voiai să intri în această casă? La cine zbierai așa, la o oră atât de târzie din noapte?

— La nevastă-mea. Dacă nu-mi deschide?!

— Mergi cu noi. Intră-n mașină.

— Domnule, eu stau aici, crede-mă.

— Vedem noi. Sper să te alegi numai cu o amendă. De-o camdată! Poftește, te rog!

— Alo, Maricica?

— Da. Ce e?

— Maricico, sunt eu, Tuţa. Am ascultat de la fereastră toată tărășenia, că m-aţi trezit și pe mine… Să știi că l-au luat pe bărbatu-tău la Secţie.

— Și ce? îl omoară?

— Nu prea e plăcut. Dă-le un telefon. Cică n-avea buletinul la el. Eu nu m-am amestecat.

— Fă în continuare așa.

— Crezi tu că e bine?

— Noapte bună, că mi-o somn.

*

— Bună seara.

— Bună. Ce doriţi?

— Cu domnul locotenent major Florescu Panait.

— Eu. – Vă rog să mă iertaţi. Sunt soţia cetăţeanului Dobre Dudu, pe care l-aţi arestat acum o oră.

— Nu l-am arestat. Îl amendăm pentru tulburarea liniștii publice. De ce nu i-aţi deschis ușa? De ce n-aţi răspuns când v-am strigat și eu?

— Ei, mici probleme familiare. Eram supărată că vine atât de târziu… Au și femeile hachiţele lor… Ori nu le știţi?

— Doamnă, luaţi-vă soţul, dar nu mai faceţi glume de astea.

Și pe viitor, controlaţi, când pleacă, să aibă buletinul la el.

— Vă mulţumesc mult!

*

— Tuţa! Ce cauţi tu aici?
— Hai, lasă, lasă că vorbim acasă. Te-am căutat.
— Domnule locotenent, eu…
— Hai, dragă, că e ora trei. Când mai dormim?
— Mergi sănătos, cetăţene Dobre Dudu. Și fii mai atent cu soţia…

*

— Ce-i cu tine Tuţa? Cum ai ajuns aici?
— Dacă nevastă-ta n-a vrut să te recunoască… Doar nu era să te las noaptea la arest.
— Da' ce curajoasă ai fost să te dai tu drept… Ai discutat cu Maricica?
— Oarecum.
— Să vezi că nici acum nu deschide ușa. O știu eu! Ea dracului de încăpăţânată.
— Ei, n-o deschide ea pe a ei, ţi-o deschid eu pe a mea. Că doar suntem vecini buni, nu?
— Ce-i asta! O invitaţie?
— Numai până mâine la zece. N-a zis ea să vii la zece?
— Tuta, ia stai: ia uită-te-n ochii mei.
— Na, că mă uit.
— Tu mă chemi să dorm la tine? Sau glumești?
— Faci cum vrei.
— Dar nu mi-ai zis niciodată că… Nu mi-ai dat a înţelege… Nici nu mi-a trecut prin cap că…
— S-a constatat, pe plan mondial, că bărbaţii sunt mai proști ca femeile; deși, la prima vedere, nu se observă.
— Tuta…!
— Ce mai e?
— Tuta, ești o femeie… Cum să-ţi spun?
— Lasă, că-mi spui în casă cum sunt; aici e întuneric și nu prea se vede.

*

— Dom locotenent!
— Ce e, mă?

— Ăla, de-a plecat: nu striga la ușă „Maricico”?
— Da. Și?
— Acu’ i-a zis „Tuţa”.
— Ei, nu știi cum îşi alintă bărbaţii femeile? Tu cum o strigi pe a ta? Că eu îi spun alei mele „Pisicuţă”, „Ţumburuc”, Lăcăţică”.
— Să mă iertaţi, dar eu îi spun „fă”.
— Treaba ta…

LECŢIA DE ZOOLOGIE

Profesorul strigă catalogul, notează absenţii, îşi șterge apoi tacticos, ochelarii cu o cârpuliţă galbenă și întreabă clasa:
„Despre ce vom vorbi noi azi?”. „Despre oaie.” răspunde clasa, veselă, în cor. „Foarte bine. Ia să vedem: ce știm noi despre oaie?”
Se ridică mai multe mâini:
— Ia spune-ne tu, Năstăşel Niculina.
— Noi știm despre oaie — se repede Niculina — că este mamiferă și vertebrată.
— Bun. Așa e. Dar ce fel de animal este dânsa? Să auzim ce ne spune, în această privinţă, Codru Maricel.
— Dânsa este un animal domestic rumegător.
— Bravo. Și de ce-o ţine omul pe lângă casa lui?
E rândul Elenuţei Stamate să zică de ce:
— Omul o ţinea, odinioară, pe lângă casa lui
Profesorul pare mirat:
— Cum adică „odinioară”?
— Adică altă dată.
— Cum adică altă dată? – insistă dascălul. Când altă dată? În Antichitate? în Evul Mediu?
— Altă dată… – șovăie Elenuţa — adică înainte de Revoluţie.
— Și acuma ce face? O lasă să se sălbăticească?
Copiii râd”.
— Acuma… n-o mai ţine — se izbăvește fetiţa.
Profesorul vrea alt răspuns. Acesta nu-i place. Vasile C. Costache e cel ce răspunde că omul are de la oaie coamele și copitele pe care le vinde la „centru”. „Coarne ai tu” — se supără, de-a binelea, omul de la catedră, ceea ce produce o des tindere generală. Mândruţ

Ecaterina aduce un plus de lumină, precizând că „dânsa dă și lapte, care e gustos”. Iar Cicoran Tudorică oferă răspunsul esenţial: „Oaia ne dă carne, pe care o ducem cu vapoarele la musulmani, și lână”. „Unde ducem carnea n-are importanţă, i se spune principalul e că ne-o dă nouă. Iar noi facem cu ea ce vrem”. „Îi luăm și pielea” – se aude un glăscior din fund. „Și maţili” — completează un băieţel mongoloid. „Foarte bine — e încurajat — spune tu.

Kazil Ismet, la ce folosesc intestinele, nu «maţili» cum greșit pronunţi? „Se face strune de vioară”. „Nu se face, ci se fac, fiindcă e mai multe. Pricepi?” Băiatul dă din cap, timid.

Dar Stamate Elenuţa a rămas cu mâna ridicată.

— Ce e dragă? Nu ești de acord?

— Dom’ profesor, noi nu mai luăm lâna oilor.

— De ce, draga mea?

— Că n-o cumpără nimeni deoarece s-a adus din Australia, iar aceea din sacii noștri de anul trecut, știţi cum Js-a făcut?

Praf s-a făcut. Și tata a zis că nu mai rentează.

— Dar câte oi aveţi?

— Zece mii.

— Zău?

— Da, că tata e directorul IASE.

— Și cum procedează? Nu mai tunde oile?

— Noi le omorâm — spune, cu seninătate, un flăcăuaș înalt, bălai.

— De ce le omorâţi, mă? De ce?

— Că nu mai avem nutreţ. Și carnea n-o vrea nimeni. Și a zis mama că mai bine le dăm la câini. Și atunci tata, cu unchii mei, le omoară. Numai berbecuţii îi ţinem, că le cer arabii.

— Copii — se tulbura vizibil profesorul — noi aici facem știinţă, zoologie, nu comerţ. Nici politică. Noi vorbim despre oaie în general, ca specie a faunei terestre.

— Așa era altă dată — sare din nou, încăpăţânată, Elenuţa.

— Așa va fi totdeauna! – strigă, exasperat, magistrul.

— Dom’ profesor — se ridică altă fată negricioasă. Dacă vreţi, eu le aduc pe cele zece ale noastre aici la școală. Că alt fel trebuie să le fugărim de-acasă. Mor de foame.

— Hai, gata cu prostiile — li se hotărăște, aspru. Vreau să aud care anume specii cresc la noi, în Dobrogea.

— Merinos — i se răspunde.

Și, șovăielnic:

— Dar n-o să mai crească…

O copilă speriată se ridică, roșie ca focul. Izbucnește-n plâns:

— Dom' profesor, vorbiţi dv. cu tata, să nu mai taie mieluţii… Căci, săracii n-au nicio vină. Ce-s ei de vină dacă-s de astrahan că au preţ la căciuli?

— Foarte bine — încearcă, încurcat, zoologul — ai amintit că avem și rasa astrahan. Foarte bine. Și de ce altă rasă mai dispunem noi?

Tăcere în clasă. Un lungan care, probabil, repetă anul și se ţine de șotii, mormăie, undeva, în ultima bancă:

— C-o fi tunsă, c-o fi rasă, tot le radem pe toate…

Soneria anunţă recreaţia.

Profesorul îşi tamponează fruntea cu batista și iese cam împleticit.

A uitat să le mai pună și note, elevilor.

FATA CARE CĂUTA SERVICIU

După o oră de așteptare în soarele blând al lui septembrie m-am urcat, în sfârșit, în tramvaiul galben cu numărul 34. Aşezându-mă pe un scaun unde o aveam în faţă pe cântăreaţa Bianca Brad, afiș, într-o poziţie extrem de crăcănată.

Tocmai mă întrebam cum cântă oare domnia-sa în această dificilă postură, când sunt abordat, pe neașteptate, de singura călătoare ce se mai află în vagon, o domnișoară căţărată pe tocuri roșii, cu o fustiţă galbenă de dimensiuni extrem de economice și o bluză verde despre care dacă zic că era foarte decoltată pronunţ un diminutiv. Altminteri era drăgălașă, cu părul tuns scurt. Îi spânzura de umeri un fel de gentuţă de copil.

Avea un glăscior dulce și tărăgănat:

— Domnu' vă rog, nu știţi unde aș putea găsi și eu un serviciu?

— Ce serviciu — zic — de ceai? De cafea? De compot?

Și-mi vine în minte un magazin „Colens”, cu asemenea chestii, unde cred că am văzut un ansamblu de porţelan chinez costând un milion (de lei).

Fata însă voia să muncească.

— M-aș angaja la orice — zice.

— Dar ce specialitate ai? – caut să mă aflu în treabă, dacă tot am intrat în vorbă.

— Știu mai multe de toate — se repede — dacă mă luaţi la dumneavoastră, fac ce aveţi nevoie.

Trece o negură printre noi, domnișoara a găsit o adresă greșită. Dar mi-amintesc, brusc, că umblăm de o săptămână după cineva care să ajute la călcat cearşafurile. De când nu le mai dăm la “Nufărul”, care ne-a sfâșiat până acum trei garnituri de pat, s-a ivit problema călcatului…

— Dar de călcat, știi să calci?

— Ce să calc? – întreabă, bănuitoare.

— Rufe. Ce altceva?

Văd pe feţișoara ei bucălată o pală de dezamăgire:

— Dacă aveţi mare nevoie…

— Hai! – o îndemn, fiindcă am și ajuns la capătul tramvaiului.

Se ia tropăţel după mine.

Intrăm în casă.

— Cine-i duduia? – ne întâmpină nevastă-mea, cu adversitate.

Tânăra capătă o culoare albăstrie.

— Săru-mâna, doamnă, mă cheamă Anișoara. Zicea domnu’ că aveţi de călcat.

— Din ce ţinut al patriei ai cules-o? – sunt întrebat de stăpâna casei, în timp ce-o conspectează suspicios pe musafiră, de la pantofi la tunsoare. Să nu te superi — îi notifică — dar bărbatul ăsta al meu are obiceiul că-mi introduce în casă, fără anunţ, toate sortimentele de vagabonzi din ţară și din comunitatea europeană.

— Eu sunt româncă — specifică intrusa — și nu-s vagabondă. Vin de la Focșani și-mi caut de lucru la București.

Scoate, cu grăbire, spre atestare, un buletin hărtănit din gentuţă, precizând că e expirat și e în el o filă “ruptă” de fostuţ soţ, care a bătut-o și i l-a distrus „într-adins”. La 19 ani, are în urmă o căsnicie ratată în chip dramatic.

Dacă-i vorba de o moldoveancă, inima consoartei se moaie.

O aşază, în sfârșit, pe un scăunel în bucătărie, o întreabă dacă vrea o cafea, focșăneanca dă din cap, rugând doar să se adauge, dacă se poate, și „o bucată de pâine”. Bineînţeles că e ospătată cu mai mult decât atât. Mănâncă într-o viteză de film mut şi bea cafeaua ca pe-un pahar de apă pe secetă.

Eu îmi văd de treburi în birou, dar aud și taifasul franc de alături:

— Ia spune drept: ești damă?

— Am vrut, doamnă, sinceră, să fiu, da’ am dat, de la început chiar, peste un poliţist civil. M-a dus la secţie, m-an ţinut o noapte și m-au trimis înapoi la Focșani, după ce mi-au dat și o palmă ca să nu-mi mai facă acte.

— Unde ţi-au dat palma?

— La fund, cică să nu mă pocească.

De ce n-a rămas la Focșani? Fiindcă n-are părinţi, o ţinea o mătușă. Dar mătușa n-a mai primito, fiindcă vindea acolo susan *„angro”.* Și mătușa unde mai stă? I-a făcut turcul un cort în curte, i-a pus acolo și plita, și-i dă cinșpe dolari pe lună. Așa că Anișoara a venit iar la București. Și unde-i bagajul? În gară, că a și dormit acolo.

Acţiunea călcatului nu pare prea interesantă. I se tot arată fetei cum se ţine fierul, „fii atentă că-mi arzi faţa de pernă”; „Dar tu ești cam toantă draga mea”; „să mă iertaţi, dar eu am umblat numai cu lucruri mici” *etc.* În sfârșit, se ajunge la ideea utilă ca nevastă-mea să calce și specialista doar să împăturească obiectele, ceea ce dovedește a face cu dificultate, dar și cu bunăvoinţă.

Spre seară i se propune un duș. Apoi o cină.

Ar fi momentul plăţii pentru serviciu și al despărţirii.

— Nu mă mai ţineţi? – se întristează vădit Anișoara.

— Unde să te ţinem? – întreb și eu. Nu vezi cum stăm? Două odăi…

— Aoleu, iar mă duc în gară și mă smotocesc golanii. Știţi ce-i acolo?

Ne sfătuim niţel și hotărâm s-o culcăm pe canapea. Însă mâine trebuie să ne luăm rămas bun, numaidecât.

Oftează, se smiorcăie puţin… așa e de bine aici!” dar se culcă iute, cuminte, pupând-o pe nevastă-mea pe amândoi obrajii. Și ea pe dânsa.

Noaptea, deh. Trebuie să trec prin cameră ca să mă duc undeva. O văd dormind covrig, ca un căţel. Când mă întorc, mă apucă de pantalon, şoptind:

— Să ştiţi că dacă vreţi să-mi faceţi ceva…

O informez, tot în șoaptă, că-i pot trage și eu una la fund, părintește. Își ascunde nasul sub pătură.

După vreo trei luni. Cred, nevastă-mea mă înștiinţează la un prânz:

— Știi că am văzut-o pe Anișoara?

— Aia cu călcatul?

— Da… E într-o poză mare, în ansamblul de striptis de la restaurantul, Porumbiţa". Știai?

— De unde? Mergem s-o vedem și noi.

— Da, ce. Am mâncat măselariţă? Numai intrarea e cât jumătate din chenzina mea.

— Bine c-a găsit un serviciu stabil… – mă gândesc, și ne facem amândoi c-am uitat-o.

UN INTERESANT SCHIMB DE INEXPERIENŢĂ

S-a organizat un schimb de opinii neoficial între birocraţii din comunele Lunga, Popoviceni și Baba Oarba, la un han turistic aflat pe Șoseaua Naţională în dreptul kilometrului 120.

Au luat parte funcţionari fleșcăiţi, cu vechi state de serviciu și funcţionari fragezi, cu o neștiinţă suavă, dar dornici să se perfecţioneze. S-a generat astfel un flux de informaţii, practici și teorii utile dinspre experienţă spre inexperienţă — în scopul, ameliorării acesteia din urmă.

S-a mâncat moderat, s-a băut cu măsură, s-a ascultat puţină muzică de promenadă la cobza și ţambal și s-au împărtășii metode și procedee verificate într-o activitate îndelungată ori inventate recent. A fost un fel de clacă la scărmănatul lânii paperasiere. Către final s-au apreciat unanim rezultatele ca satisfăcătoare. S-a anvizajat lărgirea consfătuirii spre o arie interjudeţeană.

Printre tehnicile comunicate a atras atenţia propunerea de a se elibera un singur act per/om, în care să figureze, pe jumătate coală, extractul de naștere și, pe cealaltă jumătate, certificatul de deces,

cunoscut fiind că orice ins trece în viaţă pe la ambele oficii; economia de hârtie și de timp s-a calculat a fi, la scara populaţiei dintr-o așezare, de ordinul megatonelor și al secolelor.

A stârnit, de asemenea, un interes viu ideea de a se începe audienţele la factorii de răspundere, cu femeia de serviciu a instituţiei: ea stă în stradă (uliţă, bulevard, șosea *etc.*) în faţa ușii de intrare; solicitantul îi povestește biografia, îi explică motivele pentru care cere audienţă și discută o vreme cu dânsa despre timpul probabil. Dacă femeia în chestiune consideră cererea întemeiată, îi deschide petentului ușa și-l recomandă portarului. Portarul îl primește în hol și-i pune un număr de întrebări suplimentare din care să reiasă clar de unde vine omul, ce urmăreşte, ce finalitate are cererea sa (ori reclamaţia), care e starea sa de spirit și ce raţiune ascunsă l-a făcut să cuteze la o audienţă. Dacă portarul apreciază că solicitantul arc îndreptăţire, îl îndrumă spre ghișeul de Informaţii". Aici insul va depune un memoriu explicativ amănunţit cu privire la *problemă* și va enumera toate instanţele care nu i-au rezolvat-o, pentru ca să se vadă dacă nu cumva trebuie trimis undeva, sau altundeva, la nivelul corespunzător, acel nivel urmând a fi criticat, prin adresă, pentru nerezolvare, adresă pe care. În caz de nevoie, o va duce chiar omul în cauză, tot el fiind însărcinat cu aducerea răspunsului, care dacă nu e corespunzător, va determina o nouă adresă, drastică și ultimativă. Presupunând că ghișeul privește favorabil aspiraţia la audienţă, cetăţeanul va fi orientat spre — dactilografa principală, care funcţionează pe post de secretară a secretarei secretarului Consiliului. Aici el, solicitantul, ya la muri pe larg ce și cum, prezentând și acte justificative — reţete, radiografii dentare, testamente, asigurări, buletin, abonament radio după care, dacă dactilografa e de părere, va lua contact cu secretara; acesteia îi va. Da o șocolată și-i va povesti amănunţit, lângă ibric, ce vânt l-a adus, furnizând și informaţii laterale picante, privitoare la felul cum se poate procura un săpun de rufe, cât a ajuns, în satul lui. Kilogramul de curcan și dacă arc posibilitatea de a înfia, provizoriu, până la majorat, un copil din flori. Odată admisă, de către secretară, posibilitatea unei întâlniri cu Secretarul, petentul va aștepta această întâlnire înăuntrul unui termen care nu poate fi mai scurt de o săptămână și mai lung de trei ani. Dacă, la epuizarea răstimpului de

aşteptare, întâlnirea are loc, Secretarul va face un referat din care să reiasă că Solicitantul nu a mai beneficiat până atunci de vreo audienţă, nu are nicio revendicare și nu reclamă nimic. În felul acesta, cu referatul în faţă, vicepreședintele de resort îi va putea spune liniștit, în ziua și la ora fixată pentru întrevedere: „De ce te înscrii, măi frate, degeaba?” sau „Chestiunea dumitale e cunoscută”, lăsându-l liber în mai puţin de un minut, rezolvând astfel, în medie, cam 80 — 90 de cazuri per audienţă (adică în care trei ceasuri lunar).

În sfârșit, s-a sugerat ca reparaţiile și zugrăvelile de faţadă ale imobilelor să se facă anticipat, după un calendar riguros, în așa fel încât toate clădirile să treacă pe sub mistrie și bidinea în decurs de maximum un trimestru, indiferent de starea în care se află. În acest fel s-ar înlătura complet sâcâietoarele pretenţii ale locatarilor, făcute când și cum dă Dumnezeu. Dacă un imobil e în bună stare el va fi adus totuși într-o altă stare, eventual întruna excelentă; dacă e proaspăt vopsit într-o culoare deschisă, va fi revopsit întruna închisă; dacă e pe punctul de a se prăbuși, va fi proptit; iar dacă totuși se prăbușește parţial va fi proptit numai pe rână teafără, restul locului căpătând întrebuinţări adecvate, cum ar fi amenajarea unui părculeţ de joacă pentru pensionari (table, ţintar, barbut).

Schimbul de experienţă și inexperienţă a stârnit printre participanţi un entuziasm vecin cu demenţa și dacă personalul hanului nu i-ar fi evacuat din cauza ordinelor în vigoare privitoare la funcţionarea localurilor de consum în cursul nopţii, consfătui rea ar fi continuat până la transformarea tuturor în strigoi.

PASTEL DE SEARĂ, CU GARD

Seara cade peste sat ușor, ca un abur albastru. Vacile calcă tacticos, prin mijlocul șoselei Europa 42, claxonate, fără mă ale, de câte un Mercedes negru ce duce în portbagaj pureci roz. Ciobanul, în chiloţi multicolori și tricou cu inscripţii japoneze, mână oile de pe bicicletă; în urma ei, doi dulăi fiocoși vin în trap săltat. Din barul instalat în căminul cultural sclipesc lumini roșii și albastre și ies fuioare de fum Kent și Marlboro. La video, deocamdată în surdină,

se zbuciumă formaţia rock, din filmul „Piedone sparge zidul cu capul”.

E totuși încă liniște în sat. E pacea amurgului, e ceasul cinei, fierbe laptele, prinde mămăliga coajă și se taie felii harbuzul miezos. Din spatele casei alăturate căminului cu bar, unde o fată trupeșă și ochioasă îşi piaptănă părul de păcură într-o oglindă rotundă, agăţată de o creangă a nucului, se aude un cântec de dor și drag, melodios și tremurat: „Că tare-i duuulce și gustooos/Sărutuu de-om frumooos!”

La gard, în colţul unde nu bat nici becurile tari de sub streașină casei, nici razele colorate din bar, Nelu, patronul, în cămașă, sporovăiește cu Jan, șoferul care și-a cumpărat camionetă.

— Pe la douăspe — zice Nelu. Vezi că-ţi dă să aduci două zeci de whisky, douăzeci de votcă și douăzeci de palincă.

— E-n regulă — zice și Jan. La poarta din spate.

— În spate.

— „Duuulce e da’ nu e biiine/ Când l-aaaştepţi și nuuumai viiine” — cântă oacheșa de sub nuc. Cu un foc și un dor.

de cade frunza din pom, nu alta.

— Frumos îi mai zice soră-ta — oftează Jan — halal de care-o lua-o, că numai într-un cântec o să-l ţină.

Nelu râde ca un behăit de ied.

Jan ascultă întunecat:

— Râzi. Tu. Râzi. Dar îţi închipui că ea cântă, așa, de florile mărului? Cine știe cui îi transmite *mesajul…*

— Uite că eu ştiu.

— Pe drac’. Știi tu, secretele ei…

— Pentru Măricel, cântă ca, pentru jandarm, Ăsta-i semnalul lor. Adică să vină la noapte, în livadă, pe la doișpte că eu, chipurile, nu înţeleg *codul,* n-am habar, pricepi?

— Și tu? O lași? îngădui?

Nelu aprinde o ţigară lungă cu bricheta; îi dă și celuilalt una.

La bar, Piedone scoate urletul final. O pasăre noptatecă zboară scurt, razant. De undeva se aude un strigăt de femeie:

„Dă-i, mă. şi cânelui, că și el e suflet”.

— Da’ cum credeai — suge ţigara Nelu, luminându-și faţa smeadă pentru o clipă — că ani putea noi descărca liniștiţi sticlele alea fără acte, dacă flăcăul ăsta n-ar sta lipit de Finuţa ca marca de scrisoare?

Jan aruncă ţigara și pleacă fără cuvânt. Cu el, fata nici nu voise să danseze la bal…

Cântecul îl petrece, parcă, în răsuciri meșteșugite. „Dar și câââând badea sosceecște/ Paaarcă nu mai prindidește”, în timp ce luna iese mică și lividă printre nori clăbuciţi.

SĂ CREȘTEM MAIMUŢE!

— Ce nu știm noi, românii, e să facem economii — mi se mărturisește, cu năduf, dl Ghiţă Jiletcă, plutonier în rezervă și administratorul voluntar a trei coteţe de găini ale locatarilor din blocul nostru.

— Nu prea avem ce economisi — zic — deoarece dacă mai depunem la Casa de economii ceva din salarii sau din pensii, ajungem să ne economisim total pe noi înșine.

Dl Jiletcă strănută și dă din cap negativ ca să-mi arate că n-am dreptate.

— Să luăm tramvaiul.

— Să-l luăm — admit, fără rezerve.

— Cât consumă el din Dealul Căii Rahova până în Piaţa Unirii? Declar, sincer, că nu știu cât.

— Îţi spun eu: aproximativ 100 de kilowaţi. Înmulţeşte cifra cu costul unui kilowatt. Ce-ţi iese?

Ridic din umeri.

— Îţi spun tot eu: iese o cifră astronomică. Dar ia pune-te în următoarea situaţie: se dă drumul tramvaiului din deal fără motor. Știi unde ajunge așa, singur, necondus și ne-mpins?

— Cred că la Ploieşti-Vest — zic și cu, într-o doară.

— Nu. Tocmai la Sfânta Vineri. Și nu mai costă un sfanţ!

— Bine. Dar înapoi în deal cum îl aduci?

— Simplu. Îi dai drumul dinspre Sfânta Vineri și lunecă singur până la Piaţa Rond.

Observ că de-abia de-aici începe dealul, care, iniţial, fusese propus ca vale.

— Se poate trage cu o frânghie pusă pe un scripete. Nu e mare lucru.

Nu sunt prea convins de exemplul domnului Jiletcă, mai ales dacă mă gândesc la bulevardele centrale, care n-au nici dealuri și nici văi.

— Atunci, să luăm alt exemplu: ești de acord că toată populaţia e preocupată de chestiunea gunoaielor?

— Da, sunt de acord. S-a plâns până și primarul. Ce spun eu, primarul? Primarii toţi, în cap.

— Ia gândește-te!…

Duc un deget la cap și mă fac, binevoitor, a cădea pe gânduri.

— La ce să mă gândesc, domnule Ghiţă?

— La avantajele unei macarale uriașe, de un milion de tone. Ce-ar face ea? Ea ar fi înfiptă în Piaţa Sf. Gheorghe.

De aici, și-ar roti cupa — adăugată cu o benă de vreo sută de mii de tone, de fapt un aspirator gigantic — deasupra orașului.

Unde ar vedea resturi menajere, fier vechi, sticle sparte le-ar absorbi ca un burete. Le-ar lua pe sus și apoi s-ar roti în sens invers și le-ar arunca în afara orașului.

— Foarte frumos proiect. Dar aspiratorul acesta urieşesc n-ar absorbi, cu puterea sa formidabilă, și niscai mașini, oameni, găini, pomi, căruţe?

— Exclus! – sare, triumfător, dl Jiletcă. Fiindcă îi punem la gură o sită prin care oamenii nu pot străbate.

— Dar mașinile?

— Care sunt luate din greșeală, le dăm înapoi celor în drept.

Exact cum se face la serviciul de ecarisaj cu câinii.

Las impresia unui om care are dubii.

— Bun! Nici asta nu-ţi place. În acest caz, îţi mai dau doar o singură idee: ai văzut câte dude, câte nuci, câte castane se prăpădesc aiurea pe străzile orașului?

— Mda. Și?.:

— Închide ochii și închipuieşte-ţi o ceată de maimuţe dresate cate sunt puse să le culeagă tic-tic-tic. Apoi, vărsământ direct în coșuri haţ-haţ și de-acolo, ţup! în lăzi aflate la intersecţii. De aici, direct în vagoane și tac! la export: Madagascar, Sri Lanka, Insula Spitzberg, oriunde — pe saci de valută.

— Dar importul de maimuţe nu costă? Crezi că merită?

— Vezi? De asta ne poticnim mereu: nu gândim pe termen lung. Și nu gândim pe larg. Apoi dacă aplicăm ideea, nu rezultă că trebuie să

ne apucăm imediat de crescut maimuţe? Maimuţele *noastre?* De ce numaidecât la import? De ce?

Chiar…

CUM IES VORBELE…

Am petrecut cum nu se poate mat bine la prietenii mei. Masa a fost copioasă, deși ne avertizaseră ca „pe vremile astea” să nu ne așteptăm la cine știe ce”. Vinul s-a dovedit încântător (negru de Murfatlar și auriu de Pietroasa), atmosferă caldă (cu radiatoare și calorifere electrice), muzica, pe benzi și discuri plină de farmec, percuţie și ţipurituri (Iglesias. Dolănescu, Percy Bomling, Fraţii Pește, Nicolas de Angelis), în sfârșit, o sindrofie ireproșabilă.

Începusem pe la șapte. Pe la unsprezece, cum ningea din ce în ce mai gros, mosafirii au început să se retragă… Tu nu pleci — mi s-a hotărât. Stai aproape, așa că nu ţi se pune problema”.

Primul și-a luat rămas bun Crainicei. E avocat. Un bărbat plin de anecdote, care ies din el precum corcodușele în verile mănoase. N-a trecut bine dincolo de ușă — pupat intens și pe toate feţele de amfitrionică am și auzit cu cine am stat la masă: — Un pezevenghi — a spus distinsa gazdă, femeie cu păr alb și două diplome, dintre care una la Turnu Măgurele, la şcoala de panificaţie și patiserie. Nu știe decât să-și vorbească de rău confraţii. Alt avocat mai bun ca el nu există. O *lepra.* – a conchis scârbită, împungând o măslină verde cu o scobitoare de fildeș.

Al doilea mosafir care și-a luat rămas bun a fost Matilduţa, croitoreasă de lux la Casa de mode „Diana”. Ne-am sărutat toţi cu că l-am transmis urări de bine lui bărbatu-său, care, având sciatică, nu s-a putut mișca spre noi.

— Dacă nu apuca să ningă, rămânea până mâine — s-a exprimat, cu răceală, amfitrionul, când Matilduţa nu mai era sub aceiași acoperiș cu noi. Nu pleacă niciodată până ce nu bărbierește toate farfuriile. Ai văzut?

Nu, nu observasem.

— Altă dată, fii mai atent. Și, în genere, să discuţi precaut cu ea. Am impresia că-și continuă meseria a doua, de odinioară.

— Aș! – încerc să mă îndoiesc.

— Nu, nu, ascultă-mă pe mine. E o cutră ce nu s-a văzut.

— Dacă-i așa, nu trebuia s-o invitaţi…

— Eh, ne cunoaştem de-o viaţă, nu se făcea. Dar ţie, putem să-ţi spunem.

N-am mai rămas decât două persoane: cu și vară-mea de-al treilea, Costică.

— Mă — îmi zice —, hai să mă conduci măcar până la metrou. Nu că m-aș teme de vreun viol, n-ar fi chiar o nenorocire, dar mi-i că alunec pe gheaţă și-mi mai rup vreun picior.

— Nu-i telefonezi lui bărbatu-tău să vie cu mașina?

— Unde să-i telefonez? La Reikjavik?

— Ce caută acolo? Nu ne-ai povestit…

— Nici el nu știe. Cică l-au trimis ca să refacă imaginea României în Islanda. Dar nu i-a zis nimeni în ce fel. Stă trei săptămâni acolo și ţine o conferinţă la consulat despre cum se coc dovlecii la noi.

Convenim că n-o pot lăsa singură. Ne pupăm multilateral cu gazdele, le mulţumim din toată inima.

— Dragii mei — oftează Costică. Știu c-o să vă fie greu să vorbiţi despre noi imediat după ce plecăm, fiindcă nu mai aveţi interlocutor. De aceea, aș vrea să vă spun cum suntem de-adevăratelea: eu şi cu ăsta.

— Aoleu, ce guriţă ai! – zâmbește, galeș, gazda.

Și o bate pe umăr.

Nu, serios — insistă vară-mea de rangul trei. Afirm, categoric, că el e o *japiţă,* a dovedit-o în multe împrejurări. – Iar eu sunt o *holerci,* o femeie imposibilă, slobodă la gură, ba și în alte privinţe.

— Măi, fato, tu te-ai cherchelit! – râde amfitrionul, realmente amuzat.

— Stai că n-am terminat. Să vedeţi și ce-o să zicem noi, pe drum, despre voi. Că ce alta să vorbim până la metrou? Tu, dragă, ești o nevastă bună, dar în fond, o *hahaleră,* care critici pe toată lumea, fără să te uiţi vreodată în oglindă ca să vezi cum arăţi. Iar tu, frate Serafime, ești un înger de bărbat pentru soţie, dar în fapt, o *jigodie,* fiindcă nu respecţi pe nimeni, ne urăști pe toţi și ne chemi la tine numai ca să-i poţi bârfi pe alţii.

Cei doi ne privesc căscaţi.

— Hai. Că vă pup încă odată — zice Costică, și-i și ţocăie pe neveste ieșind ca din pușcă, și trăgându-mă după ea.

Dar afară viscolește atât de rău, încât nu mai apucăm să deschidem gurile…

CEZAR ȘI BUREBISTA

Pensionarii stau pe cele patru bănci, puse faţă-n faţă, și discută, bătrânește, despre ale vieţii și ale lumii. E acolo-o alveola mai ferită a grădinii publice. Doi joacă șah, alţi trei-patru sunt pe post de chibiţi. Doamnele îşi fac vânt cu evantaie, scorojite, ascultând anecdote ori amintiri ale domnilor. Dinţând în când cad, cu un sunet sec, castane coapte din arborii rotaţi.

— Ce vă place cel mai mult la televiziune? – întreabă, șoltic, unul mărunţel și râzător. R.

— Mie — i se răspunde de către un ghiuj, cel mai mult și mai mult îmi place crainica aia pieptoasă. Păcat că apare cam rar.

— Nu blonda?…

— Nu. Nu; cred că e șatenă. Dar cum televizorul m-au n-are culori…

— Ba pe mine, dacă vreţi să știţi, mă distrează reclamele,- se amestecă o doamnă distinsă, cu trei șiraguri de perle „pe gâtul cu vine umflate…

— Care reclame? Că-s de trei feluri: alea de le scoate din îngheţata de zmeură, ce se încolăcește și iese un aparat; p-ormă alea de la „Anunţuri”…

— Ce anunţuri? – *

— Când zice că s-a pierdut copilul cutare; în geacă bleo și pantaloni de altă culoare…

— Nu mai dă la “Anunţuri” pierduţii, fugiţii, ești în urmă dragă… Acuma au băgat și aici reclame de mașini de tuns capra, de făcut colaci… și-al treilea lei de reclama, ca să-mi continui ideea. Dacă-mi permiteţi, e în timpul filmelor: când ridică aşa sânul pistolul, apare una în costum de baie și-l pupă pe unul care-i sub duș, după care îl freacă puţin cu un săpun. Sau cade un automobil într-o prăpastie și-ţi arată imediat cum să cureţi grăsimea din tigaie.

— Dar de aia nostimă, cu cocoșul, ce ziceţi? – se interesează un ins adus de spate, cu ochii cam spălăciţi.

— Nu-i cocoș, e găină.

— Ba nu. E cocoș. Dă din cap și în timpul ăsta zice unul că o poţi trimite la export cu 18 e. Pe urmă apare, tot pentru ex port. Ateneul Român.

— Ce-o vrea să zică? Eu n-am înţeles.

— Ei, pesemne e ceva cu economia, cu corupţia, cu Europa…

În orice caz. Vorbește în limba română. Alţii găvâresc în italiană… Aia care strigă „Ţanţari. Ţanţari”.). Mosca, mocca!” și-ţi arată cum să tai lighioanele cu sabia…

— Nu-s spanioli? *”.

— Nu, domnule, sunt italieni. Ei se pricep la muște. Când eram eu cavaler se aducea de la ei la noi o hârtie cleioasă —, Mira” se chema. „Moartea muștelor” și muștele kbârrr, zbârrr prin odaie până se lipeau, și acolo rămâneau.

— Cel mai frumos — apreciază o altă doamnă, cu ochelari groși, e cu caii care fumează ţigări americane.

— Nu, nu. Cu femeia care dă cu piciorul într-un pahar și-l sparge. Câte pahare a distrus feţișoara de vreun an. Încoace?… Dar are o gleznă!…

— Dumneata, numai la prostii le gândești — i se replică. Să te uiţi mai atent la cai… Ce cai!

Un personaj ciolănos. Într-un vechi veston militar, acum de colorat, se mânie:

— Lăsaţi, doamnă, caii în pace. Eu am fost ofiţer de cavalerie și vă spun că niciodată caii n-au suportat fumul de ţigară.

Mai cu seamă iapa… Știţi cum e iapa?

— Chiar mă pasionează să știu — se oferă, iţindu-se, un voinicel cu mustaţă albă. Cum e dânsa, dom’le?

— Vă spun: iapa, dacă-i dai cu fum pe la nas se enervează și te zvârle jos din șa. Am avut odată un caz. La Roșiorii de Vede, cu un maior turc care venise în vizită și fuma trabuc. Se duce el ţanţoș în grajd și…

— Pe mine nu mă deranjează — zice, blând, doamna cu ochelari – îmi plac flăcăii. Păcat că vorbesc englezește în timp ce sar gardurile. Că nu înţeleg.

— În privinţa asta — spune fostul cavalerist — ar trebui să întrebăm: dacă noi dăm aici reclame în englezește, cei de la Londra dau şi ei reclame în românește?

— Ei. Asta-i — se scandalizează careva — dar cum îţi în chipul? București e București, Londra e Londra, Ţăndărei e Ţăndărei…

— Stai puţin, dom'le — se aude un glas enervat (slăbănog, complet chel) — adică ce? Când romanii au cucerit Britania, aici, la noi. Burebista era rege liber și trata, în secret, cu Cezar o alianţă…

— Ce alianţă, mă rog frumos? Contra cui?

— Contra rușilor, desigur — zice într-o dungă doamna cu mărgele.

— Ce ruși, cucoană? Care ruși? Atunci nu erau încă ruși.

— Dar unde erau ei? Sau îi confund cu puţin cu turcii…

— Dacă le ştiţi așa de bine pe toate — intervine ghiujul râzător — spuneţi-mi vă rog și de ce tratau în secret?

— Fiindcă așa era piesa. Să nu afle vecinii, nemţii, elveţienii, mai știu cu care… Ce, credeţi că n-avea și-atunci, fiecare.

„Intelijans Servisul" lui? Ai de mine! Unde-i armată și luptă, e și serviciu secret. Oamenii din umbră, chehe… Nu ca azi, cu telegraful fără fir, cu elicopterul, dar oricât…

— Domnilor și doamnelor a început ploaia! – anunţă unul din șahiști, strângând febril piesele de pe tablă.

— Tocmai când ai văzut că-ţi iau regina? – protestează celălalt.

— Las că-i bine pentru porumb. Hai acasă!

Și se răspândesc toţi, ca potârnichile, fiindcă a și trăsnit undeva, iar apa a început a curge din văzduh cu îmbelșugate.

UNDE E ASCONA?

Cei trei completează buletine Pronosport" și beau bere. La băutură, se înţeleg; la pronosticuri, nu prea.

— Dacă ăștia nu pierd — zice unul cu căciulă de vidră – să-mi tăiaţi capul.

Cel cu pălărie ce are boruri foarte mari e de părere că „ăia nu pot pierde în niciun fel de caz".

Al treilea e dubitativ:

— Eu i-aș da pe meci nul.

Gâlceavă mică, amicală, greu însă de conciliat.

Eu îmi beau liniștit băutura spălăcită, de culoarea leușteanului, care n-are niciun gust și se cheamă kiwi.

— Hai să-l întrebăm pe dumnealui — mă arată căciula de vidră.

— Dom-le — sunt abordat, cuviincios — nu vă supăraţi:

aveţi mai multă ştiinţă de carte decât noi…

— Ce vă face să credeţi? – întreb.

— Ei — zâmbește, dulce, — pălărie rotată — se vede după palton !

Nu-i pot refuza:

— Care-i problema?

— Vrem să nimerim și noi rezultate exacte, ici-șa, și nu prea ne pricepem.

— A, să mă iertaţi; în materie de fotbal sunt complet ageamiu. Nu știu să deosebesc o peluză de un henţ.

Cei trei mă privesc cu ochii mari, de parcă aș fi aterizat atunci în local, prin plafon.

— Dar nu de fotbal vrem să vă întreb - iese din încurcătură al treilea, care are un fular somptuos, cadrilat. Aicea ne pricepem noi. Ce-i cu orașele astea italiene, naiba să le ia… Că nu le cunoaştem…

Recunosc că în privinţa asta le-aș putea fi de oarecare folos.

Îi îndemn, deci, să pună problema.

— Uitaţi-vă-ţi: Ancona joacă mâine cu Modena.

— Se numesc Ancona și Modena — îi îndrept.

— Noi spunem cum am auzit la radio… – se scuză fularul cadrilat.

— Nu vă luaţi totdeauna după radio și televiziune. Aseară i-au zis dramaturgului Durrenmatt. Alfred, iar pe el îl cheamă Friedrich. Personajului Jáson din piesa antică *Medeea,* i-au zis Jasón.

Fanii se uită, nedumeriţi, unul la altul și-mi declară, dezolaţi: „Nu-i știm, domnu’. În ce formaţie joacă?”

— În formaţie stelară compactă — îi lămuresc, fără răutate. Dar să trecem la orașe, cum doreaţi.

— Așa. Unde e Ancona?

— În jumătatea de nord a Italiei, la Marea Adriatică. Am fost pe-acolo.

— Nu mai spuneţi! – se minunează toţi trei și, brusc, îşi iau halbele și scaunele, înconjurându-mă.

— Cum e la ei? E cald?

— Da, o climă plăcută. Puţin umedă.

— Bun — zice pălărie către ceilalţi. Dar Modena?

— A, e mult mai sus; într-o câmpie de la poalele munţilor.

— Gata! Ai văzut? – izbucnește. Dacă-s mai sus, lângă munţi, îi bat precis pe ăștia mai moi, mai umezi, de lângă apă. Pune-l, cum am zis eu.

Fularul cadrilat se supune, docil.

— Acuma: Cosenţa… – așa îi zice, domnu'?

Confirm.

— Cozenţa cu Udine… Ei? Cine năucește pe cine?

— Nu-mi dau seama. Vă pot spune însă că orășelul Cozenţa e mic și pierdut undeva în sudul peninsulei, în timp ce Udine e în nord de tot și are multă industrie.

— Ha, ha! – explodează acum pălărie neagră. Arde-i un 2!

Îi năucesc ăia de sus.

Cum îi asigur că Genova și Savona sunt foarte apropiate, pe aceeași cale ferată, li se trântește un X. De Ascoli nu știu nimic, dar la Livorno. Pe ţărmul Mării Ligurice. Am fost. Le descriu câteva statui de-acolo, biserica înaltă, le spun ceva despre un tablou uriaș de Caravaggio, astfel că orașul e dat, clar, ca învingător.

— Nu se discută! – aprobă toţi trei.

În sfârșit, rezolvăm tot cu X și meciul dintre Bologna. Unde le povestesc că e o pizză senzaţională, și Ferrara, despre care le fac relatări privitoare la Palatul ducal și ia trecerea lui Ariosto pe-aici.

Se înscriu, cu încântare, toate pronosticurile.

Se ciocnește berea triplă cu kiwi-ul meu.

— Domnu' vă rugăm, n-aţi vrea să beţi cu noi o bere și marţea viitoare, tot aici? Că atunci o să fie câteva meciuri cu nemţii. La ei aţi fost?

— Am fost.

— Grozav! – se bucură căciula de vidră. Vezi? – îl loveşte în pălărie pe mustăciosul ce-o poartă. Dacă te dădea măta la carte, acum ai fi băut tu halbele pe care o să i le dăm dumnealui…

Și fixăm rendez-vous-ul viitor așa, cam pe la patru după amiază.

O PLĂCERE DISTRUGĂTOARE

Discut, la telefon, cu patroana hotelului „Mixandra” din frumoasa staţiune balneară Tudorești, posibilitatea de a-i fi oaspete.

Localitatea era o comună banală, unde funcţiona o ciupercărie. Se creșteau capre și se industrializau, în condiţii artizanale, codiţele de cireșe. Într-o bună zi a izbucnit însă un izvor cu ape ioduroase-sulfuroaso-carbonico-sodice, pe care o comisie internaţională l-a găsit miraculos pentru afecţiuni reumatismale, boli de ficat, splină, rinichi, maţe, corzi vocale, stări melancolicodeprestre și nebunie furioasă, Parkinson, migrene rebele, traumanisme genitale, obezitate cronică și diabet, ceea ce a dus la înfiinţarea aici, a trei hoteluri, două restaurante — dintre care unul birmanez și celălalt bizuit inclusiv pe preparate de varză – o discotecă pentru tineri cu program de striptease, noaptea, și hore populare, ziua, precum și un impozant stabiliment medical cu funcţionalităţi multiple, de la insuflarea lichidului vindecător pe cale nazală până ia masaje experte în regiunile lombare, cu împachetări de noroi sapropelic și spălături de ombilic, în regim termic de până la 35 grade Celsius.

— Aș sta la dumneavoastră vreo câteva zile — i-am comunicat patroanei — fiindcă mă doare o unghie de la degetul mic și-am aflat că aici se lecuiește.

Mi-a replicat, cu drăgălășenie, că la ei, șederea e obligatorie cel puţin 12 zile.

— 12 zile e mult — i-am spus — nu cred că am atâta forţă economică. Aș putea însă să mă îmbolnăvesc subit de o boală contagioasă după numai șase nopţi și să vă ofer astfel un prilej de a mă evacua onorabil.

— Veniţi fără grijă — mi-a zis — vă vom face o reducere substanţială. Hotelul e relativ nou și în plus are unele mici deficienţe datorită cărora practicăm preţuri concurenţiale.

M-am lăsat convins.

Am ajuns. Mi s-a dat imediat o cameră vastă, luminoasă cât se poate, deoarece avea ferestre în trei pereţi și nicio perdea.

Mobila simplă — mai exact, simplificată — te scutea de bătăi de cap…

Am intrat în posesia încăperii prin chiar grija amabilă a patroanei, doamna Floricica; ea mi-a dat și explicaţiile nece sare cu privire la

modul de întrebuinţare a odăii:

— După cum vedeţi, șifonierul e programat pe trei uși, dar are numai două…

— Unde ar fi a treia?

— A fost smulsă. Vă mărturisesc cinstit. Oglinda de la baie a fost spartă. Vă vom da noi una mică, portativă, să vă puteţi rade. Pe fotoliu (era un fotoliu, elegant, roșu-verde-cafeniu) să nu vă așezaţi; se apleacă, periculos, într-o rână. În pat, căutaţi să adormiţi mai ales pe jumătatea din stânga.

— Care stângă? Cea care rezultă când privesc spre el? Sau aceea provenită din situaţia când mă așez într-însul?

— Mai bine vă demonstrez practic — surâse, dulce, doamna Floricica. Și, strângându-și, decent, poalele fustei largi se în tinse binișor cam pe o jumătate din obiect. Acesta gemu sfâșietor…

— Vedeţi? Rezistă. Dar fiţi atent ce se întâmplă dacă mă lansez, spre perete…

Și se roti încetișor, în sensul acelor de ceasornic.

Se auzi, un fel de chiţcăit prelung, apoi un trosnet lugubru și jumătatea lezată a obiectului căzu la pământ, într-un nor de praf.

— Ce se întâmplă? – îmi spuse, ridicându-se „anevoie: patul e pus pe căpriori. Unul din ei e șubred. Scândura deja mijloc e adăugată și prinsă cu un fel de balamale. Legătura cu restul fiind făcută cu o sârmă nu prea groasă…

— Așa a fost de la început? – mă interesez, sincer curios.

— Da’ de unde, domnule dragă, da’ de unde… Însă, pe parcurs, am avut fel de fel de vizitatori. Aici, de pildă, era cea mai frumoasă garsonieră. Ei bine, a venit în week-end un director de bancă din capitala judeţului împreună cu familia: soţie, cumnată. Doi copii mari…”.

— Au încăput atâţia aici?

— Așa au vrut, așa au stat. S-au dedat la chef monstru, cu prietenii. Pe la patru dimineaţa au rupt șifonierul, au sfărâmat patul, au distrus veceul, au scos geamurile și le-au aruncat de la etaj… Ce să vă mai povestesc?

— De ce-au făcut-o. Doamnă?

— S-au îmbătat. Și mi-au spus că ei, când sunt bine dispuși, fac la fel și acasă. Că așa se distrează dânșii.

— Sper că v-au plătit stricăciunile…

— De îndată. Am calculat cu cineva de ia Secţia financiară.

Au ieșit daune de 386.000 lei. Să nu credeţi că n-au plătit imediat. Și-au cerut și scuze.

— Ei, măcar atâta: „Dar, să mă iertaţi: nu era normal ca, având această despăgubire, s-o investiţi în reparaţii?

— Era normal, desigur. Numai că, după o săptămână, când trebuiau să se apuce de renovare parchetarii, tâmplarii, tapiţerii, am primit vizita unei comisii speciale. Nu vă mai spun de unde. Era condusă de soţia directorului de bancă. Au lucrat aici trei zile. S-a ajuns la concluzia că avem o gestiune incorectă, condiţii locative inadmisibile *etc. etc.* Și mi s-a trântit amendă de 386 000 de lei, cu avertisment. A trebuit să plătesc pe loc, vă daţi seama.

De ce n-aţi reclamat? De ce n-aţi scris la ziare ?

— Cui să reclam?

— Judecătorului.

— Dacă petrecuse cu ei toată noaptea…

— O scrisoare către ziar…

— N-avem decât două.

— Unuia din ele.

— Să mă iertaţi, dar ambii redactori-şefi fuseseră şi ei la bairam.

— Să nu-mi spuneţi că și poliţia…

— Uite ce e, dragă domnule: dacă rămâneţi, vă percepem numai 50% din costul camerei. E convenabil, nu? Atâta doar, vă rugăm: să studiaţi lista cu preţurile obiectelor din inventar, în cazul când doriţi să organizaţi vreo petrecere… Vă dorim ședere plăcută și tratament eficace.

SUB COPACUL FILIPINEZ

Se uită, visător. În ramurile cu flori roz ale unui copac filipinez, adus și sădit cine știe când și de cine în Parcul Cişmigiu.

În aceeași clipă i se smulge pălăria de paie din cap, simte un picior în fund, apoi câţiva pumni între coaste. Cade. E încălecat de un individ brunet, cu părul în ochi, care-l pălmuieşte ritmic, de parca i-ar aplica un masaj facial.

Încearcă să se împotrivească, dar degeaba. Strigă după ajutor. Câţiva curioși se adună, să privească. Dar nu se amestecă.

Agresorul se ridică greoi. Agresatul arată și el că ar dori să se verticalizeze, dar e clar că nu va izbuti. Se târăște spre pălăria mototolită și rămâne fixat, cu ea în mână, rotindu-și privirile îngrozite.

— De ce dai, dom'le? Ce ţi-am făcut? – ţipă.

— Chiar? – întreabă și unul de pe margine. De ce?

— Vino-încoace, să te judec!

Și brunetul îl trage în sus. De haină, ca să-l pună pe picioare.

Dar celălalt se prăbușește iar. Și scapă pălăria, după care se întinde din nou, tânguitor.

— Auziţi de ce se apucă pramatia asta — se adresează privitorilor. Stă nevastă-mea aici, pe o bancă, să mă aștepte și porcul nu numai că se leagă de ea cu vorbe, dar pune și laba pe dânsa! Mă, îi urlă, celui căzut, punându-i și piciorul pe piept, macaroane te fac!

Ceva mai deoparte, cu o bluză vișinie, strălucitoare și o coafură foarte înaltă, ofuscata doamnă — către care ofuscatul domn întinde mereu mâna — tace.

— Spune ce ţi-a zis! – o îndeamnă bărbatul. Spune cum te-a apucat!

Doamna tace mereu, înnegurată, în timp ce căzutul geme de prea greaua apăsare pedestră. Apoi, deodată, cu o frumoasă voce de contraltă:

— Nu-i ăsta, dragă… Era altul. A fugit încolo!…

Și arată, cu o mânuţă împodobită de patru inele, o alee îngustă.

Mulţimea murmură întârâtată. Atacantul ridică piciorul și rămâne cu el în aer nedumerit, ca un cocostârc.

Îl apucă pe cel prăbușit, îl stabilizează, oarecum, cu o mână, în timp ce-l scutură de praf cu cealaltă. Îl duce, binișor, spre o bancă. Omul şchioapătă și e foarte șifonat.

— Dom-le… Nu știu… Te rog… Te rog să mă ierţi…Dom-le, ce să fac? Am crezut că… îţi rup tot părul din cap – urlă către nevastă, care, precaută, schiţează câţiva pași în marșalier, cum spun automobiliștii.

— Dacă n-ai așteptat, să ţi-l descriu! – se oţărăște și ea. Dacă te repezi…

— Las' că vezi tu, acasă… – i se transmite.

Mulţimea se risipește. Mai rămân vreo doi-trei curioși, printre care și o namilă tânără, tunsă scurt, care sparge seminţe-n dinţi.

Agresorul îl mângâie pe agresat, care geme. Îi potrivește hainele, crăvăţica, îi perie, cu dosul palmei, pălăria, aceasta, însă, nu-și va mai reveni niciodată. Pare o murătură călcată de-un bocanc.

— Vrei să-ţi plătesc? Vrei să te duc acasă? Vrei să mergem la spital?…

Celălalt. Geme mereu, fără să răspundă. Se uită la cer, ca găina după ce bea apă.

Bărbatul privește, neajutorat, în jur. Îi face semn cu pumnul femeii, refugiată lângă cântarul care ar putea fi o pavăză faţă de o eventuală confruntare.

Namila tânără iese din expectativă, scuipă ultima coajă şi-şi scutură mâinile:

— Auzi? – îi zise agresorului, cu o voce neobișnuit de groasă faţă de tinereţea lui. Aşază-te în genunchi și cere-i iertare bătrânului.

— Hai, hai. Cară-te! – i se spune, ritos.

Huiduma îl înșfacă, fără veste, și-l duce, în viteză, până la copacul cu flori roz. De care-l izbește, ritmic, cu capul până ce acela începe a striga: „Lasă-mă! Lasă-mă!”

Ciudat: curioșii privesc de pe bănci. Nu se mai ridică.

— Bine, acceptă Bărbatul. Uite, îi cer iertare în genunchi.

E dus, ca o cârpă, spre bancă. Se aşază în genunchi și murmură bătrânului că-şi cere iertarea.

— Bunicuţule, îi ierţi? – întreabă, uscat, namila tânără.

Cel de pe bancă, dă. Din cap, și face un semn a lehamite. Respiră greu. Nu prea îşi revine.

— Lasă-l — îngaimă, fără vlagă, către tânăr. Du-mă acasă.

— Auzi? – zice flăcăul din nou. El e bunicul meu. Stăm împreună. Dar eu am ajuns aici mai târziu…

— Aoleu! – ţipă cel din mâna care-l strânge de gât.

— Nu-i dai bani, n-are nevoie de spital. Luăm un taxi și-l ducem acasă…

— Luăm, luăm…

— Mergi și tu.

— Merg, merg…

— Merge și ea…

Doamna e chemată, slab. Se apropie cu ferealã.

— D. pă ce ajungem acasă la bunicul, pleci cu taxiul.

— Plecăm, plecăm.

— Nu *plecăm. Tu* pleci. Ea rămâne cu mine.

Femeia ridică glasul mânioasă. E apucată însă de păr și lovită, cap în cap, cu bărbatu-său.

Urmează o discuţie încleștată. Amândoi soţii sunt ţinuţi de gât, în genunchi.

Se iese în bulevard. Se oprește un taxi. Tânărul îi introduce pe cei doi pe bancheta din spate, așezându-se, viguros, între ei.

Bătrânul se urcă, șovăind, în faţă.

Din copacul filipinez, atât de zguduit, se desprinde o floare roz, care vine, plutind ușor, spre pământul ars de soare.

GRANGURUL

E ora unu.

Recepţionerul hotelului cască și se întinde. Băiatul pletos de la lift tnoţăie, rezemat de grilaj. Pe canapeaua din hol o mignonă zgribulită, altfel cochetă, cu un fular de lână albă, pufoasă, stă cuminte, așteptând vreun client întârziat.

N-apare clientul; se ivește ziarista. E tânără, suplă, cu plete lungi. Se aşază, familiar, lângă grăsuţa de pe canapea. O salută afabil. Cealaltă răspunde cu un surâs feciorelnic:

— Știi, să nu te superi, dar e rândul meu. Stau aici de trei ore și n-a picat încă nimic.

— Nu, dragă — o liniștește cealaltă — eu nu-s… N-am de gând să-ţi fur meseria. Sunt ziaristă. Doar stau puţin de vorbă cu tine. Accepţi?

— Mă rog… Dar despre ce să vorbim?

— Dacă vrei, nu-ţi dau numele la gazetă.

— Ba poţi să mi-l dai. Nu mă tem. Mie-mi zice Mili.

— Bravo, eu sunt Tina. Să trăiești!

Strângere de mână.

— Cum ai ajuns tu aici, Mili dragă?

— Ah! Vrei o poveste cu o fată săracă, sedusă de un proxe net, silită să se vândă?…

— Eu umblu după adevăr.

— Adevărul e că eram secretară la o primărie de sector.

Trăiam binișor acolo, dar m-au trimis într-o zi aici, cu niște de sare, la un străin, care m-a umplut de cadouri — după ce, bineînţeles, m-a pus să stau puţin pe spate. Și am prins gust de trai bun. Mă crezi că mi-am cumpărat și garsoniera? Am și ceva la CEC… Asta-i tot.

— Nu te simţi frustrată? Umilita?

— Uneori e plăcut, alteori nu prea. Dar… asta-i situaţia.

Crezi că era mai agreabil într-un birou mic, înghesuită de alţi șase, toţi bărbaţi însuraţi, care se invitau la mine să bea o că te-a? *Cafeaua mea?* Și pe deasupra să mai semnez și condica zilnic, să număr, la chenzină, cât îmi mai rămâne pentru un ruj, pentru un ciorap?

— Mda… Te exploatează vreun pește, te bate?

— Ei, plătesc și eu o vamă, ca toate celelalte, ăstora de la hotel. Nu mă bate nimeni.

Sporovăiesc gureșe, amândouă, ca două bune cunoștinţe, mai aprind și câte o ţigară…

Intră violent, burduhănos, trântind ușa, un bărbat chel, cu barbișon, negru, într-un elegant pardesiu din păr de cămilă.

De abia se uită la cele două. Ori așa li se pare lor. Face semn băiatului de la lift, care a și sărit, ca din arc și aduce de afară, din taxi, o valiză enormă, de piele roșie. Recepţionerul se ridică respectuos. Înmânează o cheie. „No, passport, sir, no…”

N-are nevoie de pașaportul lui, mâine, acum e târziu. „O.K…”

— Mormăie baritonal noul venit, mișcându-și trabucul din stânga în dreapta gurii.

Conciliabul scurt cu băiatul de la lift. Ascensorul urcă.

— L-am ratat — oftează Mili. Dracu’ știe cine mai poate veni la ora asta.

— Mda, e două — observă Tina. Îţi mai pun o singură întrebare și te las.

Liftierul se precipită spre ele, lăsând ușa ascensorului deschisă:

— Te cheamă sus! Hai, fuga!

Mili se ridică îmbujorată, îi întinde mânuţa dolofană ziaristei…

— Nu, tu — zice, răgușit, pletosul. Astalaltă.

Rămân amândouă siderale…

— Eu? – întreabă uimită Tina!;!

— Da. Tu. Pe tine te vrea. Îţi dă o mie de dolari să stai cu el până mâine seară.

— O mie? – se minunează Mili. A zis *o sută,* și n-ai înţeles tu…

— Ba am înţeles foarte bine. Ăsta-i grangur mare, nu glumă…

A luat două apartamente. Dacă mi-a dat el o sulă numai pentru bagaj! Vezi că nu-i place să aștepte… în mintea ziaristei se derulează un film accelerat la maximum:

O mie înseamnă un milion… îşi crește singură și destul de greu fetiţa de zece ani. Ar avea chiria, dar mai ales întreţinerea, pe câţi ani înainte? I-ar cumpăra copilei și o bicicletă, de mult dorită…

— Mergi, ori ce faci? – o zorește flăcăul pletos.

Mili cade pe canapea, albă, sfârșită:

— Du-te, tu... Du-te, zău. Încearcă odată!… Ce-o să fie? Nu mori din asta. N-o să știm decât noi două. Îţi promit…Jur. Hai, du-te. E norocul tău…

Și o împinge ușurel.

Tina pune bloc-notesul în geantă, trage aer mult în piept și o pornește pierdută, ca în transă, spre lift.

FETIŢA

— Ce Taci cu vaca asta, omule?

— O pasc.

— E a ta?

— A mea ar fi…

— Ar fi? Ori este?

— Într-un fel…

— În ce fel?

— A fost a gospodăriei colective…

— Și ai luat-o de-acolo?

— Dacă s-a desfiinţat colectiva, pe alea grase le-au apucat oamenii, iar pe alea slabe le-au alungat.

— Și-ai cules-o tu…

— Nu eu, mătușa. Rariţa. Rariţa Dudău.

— Ești nepotul ei?

— Nu, nimica; Dar dacă a murit, și era singură, vaca nemâncată, a fugit după iarbă.

— Și v-aţi întâlnit…

— Nu. A pus mâna pe ea un ceferist. Şi-o ţinea într-un vagon. Pe-o linie moartă. Iar eu, dacă am auzit-o cum rage, săraca, i-am dus apă. Și ceferistul m-a prins și mi-a spart capul. Uite aici, unde am semn. Credea că vreau s-o fur.

— Și?

— El a plecat nu știu unde, și-atuncea cu, care aveam grijă de ca, că murea altminteri, când au venit vreo câţiva să fure scândurile vagonului și roţile — că stătea acolo, părăsit — mi-au zis: „ta, mă, vaca, noi n-avem nevoie de ea, pe noi ne interesează numai lemnăria și fierăria”. Așa că am luat-o.

— Și unde-o ţii?

— Pe lângă mine o ţin?

— Unde?

— Apoi eu n-am casă, stau pe milă. Că îmi ridicasem un adăpost din scânduri, și mi l-au dărâmat de la primărie, că pământul l-au dat. La licitaţie, la o firmă.

— Și dormi sub cerul liber?

— Ba nu, că firma mi-a făcut la loc adăpostul, pân-or să clădească ei, aici, ceva și-au zis că să dau chirie zece dolari pe lună.

— Și sunt o să scoţi tu zece dolari pe lună?

— Păi mi-i dă un domn de la firmă, care-a. Venit după aceea la mine de-a adus pat și dulap și masă și aragaz și mi-a făcut și o odaie de scânduri, alături să păzesc. Căci ajunge aici-doar de două ori pe săptămână de aduce cu dânsul o cucoană, și când e lipsă, să nu se fure ceva, veghez eu. Și-mi dă și cinci sute de lei.

— Și cu vaca asta ce faci?

— Apoi dau laptele cucoanei aceleia, căci îi place să-l bea crud. Și p-ormă, dacă m-am legat de vacă… Fiindcă eu n-am pe nimenea pe lume și ea, săraca, dacă n-o pasc eu, dacă nu-i dau eu apă, cine să aibă grijă de dânsa?

— Și unde-o culci?

— Cu mine, în odaie. Doar n-o s-o las pe-afară, s-o rupă câinii. Ori s-o apuce lupii. Că e suflet și ea.

— I-ai pus și nume?
— Da. O cheamă Fetiţa…
— Numai să nu ţi-o ia careva. Că acuma, când s-a întremat și arată bine…
— N-are cum să mi-o ia. Că întâi trebuie să mă omoare pe mine…

ERA VORBA DE UN DOSAR…

(Cabinetul unui director general dintr-un minister. Șeful de cabinet îşi soarbe cafeaua matinală și în același timp, citește ziarul”.
Pe ușă irumpe o tânără negricioasă, zburlită, împingându-l pe civilul care voia, probabil, s-o oprească. Agită un reportofon. Îl aşază, apăsat, pe masă.).
Tânăra: Ce-i aici, dom’le? De ce nu mă lasă să intru? Suntem la Securitate?
Șeful de cabinet (răsturnând de surpriză ceașca de cafea, care se sparge): Domnișoară, duduie… Ce… de ce…
Tânăra (băgându-i sub nas o legitimaţie în ţiplă pe care apoi o aruncă pe birou): Uită-te bine: vezi de unde vin?
Șeful de cabinet: Văd, dar… Oricum… Știţi… Aici…
Tânăra: Hai. Bai! Să lăsăm goangele birocratice. Am venit să citesc dosarul cu problema „Corom”.
Șeful de cabinet: „Corom”?
Tânăra: N-o fă pe chinezul cu mine, auzi? Că te distrug!
Șeful de cabinet (mereu aiurit): Mă distrugeţi!
Tânăra: Te distrug, să știi. Te fac albie de porci la gazetă. În serial, nu o singură dată.
Șeful de cabinet: Dar dosarul „Corom”…
Tânăra: Dacă nu mi-l dai îţi fac aici o panoramă de n-ai să știi pe unde să scoţi cămașa. Uite, mă și jur. Să moară mama!
Șeful de cabinet: Daţi-mi voie să vă explic…
Tânăra: Dosarul! Altfel încep să ţip că te-ai dat la mine?
Șeful de cabinet: Vă rog foarte mult!
Tânăra (izbind cu poșeta în masă și descheindu-se rapid la bluză): Aoleu! Săriţi! Scăpaţi-mă! Oameni buni!

(Se deschide ușa cabinetului: apare directorul general. Un bărbat masiv, argintat.)

Directorul general: Ce-i aici? Ce-i gălăgia asta?

Șeful de cabinet (pierit): Dumneaei e ziaristă. De la… (îi întinde legitimaţia ce fusese lăsată pe birou) *Directorul general:* Și de ce ţipă?

Tânăra: Eu i-am cerut o informaţie și el s-a dat la mine.

Șeful de cabinet: Domnule director, sunt uimit… Eu… ceream dosarul „Corom" — și a zis că dacă nu i-l dau…

Directorul general (tinerei): De fapt, ce dorești dumneata?

Tânăra: Eu îmi fac meseria, și el…

Directorul general: Ce meserie? la încheie-te la bluză. Unde te trezești?

Tânăra: Eu înregistrez tot, să știţi. O să iasă un tămbălău…Ehehe! (se încheie, pune reportofonul în geantă) *Directorul general* (Șefului de cabinet): Fă-mi legătura cu redactorul-șef. (Acesta caută febril în caietul de pe masă.

Formează numărul.)

Șeful de cabinet: Alo! Vă rog, aici e Direcţia generală a sticlelor de lampă cu petrol. Dl. Director general ar dori să vorbească, dacă se poate, cu dl. Redactor-șef (acoperă receptorul cu mâna Directorului): S-a dus să vadă dacă nu este ieșit din birou.

Directorul: Nu e ieșit.

Șeful de cabinet: Alo!… Domnul redactor-șef? Poftiţi. Vorbiţi!

Directorul general: Salut, domnule… Cer scuze că te deranjez…Ai trimis dumneata o reporteră să ceară dosarul „Corom"?… E aici, la mine, dar într-o ţinută cam ciudată… Nu știu: c-o uniformă nouă a redacţiei?…(întorcându-se către tânără): Cum te cheamă?

Tânăra: Meliţoiu.

Directorul general: Moniţoiu zice c-ar chema-o. Ţii la dumneata așa ceva?

Reductorul-sef: (în telefon): I-am spus acum o săptămână să treacă pe la dumneata și să te întrebe doar cum mai merge chestia cu, „Corom"-ul. Atât.

Directorul: Ea ne somează să-i dăm dosarul. Dosarul e la Procuratură, știi doar.

Redactorul-șef: Uite, cu năroade de astea îmi mănânc eu sufletul… Dă-mi-o te rog la telefon.

Tânăra: Să trăiţi, eu sunt!

Redactorid-şef: Ce ţi-am spus cu tâmpito. şi ce te-ai apucat tu să faci pe-acolo?

Tânăra: Am cerut să-mi arate…

Re. Lactorul-şef: Ţi-arăt cu… Vino imediat la redacţie… Urgent. Dă-mi-l pe director.

Tânăra (stins, directorului): Vrea cu dumneavoastră…

Directorul (redactorul îi șef, în telefon): Am înţeles. Gata. Incident închis… propos… să-ţi spun ceva în legătură cu protejata dumitale… Cea pe care mi-ai trimis-o alaltăieri… Am angajat-o la sectorul chibrituri. Post bun. Lejer.

Redactorul-șef: Nu e protejata mea… E un fel de… Cum să-ţi spun?

Directonul-general: Voiam doar să te avertizez. A început la un moment dat să-mi toarne niște povești… Că a trebuit să facă un avort din cauza dumitale. Că ai lăsat-o …Mască". Ce expresie… Binenţeles că am expediat-o imediat. Dar poate c-ar fi bine să-i pui în vedere, naiba știe cu cine mai pălăvrăgește pe la noi.

Redactorul-șef: îţi mulţumesc mult, Numai de podoabe de astea am parte de la o vreme… Ce să-i faci? O fi și vârsta… Te salut cu drag!

Directorul general: Toate bune. (închide. Șefului de cabinet – în timp ce intră în biroul lui și arătându-i-o pe tânără): Dă-o afară! (lese).

Șeful de cabinet: Auzi?!

Tânăra (retrăgându-se strategic spre ușă): Gata şefu'! S-a înţeles! Mersi! Să trăiţi! (lese rapid.)

CIOCHINUŢA

Trenul luneca, peisajele defilau prin faţa ferestrei, pe culoar treceau în sus și în jos felurite persoane fără astâmpăr; se va observa că suntem, printre ţările europene, cei dintâi în materie de forfotă umană pe coridoarele vagoanelor de cale ferată. S-a calculat (neoficial) că du-te-vino-ul prin faţa unui compartiment de clasa a II-a e de 2, 6 persoane per minut, sondajul relevând și faptul că din 100

de mișunători, 88 nu au niciun motiv, nu se duc la restaurant, nici la toaletă; nu caută loc, nu caută cunoscuţi, nu vor nimic.

Așadar, trenul luneca, peisajele defilau prin faţa ferestrei, peisaje domoale, ușor vălurite, ogoare cu smârcuri, adică băi câte (cum se spune la radio: „a se lua măsuri contra apei care *bălțește”),* lanuri de ovăz și de sorg (provenit din Asia, bun pentru mături, seminţele utilizabile în industria olefinelor), sate fugitive cu case noi, cu case vechi, cu aspecte urbane, crânguri rare, pâlcuri de pădure, un drum șerpuitor, soldaţi la instrucţie, pășune, dealuri erodate (pot fi fertilizate, există experienţe admirabile în judeţele Vaslui, Dolj, Mehedinţi, Covasna — dar aceste experienţe sunt adoptate greoi, birocratic, din cauza lenei, a nepăsării, uneori chiar a inerţiei, ca să nu mai vorbim de spiritul rutinier), în sfârșit, un canton părăsit. În curs de dezafectare, unde rapidul e oprit la semnal patruzeci și șase de minute, ca să treacă un marfar cu cisterne de lapte pentru copiii din taberele de vară de pe litoral (de aici, de altfel, mersul său se va deregla într-un asemenea hal, încât va sosi la frontieră — fiind rapid internaţional — cu opt ore și cincizeci și cinci de minute întârziere, obligând vameșii, care se culcaseră, să facă revizie legală cu mântăile îmbrăcate peste pijamale).

Cum spuneam, deci, trenul luneca pe liniile fixe și nete, într-o glisare velină, doar cu fâșâitul mătăsos al aerului prin spaţiile dintre ferestre și cadrul lor metalic, geamurile nefiind niciodată bine fixate și permiţând o aerisire naturală cu atât mai binevenită cu cât. Reglat la 19° Celsius, vagonul e încălzit la 38°, sufocând călătorii dezbrăcaţi în maiouri.

Astfel că neputându-se nici dormi, din cauza climei tropicale. Nici cili, din cauza ţiuitului sfredelitor al lămpilor cu vapori de mercur — care sunt stinse prin consens — nici dormi, din cauza tranzistoarelor de pe culoar, care transmit, pe două posturi. Meciuri diferite de fotbal, în nocturnă — se discută.

Domnilor, măi fraţilor — zice unul, ștergându-se mereu cu un prosopel — dacă nu renunţăm la carne, planeta va muri intoxicată, carnea are atâtea toxine încât, E preferabil să iei zilnic un gram de șoricioaică. Scapi mai ieftin. Șoricioaica nu-i ieftină — apreciază cineva, rece — și ca să ţi-o procuri, trebuie reţetă. Dumnealui s-a

referit în general, precizează o femeie cu fi-jiul hait după ureche, vrea să ne convertească la vegetarianism.

Dar să ştiţi că experienţa n-a dat rezultate, o tanti de-a mea care s-a vârât numai în morcovi şi lăptuci a căpătat, după câteva luni, să mă iertaţi, un fel de halucinaţie şi au. Trebuit s-o opereze urgent de nas, gât şi urechi, se umpluse de polipi, a scăpat ca prin minune. Nu, reia cel cu prosopelul, gâfâind, eu nu vreau vegetarianismul de tip vechi, de la începutul secolului, e perimat. Eu mă refer la soluţii nutritive moderne. Adică să mai fie şi câte un cârnaţ de sărbători — glumeşte fad un bărbat cu o falcă teşită. Dacă vreţi să ştiţi - accentuează fişiul căzut — o oală cu sarmale poate ţine de saţ o zi, cu condiţia să nu le consumi seara şi nici reci. Daţi-mi voie — insistă prosopul — să vă povestesc cum mi-a venit ideea. Fiindcă ideile nu se nasc din nimic, ele vin din ceva, din observarea naturii şi comparaţii, sistematice. Nu-i aşa, frate al meu alb? – mă întreabă, zâmbind. – văd că-l citeşti pe Socrate. Poţi să mă confirmi. *E o* piesă despre Socrate — mă scuz. A unui scriitor Solomon. Cunoaştem — sare voios falca asimetrică — cel cu *Cântarea Cântărilor,* am consumat şi noi o *Biblie,* ce dracu'. Nu trebuie să ne dispreţuiţi, n-a rămas el celebru şi ca judecător împărţind un copil între două Temei? Ba da — admit numaidecât — a avut şi legături comerciale cu Etiopia, dar n-aş vrea să-l stingherim pe dumnealui cu expunerea despre metoda nutriţiei. Cum v-a venit ideea şi, mai ales, ce idee v-a venit? Ei bine, cetăţenilor — concede grasul — vă fac o confidenţă. Eu posed o fetiţă. Legitimă. Naturală adică. A mea şi a nevestei mele. Merge ea la ţară, la bunici. Părinţii nevestei. Sat frumos, colea, de munte, necooperativizat. Astea au pomi fructiferi abundenţi — remarcă, din colţ, tânăra osoasă şi vânătă, care până aici tăcuse.

Da. Au pomi — acceptă povestitorul — specificul satului de care vă vorbesc e pomicultura şi zootehnia, fiindcă au păşuni grase. Păşunatul e aici o îndeletnicire străveche; se păstrează chiar un hrisov de pe vremea lui Mircea Ciobanul. Natural – subliniază tulpanul căzut. Trebuie să fi fost şi el de prin partea locului. Mă rog, nu asta-i problema. Problema e că bunicii au o vacă. Vaca — blândă, paşnică, nu trebuie dusă la păscut, umblă singură, are o memorie extraordinară. Dar ştiţi cum? Extraordinară. De cal — zic. Aveţi dreptate — zice grasul — caii au, după oameni, cele mai ale

naibii memorii, omul se întâmplă de mai uită, calul nimic. Mă întorc însă la vacă. Deci vaca se duce, paște ce paște și se întoarce cuminte la hogeagul ei. Pe acolo nu se cheamă-staul? – interoghează, însă candid, osoasa. N-are importanţă, important e ce vine acum, să vedeţi…

S-a mai urcat cineva? – ne interpelează global, din ușă, conductorul. Nu s-a mai urcat nimeni, dom'le, dar n-ai putea să scazi căldura? Că ne coacem aici. De ce nu deschideţi fereastra? — se interesează ceferistul. Să răcim? Ei, așa nu, așa nu, apoi eu ce să vă fac? Reclamaţi la Direcţia generală, și gata. Dar dumneata de ce iei salar de la stat? însă omul e departe, nu aude și deci nu mai poate furniza explicaţii asupra cauzei pentru care ia salariul, astfel că obezul e liber să-și șteargă
capul umed cu mărunţelul lui prosop de culoarea cantalupului și continuă: Fetiţa se ducea zilnic după vacă. Bunicii nu protestau, nu se nelinișteau, atâta doar li s-a părut lor curios că adică de ce nu vrea copila să mănânce nimic când se întoarce acasă. Îi împingeau dinainte toate bunătăţile — ea, nimic. Ai mâncat ceva, puiuţă? o tot întrebau. Ea, din cap, că nu. Ai luat de la străini, micușoara? Aș. O cântăresc ei într-o dimineaţă, văd că fetiţa a obţinut în două săptămâni un plus de două kile trei sute. Nemaipomenit! Ce-i dă prin gând bunicului? Că el a fost multă vreme la administraţia financiară și, pe urmă s-a specializat în controlul obștesc, la cărămidăriile din jurul orașului, așa că avea oarecare fler. Nu zice nimic, se scoală pe furiș și se ia după Ciochinuţa. Că pe fiică-mea așa o alintăm noi, deși ea, de fapt, în acte, se numește Elenca Ghizi Bartolomeea, după mama mea și după un cumnat de-al tăticului, care ne era ca un frate de pâine. Se ia după ca şi ce vede, dom'le? Să-i stea mintea în loc, Copila umblă calmă după vacă, rupe cu dinţii și mestecă tot ce consumă și aia; iarbă, floricele, lucernă, troscot, mă rog, toate alea, că botanist nu-s. Troscotul nu-i o pasăre? – se miră vânătă. Cum o să fie pasăre, domnișoară? protestează amuzat falcă — e ceva din care se face ceai medicinal. Domnilor și doamnelor, a fost ceva fantastic, nu vă spun c-au văzut-o zeci de medici, ne speriasem rău, însă fetiţa nu suferea nimic, nimic. Ea, s-a luat după vacă *din curiozitate.* Ne-a și explicat: am vrut să văd cât de Bun e ceea ce mănâncă ca eu atâta poftă și de ce crește atât de mare, în Timp ce

eu sunt atât de mică. Înţelegeţi? A făcut o experienţă de valoare mondială. Căci ia să ne gândim puţin…

Vreţi să spuneţi că aveţi un copil erbivor? – mă neliniștesc. Staţi dom'le puţin, nu aruncaţi cuvinte. Eu vă explic faptul. Și-l raportez la altele. Ce animale are omul pe lângă casă? Calul, vaca. Sunt aceste vietăţi foarte puternice? Cresc la dimensiuni care întrec omul? Au o mare putere de tracţiune? Cu ce se hrănesc ele? Cu iarbă! Mere mai departe: hipopotamul, elefantul. Cu se-hrănesc ele? *Ei.* Bine, *ei,* nu vreau să polemizez acum gramatical. Ce vâră ele în burdihanurile lor enorme? *Niciun gram de carne !* Te poţi pune cu un elefant? Nu, dar te poţi pune pe el și nu el pe dumneata, tocmai fiindcă mănânci carne. Cum priviţi însă chestiunea cu balena, care am văzut la teleenciclopedie că ar fi cel mai mare pachiderm din lume? Nu se spune pachiderm decât la reptile, să mă scuzaţi. Hai, dom' Ie, ce e confuzia asta, reptila e reptilă, și balena e balenă, animal de apă. Îmi spui dumneata mie că nu sunt reptile de apă? Atunci crocodilul ce e? Și cangurul mă. Rog frumos, ce e? Cangurul ţopăie în Australia, în deșert, hai că m-aţi omorât, așa le-aţi mai zăpăcit… la staţi puţin, vă rog: ce s-a întâmplat, meștere, cu fetiţa dumitale? Nimic, e perfect sănătoasă, l-am tras un toc de bătaie și pe urmă am lămurit-o cum stă chestia; dar dreptate ea are, să știţi. Puteţi dumneavoastră să vă închipuiţi că a și crescut cu șase centimetri? Știţi ce mi-a spus doctorul? Apoi bine, frate (îmi zice frate, fiindcă e, văr cu unchiu-meu, care lucrează la fabrica de ciorapi) dacă a introdus în stomăcelul ei mușeţel și sulfină, dacă a trecut prin ficăţelul ei, prin fierea ei, anghinarea. Ce rău erau să-i facă?!

Deci dumneata pretinzi să ieșim cu toţii la păscut?

În compartiment e liniște, trenul alunecă, peisajul fuge de-a-ndăratelea, vântul izbește picăturile de ploaie în geam.

Mai că aș prefera unele din vegetalele astea naturale — gândeşte, cu glas tare, grasul — sigur, cu puţin mușstar, cu puţin sos de vin, cu aia, cu ailaltă, ca să aibă gust omenesc.

Presupun și eu, în sinea mea, că lăsând-o pe fetiţă să continue, aceasta ar fi căpătat probabil și forţa și inteligenţa unei vaci.

Știu la ce te gândești dumneata în timp ce taci-mă interpelează volubil corpolentul — p-onoarca mea dacă nu știu. Murmur: te rog să mă ierţi… Nu, nu, nu te scuza, ai dreptate să gândești așa. Să-ţi pui

problema: dar Tarzan? Tarzan n-a fost antrenat de mic să răpună șerpi și pantere cu mâinile goale? Și uite că s-a descurcat în viaţă. În consecinţă, de ce n-am lăsat-o pe Ciochinuţa mea să se dezvolte până la capăt pe calc strict naturală? întocmai — zic ușurat — m-ai ghicit! Ei bine, m-am temut — dacă vreţi să știţi. Inimă slabă de tată. Dacă se deformează? Am și răspundere, nu? înţeleg să sprijin știinţa, dar nu cu viaţa unei fiinţe iubite. Eu nu sunt Meșterul Manole, nu? Eu nu sunt Dedal, nu? Să-mi omor copilul, ca să se urce spre soare eu aripi de ceară, nu? Cunoaşteţi povestea…

Aia cu Îngerul Mihail care a venit și-a cerut făină de la babă?

— Sare, din colţul ei. Vânata, surescitată. O știu! Nu, nu aia, domnișoară — surâde plictisit grasul. Nu tot ce zboară să mănâncă. Și invers — adaug. Adică cum? întreabă perplexă cea cu fișiul. Pe mine să mă scuzaţi — se ridică falcă — mi se apropie Caracalul. Dar a fost foarte interesant. Eu sunt medic veterinar. La Strejești. Și-am să vă spun ceva. M-aţi făcut curios să vă examinez și cu fetiţa. S-ar putea să aibă niște caracteristici care… cum să vă spun?… Când eram mic, venea la bâlci unul c-o femeie-șarpe… Acuma însă, vă salut, drum bun tuturor.

Ce-i aici. Caracalul? Ia te uită: apoi acuși vine Craiova. Vreţi să mă ajutaţi să cobor cufărul din plasă? Că eu sunt operată și car niște nuci la o nepoată cu naștere prematură, stă în incubator. Aoleu și ce plouă! Mamă, mamă…

UN ROMAN DE VÂNZARE

Domnule, dacă sunteţi scriitor cu adevărat, v-aș povesti romanul vieţii mele și v-aș plăti omenește să-l puneţi pe curat.

Nu, nu refuzaţi de la început, întâi ascultaţi-mă. Eu, fiind copil din fiori, am devenit, la paisprezece ani, a treia soţie a unui negustor turc din Mangalia; îngheţată de fistic, rahat, sugiuc, caramele, susan. Dulciuri. A plecat într-o bună zi la Meca și nu s-a mai întors. M-am înţeles cu celelalte două neveste să lichidăm afacerea și să cumpărăm o barcă de pescuit. Bun înţeles că am angajat și un pescar de meserie, un lipovean tânăr, care după ce ne-a umplut de bani, că pescuia cegă pe furate și noi scoteam icrele negre din ea, a jucat într-o noapte barca la cărţi și dus a fost. L-a căutat poliţia un

an; pe urmă l-a făcut uitat. Între timp, una din celelalte două văduve a decedat de sufocaţii nădușite, așa că am rămas numai două asociate. A dat dumnezeu și s-a învrednicit de mine un marinar american negru, care făcea parteneriat pentru pace la Constanţa. Ne-am iubit mult, nu zic, dar mi-a luat bijuteriile, mai cu vorba dulce, mai cu japca, m-a și dat cu capul de tocul ușii, uitaţi-vă că am și acuma semn la frunte, vedeţi? așa că i-am vândut partea mea de casă celeilalte văduve care se dăduse-n stambă c-un cioflingar, deschidea ușile la automobile la Cazinou, și am plecat la Caransebeș cu un sculptor naiv. Lucra flori de hârtie creponată și statuete de gips cu sfinţii creștini. Mi-a plăcut mult de dânsul, era bun, nu bea, nu fuma, atâta avea un fix, să le pună-sfinţilor aureolă de argint. E drept că făcea frumos, dar argintul și-l procura de la niște băieţi care lucrau la fabrica de macarale și au intrat cu toţii la pârnaie pe șapte ani. Era să-l aștept? Spuneţi și dumneavoastră! Nu, nu l-am aşteptat, i-am spus sincer, la vorbitor, Gicuţă, te apreciez ca artist, te iubesc ca om, dar mă ia un șofer belgian venit cu ajutoare umanitare, cu trebuie să-mi trăiesc viaţa, am 29 de ani, faţă posed, piept — știi și tu, păr lung, ochi albaștri, nu pot să ratez. Am ajuns cu Mișel al meu, că așa-i zicea, într-un oraș Gând. Aici se lucrează perdele, mă tăsuri, tot daraveri frumoase și foșnitoare. L-ar el dacă trebuia să umble cu umanitarele încoace și-ncolo m-a lăsat la o mătușă, ce avea mai multe fete și m-a învăţat atât să umblu la războiul de perdele cât să și câştig un ban în plus de la clienţii groși la pungă. De. Ce era să mă dau în lături? Toate fetele acţionau ia ceva în plus, pe-acolo nu-i ca la noi, așa că în vreo doi anișori am strâns ceva bănuţi și m-am întors în ţară, fiindcă, să știi, sentimentul naţional e cea mai puternică forţă, orice s-ar zice.

Bat în lemn, am venit sănătoasă și oarecum cuprinsă, am avut cum să mă stabilesc la Adjud și să-mi cumpăr aici o căsuţă, să-mi deschid și un bar de zi, știind acum binișor și limba franceză, și având și două salariate analfabete dar drăguţe, le-am luat de la niște ciobani. După cum vedeţi, sunt încă destul de arătoasă și îmi umblă gândul la măritiș. Am trei candidaţi. Toţi serioși. Să văd ce opinie îmi daţi și dumneavoastră, unul e de la ocolul silvic, bărbat în putere; nu-mi prea place că umblă numai în bocanci, dar dacă e la o adică îl fac eu să poarte și păpuși. Atâta că e chel. Al doilea are o cafenea

ceainărie, ar vrea să stau la casă, e macedonean și, spre deosebire de celălalt, arc o chică deasă și creaţă ca o pădure. Vă spun sincer că stă totuși cam prost cu bărbăţia, l-am testat. Dar, vorba ceia, vine o vreme când altele sunt bucuriile casei. Pare, și el, om așezat.

Al treilea — vezi, aici îşi bagă dracul coada — e mai tânăr decât mine cu vreo zece ani, e iute, focos, îi merge și mintea — că mi-a păpat până acum vreo opt sute de mii de pomană — mă scoate la local, vrea să ne căsătorim dar zice să pun barul pe numele lui — ceea ce nu-mi prea convine. Mai ales că e și muieratic, s-a încurcat rapid până și cu analfabetele mele. Îl mai iert eu — dar până când? Aș face și-un copil, vă spun drept, că nu-i bine singură la maturitate, însă dacă iese fată mă omor, că mă bizui pe experienţa mea, știu ce-am întreprins eu chiarde la treisprezece ani și n-aș suporta ca fiica mea să-mi urmeze calea.

Ce ziceţi? îmi transcrieţi romanul? în privinţa preţului ne înţelegem noi, nicio grijă. Dumneavoastră vă apucaţi de el, dar nu-l terminaţi până nu mă căsătoresc. Îmi daţi telefonul și vă sun eu. Ori vi-l dau eu pe-al meu. Cum credeţi. Și ne sunăm peste vreo lună, că până atunci sunt în Austria, duc niște fete la un local, să danseze și le învăţ striptis, că la Adjud nu merge așa ceva și tipul cu care mă ţin deocamdată, unul din Salzburg, care face afaceri cu plastic la Săvinești (și predă un curs de drepturile omului la universitatea din Mărășești) are acolo la ei, un local de noapte, foarte șic, de-l întreţine numai cu moldovence. Avem renume, domnule, nu ne jucăm și eu cred că prestigiul ţării peste hotare trebuie păstrat în toate direcţiile. Aștept telefonul, nu mă refuzaţi.

Noroc!

CEL MAI PUTERNIC OM DIN ORAȘ

“Societatea pentru descoperirea urmelor vizigote de pe teritoriul patriei noastre” (S.P.D.U.V.T.P.N.) din orașul T. a obţinut, în anul 1993, unele rezultate care au fost considerate relevante atât pe pian orășenesc, cât și pe plan judeţean. Comitetul executiv al acestei formaţiuni științifice a hotărât că travaliul cercetătorilor merituoși ar trebui răsplătit.

După lungi dezbateri s-a conchis prin secret (cu bileţele puse într-o căciulă), de către membrii Comex, distingerea a trei persoane: doi bărbaţi și o femeie. Imediat au început dezbaterile asupra premiilor. În ce să conste ele? O membră a spus că ea poate confecţiona o flanca fără mâneci din mohair, dacă i se aduc șase grame. Cu ce să cumperi însă ghemele? Că Societatea n-are fonduri și nimeni nu și-a plătit până acum cotizaţia. Alt cineva a propus să li se dea merituoșilor diplome scrise de mână, caligrafic, de către profesorul de desen al liceului local de bumbăcărie. Diplomele însă să aibă tipărit măcar cuvântul „diplomă”. Cine să facă asta? Și unde? Și cum?

Președintele a propus să fiu invitat eu, de la Centru, întrucât mă ocupasem cândva, într-un stadiu, de gepizi. Aceștia având o oarecare înrudire cu vizigoţii. Urma să locuiesc la unul din membri acasă, să mănânc la cantina locală a hipoacuzicilor și doar să-mi plătesc trenul dus și întors. Mi se propunea să ţin și o comunicare, în ședinţa solemnă, despre căsătoriile mixte între vizigoţi și gepide, despre cauzele acestora, consecinţe și înrâuriri colaterale în demografia poporului român, aflat pe atunci în plin proces de formare.

Am acceptat invitaţia. Am fost primit cu căldură și cu o remarcabilă cafea cu frișcă din lapte de catârcă. Specialitate locală.

Mi. s-au înșiruit problemele. Mi s-a dezvăluit, cu sinceritate, chestiunea privind premiile și diplomele. E corect, și conform cu vreo practică internaţională, să nu li se dea nimic celor distinși, ci doar să li.se citeze numele și să le fie povestite biografiile?

Nu se poate, le-am spus, cu autoritate. Trebuie găsit un sponsor. Membrii Comex mă priveau derutaţi, aș zice chiar consternaţi. Sponsor? Dar cine ne-ar sponsoriza pe noi? Care-i acela care să ne dea măcar o sută de lei?

Îl găsesc eu — i-am asigurat…

Şi am plecat în oraș.

Îmi amintisem că mai fusesem aici în urmă cu zece ani, la o petrecere agrozootehnică, unde se jucase o periniţă de o oră și douăzeci de minute, în cursul căreia mă sărutasem de mai multe ori cu o doamnă trupeșă și ochioasă, cu plete lungi, date pe spate, care mă poftise cu aprindere la ea, a doua zi, la matineu. Din păcate, n-

am putut onora acea poftire deoarece aveam tren la 6,37, în chiar dimineaţa curentă.

Am, căutat-o, am găsit-o repede, deoarece era acum membră a consiliului judeţean local, cu atribuţii importante în oficiul de adopţiune a copiilor fără părinţi, unde vindea prunci, negricioși, unor mame americane sterile. M-a recunoscut, languros. Ne-am îmbrăţișat fierbinte. Ne-am pupat de trei ori pe faţă și o dată pe frunţi; alte jocuri se uită, poate, periniţele niciodată.

Ne-am sfătuit. Ea p-avea un sponsor la îndemână. Dar m-a condus personal la bărbatul ci, un adult pleșuv, cu sprâncene albe și ochi de nevăstuică, fost îngrijitor, la o staţiune de montă pentru iepe de rasă huţulă și acum crupier la cazinoul local – organizat de un consorţiu româno-siriano-maltez. „Vă dau eu un băiat bun” — mi-a spus… Pierde la noi, săptămânal, câte zece – douăzeci de mii de dolari. Mai ales la bacara. M-a sfătuit să-l caut pe băiatul bun la barul „Hopa-Ţupa” cu program de la 23 la 5”.

M-am dus la bar. L-am găsit iute pe cel indicat. Un bărbat solid, cu fălci pătrate și ceafă taurină. Mi l-a arătat barmanul. „E cel mai puternic om din oraș — mi-a spus. Dacă-l luaţi încet obţineţi mult. Și mai ales vorbiţi-i rar. Că la cuvântări iuţi îi scapă tocmai ce e mai important”.

Servea brandy cu sifon, ţinând pe genunchi o tânără despre care dacă aș spune că era îmbrăcată aș fi nesincer. După ce m-am recomandat și m-a privit ceva mai atent a aruncat făta pe jos. Cu pe un sac de cartofi, mi-a cerut galeș să mă așez, mi-a turnai un pahar și mi-a spus cu ochii sașii, umezi: „Vă știu, v-am văzut la televizor când aţi vorbit despre draci”. „N-am vorbit despre draci — i-am amintit — ci despre balauri”. „Aţi vorbit dulce — a insistat. Sunteţi scump”.

I-am povestit despre cercetașii vizigoţilor. Mi-a spus că n-a auzit de ei. Dar dacă zic eu le dă vreo trei sute de kilograme de produse. „Ce produse?” — am întrebat? „Carne de vită, carne de porc, carne de batal, împachetată electric. În pergament. Cu panglicută și etichetă”.

I-am mulţumit fierbinte.

Fiecare din premiaţi a primit deci câte o sută de kilograme de carne, pentru descoperirile sale”.

Cel mai puternic om din oraș era directorul abatorului.

Mi-a oferit și mie un vagon de produse, dar l-am refuzat politicos, fiindcă n-aveam unde să le ţin. M-a întrebat dacă nu vreau măcar fata pe care o ţinuse în poală — pentru vreo lună.

Nu — i-am zis — că n-am unde s-o pun.

Și ne-am dat întâlnire peste o vreme, când mi-a făgăduit că-mi va trimite Mustang-ul lui, să mă aducă la dânsul, la un chef, cu două sute zece kilometri pe oră.

REŢETA TIBETANĂ

Domnișoara Clotilda Arămescu, o vietate drăguţă în greutate de 118 kilograme, a citit într-o revistă magazioneră prospectul unei firme ce-și propune lupta contra obezităţii cronice.

Ea, firma, oferă celor interesaţi o reţetă tibetană extraordinară, datând de opt mii de ani, cu ajutorul căreia se poate slăbi cu minimum 20 kilograme în maximum zece zile. Firma e gata să ia contact cu doritorii prin telefon. Și dă un număr”.

Domnișoara Clotilda sună la firmă, de unde i se cer date privitoare la kilogramaj și i se face cunoscut că indicaţiile de dietă alimentară și brăţară mistică (obligatorie) pot fi obţinute ramburs contra sumei de zece mii de lei. Dacă, în cel mai rău caz, reţeta nu dă rezultate se restituie banii. Tânăra dolofană expediază suma și, după câteva zile, primește o scrisoare-colet în care se află: o reţetă de slăbire bazată pe fripturi la grătar, legume, apă de izvor (fără pâine, fără dulciuri, fără condimente, fără alcool, fără tutun) și o brăţară de metal ce trebuie purtată zi și noapte pe glezna stângă (pentru dreptaci) sau pe cea dreaptă (pentru stângaci). I se recomandă și studiul unei broșuri cu extrase din cartea tibetană cuprinzând instrucţiuni referitoare la viaţa trupească în acest răstimp (neobligatorie însă). Costă cinci mii de lei.

Domnișoara mai trimite cinci mii de lei și capătă broșura, într-adevăr interesantă. Ea recomandă gimnastică, mers pe jos, urcatul pe acoperișuri, căratul unor greutăţi, înhămarea la o căruţă cu butoaie, alături de un cal, dormitul pe burtă, măcar patru ore din douăzeci şi patru. Dacă pacientul ţine să cunoască și recomandările călugărilor tibetani, privitoare la comportamentul sexual în perioada

curei de slăbire (neobligatorii), el le poate obţine contra sumei de șapte mii de lei. E vorba de extrase dintr-o carte sfântă, secretă. Se dobândesc, deci, de tânăra obeză, și extrasele sexologice tainice, care arată cum se pot evita relaţiile de cuplu în 93 de feluri, în răstimpul cât durează tratamentul.

După opt zile, pacienta, care a introdus în sistemul ei digestiv o cantitate de salată, fripturi la grătar și pești ce ar fi putut hrăni un regiment în deplasare, se cântărește și observă, că a mai crescut în greutate cu nouă sute de grame. Dă telefon, intrigată, la firmă. I se răspunde că Probabil, glandele domniei sale s-au opus tratamentului, trebuie să fie o defecţiune metabolică în combinaţie cu una anabolică și alta parabolică. E sfătuită deci să se adreseze unui institut de specialitate. I se va restitui desigur și numaidecât suma depusă, reţinându-se doar cheltuielile poștale, comisionul firmei, onorariul pentru consult și costul de fabricaţie a brăţării, pe care o confecţionează, pentru firmă, un particular cu brevet special obţinut la Lhassa, de la Pancen Lama, personal.

Domnișoara Clotilda Arămescu primește, după câteva zile, o mie șapte sute cincizeci și opt de lei — cât a rămas după scăderea tuturor cheltuielilor suportate. De către firmă. Ea este obeză. Conciliantă, drăguţă, dar e și nepoata de sora, a șefului adjunct al Gărzii Financiare, căruia îi povestește de-a Fir-a-păr tărășenia. Garda identifică firma, într-o garsonieră de la etajul nouă al unei clădiri cu opt etaje, adică în podul acelui imobil, unde conlocuiesc doi bărbaţi de vârste diferite, dar uniţi în același ţel. Ori în mai multe. Antrenându-se și poliţia economică, brusc interesată de reţeta tibetană, ajunge la concluzia că, prin metoda folosită de cei doi binefăcători ai grăsunilor lumii, ei au realizat, în patru luni de funcţionare, o sumă aproximată la vreo două milioane patru sute mii lei netto. Prin urmare vor fi supuși, probabil unei cure de slăbire după o metodă românească sacră, ce necesită păstrarea în secret a pacienţilor, cinci până la șapte ani.

La prima și ultima lor întrevedere cu domnișoara Clotilda Arămescu, amândoi i-au spus că ea n-a obţinut, probabil, roadele scontate, din cauză că n-a respectat regulile indicate în ce privește viaţa din limba turcă, nerecuperabilă.

SALCIE, SĂLCIOARĂ

Marius îi propune prietenei sale Cristela să-și instaleze cortul printre sălcii, pe malul râului. Cristela e mulţumită. Ochișorii îi scânteiază. „Va fi o poezie” — murmură și se agaţă o clipă de gâtul iubitului, ţocăindu-l.

Băiatul scoate o toporișcă din rucsac și începe a tăia crengi dintr-un copac tânăr. Fata se chinuiește să aprindă lampa de gătit, care, binenţeles, fumegă.

Nu-l observă, imediat, niciunul, nici cealaltă, pe cetăţeanul cu pălărie pleoștită și vestă de lână, care-i privește, în tăcere, de pe mal.

Cum acela tușește, dogit, la un moment dat — dar, desigur, fără voie — amândoi tinerii îşi încetează activităţile. Omul să lută, săltându-și pălăria. Cei doi răspund (cam anemic).

— Aţi atacat o *Salix fragilis?* Mă rog…

— Așa se cheamă? – se miră, sincer, Marius. N-am știut!

Bărbatul i-o arată pe cea de alături:

— Aceasta e *Salix purpurea,* răchita roșie…

— Aha! – se miră, ușor căscată, și Cristela.

Marius se interesează, politicos dacă e, vreo diferenţă între ele.

— Sigjr că este — i se spune. *Salix purpurea* are mlada roșie, în timp ce *Salix alba,* salcia alburie, are frunze argintii, zimţuite. În schimb, la *Salix triandra* găsim frunze late la mijloc și ascuţite la vârf.

— Nu vă supăraţi — îndrăznește tânărul. Aici e o rezervaţie ceva? Un parc? N-avem voie să tăiem crăci?

— Eu n-am spus nimic — se apără omul.

— Sunteţi paznicul? – se interesează sfioasă, fata.

— Nu prea.

Cei doi se sfătuiesc în șoaptă.

— Domnule, dacă nu-i voie aici, să ne spuneţi… Noi doream să punem cortul. Numai pentru o noapte.

— Mâine, în zori, plecăm — adaugă Marius. Foarte de vreme.

— Corect — apreciază celălalt. Cine se scoală devreme, de parte ajunge.

— La Bârlad. Acolo, mergem — precizează Cristela.

Omul tace.

— Vreţi să ne amendaţi? Dacă vreţi să ne amendaţi, mai bine plecăm.

— De ce să plecaţi? Nu vă place locul?

— Ba da. Dar dacă ne-aţi luat cu numiri latinești… De fapt, ce doriţi de la noi? Ori sunteţi un savant de prin partea locului? „., i — M-au interesat toată viaţa sălciile. Vedeţi: la noi în ţară, din cuaternar până azi, numărul de sălcii a rămas constant. Știaţi că răchita, oricât de bătrână ar fi, tot mai dă mladă? și că *Salix virninalia…*

Tinerii șușotesc iar între ei:

— Vă rog să ne spuneţi sincer: cine sunteţi și ce vreţi?

— Eu nu vreau nimic.

— Va dăm două sute de lei să ne lăsaţi în pace.

Omul tace. Îi privește lung.

— Dă-i cinci sute… – îi șoptește Cristela lui Marius, în ureche.

— Cinci sute ajunge?

Și-i flutură bancnota.

— Domnule, domnișoară — zice omul, blajin — sunt preşedintele Mișcării Ecologiste din comună; și profesor de științe naturale. N-am vrut decât să vă atrag atenţia asupra…

— Ne iertaţi — se scuză, jenat, Marius. Pe mine mă cheamă Marius. Iar pe dânsa. Cristela…

Dau mâna.

— Cousteau — zice bătrânul, calm.

— Tatăăă… – se aude un strigăt de departe… Unde ești, tăticule?

Pe cărarea ce vine spre râu apare, pe bicicletă, o fată cu cozi aurii.

— Hai acasă!…

Bătrânul încuviinţează, că va merge:

— Numai dacă mă lași pe mine pe bicicletă.

— Te las, poftim.

Îi dă bicicleta, cu care omul suie, încet, panta ușoară, fără să încalece șaua;

Fata pare dezolată:

— Sper că nu v-a spus ceva necuviincios? Așa, e blând și bun, dar are obiceiul că se leagă de oameni. Cât putem, îl păzim…Însă e năstrușnic ca un copil. Dispare când nu te-aștepţi. Să iertaţi!

Cei doi nu știu ce să spună:

— E chiar profesor?

— A fost…

— Și e președintele…?

— A fost. Acuma… nu vedeţi?

— Îl cheamă chiar Cousteau? Sau…

— Numele lui de botez e Jac.

Și dă să plece.

— Domnișoară — o oprește Marius. Dar ceea ce tăiem noi aici e chiar *Salix fragilis?*

— Asta da. Iar cea de alături e *Salix bahylonica.* Poporul îi zice pletoasă. Știaţi că dacă un ram cade în pământ umed se înrădăcinează? în schimb, la asta, pe care o decapitaţi, mărţişorii ar fi apărut odată cu frunzele…

— Deci și dv. Vă ocupaţi cu…?

Noua venită nu răspunde. Zâmbește:

— După ce tăiaţi a treia creangă va începe să curgă sânge din trunchi. O să vedeţi…

Pleacă. Agale.

Marius și Cristela încep să-și strângă lucrurile, cu precipitare.

— Apar primele stele.

Vor înnopta într-un stog de fân, fără să-şi mai ridice cort.

INVESTIGAŢIE PE SCARĂ

— Domnule, e adevărat că dumneavoastră trăiţi cu bunica familiei în apartamentul în care vi s-a închiriat o cameră mobilată?

— Ce vă deranjează? E o femeie cu o înfăţișare atrăgătoare, are de abia 56 de ani și, dacă vreţi să știţi, e și plină de draci. Ea a venit la mine, nu eu m-am dus la ea. Sunt celibatar, e văduvă. Nu văd pe cine lezăm. Persoane? Legi?

— În același timp, se pare că trăiţi și cu fiica doamnei, din același apartament…

— Au cinci camere, știţi? Fiecare persoană cu odaia sa…

— … Fiica doamnei, care e mama unei copile adolescente…

— Vă înștiinţez că fiica doamnei e o femeie liberă, divorţată, care-și orânduiește existenta cum crede, nu dă socoteală nimănui, n-are nicio obligaţie. La 37 de ani ai săi e plină de…

— De draci, da?

— Nu, de vioiciune, face gimnastică zilnic și a fost, de altfel, filmată și de televiziune cu ocazia unei anchete printre pietoni cu privire la regularitatea sosirii maxitaxiurilor în staţii, ceea ce a făcut să fie admirată de toţi cei ce vin cu noi pe programul doi.

— Culmea însă e că, după informaţiile noastre, întreţineţi relaţii intime și cu mezina familiei, locatară a aceluiași apartament.

— Nu neg. E o tânără superbă, de 18 ani, deci majoră, independentă și voluntară, pentru care am o afecţiune mai mult decât părintească. V-ar fi plăcut așa, ia vârsta ci și fără tată, să devină un copil al străzii, o aurolacă în Gara de Nord și o marfă ieftină pentru proxeneţi? Muncește, în sensul că pozează pentru o revistă de specialitate gingașă, în diverse poziţii, iar serile și le petrece, datorită mie, casnic, nu pe străzi, nu în baruri, nu la striptis, nu la Larnaca.

— Ce înţelegeţi prin Larnaca?

— Capitala Ciprului.

— Parcă era Nicosia?

— Sunt mari probleme în insulă pe tema asta. Larnaca e un oraș precis.

— Mă rog. Nu vă pot combate decât cu opinia că în felul acesta înșelaţi trei femei, care — v-au primit în sânul lor de bună credinţă…

— Greșiţi fundamental. E o înţelegere deschisă, sinceră, între mine și cele trei proprietare ale apartamentului. Niciun secret. Niciun ascunziș. N-aveţi decât să controlaţi

— Vorbiţi serios?

— Nu mai puţin decât dvs.

— Atunci mai rămâne o singură chestiune: am fost de acord să adăpostim în pod o familie de pakistanezi, refugiaţi din ţara lor, clandestini, soţ, soţie și un copil mic, până îşi vor rezolva situaţia tranzitivă…

— Tranzitorie…

— Provizorie. Ne-a impresionat mai ales rugămintea tinerei asiatice, o fiinţă atât de drăguţă, de fragilă… Am convenit, toţi locatarii, ca ea să ajute la curăţenia clădirii, plătindu-și, în acest fel, chiria și întreţinerea.

— Un gest nobil!

— Or, ce faceţi dv? în răstimpul cât bărbatul ei lipsește – și lipsește cu săptămânile, ca să agonisească hrană pentru familie — n-aţi găsit altceva mai bun de făcut, decât să-i ţineţi locul. Dar e posibil, domnule?

— Aţi discutat și cu doamna în chestiune?

— Nu. De ce? Și mai ales ce să discut?

— S-o întrebaţi cum a devenit cazul.

— Eu cu dumneata discut.

— Să vă spună ea cine a făcut oferta, când și în ce fel.

— Vrei să insinuezi că iniţiativă a fost a ei?, fi

— Nu insinuez deloc. Afirm categoric.

— Bărbatul ci te taie, dacă află, să știi. Femeia asta nu e singură, iar obiceiurile lor nu-s ca ale noastre.

— Soţul ei e în curent, doamnă. Din nou porniţi, de la supoziţii necontrolate.

— Nu mai spune! L-ai informat chiar dumneata?

— El pe mine. Îngrozit fiind de moravurile noastree de agresiunile erotice pe care le-a suferit soţia lui de la oamenii din afara casei… Dar degeaba v-aș povesti cum au decurs lucrurile, în tot acest aranjament delicat, tot nu m-aţi crede. Sunteţi por nită, nimic nu vă poate opri. Și la drept vorbind, ce doriţi dv?

Vreţi să-mi faceţi proces? Să mă evacuaţi? Ce urmăriţi?

— Nu pot să-ţi fac proces, nu vreau să te evacuez, sunt doar administratoarea casei acesteia și mă preocupă, nu-i așa, cum trăiesc, ce discută oamenii, nu? În ce stare se: află blocușorul…

Și trebuie să mă interesez de fiecare locatar, nu? Iar dacă avem printre noi un fenomen ca dumneata…

— Nu sunt deloc fenomen, doamnă… Doar un om ordonat, care deși la o vârstă încă neînaintată îşi reglează cu agenda într-o mână și ceasul pe alta, relaţiile personale, în loc să se prostească și să se irosească precum atâţia alţii.

— Totuși, din punct de vedere al constituţiei fizice ești… neobișnuit… Și mai ești și frumos, fire-ai să fii!

—Să înţeleg că mă înjuraţi?

— Pe naiba! De ce să te înjur!? Ţi-am făcut un compliment.

— Mersi! Pot să plec?”

— Pleacă, Pleacă… Auzi? Dar pe mine când mă treci în agendă? Că bărbat n-am, copii n-am, și la 47 de ani ai mei, și intelectuală, cred că arăt omenește și eu, nu?. Ce părere ai? Vezi că stau la parter, apartamentul 2. Ce bei de obicei? Coniac? Cafea? Votcă? Vin? Că la mine găsești de toate…

SCORUȘUL DIN FEREASTRĂ

Tânăra femeie făcu al zecelea semn, de astă dată unei mașini galbene, care însă trecu vijelios pe lângă ea, ridicându-i puţin fusta taiorului fistic.

Nimeni n-o băga în seamă, deși era o doamnă chipeșă, pe deasupra și îmbrăcată într-un veşmânt de culoare electrică.

Înaltă și zveltă, cu părul negru revărsat până spre umeri, nu putea rămâne neobservată. Totuși era.

Nu-și pierdea însă răbdarea; probabil nici încrederea în norocul ei. Făcea mereu semnul internaţional al autostopiștilor

— Cu braţul îndoit spre direcţia dorită — tuturor camioanelor, automobilelor cu unul sau doi ocupanţi, unei dube sanitare, unei furgonete până ce, în sfârșit, un ARO cenușiu, lucitor, frână brusc în dreptul ei, chiar înainte ca dânsa să fi apucat a-i face semn.

Se urcă, agilă, lângă șofer, care-i zâmbi prietenos și porni în trombă.

— Bună ziua și mulţumesc ! îi spuse.

— Hai noroc! – făcu, voios, și flăcăul de la volan. Încotro!

Ea rosti numele orașului unde voia să ajungă.

Acolo, sau măcar undeva, pe drum, dacă el mergea cumva spre altă ţintă.

Nu, el nu avea altă ţintă. Chiar într-acolo se și îndrepta.

Casetofonul li-l aduse ca soţ de călătorie pe Julio Iglesias, cântându-și, cu glas tremurat, amorurile rătăcite. Toamna era blândă și multicoloră. Prin sale, oamenii ieșiseră în faţa porţilor, cu legume grase și poame dulci. Adierea din geamul întredeschis resfira pletele femeii, care se rezemase mulţumită și destinsă de spătarul de piele.

„Frumoasă muiere!” - gândi șoferul tânăr și bălan, cu șuviţele zburătăcite de sub șapca trasă, hoţește, pe ochi. O privea, din când în când, cu coada ochiului, cum ședea, odihnindu-se. Cu pleoapele

pe jumătate lăsate. Respira ușor, înălţându-și pieptul bogat. „Acum începe conversaţia și se pornesc complimentele — gândi femeia. Deh, ce să-i faci? trece și asta, bine că pot ajunge la timp și mă duce chiar până acasă”.

— Dacă nu mai oprim nicăieri, în patru ceasuri suntem la destinaţie…

Și apăsă pe un buton, fiindcă Iglesias îşi isprăvise suspinele. Îi urmă Adriano Celentano, gâfâit, dar ritmat.

Ea ridică din umeri:

— Dumneata hotărăști. Sper să nu ne-apuce noaptea…

Şi-şi privi cesuleţul de pe piept.

Era ora patru.

El o încredinţă că vor ajunge pe lumină „mai mult ca sigur”. Și se uită la ea ceva mai lung.

Era un băiat frumos, cu faţa tăiată în linii drepte. Când râdea, ochii se îngustau, devenind două liniuţe, iar în obraji se iscau șăgalnice gropiţe. Un vlăjgan înalt, osos. Cămașa ca drilată; i lăsa dezvelit pieptul năpădit de puf. Cum îl arsese soarele, părul și mustăcioara păreau și mai aurii decât erau în fapt.

Șoseaua trecea printre lanuri pustii, copaci rari. Toate melodiile de pe banda casetofonului erau plăcute, nezgomotoase.

Pe femeie o îmbiau la somn. Dar nu și-l îngăduia.

— Ești măritată? – o întrebă el, brusc.

Da, era.

— Și ce faci acolo, la…?

Lucra la spital. La spitalul judeţean.

— Soră? Asistentă? Administrator?

Cam așa ceva.

Răspunsurile erau seci, nu prea încurajatoare.

— Și cum de nu ţi-a fost frică să iei o mașină, la întâmplare, pentru un drum atât de lung?

În ea sună clopoţelul de alarmă:

— Nu mai aveam tren decât la noapte; or, eu trebuia să fiu acasă astă-seară. Numaidecât. Și de ce să-mi fie frică? – întrebă ea, ușor răstit.

— Ei, femeie tânără, arătoasă, calea lungă, trece prin păduri…

Ea râse scurt, aspru:

— Și nu cumva să dea lupul. Da?

— Ehe — nechează și el, copilărește — lupul ca lupul. Dar omul. El îi cu păcatul…

Tăcură.

— Femeia îşi zise că preferabilă e, totuși, conversaţia. Îmblânzeşte. Îl întrebă și ca dacă e însurat.

— Am fost, de două ori. N-a mers. M-am lăsat păgubaș.

— De ce? Ţi-au greșit ele? Sau dumneata lor?

— Ele? Săracele… Ce să spun? Erau bune. Cuminţi. Dar cu… Mie îmi place să-mi petrec viaţa. Și pe urmă… Dacă se ţin fetele și doamnele după mine, pe câte poţi să le refuzi?

Câta inimă am eu să le las nefericite dacă mă cheamă, stăruie, plâng…

— Plâng? I-auzi!

— Plâng, zău!

Prin urmare, asta era.

Da, asta. – Așa că, normal… e să fiu singur, de capul meu. Nu?

Ea nu răspunse.

— Nu amăgesc pe nimeni, fac ce-mi place și cu cine-mi place. Mă îndrăgostesc cum vreau şi cu cine vreau. Și unde-mi vine, nu?

Ea tăcea.

— Chiar așa — continuă el — și-mi pot vedea și de treabă.

— Ce treabă?

— Cu mașina. Sunt într-o combinaţie cu unul. El cu dolarii, eu cu cărătura. Acuma mă duc după cinci sute de kile de struguri. Facem must, deschidem o terasă, frigem capre… Iese un bănuţ bun.

Frumos.

— Dar despre chestia cu dragostea, nu ţi-ai dat nicio părere…

Glasul avea o mlădiere spre reproș.

— A. e problema dumitale personală.

— Să știi că femeile mă obligă. Ce, tu ai cunoscut numai un singur bărbat?

Cu toate că lumina scăzuse, începea înserarea, el nu putu să nu observe că faţa ei se albise.

I se schimbase și vocea. Părea mai puţin clară când i se adresă, uscat:

— Ascultă, de când ne tutuim?

— Apoi nu ne-am împrietenit? Nu ne spunem secrete de inimă? Ce rost are să ne mai domnim?!…

Și se înveseli singur.

Pasagera însă nu râdea.

— Până aici, mi-ai făcut o impresie bună.

— O să fie și mai bună, o să vezi… – o liniști, batjocoritor.

— Ba mă tem să nu se strice — observă ea, pe același ton uscat…

El se posomorî. Faţa i se aspri. Îi aminti, brusc, că n-au discutat nimic despre plată. Ea răspunse că, „bineînţeles”, îi va plăti cât se cuvine. Dar el o încunoștinţă, repede, că n-are nevoie de bani. Și că, în general, de la femei nu ia bunuri, ci le pretinde „în natură”.

— Fii ceva mai lămurit — se aspri ea și mai apăsat.

— O să discutăm chiar în natură. Acuși ajungem în pădure.

Ne oprim într-o poiană, știu eu unde; e un loc plăcut, la malul râului. Acolo ne mai odihnim, mai vorbim… Ne înţelegem noi.

— Domnule… Tinere… Nu cuteza să-mi faci mic asemenea propuneri. Ţi-am spus că sunt măritată. Am și o fetiţă. Sunt o doamnă, nu o vagabondă, s-o tăvălești tu — hai, că tot ne tutuim — prin iarbă, când îţi vine cheful.

El vru s-o contrazică; Ea îi tăie scurt:

— Și-apoi îţi mai atrag atenţia: eu n-am cunoscut pe lume decât un singur bărbat. Iar dacă m-ar spurca altul, și încă forţat. Aş fi nevoită să-mi stric casă, să-mi las copila: „N-aș suporta. Ţi le spun toate astea, ca la poarta pușcăriei. Adică sincer.

El îi vorbi împăciuitor, agale. Ce-o să fie dacă odată, *odată* va gusta și ca din alte merinde dulci, decât acelea pe care le-a consumat până acum? Și pe urmă: ia uite ce seară frumoasă, câte stele! Ce plăcere să faci dragoste pe lună, noaptea, în pădure! Cine va ști? Nimeni. Niciodată. O clipă de plăcere.

— Uite ce mare a ieșit luna… ia te uită!

Într-adevăr, astrul răsărise, dintre arbori, ca un dovleac uriaș.

— Vrasăzică — reluă ca — nu vrei să înţelegi cum stau lucrurile. Nu ne cunoaştem, n-avem niciun fel de atracţie unul pentru altul, dar îmi ceri să fiu gata să ne încrucișăm ca doi câini rătăciţi. Tar pe urmă să ne desprindem și, fiecare; în drumul lui, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic… Da?

Șoferul nu mai răspunse. Își scoase șapca, o zvârli alături.

Roti iute volanul, pe un drumeag care cobora spre râul ce însoţea șoseaua.

— Oprește. Vreau să cobor — spuse ea, liniștită.

— E foarte periculos să umbli noaptea singură, prin pădure.

— Cobor. Auzi?

Mașina stopa pe un tăpșan cu iarbă moale.

El se dădu jos, smucind și pătura albastră cu dungi albe, pe care stătuse.

— Poţi să și strigi, dacă vrei. Dar așa, ademenești încoace ursul. Şi el nu știe de glumă.

Îi întinse galant mâna, ca să poată coborî scăriţa înaltă.

Ea puse încetișor poșeta pe banchetă. Îl privi în ochi.

— Nu te temi de ceea ce-o să păţești după asta?

— Prostii. N-o să povestești nimănui. Nu ţi-ar conveni. Și să nu te prefaci că nu ţi-aș plăcea. Și să nu spui că locul e nepotrivit. Și să te laşi de povești… Oare nu e cazul să ne mai odihnim și noi? Merg întins, de trei ore bune. Nu?

Și fără de veste o cuprinse în braţe, o îndoi şi-şi apăsă gura pe buzele ei, într-o sărutare lungă.

Rămaseră faţă-n faţă: ea, albă, tulburată; el zâmbitor, cu claia de păr cârlionţat în ochi.

— Hai, șezi binișor — o îndemnă. Și scoate tot ce ai în plus. Aici nu ne vede decât Dumnezeu — dac-o avea vreme de noi**.**

Își smulse, peste cap, cămașa cadrilată, dezvăluind un tors mușchiulos.

— Bine, bine — rosti ea tărăgănat. Bine. Dacă n-am încotro…Dar atunci să faci și ceva ce vreau eu Am dreptul măcar la atât. Da?

— Hai, să fie și-un lup mâncat de oaie — râse, căprește. Zi-i! Dă-i. Drumul!

— Te așezi în genunchi, cum fac și eu, și zici doar: „N-o să-ţi fac niciun rău!”

— Apoi eu bine vreau să-ţi fac, fetiţo! N-ai înţeles?

Se așează, totuși, în genunchi, pe pătură.

Ea, tot așa, în faţa lui, ridicându-și puţin fusta prea strâmtă.

El dădu să-i descheie bluza taiorului.

— Nu, îl opri. Te-am rugat. Întâi spui cum mi-ai promis.

Și luându-i palmele în mâinile ci subţiri, cu degete foarte lungi, îi porunci:

— Uită-te în ochii mei și zi ce te-am rugat., De trei ori…

Îşi înfipse privirea albastră și rece în ochii lui mici, sclipitori…

— „N-o să-ţi fac niciun rău”, — hârâi, fără nicio convingere.

„N-o să-ţi fac niciun rău”, — murmură a doua oară. „N-o să-ţi fac…”-mai apucă să îngaime și se lăsă, moale, într-o rână, ca un copil obosit, fără să-și poată desprinde privirea dintr-a ei.

— Așa.

— Acum o să scoţi de pe tine tot ce ai… Dar fără grabă.

Îl ţintuia fără scăpare și el îşi desfăcea încetișor cureaua cu cataramă lată; îşi scotea pantalonii, apoi adidașii…

— Iar acum vei dormi.

El se întinse ușor, pe spate, într-o ascultare deplină.

Ea îi strânse lucrurile, i le puse sub cap și mai cătă, pentru ultima, oară, lung, la trupul inert., scăldat în lumina, acum cretoasă, a lunii pline, ce stârnea nevăzutele, duhuri ale pădurii.

— Frumos ești, fire-ai al dracului — gândi — şi cum te-a mai hărăzit… “natura”, pe care ai vrut să mi-o arăţi!

Oftă fără voie. Aduse, peste corpul gol marginile păturii late, care-l acoperiră pe de-a-ntregul, îşi luă poșeta de pe bancheta unde-o lăsase și ieși la șosea, pornind în sus, fără grabă, îngândurată.

Peste vreo jumătate de oră o ajunse din urmă un microbuz.

Îi făcu semn; în lumina farurilor, să oprească, dar acela o depăși ca vântul. –

După câteva minute, se întoarse de-a-ndăratelea. Opri. Câţiva din turiștii germani care erau duși noaptea, cu acel microbuz, spre nord, că să vadă mănăstirile în zori, săriră să-i ceară scuze; îi spuseseră, doar, șoferului să oprească, dar el a fost necivilizat. Ei? Cum să lași o doamnă ca aceasta în drum; dar e posibil? Să poftească, deci, să stea pe scaunul din faţă, e invitata lor. Vrea o bere germană *autentică,* la cutie?

Voia.

Bău două.

A doua zi, pe la vreo zece, la biroul de informaţii al Spitalului judeţean din orașul… se prezentă un tânăr cu șapcă albă și cămașă în carouri mari, roșii și negre. Avea un zâmbet cuceri tor, deși arăta cam șifonat. Era și neras. Fata de la ghișeu îşi scoase bustul mic prin ferestruică, foarte îndatoritoare. Pe cine căuta? Ce dorea?

Căuta o soră, sau o asistentă, însă nu-i știa exact numele. Dar de ce? – se interesă, săritoare și gureșă, cea de la ghișeu – poate te servim noi, că de asta ne aflăm aici și luăm salariu, ca să servim solicitatorii.

El o descrise întocmai pe cea căutată.

Fata deveni ceva mai rezervată şi-şi trase înapoi jumătatea de corp ce ieșise prin ghișeu.

— Te înșeli, domnule dragă, nu e soră, nu-i asistentă, e doamna doclor-primar, directoarea noastră, o femeie extraordinară, psihiatră. Vrei să te consulte? Ai o problemă particulară? Intervii pentru careva? Poţi să mergi direct la dânsa, că e cumsecade, primește, numai că acuma e la vizită, vino în birou, stai niţel la noi, te servim cu o cafea, și cum termină…

Dar în clipa aceea, directoarea apăru, urmată de un cortegiu de tineri albi, negri și galbeni; trecea dintr-un coridor în altul, la vizita de dimineaţă, cu studenţii după dânsa, explicându-le nu știu ce; — Doamna directoare — sări vrăbiuţa din colivia ei — uitaţi, dumnealui vă caută pe dumneavoastră personal; să aștepte, da? Îl primiţi?

Ea era și mai arătoasă. În halatul alb, scrobit, cu, părul strâns sub tichia doctoricească, legănându-se pe tocurile înalte. Se uită la el cu acea căutatură azurie, îngheţată și-i spuse fetei, indiferentă: — Du-l în biroul meu.

Se așeză în scaunul ei, comodă, duse mâinile după cap și rămase fixată pe obrazul ţepos al bărbatului fâstâcit, care-și storcea șapca în mâini ca pe o rufă udă.

— Ţi-am rămas datoare. Pentru asta ai venit, nu?

El lăsă capul în jos. Spuse, încet:

— Nu.

— Ai să-mi comunici ceva?…

Nu răspunse.

Apăru secretara…

— Cheamă!, te rog. Pe bărbatu-meu. De la laborator…

Șoferul sări de pe scaun.

— Stai! – îi porunci, cu acel glas pe care el nu-l va mai uita.

Se reașează pe un colţ de scaun.

Soţul directoarei era un om tânăr, uscăţiv, decolorat, cu ochelari, ușor adus de spate, politicos.

— Vezi, că dumnealui m-a adus ieri cu mașina până la un loc. N-am apucat să-i plătesc cursa. Dă-i le rog, niște bani, eu n-am la mine.

Cel venit îl privi pe oaspetele care se ridicase, ca și cum nu l-ar fi văzut, scoase un portmoneu de sub halat, trase o bancnotă albăstruie și i-o întinse cu “Mulţumesc, aţi fost drăguţ”.

Ieși cum intrase, fără nicio preocupare.

— Mergi sănătos! – adăugă directoarea, fără zâmbet.

Dar el nu se dădea dus. Stătea lemnos în faţa ei, într-o stare foarte nelămurită, sucindu-și mereu șapca.

— Aș fi vrut să vă vorbesc ceva…

— Altă dată. Sau, mai bine, niciodată.

Apăru iar secretara, chemată, probabil, de o sonerie nevăzută:

— Condu-l pe dumnealui, te rog, e străin și n-o să nimerească ieșirea.

Vizitatorul bâigui un „Săru-mâna” și se strecură prin ușă, ca un câine bătut.

Se destinse. Își puse iar mâinile încrucișate pe ceafă și rămase așa, cu privirea pierdută în zare, chiar și după ce, întorcându-se, secretara, ce intrase tiptil, cum obișnuia, vru s-o întrebe dacă vrea o cafea.

„Toate, ca toate — îşi zicea în gând — dar de ce l-am făcut și să se dezbrace?… Suflet slab, de femeie, vezi…”

Secretara, simţind că nu e văzută, nici auzită, se retrase ușor, călcând pe vârfurile pantofilor.

În faţa ferestrei dinspre grădină ardea, din toate ramurile pline, un scoruș. Directoarei i se păru că-l vede pentru prima oară. Și se-miră.

Șoferul cel bălai, cu ARO-ul încărcat vârf de coșuri cu struguri, merse ce merse, până ieși din oraș; apoi coti spre un crâng.

Opri, îi dădu iar drumul lui Julio Iglesias, să se întreacă, acolo cu mierlele, puse mâinile cruciș pe volan şi-şi lăsă capul greu pe braţe, în timp ce o rază caldă a soarelui tomnatic, strecurată prin frunziș, îi gâdila ceafa.

INDUSTRIA PATIMILOR

Am cunoscut deunăzi, la o recepţie, un personaj straniu. Recepţia era dată de o firmă care sărbătorea atingerea cifrei de afaceri de un miliard de lei. Mă nimerisem pe acolo din greșeală; mă poftiseră dintr-o confuzie de nume. Am vrut să plec, dar pa tronul, după ce i-am spus că sunt neavenit, m-a bătut pe umăr și-a zis să rămân: „Unde îmi halesc bucatele atâţia prăpădiţi, n-o să mă sărăcească încă “unul”.

Dar să mă întorc la omul meu. Pe dinafară n-avea nimic neobișnuit. Mic, bine ras, chel, elegant dar fără ostentaţie, cu ochișori roșii, înfuleca tacticos la coada mesei tartinele cu icre negre. Nu știu ce mi-a venit să-i torn și lui un pahar de Băbească neagră, după ce-mi luasem și eu o cupă. Am dat să ciocnesc, dar tipul și-a vărsat, fără să vrea, lichidul pe cămașă și pe cravata înfloratăde culoarea liliacului. Cămașa — neagră fiind, la haina albă —, suporta bine adausul, dar cravata era distrusă.

„Nu mai pot rămâne fără cravată — mi-a spus. Păcat. Trebuie să plec”. „Domnule, i-am zis-ţi-o dau pe-a mea. Tot nu mă cunoaşte nimeni aici”. „Ești foarte drăguţmi-a zâmbit, arătând o dantură fără lipsuri — hai pe terasă să facem schimbul”.

Ne-am retras într-un colţ mai ferit, am luat sub noi două fotolii, de pai împletit, cu perne vișinii, i-am dat cravata mea roz cu buline galbene și-un soare ce ieșea din păpuriș, i-am făcut și nodul, și am stat la taifas.

M-a întrebat cu ce mă ocup; i-am povestit cum predau muzica la o școală de scufundători ca să le modelez auzul în mediile lichide. L-am întrebat, la rându-mi, din ce anume mănâncă pâine.

Avea o îndeletnicire unică în ţara noastră. Cel puţin așa pretindea. Și așa cred. Lucra în „Industria patimilor”.

Ce înseamnă asta?

Povestea interesant și graseind ușor:

— Lumea e plină de patimi.

— Arhiplină — am confirmat.

— Fiecare și le potolește cam cum îl taie capul. Ei bine, eu îi rezolv oricui patimile într-un mod care-l scutește de osteneală. Are patima jocului de cărţi? îl duc la cel mai bun cazino.

Are patima alcoolului, îi procur sortimentele cele mai variate și mai atrăgătoare. Îl trage aţa la femei? îl ghidez spre cel mai bun bordel. Avem în București vreo câteva cu care s-ar mândri și Consiliul Europei. E pasionat de afaceri, cai de curse, călătorii exotice, pilaf turcesc, zboruri cu deltaplanul. Îi procur și-n cele mai apreciabile condiţii. Evident, e vorba numai de oameni foarte bogaţi care pot plăti serviciile la baremul înalt stabilit de mine.

— Trebuie să ai o armată de funcţionari, intermediari…

— N-am decât o secretară. Atât. Restul fac eu. Totul. De ce?

Pentru că sunt chestiuni delicate. Patimile de care ţi-am vorbit sunt, întrucâtva. În firea lucrurilor. Dar există și unele mai… ne obișnuite. Neagreate de societate.

— Să zicem, de-o pildă…

— Iau, totuși, una mai nevinovată. O doamnă distinsă, soţia unui bancher libanez, care operează la noi, mascat, are patima cleptomaniei. Îi aranjez vizite în niște magazine unde e lăsată să ciupească. Soţul plătește tot, prin mine. Discret…

— E vorba de ceva dezgustător — observ.

— A, nu; evident, sunt și de astea, dezagreabile: droguri, tipi care vor să fie biciuiţi, bătrâne ce umblă după bobocei…

Iar ăsta, de care-ţi vorbesc, e relativ inocent. Am și probleme mai grele. Desigur! Nu-mi cere exemple, ţi le dau eu: cineva voia să fie primar. L-am făcut ales într-o comună subordonată.

— Ei, cum așa?

— Bine. Să știi că suntem ţara tuturor posibilităţilor. Că altfel mi-aș fi stabilit industria în altă parte a Europei. Pe urmă: e unul care ţine morţiș să fie deputat. Până în iarnă, îl rezolv.

Mă minunez:

— Îl alegi deputat?

— Nu-l aleg. Era pe o listă, dar sub linie. Fac să plece unul din partidul în chestiune, la alt partid. Și-n felul ăsta vine rândul omului

meu.

— E grozav! – zic, fără niciun gând ascuns.

Mai ia o gură de Băbească și mă întreabă, galeș:

— Dumneata ce patimă ai? Știi… pentru gestul ăsta cu cravata, ţi-aș oferi un serviciu gratuit… Spune, nu te sfii…

Cad pe gânduri.

— Uite — zic — am patima pâinii calde. De mic copil. Şi acum, nu mi-o mai pot astâmpăra, toată pâinea orașului e rece.

Râde:

— Fleacuri. Timp de o lună, ţi se va aduce, zilnic, la dornici nu, la 8 dimineaţa, un “kil” de pâine fierbinte.

— Fain !

— Dă-mi adresa.

Mă credeţi că s-a ţinut de cuvânt?

Dar adresa și telefonul lui nu mi le-a dat…

TELEVIZIUNEA BELGIANĂ LA CIOCABOCA

Cum e încă soare — cam aspru. – dar strălucitor — oamenii stau pe terasa restaurantului și beau bere. „Măi — strigă unul, din drum, vezi că vine o belgiancă de la televiziunea lor și vrea să stea de vorbă cu Gherasim. Să-i spuie el cum de-a fost dizident!”

Gherasim: Eu, măi?

Cel din drum. Tu.

Iorgu — El, măi?

Cel din drum: El.

Fiscu: Da’ cum să discute? Știe ea românește? Că el nu cunoaşte belgiana.

Cel din drum: Are cu dânsa o zbârlită care traduce.

Fiscu: Auzi? Să-și puie bocancii? Că-i numa’n târlici. Și nici ras nu-i.

Gherasim: Du-te, măi. şi întreab-o dacă să stau cu căciula, ori cu capul gol.

Iorgu: Să aducă și căruţa? Să fie călare? Trebuie precizat…

Cel din drum: Măi, cu zic să stea în cur, și să se pișe-n căciulă, că când l-or vedea belgienii, să știe și ei cum ne aflăm cu trecerea de la

sat la oraș, (pleacă) *Fiscu:* Gherasime, îi spui tot ce știi, sau mai păstrezi ceva și pentru alţii?

Gherasim: Întâi trebuie să negociem condiţiile.

Iorgu: Normal. Să începeţi filmarea în porumb, să arăţi cât de mare-i știuletele la noi…

Gherasim: Ea, dacă pune camera de vederi pe mine, nu-i dă statul belgian leafă. Pentru asta?

Iorgu: Normal.

Gherasim: Atunci, trebuie să-mi dea și mie la sută. Să vedem dacă-i convine.

Fiscu: Poate să-ţi plătească și în natură.

Gherasim: Natură de asta avem și noi. Nici nu facem faţă.

(Apare o grupă de patru persoane. Tânăra belgiană e îmbrăcată numai în piele. Traducătoarea are zeci de codiţe africane în păr și o fustiţă scurtată extrem. Le însoţesc operatorii de vedere și sunet. Se schimbă saluturi româno-franceze. Ospătarul trage, urgent, scaunele de fier forjat lângă masa băutorilor de bere.) *Belgiana*: „Demandez-lui şi l'on a annoncé… Bon ziuă monsieur Jerazem…

Iorgu: I-auzi, măi, cum. Te porecleşte, pe belgiană.

Traducătoarea: Să ştiţi că domnișoara Mimose înţelege puţin românește. Bunica ei după, mamă era din Sălaj.

Fiscu: Dar mama de unde-i? Ia întreab-o. Și vezi dacă bea o bere cu noi. Germană.

Traducătoarea: Ils's interesse de vos parents. Et şi vous voulez boire de la bière…

Belgiana; Je suis presse… Mersi… Eu vrei începi… Grăbit mult. Şi monsieur Jerazem est prete…

Traducătoarea: Ar vrea să filmeze. Nu dorește bere. Să ştiţi că obișnuiește numai votcă…

Fiscu: Ai întrebat-o de mă-sa?

Gherasim: Domnișoară… Eu mă las filmat numai dacă-mi dă 7 dolari americani.

Iorgu: Ce să faci cu 7 dolari?

Gherasim: Vreau să-mi cumpăr un dezodorant pentru iapă. Atâta costă la buticu' lui Jorjică.

Belgiana: Qu-est qu'il dit?

Traducătoarea: întreabă că ce zici?… Dumneata vrei să-ţi plătească? în dolari?

Gherasim: Dacă n-are dolari, să cumpere ea dezodorantul cu ce gologani dispune. (Traducătoarea întreţine o discuţie animată, cu belgiana. Aceasta râde.) *Traducătoarea:* A zis că dacă-i povestești interesant îţi dă deodorantul ei, care-i Chanel. De la Paris.

Fiscu: El e foarte interesant. A săpat și o fântână, care dă apă caldă.

Traducătoarea: Ea vrea să-i povestească numai cu Revoluţia. (Se instalează aparatele. Se aprinde reflectorul. Se face oarece mișcare, arătându-li-se celorlalţi doi să se îndepărteze… Semn lui Gherasim să înceapă.) *Gherasim:* (dându-și căciula pe ceafă și povestind, agale): pe mine, când trebuia să vină Ceaușescu, în comună, m-au stabilit să-i dau pâine, sare și rachiu. Da' vreo două zile s-au ivit în sat câţiva de la Securitatea centrală și au repetat cu mine ce să zic și cum să gust eu întâi pâinea, sarea și rachiul, ca să nu fie otrăvite. În faţa lui trebuia să le gust. Așa că am repetat de vreo patruj' de ori — că tot nu ieșea bine, până când am început să mă scap pe mine, că ăia nu mă slăbeau deloc. Atunci m-au lăsat să dorm, dar când m-am trezit m-a apucat-o pântecarie, de la atâta pâine cu sare, că tot într-o fugă o ţineam… Ceaușescu n-a mai venit, dar i s-a ordonat miliţianului nostru să mă ţie o săptămână la gros pe motiv că am sabotat vizita într-adins. Și din '89 încoace îs dizident. Am vorbit și la radio… Fraţi belgieni, dacă mai veniţi cu ajutoare, aduceţi și niște gaz pentru lămpi, că avem de lipsă. Noroc și frăţie. (Se stinge lumina. Belgiana e cam nedumerită.) *Belgiana:* Alors, il a été à la Révolution ou non?

Traducătoarea: Ea întreabă dacă ai fost la Revoluţie sau nu? Că n-a prea înţeles.

Iorgu: La noi n-a fost Revoluţia că primarul era în spital, operat de trânji și n-am avut pe cine da jos. Am luat numai ștampilele, de ne-am făcut dovezi.

Fiscu: Pe urmă am aderat. Ne-am înscris toţi la partidul cel nou și l-am băgat în moașă-sa pe cel vechi.

Gherasim: Să-mi dea dezodorantul.

(Belgiana întreabă, prin traducătoare, cum s-a răzbunat Ghe rasim pe șeful de poșt.) *Fiscu:* N-a mai avut cum, că între timp o lăsase

borţoasă pe fiică-sa și a trebuit să i-o dea de nevastă.

Gherasim: Acuma e șef la Garda Financiară. S-a făcut de-ai noștri, dar-ar boala-n el.

Iorgu: la întreab-o dacă vrea o votcă mare și pe urmă să-i arătăm porumbul, care la noi e foarte înalt și frumos. (Belgiana acceptă bucuroasă. Oaspeţii se aşază, toţi.) *Fiscu:* (traducătoarei) Dar tu ești măritată, fă? Că avem aici, în comună, un învăţător singur…

Gherasim: (către belgiană, ridicând halbă!) Bonjour! (traducătoarei) Spune-i ăsteia, să-mi dea dezodorantul; că votca o plătesc eu, dacă bea un kil întreg…

Iorgu; Nu pleacă ea cum a venit, garantez!

RESPECTUL PENTRU CUMUL

Mi-a atras atenţia, în cartierul Ferentari, un anunţ scris de mână și lipit pe un stâlp “Angajăm ciungi, orbi, ologi, muţi și persoane cu alte infirmităţi. Telefonaţi la” – şi se dădea un număr.

Am sunat chiar de la postul public din apropiere. Mi-a răspuns o voce bărbătească, gâjâită. L-am cerut persoanei o întrevedere. Mi-a acordat-o.

O garsonieră. Într-un bloc cu patru etaje. Aranjament sumar. Neglijenţă vizibilă. Un bărbat trupeș, scund, în maiou și chiloţi, având pe un braţ tatuată o ancoră pe care se încolăcește o sirena, iar pe celălalt, o inimă cu inscripţia semirondă, în juru-i: “Nu parcaţi”.

— Nebărbierit, cu ochii tulburi sub sprâncenele foarte groase, dl: Ciuntu — așa s-a recomandat — se interesează, normal, de scopul vizitei. Îi pomenesc de anunţ. Îmi cere să-i relev ce anume îmi lipsește. Ce organ, sau ce funcţie. Vreau doar să mă informez, îi zic. Cum îi recuperaţi pe infirmi. Nu-i recuperez deloc — zice. Le dau de lucru.

— În ce fel?

— Ca cerșetori. Pe străzi. În pieţe, în trenuri. În metrou.

N-aţi auzit-o cântând între Piaţa Romană și Pieptănari, pe oarba din născare? N-aţi văzut un tânăr cu piciorul sucit la Buzești? N-aţi întâlnit un bătrân într-un scaun cu motor la Universitate? Ăsta vinde și poze cu dame goale. Dar nu i le procur eu.

— Vrasăzică sunt în serviciul dv!…

— Da. Ce te miri? Calc vreo lege? Eu îi transport zilnic unde îşi au repartizate locurile, eu îi adun, cu furgoneta mea. Seara. Ei îmi dau un procent din câştiguri și eu le asigur existenţa.

Aș vrea, firește, să cunosc modalitatea folosită pentru a ști cât adună fiecare.

— Am oamenii mei, care-i veghează. Cine încearcă să trișeze, ia bătaie. Și e alungat.

Îi semnalez că printre amploiaţi se află și copii. Familiile lor nu ridică pretenţii?

— Mulţi n-au familie. Dar când au, cei de la care-i închiriem primesc și dânșii o sumă fixă, lunar.

Mă vede cam îngândurat. Protestează:

— Ce e? Nu e o întreprindere ca oricare alta? Un patron, salariaţi, economie de piaţă… Ofer angajaţilor mei un câştig cinstit. Câştig și eu, cinstit. Nu admit trucuri. Nici nu umblu cu iconiţe după danii pentru biserici fantomatice. La mine n-ai să găsești niciun om teafăr care o face pe mutul ori pe surdul, ca să înșele oamenii. Îi verific până la măsele. Alţii lucrează cu persoane sănătoase pe care le îmbolnăvesc. Ai fost vreodată într-o uzină cu mediu toxic? Ai fost să vezi prostituatele din spitalul de boli venerice? Eu folosesc infirmi pe care, de fapt, îi întreţin.

— Totuși… – dau să ripostez, vag.

— Niciun totuși. Nu-i iau cu sila. Nu-i oblig. Nu-i terorizez. Vor, bine. Nu, liber.

— Deci sunt și unii care nu vă aparţin. Operează pe cont propriu.

— Foarte puţini. Până-i prindem și-i radem. Că nu sunt singurul patron. Avem și aici regim concurenţial. Dar asupra ilegalilor ne înţelegem totdeauna.

Remarc că are un limbaj cult. Dar ce-l credeam? Are Academia de studii economice „la bază” — și un stagiu de perfecţionare la Marsilia, unde a studiat și o reţea franceză de utilizare a bătrânelor în port, la sosirea și plecarea vaselor de călători. Descântă și blesteamă pasagerii și marinarii.

— Aveţi și firmă înregistrată? – mă mai interesez.

— Încă nu. În curând. Dar taxe plătesc.

— Ce fel? Cui?

— Ei, hai, că m-aţi ţinut cam mult. Ajunge.

La ușă adaugă, nu fără oarecare curtenie:

— Nu-mi displaci. Dacă ai vreun accident grav și scapi cu un membru-două lipsă, vino la mine. Din pensie n-o să poţi trăi. Și eu respect cumulul.

CE MAI E PE LA SNAGOV?

Avocatul se îndrăgostise de dactilografă.

Îi tot aducea acte și dosare, acasă, și uneori aștepta ca ea să i le bată. Stătea într-un șezlong și privea cum i se clatină, zulufii, cum îi tresaltă pieptul, cum îi râd ochișorii.

El era divorţat. Ea era văduvă. El avea o fată drăguţă, dar deșirată, elevă zburdalnică de cincisprezece ani; dactilografa avea un fiu miop, înalt cât un plop, tot de 15 ani, pătimaş după fizică. Avocatul era lung, uscăţiv, cu obrajii supţi. Femeia se înfăţișa pufoasă și aurie ca o gogoșică.

Contraste.

El îi aduce totdeauna fie o cutiuţă cu bomboane, fie o garoafă. Ori un săpun de lux. Ea îl servea cu pepsi de la frigider, sau cu lichior de coacăze.

Și, într-o Bbnă zi, el îi mărturisi, cu sfială și decenţă, afecţiunea sa. Ea se opri, emoţionată, din ciocănii, se mai uită odată atentă. la pagina unde rămăsese cu pledoaria de apărare a unui contrabandist arab de ţigări și pe urmă îşi fixă privirea azurie în ochii lui de păcură. Se roșise ca un gogoșar.

Îi destăinui și simpatia ei;, o făcu delicat și pe ocolite.

— Dar să.ne și gândim: puţin… – îi spuse…

— Eu mă gândesc de mult — surâse el.

— Să ne gândim la ce urmează — zise ca Simplu. Avem amândoi copii mari. Locuim-împreună cu ei. În câte două camere și atât. În mod normal și pentru că suntem oameni normali — nu…?

— Da. Așa cred — zâmbi el. Iar.

— Ar urma să ne iubim, nu? Să ne întâlnim, nu? Ca bărbat și femeie, nu?

Ei tăcea.

— Acuma să ne gândim: unde și cum? Să furăm, așa. Câte un ceas de dragoste? Să mergem duminică la Snagov și să închiriem o cameră la han? Și. Mai ales, să ne ferim de copii?

Cum am putea?

— Ești prea lucidă — zâmbi el. Dar ceva mai stins… Nu cred că asta-i problema…

— Până la urmă, chiar de la început, tot asta e și — rămâne problema, oricum am întoarce-o.

— Eu văd altfel lucrurile… încercăm să ne cunoaştem mai bine. Să ne apropiem… Și. Cine știe? poate că într-o zi ne unim vieţile…

Ea se aplecă din nou asupra hârtiei, după ce-i aruncă o ultimă privire, caldă, duioasă…

Se întâlniră, totuși, ia el, într-o scară blândă de iulie, când copiii erau plecaţi în vacanţă:

Se iubiră, firește, dar ceva nu mergea. „E un bărbat banal”.

— Își spunea ea, dimineaţă. În timp ce dușul o învăluia în mătasea lui caldă. „E totuși, cam prea grăsuţă — îşi zicea el, aprinzând o ţigară. Și cam leneșă, cam… rutinieră. Nu cred că are fantezie ca amantă”.

O conduse, cuviincios, la casa ei și se sărutară, în lift, cast, nu ca doi îndrăgostiţi, ci ca două rude.

Într-o zi prea aglomerată, când n-avea cum să-și ducă dosarul la dactilografă, avocatul o trimise pe fiică-sa, explicându-i amănunţit cum să ajungă acolo.

Când se deschise ușa, în cadrul ei apăru un lungan în chiloţi de baie și pletele bălane, revărsate pe umeri.

— Ce e? – o întrebă, indiferent, pe cea care sunase.

O pofti în casă.

— Mama e la coafor. Vrei s-o aștepţi? Sau lași aici hârtiile?

Fata privea cu încântare torsul gol, cu puf galben, al băiatului. El simţi, brusc, un fior fierbinte, necunoscut.

Era o zi caniculară.

O servi cu limonadă rece. Ea îi dădu un covrig din sacul spânzurat pe umăr.

Îşi puneau întrebări copilărești, râdeau nebunește. Se simţeau foarte bine. Se tutuiră.

— Uf, groaznic de cald e! – spuse ea. Te supără dacă-mi scot bluza?

— Poţi să-ţi scoţi și fusta — o îndemnă el, indiferent. Stăm amândoi, ca la plajă.

Ea rămase în șezlong, cu sânișorii goi; el se tolăni, ca un motan, pe o pernă, la picioarele mesei. Aveau atâtea să-și spună încât uneori vorbeau amândoi odată.

Când intră în cameră, dactilografa încremeni:

— Ce-i aici? – strigă. Cine e dânsa?

— Ho! Nu te speria — o liniști fiul. E fiica avocatului. Prietena mea, Lu. Ţi-a adus de lucru.

— Domnișoară, vrei să te îmbraci, te rog?

Glasul femeii era mineral.

— A, da. Să mă iertaţi. Nu mi-am dat seama.

— Ce?… Mamă, hai, nu fi…

— Vrei să pui și tu ceva pe tine, copile? – i se spuse, pe același ton.

Cei doi stătură, apoi, cuminţi, făcându-și doar semne și pufnind pe ascuns, în timp ce femeia mitralia un text anost, care, după cum s-a văzut ulterior, era, în dactilogramă, sur prinzător de împănat cu greșeli.

— Peste cam o lună, fata îi comunică tatălui, cu tonul meteorologului de serviciu de la televiziune, că s-a îndrăgostit de Mac, fiul dactilografei și că-i va aduce în casă.

Avocatul amuţi. Întrebă, aiurit:

— Mac?

— Numele de familie e Măcăleandru. Știi doar. Eu însă îi spun Mac.

— Dar tu… Tu… tu ești încă o fetiţă.

— Îmi pare rău, tată, că nu realizezi.

— Ce să realizez?…

— Că nu mai sunt!

O scenă oarecum asemănătoare avea loc și în casa dactilografei.

— Zici c-o iubești? – întreba mama, rătăcită. Cum o iubeşti? De când? Ce ţi-a venit?

— Mi-a venit și gata — o îmbrăţișa, tandru, fiul. Dar ţie când l-ai cunoscut pe tata, cum ţi-a venit? Hai?

— Foarte bine — hotărî ea. Tot voia omul ăsta, adică taică-său, să se însoare cu mine.

Băiatul înlemni. Apoi izbucni, furios:

— Ai căpiat? Te-ai senilizat? Ce vorbă-i asta? îţi baţi joc de noi? Tu ești femeie de măritat?

Și ieși din cameră, trântind ușa.

O scenă aidoma avu loc și în casa avocatului, care, biruit, amărât. Își privea lung fata ce se amuza de deruta lui.

— Poate că-i mai bine așa — spuse, greoi și încet. Cum mie îmi place mama, și cum aș dori să mă însor cu ea.

Era rândul fetei să înmărmurească.

— Ce spui, tăticule? Glumești? Ai băut ceva tare?… Nu te mai cunosc. Ești chiar tatăl meu adevărat? Ei, comedie!

Ia te uită unde zăcea Don Juan-ul… Fii serios, bătrâne! Fii serios, te rog… Și vezi-ţi de treabă…

— Au înnebunit amândoi… – spuse fata, în parc „băiatului… – …

— Așa am și cu impresia — confirmă băiatul. Trebuie să le facem dușuri reci.

Și izbucniră amândoi în râs, îmbrăţișându-se.

— Da — oftă dactilografa, privindu-și galeș, prietenul.

N-avem încotro. Ei nu ne înţeleg.

— Nu, nu ne vor înţelege. Și nu-i nimic de făcut.

— Ba e… – zise ea moale, băgându-şi năsucul cârn în dosar. Vezi, totuși, ce e pe la Snagov. Duminica asta sunt liberă…

PANTOFII CU ZGÂRDUŢĂ

Aurica rămase fermecată în faţa vitrinei. La butica din centrul comunei se aduseseră pantofi italieni. Erau de toate culorile, cu catarame aurite, cu lănţuge argintii pe margini, cu tocuri înalte, dar și plaţi, ca niște papucei gingași, cu botul ascuţit, cu botul lat. Cu franjuri de piele. „6 600 perechea — oricare”, scrisese pe un carton Genuţa, patroana. Femeile se opreau, cătând pierdute la minunăţiile acelea și plecau, oftând…

Aurica o porni accelerat spre potcovărie, năvăli în fumul din coșmelia aceea cu foaie, îl trase afară pe iubitul ei, care se lăsa dus greoi, ca o matahală ce era, și-i ceru, arzător, apucându-l de braţele păroase, înnegrite de fum, să-i cumpere pantofi „cu zgărduţă”.

Ajutorul de potcovar era cam încet la minte, înţelese târziu despre ce-i vorba și o refuză hotărât. „Nu acuma” — îi reteză năvalnica pornire. „Dar când?, — se înnegura fata. „Mai în colo…” De altfel o și lăsă în mijlocul drumului, pornind clătinat, înapoi, spre nicovala lui veșnică.

Fata se frământă o vreme, pe urmă se duse să-și ia capra.

Maică-sa era o femeie cumplită și dacă o mai găsea în curte după ce se întorcea de la capul satului, unde aveau o grădină cu ceapă și usturoi, o cotonogea cu melesteul. Trebuia să scoată capra ia păscut, undeva, într-un loc anume, între crângul de pe malul pârâului leneș și șosea. Nu era o șosea prea umblată; pe ea veneau dinspre pădure și urcau către ea camioanele ce cărau lemne ori mașinile ce aprovizionau satele din vârful dealului.

Priponi animalul, de astă dată într-un loc ferit, dincolo de apă, se uită o clipă cum Roza — așa o chema — se apucă liniştită de mestecat iarba proaspătă — și ieși la drum.

Șoferul văzu de departe faţa lungă și subţire cum se zbuciumă, fugind încoace și încolo, ţinându-se cu mâinile de cap. Opri în dreptul ei. Aurica urla, cu obrajii cafenii scăldaţi în lacrimi și basmaua albă pe ceafă, părul negru și des răspândit pe spate.

— Ce-ai păţit fata moșului? – se interesă bărbatul, vânjos și ras în cap. Privind cu interes cum se răscolesc ieduţii de pe pieptul ei, sub bluza înflorată.

— Aoleu și vai de mine, mi-a plecat capra… Mă omoară mama… Ori mi-au furat-o… Ce mă fac, ce mă fac, ce mă fac, săraca de mine?!

— Da' unde era, dragă — se apropie și mai mult șoferul, la arată-mi locul unde păștea ea…

Q urma, cu pași apăsaţi, în crâng, între tufele înalte, spre un tăpșan mic, unde iarba era tipărită parcă de un trup omenesc întins.

— Și cum stătea ca aici? Ia arată-mi tu cum ședea, cum păștea? – o întrebă iar chilugul, apucând-o de mijloc și trăgând-o spre el. Aurica sughiţa în neștire și îngăima explicaţii scuturându-se de plâns. El, tot dând din cap, o așează binișor, îi ridică fusta, dar și bluziţa; ea protestă moale, zvâcni o clipă din braţele lui; el o apăsă din nou pe iarba culcată; ea îşi acoperi ochii cu braţul și păsările din copaci se uitară fără mirare, la ceea ce se întâmplă.

— Acu' nene, dacă mi-ai făcut felul — scânci ea lângă ușa mașinii — dă-mi și mic ceva, acolo, că parcă văd că trebuie să-mi cumpăr altă iadă.

Șoferul râse, scoase un ghemotoc cu sute din buzunar, i-l băgă în sân, unde mâna lui mai zăbovi puţin, și ambala motorul.

Aurica se așează pe marginea șanţului, unde înflorea, în lanţ întins, rochiţa rândunelei. Netezi întâi ţi apoi numără, bucuroasă, cele treisprezece bancnote. Se duse la pârâu, se spălă mult și cuviincios. Roza îşi vedea de treabă, cuminte, dând din barbă și privind-o cu ochi sticloși.

Ieși din nou la drum. Când zări. În vârful dealului, alt camion ce venea la vale, începu iar să ţipe, fluturând basmaua: „A o leu, mămucă, mamă, aoleu și vai de mine!" Lacrimile-i curgeau șiroaie, până sub bărbie.

Spre amurg, tocmai când voia să închidă — că butica avea program „9 — 5" — Genuţa se pomeni în ușă cu Aurica, tră gând capra după ea.

— Stai — îi strigă — stai că vreau să cumpăr ceva… Uite, aceia, cu zgârduţă de argint, aceia îi vreau eu! îi spui mamei că mi i-ai dat pe datorie. Da? Te rog. Te rog mult — se alintă pe lângă Genuţa,

privind fermecată la încălţările noi, ce-i veneau de altfel, foarte nimerit, pe picioruşele ei subţiri, cu muşchii tari.

…Şi mai ducea acasă încă opt sute de lei.

Iar fierarul îi dădu, totuşi, peste o vreme, banii, ca să-şi plătească, vorba vine, datoria la butică.

AVERTISMENT PENTRU O NENOROCITĂ

— Stimate domnule redactor-şef. Sunt consternat.

— De ce, stimate domn? Te-am supărat cu ceva? Noi te preţuim în mod cu totul deosebit…

— Dv. Personal mă apreciaţi, vă mulţumesc, dar în ziarul pe care-l conduceţi a apărut pentru a treia oară o porcărie la adresa mea. Scrisă de aceeaşi mizerabilă salariată.

— Porcărie? Mizerabilă? în ziarul meu? Mă uimeşti!

— Poate n-aţi citit. Ori v-a scăpat…

— Mi-o fi scăpat, ia să vedem… Aici e… Ăsta e articolul, da?

— Citiţi!

— Vrasăzică… ăăă… ăăă?. Ăăă… Până aici e de bine.

Continuăm: ăăă… ăăă… incult? Cum incult? Dumneata ai trei diplome şi ai scris nu ştiu câte tratate… Ei, asta-i bună!

— Tocmai, că nu e bună deloc.

— Aăăă… ăăă… ăăă… Cum adică tembel”? Dumneata „Tembel”?

— Vedeţi, deci…

— A avut o scăpare de condei. Şi doar nu mai e tânără, să zici că… Mai departe: ăăă… ăăă… ăăă… Stai niţel, că încep să fiu mai consternat decât dumneata. Zice că nu ştii pe ce lume le afli!…

— Apoi deh !

— Nu-mi dau seama la ce se referă.

— Dar eu mă refer la ceea ce îmi dau seama. Întregul articol e o mizerie. Protestez vehement. Nu vă cer decât să luaţi act.

Şi să înregistraţi părerea mea de rău că ţineţi în redacţie o iresponsabilă.

— Nu-i iresponsabilă, te rog să mă crezi.

— Dar ce e?

— O târâtură, domnule. O femeie fără căpătâi. O ţaţă. O mahalagioaică. Stârpitură nerușinată.

— Dv. o spuneţi!
— Cum să n-o spun dacă-mi scoate sufletul zi de zi?
— Nu sunteţi șeful ei?
— Sunt. Și?
— Nu puteţi s-o puneţi la punct? S-o aduceţi la normal?
— Eu?
— Dar cine?
— Cine-a adus-o aici.
— Cine a adus-o aici?
— Cine a adus-o…
— Deci nu dv!?
— Dacă era după mine, de mult o zvârleam de nu se vedea.

Scrie din burtă. Suge din deget. Nu știe gramatică. Înjură pe toată lumea, de pomană. Și pe deasupra, e și o poamă…

— Tot nu înţeleg. De ce nu renunţaţi dacă-i așa cum o de scrieţi?
— Ehe… Aici sunt taine grele.
— Atunci îndrumaţi-mă către cine ar trebui să se sesizeze de protestul meu.
— Vezi? Asta-i, că nu pot.
— De ce? E în joc cineva atât de mare?
— E cineva greu…
— Și acel cineva o ţine?…
— Ne ţine pe toţi… îi voi da totuși un avertisment serios.
— I-aţi mai dat vreodată?”
— Ar fi al optulea.
— Mă întreb ce se va întâmpla când o să ajungeţi la al zecelea, jubiliar.
— La al zecelea mă dă ca pe mine afară.
— A, așa stau lucrurile?
— Dar ce credeai? Nu-ţi poţi imagina de ce e în stare codoașa asta ordinară.
— Într-adevăr!
— Știi ce? Hai s-o dăm dracului!
— Nu plec satisfăcut de la dv.
— Dă-o încolo… ascultă ce-ţi spun eu.
— Vă salut, plecând la fel de consternat cum am venit.
— Să știi că te respect și te iubesc.

— Eu, nu.

— Din cauza unei pramatii patente? A unei…? Uite ce e: fă-mi protestul în scris și-l public imediat. În același loc unde a apărut și scârboșenia asta.

— Ba nu scriu nimic…

— Nu scrii?

— Nu.

— Vezi? Asta ne distruge pe noi: lașitatea. De ce suntem lași? De ce dăm înapoi? De ce n-avem curajul înfruntării bărbătești? Fire-ar al dracului de viaţă, cu mama care m-a făcut!…

Știi la ce mă obligi? Nu-i mai dau nici măcar avertismentul.

Să ne învăţăm minte o dată pentru totdeauna!

SEMINAR INTERNAŢIONAL LA DOBROVICIOAIA

Dat fiind interesul deosebit pe care săteni și intelectuali din comuna Dobrovicioaia judeţul I. îl acordă serialului de televiziune „Dallas”. Conducerea căminului cultural local a organizat un seminar internaţional cu tema „Probleme de dragoste, morală și familie în societatea contemporană, așa cum sunt ele oglindite în episoadele 75 — 219 ale filmului-serial „Dallas”.

Seminarul l-a avut ca moderator pe directorul căminului, profesorul de educaţie fizică și arte marţiale Serafim Ciucău, iar ca referenţi pe doamna Margareta Bouleanu — Cârcotă, studentă în anul doi la facultatea de management din cadrul universităţii particulare „Unirea Principatelor” din I. (aflată în vacanţă la socri) și pe domnul Tiriboi V. Petrică, subofiţer de intendenţă în rezervă, fost participant la cel de-al doilea război mondial pe frontul de est, de vest și de sud (deoarece, luat prizonier în Cehoslovacia, a evadat, ajungând până în insula Sicilia, unde a intrat în Mafia italiană pe atunci, combatantă alături de armata americană debarcată).

Au luat parte un număr însemnat de locuitori din comună, din cătune învecinate precum și d-nele Eleonor Backenville, de naţionalitate britanică, și Gertrude Wolff, germană, ambele îngrijitoare la Casa de copii cu tulburări locomotorii patronată de Crucea Roșie (din Geneva), și domnii François Capdefoire din Carcassonne, medic veterinar francez sosit în comună prin înfrăţirea

între satul său natal și Dobrovicioaia, și Ioan Nikolaevici Beitân, din Kiev, aflat în localitate ca logodnic al d-șoarei Filomena Turtă, casieră la autogara IRTA.

În introducere, dl. Ciucă a subliniat importanţa estetică, educativă și formativă a serialului, în care locul ocupat de lup te libere, cu arme felurite, urmăriri cu grad mare de risc, confruntări în aer, pe sol și în apă ajută tineretului să-și dezvolte un corp sănătos și o minte sănătoasă. Doamna Bouleanu-Cârcotă a insistat asupra rolului femeii în societatea modernă, așa cum reiese el din film, preconizând o mai mare libertate de alegere din partea acestui specimen al rasei umane care e femeia, dând ca model pe Sue Ellen. Dl. Tiriboi V. Petru a apreciat virtuţile cinematografice ale serialului, observând că el ne ajută să căpătăm cunoștinţe economice pentru a grăbi tranziţia în ţara noastră, povestind apoi cum s-a hrănit numai cu peștele numit cod, în Marea Adriatică, în timp ce se îndrepta cu o barcă pneumatică spre sudul Italiei.

În cursul dezbaterii, doamna Backenville a arătat că din punctul ei de vedere, filmul cuprinde prea multe imoralităţi, ea nemaiputând, de la un moment dat, să reţină cine cu cine e căsătorit, cine cu cine trăiește, nemaiștiind câţi fii și fiice are miss Ellie.

În replică promptă, d-na Catinca Susănel, casieră la magazinul mixt, a apreciat că până și o capră poate pricepe ce e în sufletul lui Bobby, d-apoi o persoană cu pretenţii. Dl Fançois Capdefoire a explicat participanţilor de ce cultura francofonă se îndreaptă spre alt tip de seriale, în care marile valori ale umanităţii, din Madagascar până în Andorra, sunt apărate cu strășnicie. Dl Beltân, în scurta sa intervenţie a invocat Cerul să ne apere de relele de pe Pământ. Tânărul Barbu Ştiulete căpitanul echipei locale de trântă ciobănească (laureată cu premiul trei la competiţia de la Izmir), și-a manifestat admiraţia faţă de J.R. ca fiind, citățm: „Un bărbat care știe să ţină în mână ce a apucat”. Dna Wolff s-a scuzat că nu cunoaşte încă prea bine limba română însă crede că Dumnezeu nu ţine cu cei ce au mai multe femei, ori cu cele ce au mai mulţi bărbaţi în același timp. Dna Floarea Niculescu, gospodină și mamă a trei copii, dintre care doi gemeni, a apreciat ca binevenită intervenţia d-nei Wolff, fiindcă și în Dobrovicioaia există bărbaţi după care umblă, să le ia minţile, fel de fel de vagabonde. D-șoara Ticuţa Bălălău, chelneriţă la

Barul de zi „Bufniţa neagră” —, luând cuvântul polemic, a apreciat că cine nu știe să-și ţină bărbatul acasă sa n-aibă pretenţii. Dl subofiţer Tiriboi a povestit că în Sicilia bărbaţii îşi ucid soţiile infidele și invers, iar juraţii îi achită, nu ca la noi, unde oamenii se achită unul pe celălalt. Doamna Ecaterina Gurălată a remarcat că existenţa unui bar de zi deschis toată noaptea constituie o primejdie pentru comună. D-șoara Bălălău l-a întrebat pe dl. Capdefoire dacă în Franţa, ţară civilizată, se pot auzi asemenea „mizerii” despre un local modern cu muzică și băuturi fine., Dl Capdefoire a explicat că în satul său există și o casă de rendez-vouz oficială, foarte selectă, la care, vin și clienţi din capitala districtului. Dl Valeriu Șomoiog, apicultor amator și dărăcitor de lână ţigaie, a intervenit zicând că aici vrea să ne aducă Puterea la noi, să facem amor franţuzesc în școlile de toate gradele. Dna Maricica Peltea, secretara organizaţiei locale a partidului de guvernământ a observat, cu răceală, că Opoziţia folosește orice prilej pentru a-și exprima obstrucţia la intrarea noastră în Europa și în N.A.T.O. Dl Panaite Gângavu a amintit tuturor că Partidul Social-Democrat, pe care-l reprezintă, e pentru alegeri anticipate și anularea Legii 18. Dna Iosefina Copilu’, secretara liceului, a cerut să se vorbească mai pe larg despre creșterea preţurilor la carnea de vită, aceasta fiind acum problema „nu prostiile de la televizor”. Dl. Costică Valenţie Suru, impiegat de mișcare în gara din I., a solicitat să se ia atitudine faţă de tableta de sâmbătă, iar televiziunea să vină mai degrabă în comună să vadă în ce hal sunt drumurile când plouă.

Discuţiile căpătând de aici încolo un caracter dezorganizat, întrucât în jumătatea din fund a sălii d-șoara Ticuţa Bălălău și doamna Floarea Niculescu, scuipându-se reciproc, au atras și alte locuitoare într-o dezbatere laterală, iar dl Tiriboi făcuse un cerc aparte cu vreo câţiva ceiibatari și cu Dna Gertrude Wolff căreia i se servise discret o cantitate prea mare de ţuică de prune - acel cerc încercând de la un moment dat să cânte în cor „A ruginit frunza din vii”, Iar de unul Serafim Cicău a tras concluziile seminarului, calificându-l ca un reușit schimb de experienţă, anunţând că se va servi tuturor participanţilor câte un mititel cu pâine din partea domnului Victor Buligănescu, proprietarul crescătoriei de iepuri, sponsor al manifestării.

TEMPERA

Călătorii așteaptă să fie chemaţi la avion.

Avionul așteaptă să se ridice ceaţa.

Incinta aeroportului e neprietenoasă, rece. Canapelele de piele neagră artificială sunt scofâlcite. Hârdaicic cu ficuși dau vastei încăperi un aer exotic. Printre frunzele plantelor se pot vedea fotografii colorate, reprezentând Mănăstirea Voroneţ, plaja de la Mamaia, o vilă înzăpezită la Predeal, un impunător tablou cu o fetiţă bucălată ţinând la vedere un libret: „Economisiţi la C.E.C”.

Un pasager plictisit, un ins rotofei și cărunt, se întinde în raglanul lui albastru şi-şi trage peste ochi pălăria albastră cu bor lat, american.

O pasageră subţire-subţire, atât de slabă încât trenciul cafe niu îi flutură pe lângă corp și pantofii îi cad din picioare, fumează cu patimă, manevrându-și nervos și fără sens poșeta de fac.

— Ce-o fi cu caraghiosul ăsta cu burticică? – îşi zice tânăra femeie. Se întinde ca la el acasă și moţăie ca un motan.

— Aoleu, da’ sfrijită e, săraca! – îşi zice bărbatul cărunt – și după ce e cât un băţ de chibrit, mai și fumează ca o turcoaică…Ba nu, ca o indiană piele-roșie.

Pasagerul o privește pe sub pleoapele aproape închise. Pasa gera îl conspectează din celălalt capăt al salonului, cu coada ochiului.

Și fiecare îşi vede de-ale lui.

El aţipește de-a binelea, visând că a fost trimis la culesul cartofilor. Ea scoate din poșetă o pilă mititică şi-şi rotunjește unghiile. Ceilalţi așteaptă placizi: un sătean cu un sac în spate și pantofi de baschet, un episcop cu brâu violet, acompaniat de un ţârcovnic grijuliu, o femeie roșcată, căreia doi inși adiacenţi îi spun anecdote, fiecare la câte o ureche — ca nechezând, din când în când, în surdină — o bătrână cu un nepot în braţe, un ofiţer…

— Călătorii pentru S. sunt invitaţi în sala de plecare — spune cineva în megafon.

— Te pomenești că pălărie ăla rămâne adormit în aeroport – îşi zice tânăra femeie, văzând că grasul nu se mișcă.

— Când o ieși pe pistă, o ia vântul pe chibriţica aia — îşi zice. În gând, bărbatul, fără să se miște. El știe că după ce călătorii se

bulucesc spre ușa de ieșire, mai sunt făcuţi o dată pachet afară, unde o funcţionară zgribulită, cu o servietă sub braţ, face instrucţie cu ei: „Staţi adunaţi!”, „Nu vă depărtaţi”, „Nu porniţi până nu vă spun eu…”

Tânăra femeie se așază pe penultima bancă a întunecosului și îngheţatului avion, la fereastră. Bărbatul cărunt îşi aruncă geanta-diplomat în plasa de bagaje și se așază alături de ea.

Femeia trage cu coada ochiului spre chipul rotund de alături.

Bărbatul observă părul lucios al călătoarei, ochii adânci, catifelaţi, ușor încercănaţi, degetele lungi și drepte, într-o mișcare nervoasă, continuă.

— Doriţi ceva? – întreabă stewardesa, lăsând ușor, peste pasager un bust mic și parfumat:

— Nu, mulţumesc.

— Dumneavoastră?

— O cafea — zice tânăra femeie.

— Atunci iau și eu o pepsi-cola — se răzgândește călătorul. “Ca să nu vă las singură” — îi zice vecinei de fotoliu.

Dar ea nu răspunde: Se uită pe geam cum rămâne pământul în urmă și îşi tot potrivește trendul pe genunchii ascuţiţi.

— Nu mi-l daţi mie să vi-l pun sus? – se interesează bărbatul.

— Nu — zice femeia — adică… mă rog… dacă ţineţi neapărat…

— Nu ţin neapărat — zice bărbatul, dar i-l ia și-l pune sus.

— Aţi uitat să-i cereţi zahărul separat — îi spune.

— Ce zahăr?

— La cafea.

— A! De unde știţi că beau cafeaua fără zahăr?

— Fumătorii pasionaţi, ca dumneavoastră, preferă cafeaua amară.

— Dar ce de-a intuiţii aveţi – remarcă ironic tânăra femeie.

Și-i arată dinţii albi, mărunţi.

— Am, de ce să nu am? – zice rotofeiul, şi-şi scoate în sfârșit uriașa pălărie albastră de cowboy, fiindcă s-a dat drumul la căldură.

Și conversaţia pornește binișor, urcă, serpentinează printre întrebări, chicote, zâmbete, mici înţepături, confesiuni (… mie nu-mi place în genere dulce”, „eu nu suport locurile din faţă”, „ploaia cu vânt îmi provoacă depresiune”, „dintre animale, nu iubesc decât jaguarul”, „de fapt, bunicii erau de la ţară” *etc.*).

Avionul plutește în nori ca în vată, stewardesa oferă ţigări, șocolată și coniac, „n-aveţi mărunt doi lei șaptezeci și cinci? Nu, că eu n-am decât sute, toată lumea dă bani mari. Și în megafon se aude: „Stimaţi pasageri, peste câteva minute vom ateriza pe aeroportul din S., ţinta călătoriei noastre. Sunteţi rugaţi să vă legaţi centurile de siguranţă și să nu fumaţi. Comandantul Pasăre vă…”

— De ce-aţi plătit și consumaţia mea? – pare surprinsă tânăra femeie.

— Nu-mi dau seama de ce — ridică din umeri bărbatul gras…

— Cât staţi în orașul nostru? – întreabă tânăra femeie, în timp ce se înfășoară în pardesiul ei subţiratic, ca într-un pled, pe aeroportul luciu, cu vânt iute, geros…

— Două-trei zile…

— Veţi, locui la hotelul „Melodia”, probabil… E cel mai bun…

— Probabil. Dacă găsesc loc.

Funcţionarul aeroportului îi invită, evident, să meargă grupaţi și „să măriţi puţin compasul”. Detașamentul pornește deci la trap către clădirea sumbră a aerogării.

— Aveţi noroc — spune tânăra femeie. Sunt cu mașina.

Ieri, când am plecat, am lăsat-o aici, în parcaj. Sper s-o regăsesc și să vă pot duce în oraș.

— Sunteţi o providenţă — dă din cap bărbatul.

Škodiţa verde se încălzește repede și o pornește lin pe șoseaua vălurită.

— Conduceţi foarte degajat — observă musafirul.

— Conduc normal — zice localnica — și vă rog frumos să nu-mi mai faceţi complimente banale și gratuite…

— Ascultaţi, dragă doamnă — zice bărbatul, cu o voce nouă, caldă — e frig, plouă, vin aici obosit, într-un oraș străin, cu o treabă ingrată și o femeie tânără, încântătoare, îmi acordă atenţie, mă transportă cu mașina… Eu ce să fac în schimb? Să stau de lemn? Să tac? Să nu-mi exprim satisfacţia?

Tânăra femeie tace mult.

— Vorbiţi ca în rapoarte — zice, într-un târziu. Trebuie să fiţi tare nesincer.

Și oftează.

La „Melodia” nu sunt camere. Škodiţa trece, pe rând, pe la „Privighetoarea”, „Lupta de la Rovine”, „Mânătarca”. De-abia lângă gară se găsește o cameră cu două paturi… „pe care însă trebuie s-o eliberaţi mâine. Condiţionat”.

— Și de aici, încotro vă duceţi? – întreabă femeia.

— Doamnă, trebuie să mă duc la Consiliul popular, la Tribunal. La cai verzi pe pereţi, dar și așa am abuzat de bunăvoinţa dumneavoastră. În loc să mergeţi întins acasă, aţi rătăcit pentru mine aproape prin tot orașul.

— Domnule, pe mine nu mă așteaptă nimeni acasă. Și pe urmă nu puteam să vă las singur cu valiza printr-un oraș murat, unde tramvaiul și autobuzul nu sunt deloc serviabile.

— Atunci… dacă aveţi această admirabilă pornire… vă rog să mă așteptaţi o clipă, să-mi depun lucrurile în cameră.

Dar liftul era mic și ușile cădeau mereu peste nu prea îndemânaticul pasager. Cu mâinile ocupate de valiză și mapă. Recepţioncra dispăruse de la locul, ei holul, era pustiu.

— Vă ajut — spuse tânăra femeie.

Ţinu ușile; intră și ea în ascensor.

Camera era igrasioasă. Întunecoasă. Totul părea sordid, de la cuvertura seină până la perdelele găurite.

Femeia se așează posomorâtă pe colţul patului. Bărbatul se lăsă greoi, pe scaun, foarte aproape de ea.

Se priveau și tăceau.

Și deodată ca îl sărută pe gură. (Mai târziu va susţine morţiș că el a făcut-o. Dar așa a fost.) Bărbatul se ridică și o îmbrăţișa cu o forţă pe care n-ai fi bănuito în constituţia lui cam flască.

Statură așa, adezivi, o vreme. Apoi el îi spuse în urechiușa cornoasă, pe care o descoperi cu buzele sub părul negru și des:

— Nu aici… E atât de mizer!

Ieșiră.

— Te duc unde ai treabă — spuse femeia — și pe urmă, când isprăvești, vii la mine.

Bărbatul îi mărturisi că e însurat. Ea îi destăinui: că e măritată. Amândoi îşi declarară franc că nu-și trădaseră niciodată soţii.

— Nevasta mea e farmacistă. O femeie excepţională: tandră, taciturnă, specialistă de talie mondială.

— Bărbatul meu e funcţionar la Poștă, dar un artist amator extraordinar, acordeonist de renume naţional! Compune chiar. E foarte stimat.

Škodiţa alergă tot restul dimineţii — la Consiliul popular, la întreprinderea de recuperare și valorificare a ambalajelor uzate, la Școala populară de artă, la Spitalul de ambliopi și la unitatea specială de construit garduri de fier pentru cavouri.

Pe la ora patru ajunseră la ea. Avea un apartament într-un fost castel, ori așa ceva, una din acele locuinţe greoaie în care îţi auzi pașii pe piatră și vezi lumina zilei prin ferestre mici, adâncite în nișe. Făcu focul într-un șemineu, aduse coniac, brânză cu roșii, compot de nuci verzi. El se lovi peste frunte: uitase florile…

— Lasă — spuse ea, data viitoare.

Mâncară. Vag. Se dezbrăcată pe întuneric. Se iubiră miraţi, stângaci, fără cuvinte…

— Ciudat — zise femeia, trăgând cu atâta sete din ţigară, încât i se surpau obrajii.

— Ce e ciudat? – întrebă bărbatul.

— Cum ne-am întâlnit. Ce-am făcut…

— Ce-am făcut, e bun făcut. Și vom mai face…

— Până când?

— Până mâine, când plec.

— Și poimâine?…

— Poimâine și răspoimâine ne vom gândi cu drag ia cele întâmplate.

— Și pe urmă?

— Pe care urmă?

— În viitor…

— În viitor va fi mai bine decât în prezent, dacă luăm în considerare experienţa trecutului.

— Bine — zise ea — băşcălia a venit pe lume ca să ajute la ocolirea răspunsurilor clare.

Și-l sărută din nou, înlănţuindu-l cu mâinile ci lungi, cu picioarele lungi și fine, aducându-l spre ea fără patimă, dar cu hotărâre. La miezul nopţii el plecă. (“Nu-mi place să dorm în case străine”? „Dar hotelul nu-i străin?” „Hotelul e hotel”.) Dimineaţa ea se duse la slujba ei, căci era profesoară de educaţie fizică la o școală medie.

El alergă din nou, de astă dată singur, la Administraţia cimitirelor, la Episcopia romano-catolică, la fabrica de lacuri, cleiuri și abrazive și, într-o comună subordonată, la complexul de îngrășăre a taurinelor.

Se întâlniră iar la ea, după-amiază. Întâi se iubiră și pe urmă se așezară să prânzească. Ea îi arătă, în căldura patului, fotografiile soţului ei. El îi arătă, în aceeași împrejurare, fotografiile soţiei. Soţul ei era plecat într-o ţară-îndepărtată, cu-ansamblul folcloric „Ciucurelul”. Soţia lui era acasă și, evident, la farmacie, preparând necontenit reţete.

A treia zi, dimineaţă, ea lăsă colega de ştiinţe naturale să-i ţină locul și-l conduse la aeroport. Ploua. Era frig. Avionul întârzia. Bufetul aerogării era închis, fiindcă gestionara se afla în concediu prenatal.

— Măcar să-mi mai telefonezi — spuse femeia… T.

— Voi reveni — răspunse bărbatul.

— Nu e urât ceea ce facem? – întrebă ea, lungindu-și puţin faţa palidă.

— Ba da — spuse durduliul.

— Dar nu e și ceva frumos în ceea ce facem?

— Ba da — răspunse celălalt.

— Ce e frumos?

— Totul.

— Regreţi?

— Că plec.

— Ai rămâne?

— Nu. O zi ori o noapte în plus ar strica totul.

Femeia îşi dădu într-o parte cârlionţii umezi care-i tot asupreau ochii.

— Ești un bărbat nemaipomenit…

— Sunt un om banal — zise el, strângându-și fularul de mătase în jurul gâtului. Și, după un timp:

— Ești o femeie singulară.

— Sunt o oarecare.

Ea vru să-i sară de gât, dar era prea multă lume în sala de așteptare. El simţi ce voia ca și-i murmură: „Consideră că ai făcut-o”.

În ușa unde pasagerii se despărţeau de cei care-i conduceau, ea îi şopti la ureche:

— Nu vom mai putea trăi decât împreună… Chiar şi așa…

— Da, — îi răspunse el, în gând, de-abia în avion, ca și cum ea ar fi fost acolo, lângă dânsul. Mă tem că altfel nu se mai poate.

Și continuară, într-adevăr, — fiindcă se îndrăgostiră; pur și simplu, unul de altul. Se înţelegeau în chip desăvârșit. Îi pasiona să stea de vorbă, să se asculte, și mai cu seamă îi bucura să se sărute ore întregi, până la sufocare, de parcă ar fi fost lipsiţi, până atunci, în viaţa de până atunci, de această pură plăcere omenească.

„Continuau, desigur, să-și mărturisească admiraţia constantă pentru soţii lor, ba chiar să și-i stimeze încrucișat și reciproc, până la acel punct înalt af respectului, când încetară complet, în fugarele, învăpăiatele și rarele lor întâlniri, să-i mai pomenească.

Dar povestea luă sfârșit. Fiindcă toate poveștile de acest soi, care se complică pe măsură ce trece timpul, iau sfârșit într-un mod neprevăzut. De ce se termină ele într-un mod neprevăzut?

Pentru că cei doi în cauză prevăd orice, numai finalul nu.

Însă acest final eu nu vi-l pot povesti; nu-l știu. Iar ei îl consideră, probabil, provizoriu, de vreme ce nu mi-au destăinuit decât ceea ce am dezvăluit până aici, într-o împrejurare în care, ca toţi îndrăgostiţi! din lume, simţeau nevoia, să se confeseze – și m-au găsit…

DOMNIȘOARELE

Gicu și Dulă. Noii mei prieteni, mă invită să adăstăm o jumătate de ceas în piaţă, în faţa magazinului Materna”, să privim studentele. E ora la care obișnuiesc să iasă din căminul de vis-à-vis și să se plimbe pe strada Grigore Ghica, artera preferată a preumblaturilor de seară.

Ne-am întâlnit în trenul ce venea din Capitală. Am luat masa împreună la vagonul-restaurant — unde am făcut cinste cu două sticle de vin — iar în orașul lor m-au ajutat. Să obţin un loc la hotel. Fiindcă recepţioner era chiar un coleg de-al lor. Mi-au arătat Grădina Botanică și pe urmă s-au gândit să-mi ofere spectacolul, mereu inedit, al studentelor peripatetice.

Sunt doi tineri fără prejudecăţi, veșnic bine dispuși, cu un simţ al umorului foarte dezvoltat…

Ne rezemăm deci de bara care ferește vitrina și adulmecăm cu plăcere aerul cald. Încărcat de efluviile florilor de tei.

— Asta, cu fustă cadrilată — îmi atrage: atenţia Gicu — se mărită cu unul din Somalia.

— Între timp, s-a bruneţit și ea — remarcă Dulă.

— Iar asta e Silviuţa…Tat-su e știab.

— Ce fel de știab? – întreb.

— La o moară. Și-a făcut o vilă din uiumuri.

O vreme, poarta căminului rămâne închisă. Pe urmă se ivește un pachet de bondoace guralive. Cea cu fuioare lungi pe spate, căţărată pe tălpi enorme de plută, se desparte și trece strada agale, rotiţăind seminţe de floarea-soarelui.

— Ce faci, tu, Hiroșimo? – se veselește Dulă.

Fata îl conspectează pieziș și-i spune rece că face ceva pe capul lui.

— Să știţi că la asta gura e un fel de sucursală a fundului — mMă avertizează, rânjind, Gicu. Ia dă tu drumul la fleanca, drăguţo-o îndemnă amical — să audă și dumnealui ceva folclor băștinaș, că e! străin.

Hiroșima nu se supără, dar nici nu exteriorizează alte sentimente. Feţișoara ei e ca de porţelan. Scuipă o pereche de coji drept pe bombeul flăcăului și-l întreabă senină:

— Ce-al tu cu mine, măi ciocălăule?)

— Mă gândisem să te scot în crâng. Mergi?

— Acolo s-o duci pe sor-ta, la păscut.

— Dar discotecă Vrei?

— Ţţţ.

— Dar ce-ţi dorește ţie inimioara, anghinarea mamei?

Sunt privit cu luare-aminte. Nu fac impresie bună. O simt.

— Pe ăsta, cu ce lopată l-aţi mai adunat?

— Hai, hai — intervine Dulă — dacă te legi de musafirii noştri, — roiul.

— Nu vreţi să mi-o prezentaţi-şi mie pe domnișoara? încerc să intru în protocol. Domnișoara râde încet, apoi din ce în ce mai tare, până se îndoaie de mijloc.

— Hai că-i tare gagiul… Hai că ești mare! – zice din nou, și-mi trage un dos de palmă peste rever.

— Cine-i, mă, Fanfan ăsta? – se miră către ceilalţi doi.

Sunt, în sfârșit, recomandat: domnul Ionel Moanţă din București, șef de secţie la întreprinderea de pătule și staule.

— Spaima grăjdarilor — se adaugă…

Aflu că pe fată o cheamă Lisabona Vraiște.

— Frumos numea — apreciez.

Nu-i atât de frumos pe — cât e de duios — completează Dulă.

Ni se oferă tuturor seminţe.

Le consumăm în liniște.

— Uile-o pe tipa lui Buzdurică ăla — ne indică noua-venită, o colegă puţin adusă, cu ochelari. Pleacă în corcioveală.

Gică e de părere că „tipa lui Buzdurică” nu prea are fizic.

Lisabona noastră consideră că are în schimb altceva. „E o starletă”. Dulă o contrazice: „Fasolită”. Gică o strigă de peste drum pe Angela. „Angelo, vino-ncoa’, la taica”. „Nu pot, o aștept pe Verona” — restrigă Angela, zvârlindu-și teribil coama neagră de pe un ochi pe celălalt. „Hai c-avem lovele” — informează Gică. „Goange…” — se exprimă Angela dispreţuitor. „Hai, tu — o sfătuiește și Lisabona — c-au adus cu ei un grangur de la București”.

— Domnișoară — zic — nu mă demascaţi așa, dintr-odată.

— Da’ cum Fanfan? în rate?

Accept că e preferabil în rate. Angela și Verona — sosită între timp, cochetă și parfumată, în tai oraș roz — consimt să ni se alăture…

— Ce facem acuma cu voi? – se întreabă candid Dulă. Că noi nu voiam decât să-i arătăm dumnealui două-trei mostre sportive de-ale noastre și atât.

Fata dintâi e sincer nedumerită.

— Ce, mă?

— Acuma, că v-a văzut și v-a auzit, gata.

Angela e dezamăgită și ofensată.

— Zău, mă? Ne lăsaţi așa, în ploaie?

Caut. Să intervin:

— Domnișoarelor, vă rog să mă scuzaţi, dumnealor glumesc…

— Vasăzică așa, de spuribus? – se înfurie de-a binelea Lisabona.

— Aha-ha, i se aprinde focosul… – constată, amuzat Gică.

Bomba atomică de culoarea cânepii emite o înjurătură colorată, apoi încă una, nereproductibilă și, în sfârșit, o a treia; cred că pregătea și a patra, de dimensiuni mai mari, dar celelalte două fete, evident scârbite de întregul intermezzo, o iau fiecare de câte un braţ, gătindu-se să plece.

— Și tu, mă, masă lemnoasă… – mi se mai strigă, peste umăr.

Tac vinovat. De altfel și e prima oară când mă aud numit astfel și savurez în taină pseudonimul.

Gicu și Dulă încearcă să-mi refacă moralul, povestindu-mi alte biografii ale apariţiilor din poarta căminului. Mai stăm vreun sfert de oră, după care nu mai iese nimeni. Hotărâm să plecăm și noi. Băieţii se oferă să mă conducă la hotelul din deal.

Dar din susul străzii, pe trotuarul de vis-à-vis, reapar cele trei graţii șifonate, făcând turul doi. Am impresia că nu ne acordă nicio atenţie. Îi și rog, încet, pe amici să nu le mai întărâte.

Însă de dincolo suntem gratulaţi, pe neașteptate, de aceeași neîmblânzită Lisabona Vraiște, cu o voce care răsună în toată piaţa, ca într-o aulă;

— La prașilă cu voi, hahalerelor…

Drept care o și luăm din loc, ca să bem o bere la grădina de vară “Neajlovul” și să vorbim de electronică și energetică, fiindcă asta e specialitatea băieţilor și a fetelor: electronică și energetică, plus voleiul amator.

PODUL CLĂTINAT

— A! Dar podul ăsta atât de alb și frumos curbat, când l-aţi făcut? – se minunează fiul satului, întors acasă după zece ani de absenţă.

— Din toamna asta e… – răspunde taică-său, fără entuziasm.

— Ce nu-ţi place? – insistă fiul. Arc o linie graţioasă, balustrade de fier forjat, arcatură simplă…

Bătrânul îşi dă căciula pe ceafă:

— Dar nu trece peste el niciun vehicul. Nu ţine. A fost calculat prost.

— Bun. Nu trec camioane grele. Dar carele?

— Carele se duc prin râu. Stai, să vezi și tu.

Într-adevăr, o hodoroagă cu două iepe scoase la reformă intră în apă, sub chiotele de îndemn și bicele pletosului vizitiu.

Iese, șiroind, după ce a zdroncănit pe prundiș. După alte câteva minute, un biciclist de vârstă incertă se oprește pe mal. Își suflecă pantalonii și apoi îşi conduce velocipedul prin valurile mici și străvezii ţinându-l melancolic de coarne.

Oaspetele privește scena înmărmurit:

— Nici cu bicicleta, măi tată?

Bătrânul explică tacticos:

— Pe ea ar ţine-o, cumva. Dar, a fost unul care ducea o fată, în faţă. Și s-au oprit pe pod să mai discute de-ale lor. Adică să se pupe. Cum el a proptit-o de grilajul pe care-l admiri tu, acuma, s-au prăbușit amândoi în apă, împreună cu grilajul.

Așa că, de-atuncă, ferim și marginile.

— Da'unte plimbi tu, Catrino cu gâștele alea? – strigă, după femeia cu broboada legată peste gură și care ţine malul celălalt.

Până să răspundă care e direcţia palmipedelor pe care le mână agale, cu o nuia, Catrina consideră că e oportun să se arate bucuros mirată de sosirea lui Dorel pe-acasă. „Și ce mare s-a făcut, să nu-i fie de deochi!"

— Săru-mâna, ţaţă Catrino! – se simte și noul venit.

— Să vii și pe la noi, Dorele! – e poftit, în compensaţie.

Apoi, amintindu-și de întrebare:

— Le duc dracului, mai încolo, să nu le vie iar chef să se scalde pe sub pod…

— I-au murit două, acolo — lămurește, iar, tatăl.

— Au crăpat — pare a fi auzit Catrina, dornică și ea să povestească fiindcă a căzut o placă de beton peste ele, tocmai când se dăduseră, săracele, la oleacă de umbră, arde-l-ar focul pe cel care a pus betonul cum l-a pus…

Fiul satului se miră din cale-afară:

— Când s-a făcut recepţia, n-a observat nimeni că-i un pod de expoziţie, nu un pod de trafic?

Tatăl oftează:

— Ehehe, băiete, ce știi tu!… Ia pune la un loc: aprobarea doar pe jumătate a materialelor; tăierea la un sfert a devizului;

angajarea unor ageamii la construcţie; și, colac peste pupăză cu ei, fata primarului ca antreprenor. Că e subinginеră, vai de capul cui a zămislit-o…

— Cine? – îşi amintește, zâmbind, flăcăul. Elviruţa?

— Elviruţa cea chioară.

— Nu e chioară, tată; doar puţin sașie.

— Așa, așa. Dar ia dă-te tu câţiva pași la dreapta și uită-te bine.

— M-am uitat…

— N-ai observat că și podul e sașiu?

— Plătim, dom'primar, plătim, acceptă a lui Zangă, și dă cu coada biciului peste greabănul boului din stânga, iuţindu-l ca să urce mai abitir panta malului: „Hai, boală, hai!"

— O sută de ani ne mai trebuie ca să-i civilizăm! – se supără primarul pe sat.

— Numai de-ar ţine podul până atunci… – se gândește, cu glas tare, bătrânul.

FAX ȘI VAX

„Domnului Ilie Hodoroagă, agricultor, comuna Fâstâci, judeţul Vaslui. Stimate domn, fiica dv., studentă la chimie macromoleculară, este, de o lună, angajata mea ca secretară poliglotă, deoarece știe puţină engleză și câteva fraze uzuale în italiană. Date fiind calităţile ei fizice și mentale am hotărât s-o iau de soţie.

Mi-a spus să vă cer încuviinţarea, după datina naţională. Eu sunt cetăţean italian, sunt viguros și am obţinut divorţul civil de soţia mea din Perugia, Marechita. Am 61 ani, conduc o firmă mixtă de import-export la București și Santa Maria del Fiore. Dacă veţi fi de acord cu cererea mea, sunt gata să vă ofer un cont la Banca Tiriac, în sumă de 100 dolari. Vă salut cu stimă, dr. Anselmo Cecchino".

*

„Domnului Anselmo Cecchino, București. Domnule, am primit scrisoarea dv. Pe viitor îmi puteţi trimite corespondenţa prin fax, la cumnatul meu din Vaslui, cu care am deschis împreună un mic magazin de comercializare a produselor agricole în piaţă, având și

un atelier de potcovit caii. Nu m-aș opune la căsătoria dv. Cu fiica mea, însă cum vârsta pe care o aveţi și faptul că puteţi pleca oricând înapoi în Italia înseamnă o anume nesiguranţă pentru viitorul copilei mele unice, aș dori să-i cumpăraţi un apartament cu patru camere — numai pe numele ci (fiindcă s-ar putea să deschidem o filială a potcovăriei în comuna Voluntari, de lângă București, și trebuie să am și cu unde sta când vin în Capitală). În privinţa celor 100 de dolari despre care pomenești în scrisoare îmi dau seama că o preţuiești foarte puţin pe fiica mea. V-a spus că a fost aleasă Miss Vaslui, când avea 16 ani — din șaptesprezece candidate? Despre mintea ei, ce să mai vorbim? Așa că 10.000 de dolari, la Banca Tiriac, mi s-ar părea convenabil. Vă doresc numai bine, Ilie Hodoroagă".

Fax, domnului Ilie Hodoroagă. Firma „Potcoava lui Ion Vodă cel Cumplit", agricultor, comerciant, Vaslui: „Stimate domn, studiind cu atenţie ceea ce mi-aţi scris, am ajuns la concluzia, că în apartamentul nostru — unde, de altfel, conlocuim și acum, eu și fiica dv. — va fi oricând o cameră rezervată pentru dv. Cunosc bine calităţile persoanei de care îmi leg viaţa, astfel că suma pe care o cheltuiesc cu ea reprezintă indirect și o apreciere a mea. Cei 150 de dolari ce i-aș depune la Banca Tiriac înseamnă doar un cadou, ca de la ginere la socru. Dacă lăsaţi acești bani mai mulţi ani la Bancă, dobânzile vă vor putea aduce multă fericire. La revedere, Anselmo Cecchi, om de afaceri".

*

Fax. Domnului Anselmo Cecchi: „Stimate domn. Dacă stăruiţi în oferta dv. Atât de săracă, înseamnă că va trebui să-mi transfer fiica la firma cipriotă „Azur de Mediterana" din Famagusta. Turism, hoteluri, restaurante, al cărei patron, dl. Firusi, de origine greco-turcă, deși în vârstă de numai 58 de ani, celibatar, a făcut o pasiune nebună pentru fată, dorind s-o ia de soţie, dându-i ca zestre unul din restaurantele sale și o șalupă, iar mie un cont la sucursala băncii „Holished" din București, la care e copatron — în valoare de 8.000

lire sterline (englezești). Chestiunea se mai poate negocia încă cinci zile".

*

Fax, domnului Ilie Hodoroagă, Vaslui: „Am decis să ne căsătorim, eu și fiica dv., fără binecuvântare părintească. Invitaţia la nuntă vă va fi trimisă în timp util. Felicitări. Anselmo".

*

Fax. Domnului Cecchi: „Pentru ca să n-o mai căutaţi zadarnic pe fiica mea, vă înștiinţez că ea v-a părăsit deoarece n-a putut suporta ideea de a se căsători fără unicul ci tată (mamă, știţi că n-are). A reziliat deci contractul cu dv. A luat din casa de bani doar suma ce reprezintă serviciile personale ce vi le-a făcut timp de șase săptămâni și care nu fuseseră prevăzute în convenţia iniţială. În privinţa sumei, s-a orientat după preţurile practicate la hotelul dv. De rezidenţă pentru asemenea prestări la apartament. Vă doresc succes în viaţa româno-italiană pe care o duceţi atât de frumos".

*

Fax: „D-le Hodorogea, dacă nu primesc imediat înapoi actele și banii luaţi de fiica dv., mă adresez poliţiei".

*

Fax. Domnului Anselmo Cecchi: „Hai sictir! Cu stimă, Ilie și Tuki Hodorogea".

DE LA O BERE LA O NUNTĂ

— Domnilor, mă iertaţi, pot să mă așez pe scaunul acesta? E liber?
— Poftiţi!
— Ce ziceţi de căldură?
— Căldicel, da…

— Mi-ar trebui puţin vânt pentru sâmbătă și duminică.
— De ce tocmai pentru zilele astea?
— Am nunta fetei. Și o facem la grădină.
— A! Atunci noroc și fericire!
— Să trăiţi!… Dar dacă-i pe așa, îmi daţi voie să vă servesc eu cu câte-o bere la cutie?
— Mă rog… Plăcerea dumneavoastră…
— În cinstea mirilor…
— Se aprobă.
— Dom-le, de ce-i mai bună berea germană decât asta, a noastră?
— Iată o întrebare…
— Poate că nu-i chiar mult mai bună, dar pentru nuntă, în afară de ţuică, vodcă, vin, mă rog, ce-o mai fi pe-acolo, o să luăm și vreo cinci sute de cutii din astea.
— Cinci sute?
— Ce vă miraţi? Avem două sute cincizeci de invitaţi.
Că băgăm niște milioane, eu și cuscrul. Odată-i nunta…
— Milioane?!
— Băgăm vreo câteva milioane și scoatem altele. Că-i cu dar.
— Oricât ar fi de darnici invitaţii, totuși…
— Aș! Știm noi pe cine chemăm. Și am vorbit cu toţi. Contăm să ne rămână măcar vreo opt-zece milioane chilipir…
Permiteţi să vă mai ofer câte — o cutie? îmi place că-i îngheţată. Tabla o răcește.
— Dacă ţineţi neapărat… De fapt, noi ar trebui să dăm rândul ăsta…
— A, nu! Plăcerea e a mea. Și-apoi, eu dispun… Pe dumneavoastră, vă văd așa, mai… să nu vă supăraţi… Mai funcţionari cu leafă fixă.
— Cu ce vă ocupaţi? i…
— Om de afaceri.
— Aha.
— Și dumneavoastră?
— Funcţionari. Cum aţi și ghicit.
— Unde?
— La Garda Financiară.

— Vă mulţumesc. Mă iertaţi. Trebuie să plec.

— Stai, domnule, ce te-ai speriat? Noi nu ne băgăm în chestiile astea, particulare.

— Atunci… Mi-a părut foarte bine și… vă salut cu stimă.

— Te rog, nu pleca. Suntem sinceri. Nunta nu ne privește.

— Zău?

— Pe onoarea mea. Noi ne ocupăm de *probleme.* S-ar putea să te vizităm odată, cine știe, la firmă. Dar asta-i altă gâscă…

— La firmă?

— Nu-i exclus.

— Acuma, dacă tot ne-am cunoscut, îmi daţi voie: Georgescu Trifan…

— Mie-mi zice Căţoi. Dumnealui e Mărunţelu.

— Îmi pare bine.

— Încântaţi… Ce voiaţi să spuneţi?

— Oare aș fi prea îndrăzneţ să vă poftesc la nunta băiatului meu? N-o să regretaţi, credeţi-mă…

— Dom-le… Ce să zic?… Cum o cheamă pe domnișoara?

— Mona Lisa Gioconda. Mona Lisa Gioconda Șopron. E

contabilă chiar la mine. Băiatul. Georgescu Tulius Cezar, e chiar adjunctul meu.

— Dehl… Ar trebui să-mi consult familia. Colegul e hol tei, n-are treabă, dar eu sunt stăpânul unui trib întreg.

— Aduceţi-i pe toţi. Nicio problemă.

— Dom-le, suntem vreo doisprezece…

— Ce se cunoaşte pe lângă două sute cincizeci? Ia gândiţi-vă…

— Așa e. Și care ar fi adresa?

— Nu, daţi-mi-o pe-a dumneavoastră, de-acasă, să vă trimit cartonașele cu margine aurită și îngerași… Cât despre daruri, să nu vă bateţi capul… Când vă face strigarea, dau eu ce trebuie…

— Nu se poate fără strigare?

— Ba da. Se poate. Hotărâm că nu vă strigă nimeni și dau eu ce trebuie… Hai să trăiţi!

UN BĂRBAT ȘI DOUĂ FEMEI

Un bărbat zvelt, argintat, într-o haină tinerească de postav ușor, coborî agil din trenul rapid. Spre deosebire de toţi ceilalţi călători, care se îndreptau spre ieșire mai iute sau mai lent, îngreunaţi de valize, saci și coșuri, el o porni în pas gimnast spre capătul peronului lung. Acolo, între grădiniţa îngrijită de acari, în care creșteau dălii și ardei grași, și magazia de materiale a gării se află o bancă stingheră, rătăcită parcă, ori uitată. Nu prea avea cine și când să șadă pe ea; dar acum aștepta acolo o femeie înaltă căreia vântul de munte îi flutura ușor pletele roșii. Se ridică încet, graţios, îi întinse mâna fină bărbatului ce se apropiase de ea și-l întâmpină, cu un glas voalat: „Ce mai faci?”…Ca întotdeauna când te văd, bine, draga mea”. Apoi, fără să-și mai spună altceva, porniră alături, fără grabă dar și fără zăbavă, pe cărarea bătută de lângă calea ferată, până ce aceasta se topi ca un afluent în șoseaua mărginită de plopi unduioși.

În vila mică, acoperită de o iederă ce se răsfăţase până și pe acoperiș, era răcoare. Ici-colo, câte o suliţă solară străpungea mantaua verde și groasă. Pe patul larg, cei doi se iubeau acum cu nesaţ, ca după o prelungă așteptare. Pentru ei nu mai exista lumea, nici casă, nici măcar mobila aceea de lemn castaniu, cu fiori și frunze încolăcite de o daltă meșteră. Erau amândoi unul pentru altul și le ajungea. El îi resfira bogatele plete de aramă, și că îi săruta pieptul puternic, bronzat.

Vila aparţinea bătrânului medie din acel orășel carpatin. Femeia cu părul roșu, soţia lui, era farmacista policlinicii. Bărbatul sosit cu trenul era directorul general adjunct al unei Cen tale industriale care avea atingere cu meseria soţilor. Medicul, un om veșnic plictisit, ursuz și leneș, trebuia să plece din când în când cu o comisie ce inspecta așezările spitalicești din judeţ. Nevasta rămânea singură câte o săptămână întreagă — nu mai singură însă decât atunci când consortul ei era acasă, acesta având obiceiul de a se răsturna într-un fotoliu cu o gazetă sau cu o carte, moţăind ori dormind de-a binelea, trezindu-se doar ca să mănânce, ori să plece la consultaţii, sau să se culce.

Femeia nu mai era tânără, dar la cei patruzeci de ani ar mai fi dorit să iasă în lume, să asculte muzică, să danseze, să audă de la alţii cât de bine arată, să se plimbe visătoare pe aleile întunecate de pe

coasta muntelui, unde să i se șoptească versuri. Ieșită din laboratorul cu mirosuri atât de amestecate și iuţi, și părăsind ghișeul unde trebuia să citească aceleași și aceleași reţete în dreptul cărora nota mereu “n-avem”, de înlocuit cu “…” „e din import, nu ţinem” simţea nevoia să schimbe subiectul, să se scufunde în povești dintr-o istoric fermecată, să bată câmpii cu cineva experimentat în atare excursii, să râdă nu de bancurile nenorocite pe care i le servea din când în când propriu-i soţ între două feluri de mâncare, ci de o glumă fină, picantă, rostită cu gingașe subînţelesuri.

Adjunctul directorului general al Centralei, Filip, era văduv de vreo cinci ani. O întâlnise pe chipeșa farmacistă cu ocazia unui control de rutină. Medicul îl invitase să ia masa la ei, iar după desert rugase să fie scuzat, întrucât la ora trei veneau să-l ia cu microbuzul pentru obișnuita inspecţie lunară. Oaspetele anunţase și el că se întoarce în Capitală cu trenul de șase. Și mai rămăsese deci să fumeze o ţigară cu stăpâna casei.

Medicul je numea Cornaru — nume predestinat. Soţia sa, Lavinia, provenea dintr-o familie boierească din nordul Moldovei, cu unele ramificaţii austriece.

Filip fumă mult, mai bău două cafele și bavardă simpatic, cu Lavinia, care, încet-încet, îi deschise și o portiţă a inimii ei. Bărbatul crăpă și el, puţin, ușa vieţii sale intime. Și amândoi constatară, nu fără sinceră surpriză, că sunt însinguraţi și nefericiţi. Când două fiinţe de acest fel se caută și au certitudinea că s-au găsit, remarcă mai totdeauna că unirea singurătăţilor lor — reale ori închipuite — devine o necesitate. Iar când necesitatea e bine înţeleasă de amândoi ea se convertește în libertatea de a se iubi dincolo de orice alte legături, convenienţe și norme.

Ceea ce noua pereche și făcu, nu cu ușurinţă, nu repede – deoarece directorul hotărâse să schimbe rapidul de șase și paisprezece seara cu acceleratul de opt și zero patru dimineaţa – cu frământări autentice din partea femeii, care, cum îi *și* destăinui, nu avea obișnuinţa aventurii. Și n-o avea, evident. Se dăruise cu afecţiune și total ca unui nou soţ. Noul soţ o luă în posesiune cu căldură și curiozitate, prins efectiv de frumuseţea ci mângâietoare,

delicateţea, firescul, și sfiala —, care în asemenea împrejurări, capătă strălucirea unei podoabe.

De atunci, din acea noapte de septembrie, el îşi făcea drum spre orășelul montan ori de câte ori era vestit, cu formula elementară, „Poţi să vii”. Iar ea apărea mai rar, ce-i drept, în apartamentul bucureștean al văduvului, numai când acesta îi telefona laconic „Ești așteptată”.

Dar dacă Lavinia fusese realmente o solitară romantică şi-şi găsise acum, într-adevăr, prima și singura iubire a vieţii ei.

Filip ducea cu dânsul poverile mai multor amintiri. Soţia, cândva sprinţară și veselă, ca studentă (căci se căsătoriseră în Facultate) devenise iute, nervoasă, cicălitoare, absurdă. Se constată că nu poate face copii, ceea ce-i accentua boala de nervi. Căsnicia se posomorî; o otrăveau certurile din nimicuri, gelozia, incapacitatea femeii de a se apuca de o treabă, indiferenţa ei totală faţă de îndeletnicirile și prieteniile soţului. Muri într-un sanatoriu psihiatric. Pentru el fu ca o izbăvire.

La puţina vreme începură să se preocupe de acest bărbat viril, arătos, spiritual, doamne neconsolate, fete cu spiritul liber, dornice de situaţie și casă, secretare languroase, funcţionare abile și alte persoane de sex slab, care știu să-și aţintească privirile exact unde trebuie și să-și ofere serviciile la momentul potrivit.

Timp de câţiva ani, Filip îşi îndulci existenţa cu farmecele unora din solicitante, dar le descurajă, cu fermitate, pe toate, rând pe rând, arătându-se galant și culant, însă fără nicio perspectivă. Într-o zi, în timp ce se afla într-o comisie de recepţie — la Giurgiu, unde sosise un vas cu instrumentar specializat din vest Germania, fu asistat de o contabilă locală, o brunetă mărunţică, ai cărei ochi negri migdalaţi și dantură de fildeș îl interesară în mod deosebit. Ea îşi îndreptă spre el privirea umedă și ascultătoare, pe deasupra celorlalţi, a maşinii de calculat, a vrafului de hârtii și el simţea că se înfiripă astfel, pe tăcute, un dialog secret. Doamna Ilaria — căci era o doamnă, soţia unui vameș prelung și bățos, care semăna cu un ţurţure — izbuti să afle un răspuns, la un moment dat, în ochii senini ai directorului general adjunct, care-i plăcuse grozav. Cum era o femeie ce știa unde și cum să se informeze și totdeauna cu precizie, și cum nu-i lipsea îndrăzneala apăru, pur și simplu, într-o după amiază, la ușa lui

Filip. Îi deschise o bătrână care făcea curăţenie, poftind-o să adaste într-un fotoliu că, domnul director” tocmai i-a telefonat că pică numaidecât”.

— Vă rog extrem de mult să mă iertaţi — se alintă mosafira, ridicându-se din fotoliu și zbătându-și genele lungi. Când aţi fost la noi săptămâna trecută…

— Dar luaţi loc, admirabilă doamnă — o invită curtenitor amfitrionul — să ne iertaţi dumneavoastră că ne-aţi găsit în plină activitate domestică… Sunt plăcut surprins de această vizită… neașteptată.

— Știţi, când aţi fost la noi, aţi uitat ceva… Aţi… v-aţi uitat bricheta. Mi-am închipuit că e ceva preţios… Și cum tot aveam treabă în Capitală…

Da, uitase acel obiect. Își închipuise că-l pierduse. N-ar fi fost prima oară. Se arătă bucuros. Și era, de altfel. O rugă să se acomodeze și o întrebă cu ce s-o servească. Ea nu prea avea ce scoate în afară de pălărie — care-i descoperi jucăușii zulufi negri și taiorul alb, care plecând pe speteaza scaunului lăsă la iveală o bluză transparentă de borangic în culoarea vișinei. Acceptă un coniac „cu numeroase stele” și o ţigară lungă. Așteaptă răbdătoare ca amfitrionul să se socotească în bucătărie cu bătrâna ce-și isprăvise treaba și când acesta reveni, răspunse clar și precis la întrebările lui, pe care parcă le știuse și se pregătise pentru ele din vreme. Da, bricheta era un pretext, ar fi putut să i-o trimită prin poștă, la serviciu. Da, venise anume. Da, umblase după adresă; aflase că locuiește singur, că e văduv.

— Situaţia unui om singur nu e prea veselă — filosofă, chicotind, Ilaria.

— Aveţi mai multă dreptate, decât credeţi — comentă, amuzată, gazda, privind-o mereu în ochi.

— Atunci înseamnă că trebuie schimbată.

— Sunteţi spirituală, dragă doamnă.

— Sunt! – râse femeia.

— Și îndrăzneaţă.

— Și

Acum se uita ea ca mangusta în ochii șarpelui.

— Ceea ce vă pot eu oferi e puţin, sărac… Sunt un om ocupat, mereu pe goană… Viaţa personală e redusă la minimum…

Trăim în orașe diferite.

— Mă interesează ce părere aveţi despre mine.

Părerea era cât se poate de favorabilă:

— O tânără doamnă splendidă… curajoasă… plină de haz

…și care sosește în existenţa mea într-un mod atât de… original; e bine spus?

Ea îşi scutură zulufii negri în sens afirmativ:

— Vreau să știţi că sunt și o femeie hotărâtă. Mi-aţi plăcut nu din prima clipă; eraţi prea aferat și cam oficial. Pe urină, însă, studiindu-vă…

Filip era realmente surprins:

— M-aţi studiat?

— Normal. Și am simţit faţă de dumneavoastră o atracţie…

O atracţie neobișnuită… Probabil însă că spun banalităţi…

— În asemenea cazuri, sunt cuvinte preţioase.

— Nu e nimic de preţ în ce zic; poate sinceritatea mea. Cam brutală?… Vulgară?… Sunteţi un om cultivat, cu pretenţii, călătorit, relaţii de societate… Iar eu, o provincială care n-a fost până acum decât la Russe și citește din când în când, câte un roman vechi… O viaţă banală, lângă un bărbat banal, o profesiune banală… La treizeci de ani, nimic important, numai fleacuri…

— Draga mea — se apropie bărbatul, duios, luându-i mânuţa cu degete fine și scurte. Mă emoţionezi cu francheţea ta. Nici nu-ţi știu numele…

— Ilaria.

— Ilaria? – râse Filip. Totul e original la tine… în fiinţa ta.

Femeia tăcea, surâzând fermecător și pieziș. Se înserase.

Perdelele filtrau o lumină palidă. Era cald și băutura îi ameţise pe amândoi, dispunându-i.

Bărbatul murmură, uitându-se în palma mică și energică:

„Aș vrea să ne cunoaştem mai bine…” Și numaidecât: „Vezi că am și eu un depozit de banalităţi…; „La tine șopţi femeia — e altfel. Cum le spui, cui și când”… „De aici încolo, eu tac”, încheie bărbatul.

Ilaria îşi retrase încet mâna, sorbi paharul întreg și, ridicându-se, trase hotărât de șnurul care-i ţinea bluza ușoară strânsă pe gâtul

subţire.

Filip se atașă de noua făptură intrată în biografia lui. Era fermecătoare, spontană, inventivă, se dăruia cu pasiune. Întâlnirile li se păreau totdeauna, amândurora, prea scurte, deși uneori durau câte o zi și o noapte.

Poate și pentru că erau rare. Ea venea de la Giurgiu de două-trei ori pe lună, și numai atunci când el îi spunea, în vorbe numai de ei știute, că vor putea sta închiși în casă până la plecarea ei. Îi făcea daruri, îi aducea mâncăruri și băuturi care-i plăceau (iar uneori i le și comanda special). În schimb, dânsa îi organiza adevărate spectacole, născocea mici farse, alcătuia năstrușnice jocuri și dădea, într-o dezlănţuire senzuală, tot ceea ce putea oferi o femeie tânără unui bărbat ceva mai copt, dar încă dornic să se copilărească.

După adăugarea Laviniei la dosarul său sentimental, Filip hotărî că nu mai are nevoie de nicio altă femeie. Întrerupse toate vechile legături, rări vizitele, petrecerile, mesele la alţii – cu excepţia surorii și cumnatului său, care, pensionari, locuiau într-un cartier mărginaș și-l primeau frăţește.

Ţinea, într-adevăr, la ambele femei! Calităţile fiecăreia îl încântau. Pentru el, nu aveau cusururi. Și pe cât îl amuzau ghidușiile Ilariei și-l înfierbântau exaltările ei, pe atât îl captivau liniștea adâncă, fineţea și voluptuoasa apropiere a Laviniei.

Parcă se și completau. Vorbirea frustă și repezită a uneia și tăcerile, ori remarcile subţiri ale celeilalte aveau, împreună, o poezie insolită.

Iar ele îşi trăiau, fiecare, ca și el, viaţa dublă; una nepăsătoare, căci așa era firea ei, cealaltă cu îndoieli și neliniști dar convinsă că trece printr-un anotimp care o înflorește.

Cine a rânduit astfel lucrurile, ca vameșul Iuliu Barbon de la Giurgiu să fie trimis la un curs special de trei săptămâni în orășelul montan, unde vieţuia doctorul Cornaru? Și să-și mai ia cu el și nevasta, în concediul ei legal de odihnă?

Ilaria îi spuse scurt, fără alte precizări, iubitului ei bucureștean că trei săptămâni nu se vor vedea și nu vor vorbi nici măcar la telefon, dată fiind împrejurarea vacanţele El nu întrebă nimic, nu-l interesa decât faptul, nu și ramificările geografice ale acestuia.

Cine a organizat întâlnirea dintre mignona giurgiuveancă și taciturna farmacistă? Soţia vameșului mânca foarte puţin, fiindcă voia să-și menţină cu orice preţ silueta. Maică-sa avea o sută opt kilograme și un medic îi spusese că obezitatea antipatică a aceleia o va lovi, ereditar, și pe ea, dacă nu va ţine un regim alimentar sălbatic. Umbla, tot timpul, cu reţete de slăbire iar în ultima vreme respecta cu stricteţe o prescripţie nouă, scoasă dintr-un almanah: în zilele când urma să fie lună plină, se ţinea numai cu lichide. Filip. Care o asemuia cu o libelulă, o lua în braţe ușor și, în joaca lor prin vastele odăi, şi-o așeza pe după gât, cam cum îşi duc părinţii copiii la plimbare. Printre altele, ea nu voia să-și piardă nici acest avantaj. Regimul de înfometare, mai ales în aerul tare al munţilor, o anemic însă și, într-o zi, când intră în farmacie ca să ceară nu știu ce, leșină lângă ghișeul Laviniei. O duseră în biroul dirigenţial, o întinseră pe canapea, o frecară cu oţet aromat. Când deschise ochii, Ilaria întâlni asupra ei un chip frumos, oval, o privire limpede, liniștitoare.

Cum Lavinia tocmai ieșea din tură o invită la ea. De atunci, între doamne se legă o prietenie dintr-acelea care prin dezinteresare și bucuria confesiunilor reciproce au harul de a dăinui îndelung și stabil.

Cine l-a chemat în acest răstimp la București, pentru o săptămână. Pe doctorul Cornaru, la o expertiză de medicamente noi?

Și cine i-a dat ideea lui Filip ca, pentru prima oară, să-i facă o surpriză, o vizită inopinată Laviniei, știind că e singură și că va fi ca totdeauna fericită când îl va vedea? Numim aceste coincidenţe cu un termen indefinibil, hazard. Dar ce e hazardul?

Care e materia lui — dacă e material? Cine și cum îl rostuiește ca luni, ani, o viaţă de om să nu apară, iar altă dată să se ivească precum fulgerul în zile senine, cu cerul pur și aerul fierbinte?

Hazardul acesta atât de capricios îl aduse deci pe Filip, elegant, parfumat, fremătător, la ușa familiei Cornaru. Tot hazardul o lăsase deschisă. Iar briza montană, răcoroasă, o în pinsese, neauzit, de perete, astfel că pentru a face surpriza completă, oaspetele păși

binișor în antreu, apoi, pe sub arcada ce te ducea spre dreapta, în living-room, chiar în acea încăpere atât de primitoare.

Ilaria stătea în capul oaselor pe canapeaua de pluș casta niu și Lavinia îi masa, gingaș, tâmplele.

Apariţia bărbatului făcu să se audă un singur cuvânt, rostit însă pe două note diferite: „Filip!”. Un compozitor cu urechea versată și insensibil la catastrofa ce avea loc în acea clipă ar fi observat că pe partitură, unul din ţipete ar fi fost în la (major!) ca într-un recitativ dintr-o operă de Mussorgski, celălalt într-un şi (minor!) amintind de o tânguire a *Traviatei* lui Verdi.

Intrusul se lipi de perete în una din acele poziţii și cu chipul îngheţat pe care le au sfinţii bizantini în naosul bisericilor datând din veacurile unsprezece – doisprezece.

Stăteau, deci, câteşitrei, în jurul mesei, în lumina de ceară a după-amiezii. Nu se serveau lichide, nici altceva. Aerul era uscat.

— Vrasăzică — se oţeti Ilaria — am trăit cu un porc…

Lavinia îi puse mâna pe braţ și o rugă, moale:

— Fără cuvinte tari!

— … De câine — ţinu totuși, morţiș, să completeze cealaltă.

Filip simţea, ciudat, un fel de eliberare. Și-l cuprinse chiar veselia. Trebuia să zică și el ceva, dar nu știa încă ce anume.

Giurgiuveanca era scandalizată și pusă pe harţag:

— Bine, mă, Nae Girimea — îşi aminti ea de activitatea-i de artistă amatoare din echipa Academiei de Ştiinţe Economice — noi stăm acu, în faţa ta, ca Miţa Baston și Didina și tu taci ca un pește? „Nu mi-a zis niciodată, «mă», îi trecu, brusc, prin minte bărbatului. E pornită rău. Îmi dă cu ceva în cap!”

— Ce să spună? – întrebă, glacial, Lavinia. Și cui? Mie? Ţie?

Și oftă adânc, întorcându-și faţa.

Iar Filip realiză că trebuie să le destăinuie purul adevăr.

— Dragile mele… – începu, șovăielnic.

— Ești cinic, Gogule! – îşi aminti iar Ilaria de un rol dintr-o piesă de Mazilu.

— Lasă-l să vorbească — interveni Lavinia, tot moale. Are auditoriu… Să-și ţină discursul.

— Dragele mele… Eu… Eu nu vă mint. Nu vreau să mistific: vă iubesc pe amândouă…

— Nu știu ce numeral ar fi folosit — izbucni iar cea mică, drăcoasă — dacă era tot haremul în jurul mesei.

— Și dacă ar fi încăput, în jurul unei singure mese — zâmbi, în sfârșit, livid, și farmacista.

Filip înţelese că și-a pierdut orice ascendent asupra lor. Își băteau joc de el, Era răzbunarea, în dublă și totodată unică ipostază. Dar continuă:

— Vă iubesc pe amândouă. V-am dat ce am mai bun în mine. V-am făcut fericite — dacă e să cred ceea ce mi-aţi mărturisit voi înșivă de atâtea ori. V-am scos din viaţa voastră monotonă. Nu uitaţi că eu sunt un bărbat liber și care nu v-am trădat, căci de când vă cunosc, am renunţat la orice alte legături, în timp ce voi v-aţi trădat bărbaţii. Eu am venit către tine, Lavinia, dar tu m-ai acceptat, nu te-am silit și nici măcar n-am insistat. A fost voia ta. Iar tu, Ilaria, tu ai venit la mine, nu eu te-am căutat…

Soţia vameșului izbucni în râs:

— Asta ne scoate acuşi vinovate pe noi, scumpă prietenă!

— Nu am să vă fac niciun reproș…

— Atâta ar mai lipsi — observă, sec, Lavinia.

— Recunosc că e o situaţie… cum să-i zic?… Paradoxală.

Ilaria îi vorbea celeilalte, nu lui:

— Înţelegi, iubito? „Paradoxală” e sinonim pentru „Tâmpită”.

— Ziceţi-i cum vreţi — reluă Filip calm și egal. Dar în afară de faptul că nu v-am vorbit uneia despre cealaltă, ce altceva aveţi să-mi reproșaţi voi, mie? Ce datorie faţă de voi nu mi-am îndeplinit? De ce poltronerie sunt culpabil?

Și le exprimă din nou, fiecăreia, admiraţia lui. Le enumera calităţile. Le înșirui și mici cusururi, dar într-un chip simpatic și în treacăt. Le mulţumi, cu vorbe limpezi, fără declarativism, pentru că-l înălţaseră spre cerul fericirii, pe el, un om, înainte de a le ști, însingurat, hărţuit, anxios, frivol de nevoie — frivol, da! de ce să nu recunoască? – dar pe care *ele,* amândouă, l-au modelat altfel, i-au dat cumpănire și liniște, încredere în sine și cele mai mari bucurii - neincercate de dânsul nici măcar la vremea tinereţii.

Discursul era sincer. Cu instinctul lor sigur, femeile simţeau asta. Raţional, n-aveau cum să-l contrazică. În același timp, însă, își dădeau seama că situaţia era fără ieșire. Și că relaţia lor cu el era

ruptă definitiv. Dacă ar fi aflat altfel una despre alta, s-ar mai fi putut amenaja, cine știe cum, poate că nu mi-ar fi păsat — gândea Ilaria — la urma urmei nu m-a interesat nicio dată ce făcea când nu era în braţele mele. Acum însă e imposibil — gândea și Lavinia — pentru mine e insuportabil; și-apoi ea e prietena mea, cred că e și singura pe care o mai am; atât de devotată, de veselă… Nu, gata, s-a terminat.

Filip se opri, dându-și seama că, de fapt, ele nu-l mai ascultă, pleda o cauză pierdută.

— Am pierdut totul, într-o clipă — mugi, înăbușit.

Ele tăceau grave. Îl priveau fără să-l vadă.

Nu știau cum să încheie. Nici el, nici ele.

Lavinia propuse finalul, cu vocea ei catifelată, mângâietoare, acum însă și fermă:

— Pleacă, Filip. Iar drumurile spre noi, uită-le. Dacă poţi. Noi — și privi spre prietenă, care dădu hotărâtă din cap — din clipa asta te desființăm.

— Ai devenit o amintire — întări Ilaria. Şi-şi puseră amândouă mâinile pe masă.

Filip se ridică greoi, confuz. Părea — era — rătăcit.

Dar ce altceva ar fi. Putut să facă, ori să zică? Se golise. Ieșea din scenă, fiindcă îşi isprăvise rolul.

Lamentabil — gândi, coborând scările marchizei.

Lavinia încuie ușa în urma lui, se întoarse albă la faţă, se trânti pe canapea și, după câteva convulsii mute începu să plângă năvalnic. Ilaria îşi aruncă pantofii, se lipi de ea și dădu și dânsa într-un bocet cu sughiţuri. Se cutremurau amândouă de jale, strâns îmbrăţișate, ca două surori cărora le-au pierit părinţii. Ori fraţii.

Filip n-avea decât o mapă diplomat, din piele de căprioară, cu chenare aurii, în care ducea o pijama, o cămașă și o carte englezească poliţistă „Victima n-a fost ucisă de nimeni”. Coborând panta străzii, simţi că acel obiect îl împovărează. Îl aruncă în râu. Și decise să plece spre București pe jos.

În zori, când simţi că are pietricele în pantofi, care nu-l mai încăpeau și că braţele îi sunt atât de grele încât nu le mai poate

duce, intră la motelul „Paralela 52”, unde dormi dus două zeci de ore. Apoi luă primul tren, din gara apropiată.

După doi ani se însura cu o ingineră grasă și proastă din Dâmboviţa, care, la capătul a patru luni de căsnicie, părăsi brusc domiciliul conjugal, trimiţându-i o scrisoare agramată cu specificaţia „Nu mai trăiesc cu tine, întrucât ești tâmpit și nu știi anecdote”.

Divorţul, obţinut relativ repede. Îi aduse o mare ușurare dar și o rotire interesantă care-l transferă, în calitate de conducător al unui grup de asistenţă tehnică, pe patru ani, la Mogadiscio.

Se întoarse de acolo cu o somaleză prelungă, cu un cap mai mare decât el, uluitor de frumoasă care-i făcuse și un băieţel de șocolată. Era și de o inteligenţă ieșită din comun, făcuse studii la Lyon și la Edinburgh, vorbea franceza, engleza, arabă și limbile bambara și benga. Cum învăţă perfect și româna, fu angajată consilier special pentru problemele regiunii numite Cornul Africii, la Ministerul Afacerilor Externe, în timp ce bărbatu-său deţinea postul modest de economist la o întreprindere de produse chimice şi-şi plimba copilul prin Parcul Libertăţii, lăsând să fie pupaţi, și fiul, și tatăl de felurit cuconet admirativ.

Ilaria suferi o vreme, apoi se încurcă, în felul ei, cu căpitanul portului, care, deși străbunic cu mai mulţi nepoţi (fiindcă se însurase imediat după bacalaureat, cu o colegă de liceu) era un bărbat falnic și tandru. Apoi contractă o legătură nereușită cu un pedagog sadic de la școala profesională de textile, și când ajunse în patul unui antrenor de canotaj mai tânăr ca ea, cu mușchii pneumatici și creier de porumbel, hotărî că e cazul să se oprească, mai ales că era și însărcinată.

Născu ușor o fetiţă cu paternitate incertă, de care se îndrăgosti nebunește și pentru care renunţă și la contabilitate. Copila se lipea de ea și ziua, și noaptea, numai că, pe vameș, tatăl legitim, îi respingea cu mânuţele și cu picioruşele urlând ca apu cată când acela voia s-o mângâie, ceea ce-i provocă și lui, până la urmă, o antipatie profundă și definitivă pentru fiică.

Cel mai greu o duse Lavinia, care rămăsese neconsolată și cu o ură mocnită împotriva tuturor bărbaţilor. Doctorul Cornaru muri din cauza unui stop cardiac. Cum suferinţa, lipsa de poftă de mâncare și

acrul absent o filaseră și o făcuseră și mai atrăgătoare, și cum prezenta interes și ca stăpână a unei vile, dirigintele poștei locale, holtei de vreo cincizeci de ani, origine transilvană, prezentabil, serios, o conduse acasă după o ședinţă unde se aflaseră împreună, și în faţa porţii, îi ceru mâna cât se poate de ceremonios. Avu loc o întrevedere ca la carte cu părinţii aceluia, viticultori în vârstă de şaptezeci şi cinci de ani, zdra veni și glumeţi, și căsătoria se împlini pe dată. La un an după, matrimoniul se dovedea normal. Nu mai putea fi vorba de copii.

Hotărâră, după lungi conciliabule, să înfieze doi gemeni, un băiat și o fetiţă, găsiţi împreună într-o valiză de nuiele la casa de bagaje a gării din localitate, unde un ins necunoscut îi lăsase „Pentru câteva minute”.

Dar cele două femei și iubitul pe care-l împărţiseră între ele nu se mai întâlniră niciodată. Numai vameșul Iuliu Barbon, protagonist cu totul lateral al întâmplărilor, văzând-o într-o zi pe doamna Salomeca Filip Lăscăroiu, înaltă și smeadă, într-o rochie albă ca o togă, prinsă deasupra sânului cu un imens smarald (era în delegaţia care-l aștepta pe președintele Somaliei, Mahomed Siad Barré, sosind neoficial în România din Bulgaria) o admiră îndelung şi-şi spuse în sinea lui: „În sfârșit, văd și eu o femeie pentru care simt că mi-aș putea lua lumea-n cap”.

Dar nu şi-o luă, n-o cunoscu, o uită, iar aceea nu-l văzu, nu știu niciodată că există și de altfel în același an îi turnă un al doilea băieţel șocolatiu lui Filip Lăscăroiu, blond ca el și smead ca ea.

DEZBATERE SUB NUC

„Bine-ai venit” — mi se urează și toţi sar să mă îmbrăţișeze și să mă pupe. Pe urmă, se întinde masa sub nuc, apar, în trombă, bunătăţi, se aduce vinul din beci. Undeva, sub un șopron, se pune ceva la cuptor. Îmi scot haina și mă uit bucuros în ochii negri, azurii, violeţi, verzi ai celor ce mă înconjoară. Pe unii îi știu bine; vreo câţiva îmi sunt străini. „Ăsta-i a lui Lică, din vale, de la moară”, mă informează fostul meu coleg de bancă și acum gazdă a mea. „Mama a fost prietenă cu sora dumneavoastră” — se recomandă un flăcău sașiu, cu păr lânos… Mie-mi zice Chelu” — murmură, sfios, un ins bondoc, cu o vestă fără culoare. Un bărbat ferches, tuns scurt, îmi

amintește: „Ai mei au fost vecini, cu ai dumneavoastră, dar acum au murit toţi”. Aglaia aleargă prin ogradă, cerând să i se aducă niște pătrunjel din grădină. Și mărar. „Că lui îi place mărar în plăcintele cu brânză” — îi suflă vecinei tinere, ce umblă după ea ca o mieluţă după oaie.

„Vezi, noi de aceea te așteptam pe tine — îşi șterge mustăţile Calomfir — ca să ne lămurești cum îi cu certificatele. „Care certificate?” „Astea noi, cu privatizarea”. „Și cu cupoanele” — adaugă unui. Cum facem?” Se lasă o tăcere de se aude mierla în crâng. „Prea multe faţă de ce s-a scris în ziar nu prea știu nici eu” — mă scuz. „Apoi tocmai, că în ziar e încurcătură — se înfoaie unul cu căciula, pe ceafă. Eu am citit și așa de tare m-au inervat că mi-am luat la bătaie câinele și pe urmă i-am tras un ghiont și nevesti-mii”. „Ce n-aţi înţeles? Hai s-o luăm așa…” — propun. „Să iau un exemplu: pe mine — sare dascălul bisericii. Am certificatele mele, ale soacrei, ale cumnată-mi și ale nenorocitului cu care se ţine. Bun. Zice că-mi dă statul un milion de fiecare. Bun. Dar pe urmă zice că mă procopsește și cu un cupon”. „Cuponul e bașca” — informează o femeie cu batic cafeniu și nasul roș. „Stai așa, că nu-i așa” — o oprește Chelu. „După ce ţi le dă pe toate, le duci la Fond”. „Atunci de ce şi le mai dă?” „Care Fond, bre? Că-s mai multe…” „Măi, oameni buni — strigă dascălul — mă lăsaţi să mântui ce-am început? Trebuie să vorbim ordonat, altfel dumnealui crede că suntem sălbaticii de pe coastă…”, „Care sălbatici?” se interesează, candid, un băietan fără cămașă. „Aceia cu care te-a făcut mă-ta” — se supără dascălul. Ascultaţi, domnule: iau deci certificatele și cupoanele și mă duc să-mi deie acţiuni”. „Așa”. „Bine fac?” „Pe dracu’” faci — sare Gheorghe, bărbatul Păvăluţei, cea care mi-a arătat prima oară în viaţă o ţâţișoară „de la trei metri distanţă”, contra a doua bomboane roz. „De ce mă? De ce te pronunţi tu așa de băligos?” „Fiindcă nu știi pe ce glob pământesc te afli. Ei îţi dau acţiuni numai dacă spui unde vrei să le bagi”. „Să presupunem că vreau să le pun pe ceva gras”. „Unde-anume?” „Asta-i, că nu știu”. „Îţi dau eu o idee: pune-le pe Parlament”.

„Ia mai tăceţi, păcătoșilor! Aţi venit să-l ascultaţi pe dumnealui, nu-l lăsaţi nici să mănânce și când colo îi daţi voi mereu cu clanţa, savanţii din Răstoaca, unde-a murit «mâţa de frica guzganilor». E

iarăși o clipă de tăcere, potrivită pentru ca dascălul, acum roșu — vânăt, ca o sfeclă fiartă, să continue: „Cum spuneam: iau certificatele, iau și cupoanele, iau și milioanele – că mi-ar veni vreo șase în total — și mă duc cu grămada la Fondul Proprietăţii, unde zic… Ce zic?” „Zici bună ziua stimaţi telespectatori” — sugerează cineva care se ascunde după ghebul altuia. „Domnule dascăl — îmi dau eu cu presupusul — veţi primi acţiuni la o întreprindere care se privatizează”. „Da, da – întărește Gheorghete dă pe mâna unuia Mebu”. „Meto e o altă metodă” — caut să explic. „Ia staţi, bre, oleacă — răcnește un moșneag cu glas gâjâit. Că eu am fost”. „Unde-ai fost bade? — surâde, parșiv, sașiul. Mie mi-ai spus că te îndrepţi spre groapă”. „Asta era altă direcţie — bate moșul cu cârja în pământ — nu plec eu într-acolo fără tine, fii sigur. Acuma am fost la fabrica de ţevi, unde-i maistru Aurel al nepoată-mii. Gherghina lui Flocea”. „Și ţi-au dat și dumitale una?” „Nu mai primesc acţiuni, că la ei s-a terminat șaizeci la sută. Asta ce mai e?” – sunt cercetat. „Cred că-i un procent ce arată că acolo s-a încheiat problema”. „Atunci e bine- se înveselește, brusc, a lui Lică. Înseamnă că așteptăm până se completează lozurile la toate, și noi rămânem cu milioanele”. „Măi — rânjește dascălul, da’ când s-a făcut atâta de deștept Lică? Că tat-su l-a ţinut până mai deunăzi numai în porumb, odată era să-l și prășim din greșeală”. „Hai, hai — bate Aglaia cu un linguroi în scaun — e gata bor să-l. Care-aveţi treabă, pe-acasă, nu vă mai reţinem, că timpu-i bani. Adunarea face pauză de masă. Răspândirea prin poarta principală”. Oamenii se ridică încet, cu părere de rău. „Ai stricat treaba când era mai interesantă — o ceartă bătrâna cu basmaua cafenie. Dacă-i făceai lui bărbatu-tău așa, aoleu ce mai păţeai!” Și către mine: „Staţi și diseară? Că v-am pofti și pe la noi…” îmi manifest dezolarea de a nu putea adăsta. „Atuncea, atâta doar să mă lămuriţi: după ce ne-om privatiza cu toate astea, are să fie mai rău, ori mai bine? Că de unul ne-am săturat, iar din celălalt nici n-am gustat…”

PRECUM PE PĂMÂNT, AȘA ŞI-N CER

Generalul îşi puse ochelarii cu ramă groasă pe nas și pur ce se a citi „Raportul către I.G.P. cu privire la starea infracţională în orașul

București, în ziua de 31 noiembrie”.

Îl surprinse, de la început, scurtimea: avea doar o jumătate de pagină. Conţinea următoarele: „În această zi, pe raza municipiului nu a avut loc niciun eveniment. Niciun omor. Nicio tâlhărie. Niciun viol. Niciun incendiu. Niciun accident de circulaţie. Nu s-a înregistrat, la secţii, nicio reclamaţie. Au fost 24 de ore neobișnuit de liniștite”.

Generalul surâse. Își zise: „Mare lucru. Să nu-ţi vină a crede”.

Scrise, pe marginea hârtiei: „Se va înainta, în original, domnului ministru de interne”.

Și semnă, ca de obicei, indescifrabil, cu două rotocoale încolăcite.

„Să se bucure și el” — îşi zise. Și apucă toarta cești de cafea.

*

Într-un crâng ceva mai ferit al Paradisului, între chiparoși umbrateci și rododendroni înfloriţi, la malul unui pârâiaș cu apă de cleștar, arhanghelul Gavril asculta atent raportul unui înger prelung, blond și cârlionţat, care citea dintr-un ceaslov de catifea roșie, cu chenare de argint. Tot cu litere de argint era marcată și emblema: I.G.P.R.P.: adică Inspectoratul General de Poliţie al Raiului, pentru Planete.

„Cu privire la situaţia infracţională din orașul București în ziua de 31 noiembrie — citi îngerul, cu o voce suavă, în care parca-și dădeau întâlnire o soprană și o altistă. În 24 de ore au avut loc în această urbe: 31 de escrocherii, când au fost păgubite 518 familii, 3 primării și Statul; 18 șantaje, dintre care doar 2 fără urmări imediate; 116 înșelătorii ale unor indivizi în dauna altor indivizi; 4 124 evaziuni fiscale; 719 dări de mită și 1 156 luări de mită…

— Aici e ceva neclar — rosti, îngândurat, arhanghelul, cu bărbia sprijinită de mânerul teribilului său paloș de foc.

— Se clarifică numaidecât — rosti îngerul, netulburat. Luările de mită sunt mai numeroase, pentru că erau sume promise anterior și onorate de-abia acum. Dările de mită sunt proaspete.

— Mai departe… – hotărî cel ce asculta.

— 614 fraude de toate felurile, nedescoperite. 717 bărbaţi și-au bătut femeile, 14 fiind desfigurate, 206 femei și-au bătut bărbaţii, dintre care doi au fost puși în ghips; un antebraţ și o pereche de…

— Las’ că știu!… – fu întrerupt. – 13 782 fete și femei între 12 și 64 ani au preacurvit pentru foloase; 15 dintre ele au fost trase pe sfoară, n-au primit ce li se făgăduise; 76 au renunţat la ceea ce li se cuvenea, deoarece bărbaţii în cauză n-au izbutit să…

— Treci mai departe și nu te mai pierde în amănunte insipi de — fu îndemnat, iar, cititorul.

— 616 bărbaţi au dobândit foloase ne-ngăduite de la femei mai vârstnice decât ei și de la copile neștiutoare.

Îngerul se opri şi-şi îndreptă privirile albastre spre mai marele său:

— Să mai spun și despre bărbaţii și femeile care sau împreunat împotriva firii?

— I se răspunse cu hotărâre.

— Mai sunt: 436 892 minciuni grele, care au fost crezute de 786 532 de oameni de toate vârstele — și le-a dăunat acestora. În grade felurite. 58 712 spaime provocate într-adins.

1919 ameninţări cu moartea ori cu schilodirea. Și, în sfârșit, 99 111 denunţuri semnate, anonime, ori cu iscălituri false referitoare la 701 314 persoane, instituţii, întreprinderi, organizaţii, asociaţii…

— Gata?

— Gata… Mărite, permiteţi să întreb și eu ceva?

— Permit — răspunse, mohorât, arhanghelul. Însă știu, ce vrei să întrebi: de ce mint cei de la poliţie, al căror raport e alb?

— L-aţi avut și pe acela? – se miră bălaiul.

— Vin și ele, fiule. Pe căile Domnului ne vin. Vezi, însă: ei spun adevărul. Dar ceea ce pedepsesc dânșii cu legea lor în mână, lasă nepedepsite nenumărate năzdrăvănii care încalcă poruncile sfinte. Și pe acestea Domnul ni le-a dat nouă în grijă.

— Dar noi îi jughinim pe acești făptași de rele de-abia după ce vin încoace de pe Pământ.

— Te înșeli. Îi încadrăm și noi în codul nostru și le aplicăm amenzi neștiute, pedepse aspre, uneori chiar capitale. Le trimitem pe cap — și nu numai — amărăciune, microbi, Garda financiară, ploi acide, taxe și impozite, remușcări, plânsul fără leac, Curtea de Conturi, ziare de scandal, trădările, alienarea mintală, schimbările…

— Ce fel de schimbări? – vru să știe îngerul.

— Schimbarea carnetelor de conducere, a pașapoartelor, a buletinelor, a contractelor de închiriere, a actelor normative, și altele,

care le scot sufletul și-i ţin la cozi până le ies ochii din cap — și câte și mai câte…

Aici însă se auzi o trâmbiţă celestă, scurtă.

— Sunt chemat — se ridică arhanghelul. Mâine, te prezinţi la șapte fix, nu la și douăzeci, ca azi; că odată te trimit într-un tren neîncălzit pe ruta București-Olteniţa, și-apoi vezi tu…

FILOMELA NU SE MĂRITĂ

Directoarea stătea băţoasă în scaunul ci sacramental, iar angajata o privea ușor amuzată; era o iapă roșcată, cu un tender ca de locomotivă cu aburi, dar o talie îngustă și un piept mic, de fetiţă.

— Așa, nu se mai poate — se răsti femeia din spatele birou lui. Să mă ţin de buclucurile tale, în timp ce daravelile fabricii curg lanţ

Roșcata îşi scutură capul mândru, sunându-și cerceii ca niște zurgălăi.

— Da’ ce-s eu de vină, doamnă?

Cealaltă se minună sincer:

— Dar cine e, moţato? Cine trăiește cu mai mulţi bărbaţi odată și provoacă trei scandaluri pe săptămână?

— Știţi doar că de primul m-am despărţit.

— Te-ai despărţit, da, ai divorţat, da… Și pe urmă el s-a însoţit cu Vasilica, de la vopsitorie. Legal. Cu acte.

Se auzi iar clinchetul dulce al cerceilor de argint supralungi.

— Știu. Le-am urat și cu fericire.

— Atunci, de ce l-ai primit din nou la tine pe nenorocitul ăla?… Și de ce v-aţi luat de cap amândouă?

— Dac-a venit la mine noaptea… Și ningea… Și era beat…Striga „aici e căsuţa mea”… Se culcase în zăpadă… Și plângea… Eu ce era să fac? Că am și eu inimă, nu?… Doi ani am trăit cu el, nu?

— Bine, odată, o noapte, mai înţeleg… Dar l-ai ţinut o lună încheiată.

Femeia o privi mirată. Zâmbi galeș:

— Da’ ce. Doamnă, l-am ţinut eu, cu sila? Ailaltă trebuia să-l ţină. Eu…

— Tu… tu ești totdeauna nevinovată. Bun. Dar de Tudorică ăsta, de ia ambalaje, nu tu te-ai legat? Nu tu i-ai desfăcut casa?

Roșcata se foi pe scaun ceva mai puţin zâmbitoare. Cine a zis de Tudorică, așa și pe dincolo? Ea, după divorţ, a primit, normal, diverse propuneri. Ori dacă ambalatorul părea cel mai serios, a fost de acord să-și refacă viaţa cu el; dar numai după două-trei luni de încercare. Ca să nu se mai frigă încă odată.

Directoarea bătu cu pumnul în masă. Ochii o fulgerau pe împricinată. Se ridică de pe fotoliu și se proţăpi în faţa celeilalte, care îşi părăsi și ea scaunul, dându-se, precaută, cu un pas înapoi.

— Dar știai că-i însurat, fă! – răcni.

— Da' el nu știa?… El trebuia să știe. Mi-a zis c-o lasă pe-a lui, că-i proastă și leneșă, îi amărăște existe ta.

— Existenţa, i-auzi!… – o maimuţări directoarea. Și alt loc să te încotoești cu nevastă-sa, decât printre mașini, n-ai mai găsit? Aici e fabrică de textile, nu sală de arte marţiale.

Femeia povesti, cu grăbire, că „aia" venise să-i ceară socoteală și ea i-a zis că n-are de dat nicio socoteală. Și-atuncea „Aia" a apucat-o de halat și a izbit-o peste războaie de s-au rupt mai multe fire. Așa că a trebuit s-o pună la punct, nu?

— I-ai rupt o ureche.

— Nu i-am rupt-o, doamnă, s-a zgâriat ea puţin… Mare lucru!

Directoarea, înaltă, spătoasă, executa marșuri scurte în lungul și în latul biroului, duduind. Călca greoi, apăsat, cu tălpile ei mătăhăloase; angajata îşi ţinea mâinile în poală şi-şi rotea, neliniștită, ochii verzi, după dânsa, cu acel surâs pieziș și parșiv ce-i rotunjea faţa albă și-i dusese la pierzanie nu pe unul doi, deh…

— Uite ce e: nu m-ar privi problemele tale personale…

— … Ca-n regimul trecut, când mă chemau la cadre…aminti femeia, râzând.

— Da, da, că încă din regimul trecut aveai tu probleme de astea, politice, de pat. Ţi-era grozav de urât să dormi singură…Că singură, visai pisici, da?… însă uite, că a apărut și al treilea caz…

Cealaltă tăcea, de astă dată cu un ușor tremur de pleoape.

— Am zis că e și al treilea…

— Să vă explic, doamnă… Lăsaţi-mă să vă explic…

— Ce să te las, Filomela, Mela?… Dracu' să te ia împreună cu cine ţi-a mai pus numele ăsta… Tu știi câţi ani are bărbatu-meu?

— Eu nu l-am întrebat.

— Nici el nu te-a întrebat. Dar dacă ar vrea să te transporte cu mașina până la mătușa-ta, în moașă-ta pe gheaţă, la Ogrezeni, l-ai întrebat ori nu?

— Să vă explic, doamnă: eu așteptam autobuzul în staţie…

Și dumnealui a oprit mașina și a zis că mă cunoaşte de la fabrică…

— Apoi cum să nu te cunoască? Doar te-am făcut maistră, că ești pricepută și isteaţă, lua-te-ar naiba, ţi-am dat și insigna, de Crăciun, la serbare.

— Să vă explic: dumnealui a zis că se duce spre Târgoviște și că mă lasă în drum. A fost drăguţ și… m-a dus. Și tot drumul am vorbit despre dumneavoastră.

— Aţi vorbit. Ziua. Dar noaptea despre ce-aţi vorbit?

— Noaptea?

— Noaptea… Că s-a întors acasă de abia a doua zi, pe la prânz… E pensionar, serviciu n-are… Iar tu ai fost absentă nemotivat.

— Să vă explic, doamnă… Dacă dumnealui a vrut s-o cunoască personal pe mătușă-mea, și cum era obosit de pe drum…

Directoarea se opri din tropăitul prin odaie; se înfipse în faţa maistoriţei, pe care o întrecea cu mai mult de un cap:

— Ascultă, fă: eu am lucrat de tânără la haltere… Ai auzit de o femeie la haltere? Uite-te la mine: am fost singura pe ţară…Poate și din Balcani. Dacă dau cu tine o dată de pământ trebuie să te scoată de aici cu două tărgi, nu cu una. Și-ţi mai fac și ceva special, după care numai de bărbaţi n-o să mai ai chef.

Roșcata puse capul în piept. Mâinile-i frământau șorţul, mototolindu-l.

— Vezi de termină cât mai degrabă stadiul de probă cu băiatul ăla… Și când bagi actele, mă chemi să te cunun eu. Auzi?

Filomela se aplecă, vădit bucuroasă că scapă cu atât.

În prag se opri și se mai înclină o dată, rostind moale, spășită:

— Săru-mâna!

RADOMIR ȘI MINODORA

Trăia, de demult, într-un sat mic de pe un deal moldovenesc, un flăcău numit Radomir. Și tot aici vieţuia o fată căreia îi zicea

Minodora. Domn peste ţară venise, nu de mult, vornicul Vasile al Lupului. Dar nici cei doi nu știau mai nimic despre el și nici Măria Sa n-avea cum să-i cunoască pe acei sărmani supuși ai săi.

Radomir o iubea pe Minodora, iar ea îl iubea pe Radomir. Aici am putea adăuga și unele cuvinte de întărire cum ar fi „nespus”, „ca ochii din cap”, „cu tot focul inimii”, dar nu e neapărat nevoie devreme ce iubirea lor era temeinică și limpede pentru toată lumea. Se cunoscuseră de mici; nici tatăl băiatului, care era văduv și nici părinţii fetei nu gândeau că ar fi pereche mai potrivită pe lume. Povestea ar cere să dăm seamă și despre cât de frumoși erau cei doi tineri, ce viteaz se arăta flăcăul și cât de gingașă și vrednică era fecioara. Din păcate, n-avem a spune atare lucruri, deoarece el era un tânăr obișnuit, cam drăguţ și scurt de stat — ce-i drept, vânjos, îndesat, — om tăcut și cam posac, din pricini nelămurite. Nici nu prea ieșea la joc, căci avea straie puţine. Și poate că nici nu-i prea plăcea. Își petrecea zilele mai mult în pădure, tăind lemne pentru el și pentru alţii, aducându-i cele de trebuinţă, lemn alb și moale, mește rului de obezi din sat. Ea era mai ‘năltuţă ca el, dreaptă și mân d-ră la mers și port, dar cam smolită la faţă, cu ochi mărunţi fugind spre tâmple și de o fire închisă. Se zice că hărnicia ei ar cam fi lăsat de dorit, plăcându-i mai mult să culeagă hribi și mânătarei de prin poienile unde-și însoţea iubitul, și să le frigă în spuză. Iar acasă o lăsa mai mult pe maică-sa cu treburile; din toate acestea au cam ieșit — și nu o dată — vorbe. Dar de ce să ne potrivim la câte se clevetesc? Se știe doar că, dintotdeauna fetele care iubesc și sunt îndrăgostite au parte de bârfelile suratelor mai puţin norocoase.

Așadar, se hotărâse ca, la venirea toamnei, la cea dintâi brumă, să se facă nunta, iar mirii să se așeze deocamdată în casa socrului mare, unde erau trei odăi. Nu va fi însă poveste și despre căsătorie, căci nuntire, atuncea, n-a fost.

Pe vremea aceea, cetele tătarilor, așezaţi dincolo de Nistru, aveau răul obicei de a năvăli în Moldova pe nepusă masă ca să prade și să ia robi. Se trăgeau tot atât de iute înapoi spre sălașurile lor, înainte ca oastea mare a ţării să-i poată cuprinde și lovi. Uneori se încheiau înţelegeri între hatmanii moldoveni și căpeteniile tătărești ca să nu se mai petreacă asemenea blestemăţii. Alteori s-au iscălit, cu dichis mare, și acte între Domn și Han. După cum se știe din cronici, au

fost și loviri grele cu armele, biruinţa întâmplându-se să fie când a unora, când a altora. Liniște, însă, nu era. Fiindcă, uneori, cetele acestea porneau și năvăleau în ţinuturi împotriva înţelegerilor, în pofida a ceea ce chiar ei hotărâseră că nu se va mai petrece.

Așa s-a făcut că, într-o bună dimineaţă, clopotul bisericii din satul de care vorbeam, a început să bată a primejdie și printre oameni a trecut, de îndată, zvonul grozav: „Dau tătarii!”. La atare veste, bărbaţii prindeau a scoate vitele și a le mâna prin coclauri, iar femeile, copiii, bătrânii ori fugeau, ori se ascundeau înspăimântaţi prin zemnice, păduri și alte locuri mai mult sau mai puţin de taină, așteptând, toţi, să se mântuie urgia.

Bine, bine — veţi zice dumneavoastră — dar de ce nu se împotriveau? De ce nu luau vânjoase arme, coase, topoare, vitejindu-se a da iama în cotropitor? Vom răspunde de-a dreptul: pentru că nu puteau s-o facă. Satele erau rare și, multe din ele, mici, răzleţite. Bărbaţi în putere nu prea se aflau mulţi. Năvălitorii, venind pe cai repezi și Tară de veste, cam cum am zis mai adineauri, erau oșteni încercaţi, purtau iatagane, suliţi, arcuri, paveze de fier și nu prea li se putea sta împotrivă. Cum năpăsttrirea lor era de obicei scurtă, moldovenii gândeau că e mai bine să se dea la o parte, ca măcar să-și scape vieţile și puţinul avut. Uneori s-au mai încăierat cu vrăjmașii, dar mai mult cu pagubă decât cu folos.

Alteori s-au strâns ei laolaltă câţi s-au strâns, s-au luat după năvălitori, i-au ajuns, i-au izbit și le-au mai scăzut din vieţi și din prăzi. Dar asta, destul de rar. Dădeau știre la domnie și așteptau vești — care, însă, nu mai veneau.

Acum, nici nu putea fi. Vorba de împotrivire. Pâlcul tătărăsc era de vreo două sute. Se iviră pe creasta dealului în timp ce clopotul bătea încă, avan. Coborâră clina cu atâta iuţeală încât dascălul nici nu apucă să coboare din clopotniţă. Urlau în limba lor, caii nechezau, săgeţile curgeau cu nemiluita. Înconjurară satul. Dădură foc unor case. Apucară vite. Uciseră câinii care-i lătrau înnebuniţi. Cotropiră toate uliţele. Și luară roabe. Numai femei tinere și fete. Îngrămădiră în căruţele care-i urmau — unele cu coviltire și cu câte patru cai — găini și capre, ceaune, lâicere smulse de pe pereţi, candele de argint, toate odoarele din biserică, unelte, tot ce socoteau că le-ar fi de trebuinţă.

Îşi făcură mendrele câteva ceasuri și plecară așa cum veniseră. Cu urlete și zarvă mare, zvârlind, orbește, săgeţi în toate părţile, stricând cu topoarele podeţele în urma lor.

Radomir nu era în sat. Se adâncise mult în pădure și cum tăia un fag înalt într-o văioagă nu prea auzi ce se întâmplă. Când zări, în sfârșit, fumurile înţelese că peste sat se abătuse o năpastă și o porni la fugă. Dar se întâlni, la marginea pădurii, cu câţiva din cei ce izbutiseră să scape. Printre ei, era și taică-său, trăgând de frânghie cele două capre pe care apucase să le salveze.

Nu voiră să-l lase e. I niciun chip să iasă din codru la ce bun, fătul tatii? – îi spuse bătrânul. Să te omoare? Pe cine ajuţi tu astfel? Stai binișor aici, că multă vreme nu rămân ei în sat. Ori pleacă mai departe, ori se întoarnă de unde au venit”.

Și alţii îl îndemnară în același fel. Erau cuvinte cumpănite și flăcăul ar fi trebuit să le dea ascultare. Mai ales că i le rostea chiar bătrânul său tată. Nu înlăcrimat, nu cu obidă — cum se scrie de obicei — nu cu rugă duioasă, ci cu o hotărâre care cerea ascultare. Să nu uităm încă că băiatul iubea o fată. Și fata rămăsese în sat. Iar tătarii nu se arătaseră niciodată cruţători cu fetele. Asta o știa el bine. Ce se întâmplase oare cu Minodora? Se ascunsese? Fugise? Ori?…

Cu acest „ori” nenorocit în minte, Radomir îşi înfipse securea în brâu și fără să se mai uite măcar la cei care-l tot sfătuiau să stea locului, o luă la goană spre sat, tăindu-și drum de-a dreptul prin hăţiș, pe urmă peste tăpșane, prin livezi, peste ogor.

Nici nu se uită că-i arsese o parte din acoperiș și că i se dărâmase gardul. Nu privi la niciuna din casele arzânde, unde oamenii se străduiau din răsputeri să astâmpere pălălaia cu cofele. Se opri, abia trăgându-și sufletul, în bătătura părinţilor Minodorei. Casa era întreagă. Porcul stătea prostit în mijlocul ogrăzii, lângă troaca răsturnată. Dar în odaia cea mare, mama fetei, cu broboada desfăcută și cămașa sfâșiată, gemea pe podele, călcată în picioare de pustiitori. De abia mai putea să îngaime: „Au luat copila!” și leșină.

Paisprezece femei furaseră tătarii. Le legaseră cu funii și le aruncaseră într-o căruţă. Pe una, care pusese mâna pe coasă, o uciseseră cu sabia. Pe alta, nevastă tânără, rămasă grea, au găsit-o în capul satului, cu o săgeată în gât. Pesemne că voise să fugă, ori cine știe ce-o fi fost. Una scăpase, tăind frânghia cu dinţii, noaptea, și sărind într-un hăţiș, de unde se prăbușise în mâlul pârâului. S-a întors a doua zi, pe seară, ca vai de ea. Își pierduse graiul și, pesemne, și mintea, căci dădea din mâini şi-şi rotea ochii în cap fără noimă. Și nu se putea opri dintre murat.

Stăteau în jurul mesei mici și rotunde, la lumina opaiţului ţi tăceau: Radomir, tatăl lui, care se numea Topcea, tatăl fetei, Mitu și starostele satului, bătrânul Gorovei, rudă de departe cu ai casei.

De ce se aflau ei acolo, împreună? Fiindcă flăcăul îi vestise că pleacă după fata lui.

Se chinuise toată ziua, îşi măcinase durerea în singurătate, dar seara se limpezise. La răsăritul lunii îşi anunţă tatăl că pleacă. Acesta fugise, speriat, să-i adune și pe ceilalţi doi, ca să se sfătuiască.

Fiecare încerca acum să-i schimbe hotărârea. Îi arătau ce nebunie era să se ducă singur după o adunătură atât de numeroasă. Bun înţeles că nici nu se știa dacă-i va mai ajunge. Iar dacă se întâlnea, totuși, cu ei, ce anume urma să se întâmple? Vai și amar! Starostele adăugă că va face un înscris către Curtea Domnească de la Iași, în care-l va ruga pe un grămătic al Biv Vel Logofătului, cunoscut de-al său, să încerce o răscumpărare. Oricât ar fi: vor pune mână de la mână toate neamurile lor. Se obișnuia. Iar uneori se și izbutea.

Radomir ascultă, plecat, mut și surd. Când văzu că osteniseră toţi cu sfaturile, se ridică și rosti limpede.

— Eu mă duc.

N-aveau ce să-i facă. Înţeleseră.

Astfel, tatăl îi îndesă în traistă de-ale gurii. Viitorul socru îi dădu cojocul lui, să aibă în ce dormi, pe drumuri. Starostele îl chemă la el să-i dea un topuz. Dar flăcăul nu voia armă.

Bătrânul scoase calul din grajd, puse o velinţă pe el și dădu frâul în mâna băiatului. Îi mai spuse doar atât:

— Dacă nu te mai întorci, va veni surul singur și voi ști.

Și Radomir porni numaidecât pe drumul albit de lună spre o ţintă pe care nici măcar n-o cunoștea.

Merse două săptămâni pe urmele hoardei. Care urme nu mai erau greu de deslușit. Mai poposea în câte un loc, muncea la vreun han ca să-și câştige puţina mâncare de trebuinţă, culegea ciuperci din pădure; într-un loc, o hangiţă miloasă îi dădu o gâscă friptă și o ploscă de vin.

Mai greu îi veni peste Nistru, unde locurile erau mai pustii, așezările foarte rare, oamenii mai ciudaţi, amestecaţi. Dar, într-o bună dimineaţă, de pe o movilă înaltă, zări fumurile aşezării tătărești. O cunoscu după colibele ţuguiate și căruţele puse roată. Erau și câteva case de lemn, dintre care una mai arătoasă.

Într-o parte a acelei așezări, se vedea un convoi lung de care și rădvane, și un cort înalt, cu o suliţă aurită în vârf.

Radomir stătu și se gândi. Cum să pătrundă el acolo? Să aștepte noaptea și să se furișeze? L-ar fi rupt câinii — care erau droaie. Să se prefacă a fi negustor? Că tătarii primesc negustori, ori de ce neam ar fi fost. Dar ce le putea el vinde? Doar calul…Şi ei, cai, aveau.

Se ridicase soarele sus; vremea trecea. Și, deodată, flăcăul se hotărî a se duce de-a dreptul la mai marele tătarilor și să-și ceară logodnica. Iar de nu i-o vor da, să-i roage să-l ia și pe el rob, ca să rămână împreună cu dânsa.

Hotărârea era nebunească. Nu-i trecu prin minte că aceia puteau să-l împungă și să-l sfârtece, chiar înainte ca el să deschidă gura. Era mânat de o durere și de o dorinţă atât de aprigă încât nu mai avea răbdare să chibzuiască. Se știe doar că patimile tinerilor îndeamnă la nesăbuinţe, dar și prea multă cumpănire e, câteodată, stricătoare. Iar pe cei curajoși îi mai ajută și norocul.

El nu cunoștea zicala asta străveche, dar o trăia.

Luă deci calul de căpăstru și porni.

Fu prins, de îndată, între lăncile străjilor. Îl priveau cu uimire. Îl pipăiră, îi umblară în desagă; nu n-avea nicio sculă de bătaie. Îl luară la întrebări, ba în limba lor, ba pe românește, îl suciră, îl învârtiră…

El o ţinea una și bună: că a venit toc mai din Moldova și are a-i spune ceva numai căpeteniei lor.

Astfel că până la urmă chemară pe careva ce era peste ei, dar cu rang mai mic. Acuma trebuie să ştiţi că la prădăciuni și izbiri întâmplătoare tătarii erau într-un fel; dar când se înturnau în sălașurile lor aveau și ei anume rânduieli: primeau soli, înlesneau negustorii, făceau schimburi, nu-i alungau pe cei ce veneau să răscumpere prinșii. Iar câteodată știau să și ospeţească, dacă socoteau că împrejurările le vor fi folositoare. Alte ori trebuiau să se supună și ei poruncilor Marelui Han şi că în tâmpine cu ceremonie străinii de rang înalt ce călătoreau spre acela.

Ofiţerul — să-i zicem — care veni să-l cerceteze pe Radomir, îl privi și el îndelung, dădu semne a pricepe câte ceva, dar îl și înghionti. Văzu însă că băiatul nu se clintește din loc și că are carnea tare. Stătea înfipt, ca un butuc, cu capul în piept, cu dinţii strânși.

Îl lăsă în seama străjilor și se duse la mai marele lor.

Mai marele acelui loc avea un oaspete de seamă, pe care-l aștepta să vină de la râu, unde acela se dusese, cerând să fie singur. Stătea deci pe perne, sorbea cafea dintr-un ibricel de aramă și adăsta. Când auzi că se află un om din Moldova, care roagă să fie primit, îi spuse cu grăbire ofiţerului să-l aducă numaidecât. Căci oaspetele de seamă, unul din bătrânii războinici ai Marelui Han, tocmai într-acolo se ducea, la Vasile Vodă al Lupului, să-i peţească o fată pentru feciorul cel mic și cel iubit al stăpânului lor. Ei, cum așa? – veţi întreba, pe dreptate – azi spărgeau satele moldovenești și mâine veneau la încuscrire?

Așa am zice azi, într-adevăr; dar pe atunci lucrurile nu erau chiar atât de așezate și lămurite. Azi era bătălie și mâine chef de împăcare. Noaptea se dădea foc unor așezări și ziua, altcineva, ori chiar făptașii erau gata de despăgubiri și căinţă. Chiar în timp ce conducătorii stăteau la sfat, se întâmpla ca oștenii să se gâlcevească din te miri ce pricină. Și așa mai departe. Se legau prietenii cu leșii, cu cazacii, chiar cu tătarii, se rupeau prieteniile cu unii și se închegau cu alţii, iar când era pace cu toţi, îi venea turcului bâzdâcul și trimitea vorbă aspră de la Stambul unuia ori altuia, să

pornească, și odată te pomeneai cu prietenul de aseară că-ţi zice a doua zi pe șleau „supune-te, că altfel trebuie să te lovesc”.

Astfel că beiul din Buceag crezu, o clipă, că e vorba de un trimis ieșit în calea bătrânului sfetnic. Când îl văzu pe flăcăul acela curat dar sărăcăcios îmbrăcat și cu mâinile goale, se arătă întâi mirat. Îl întrebă prin tălmaci ce vrea, ce caută. Radomir puse un genunchi în pământ și povesti scurt pentru ce venise.

Beiul se încruntă, scrâșni un cuvânt greu, dar pe urmă surâse. Și-apoi chiar îl pufni râsul. După el, râseră, cu poftă, și ceilalţi doi slujitori, aflaţi de faţă.

— Puteam să te tăiem, ghiaurule — îi spuse. Cum de-ai avut tu îndrăzneala să vii până aici, cu asemenea cerere și să mi te și înfăţișezi?

— Nu curajul m-a îndemnat, mărite — răspunse liniștit Radomir — și nici trufia. Dar fără fata care mi-i dragă n-am de ce să mai trăiesc. Și mi-i tot una.

— Dar cum am putea să ţi-o înapoiem, dac-o fi la noi? Ai cu ce s-o răscumperi?

— N-am. Dar văd că și Domnia Ta ești tânăr. Și mă vei înţelege că de focul inimii aș putea face orice mi-ai cere, aș duce orice povară, numai să-mi recapăt femeia. Eu numai pe asta m-am bizuit, nu pe altceva.

Beiul cel tânăr rămase pe gânduri. Am putea presupune că și vorbirea pe faţă, cutezanţa flăcăului nostru și vârsta aceluia, oarecum asemănătoare cu a sa, l-ar fi îngândurat și poate chiar înduioșat. Așa e uneori în povești. Dar tătarul nu la asta se gândea, ci la împrejurare și împrejurarea cerea oarecare diplomaţie. Că altfel, altă dată, nu i-ar fi fost deloc greu să-l pună în furci pe nepoftit.

Și deodată-i veni în minte că ar putea oferi o pildă de înţelepciune a sa, de mărinimie și, în același timp, un prilej de veselie oaspetelui său de seamă. Întrebă cum o cheamă pe fată și trimise să se cerceteze a cui roabă era. Căci cel mai adesea, oștenii săi rămâneau stăpâni pe prăzile luate, dând doar o parte din ele celui ce-i conducea. I se aduse știre că prinsă era la Iusuf și că nevasta aceluia era mulţumită de romîncă. Porunci să vină Iusuf.

În cort intră un tătar înalt, gras, mustăcios, strălucind de sudoare. Își încrucișă braţele vânjoase pe pieptul lat și să îi — clină adânc. I

se spuse despre ce e vorba. El îl privi cu dispreţ pe Radomir și răspunse căpeteniei ceva scurt și aspru.

Căpetenia se întoarse spre flăcău.

— După legea noastră, ori răscumperi roaba cu aur, ori ţi-o câştigi în luptă cu Iusuf. Dacă-l învingi, ţi-o înapoiază, fiindcă așa hotărăsc eu, dacă te biruie el, te omoară. Aici îţi rămân oasele. Hotărăște!

Moldoveanul nici nu clipi și nici măcar nu-l privi pe stăpânul Minodorei, la care de altfel trăsese, între timp, cu coada ochiului. Era cu două capete mai înalt ca el, foarte trupeș și se vedea că e războinic încercat.

— Pe voia Domniei Tale voi face — spuse. Ne vom bate și-i cer iertare, de pe acum, acestui Iusuf pentru că-i voi lua roaba înapoi.

Și se înclină spre celălalt, care după ce-l auzi pe tălmaci, izbucni în râs. Râseră iar toţi, odată cu Beiul, care se înveselise din nou, foarte.

— Bine. Dar armă n-ai. Și noi nu-ţi putem da. Cu ce te vei lupta?!

Radomir nu se descumpăni:

— Să-mi îngăduie înălţimea Voastră să mă duc în pădure și să-mi făuresc o unealtă potrivită.

Beiul bătu din palme:

— Prea bine. Înfruntarea să aibă loc la apusul soarelui. Până atunci, ghiaurul să fie ospătat și să i se îngăduie să se vadă o clipă cu fata lui — dar fără să se apropie de ea.

Iusuf păru a se împotrivi la aceasta din urmă îngăduinţă, dar căpetenia îi tăie vorba și-i strigă să piară numaidecât din faţa lui.

Ieșiră, toţi, din cort, de-a-ndărătelea, după obiceiul locului.

Întâlnirea celor doi tineri moldoveni avu loc în faţa cortului lui Iusuf. Acesta era un războinic preţuit. Avea cai și vite, două neveste și mulţi robi și roabe. El și doi din fiii lui s-au așezat pe perne; mai încolo, pe niște scăunele scunde, nevestele. Iar în cealaltă parte, Minodora. Prost îmbrăcată, în picioarele goale, legată la cap, slăbită, cu ochii încercănaţi, fata arăta rău. Când îşi văzu alesul, se clătină. Privirile i se împăinjeniră.

Dar nu se mișcă din loc, căci așa i se poruncise. Radomir stătea în faţa ei palid, încruntat și tăcea. Se priveau lung, cu nesaţ, se întrebau multe din priviri, şi-şi răspundeau tot așa. Tătarii crezuseră

că vor fi vaiete, izbucniri, potop de vorbe și lacrimi; când colo, aveau în faţă doi muţi ce cătau pieriţi unul la altul.

Așteptau nemulţumiţi să se întâmple ceva, dar cum se părea că acel ceva nu va fi, ofiţerul făcu semn, cu suliţa, că e destul și gealaţii care-l însoţeau pe flăcău îl împinseră. În sfârșit, acesta deschise gura și-i spuse fetei: „Diseară să fii gata, că plecăm acasă”. Iar fata răspunse tot cu glas scăzut: „Bine, Radomir. Să-ţi ajute Dumnezeu”.

Iusui se ridică, scuipă și, întorcând spatele, intră la cort. Ai săi se împrăștiară care-ncotro.

Dincolo de ceea ce se socotea a fi graniţa așezării, Radomir fu lăsat singur. Se întoarse în pădure, la calul lui, și se lungi pe cojoc. Era sătul, mâncase carne de berbec friptă și băuse lapte de iapă covăsit. Dormi preţ de vreo două ceasuri somn adânc, fără vise. Când se sculă, începu să caute ceea ce îi trebuia pentru luptă. Cercetă mai mulţi copaci, afundându-se în pădure.

Rămase mai multă vreme într-o poiană și, în cele din urmă, află acolo un copăcel cu tulpina înaltă și ramuri tinere, dar tari. Îl tot trase încoace și încolo, îl îndoi cât putu, apoi se așează cu toată greutatea trupului pe rădăcină. Îl curăţă de crenguţele și frunzele netrebuincioase, îi scurtă, cu o piatră ascuţită, și ambele ramuri de sus, până ce din acel arbore rămase o oră ţină lungă, puternică, având o crăcană în vârf.

Cu această ciudată unealtă, Radomir începu să lovească în trunchiurile de stejar, în pământ, în tufișuri. Se rotea, se răsucea, sărea, o trăgea înapoi, o înfigea, o învârtea iute deasupra capului până i se păru că s-a obișnuit cu ea. Se dezbrăcă, se primeni la un izvoraș, și pe urmă îşi legă strâns brăul de lână.

Făcu trei cruci spre răsărit și trei spre apus și câte una spre miazăzi și spre miazănoapte, îşi mângâie mult calul pe frunte, se gândi o clipă la maică-sa, moartă, și încăleca.

Oaspetele de seamă sosit din Crimeea luase cunoștinţă de la beiul locului despre toată întâmplarea. Spuse că hotărârea ace lui a fusese dreaptă. Își arătă dorinţa de a privi și el lupta.

Astfel că în faţa celui mai de seamă cort se aflau acum marile căpetenii, slujitori, oșteni. Femeile și robii nu aveau voie să ia parte.

Când i se vesti că totul e gata, beiul ceru încuviinţarea bătrânului sol. Acesta clătină din cap. Undeva bătu o tobă și Iusuf intră în cerc, falnic, cu coada căruntă fluturând pe spate, trupul pe jumătate gol și șalvari de mătase. Avea într-o mână iataganul și în cealaltă pavăza de piele ghintuită. Se înclină mândru, puse un genunchi în pământ și se trase într-o parte.

Dintre oșteni, care-i făcură loc, apăru și Radomir, în cămașa-i albă de in și pantalonii de dimie, în opinci, și purtând în mână crăcana. După o clipă de uimire, toată adunarea tătărască începu a hohoti. Se scuturau de râs și oștenii, și beiul, și cei din preajma lui. Bătrânul trimis al Marelui Han surâse și el pe sub mustăţile albe și prelungi. Așa ceva nu se mai pomenise: deoparte, un războinic crunt, înalt, voinic, cu destule semne pe piept și pe braţe ce arătau cât de crestat fusese în lupte; de cealaltă parte, un tinerel scurt de stat, lat în spate, ce-i drept, cu grumaz vânjos și picioare zdravene, încovoiate, dar neavând altceva asupră-i decât o prăjină. Apoi ce luptă avea să fie asta?

Când, în sfârșit, râsetele se potoliră, beiul îi spuse tălmaciului să-l întrebe pe ghiaur dacă mai are de zis ceva înainte de a începe lupta. Flăcăul puse un genunchi în pământ și rugă să i se îngăduie a pleca spre casă cu fata lui de îndată ce va birui vrăjmașul. Beiul dădu cuvânt că așa va fi — de va fi. Apoi puse ofiţerul să-l întrebe pe Iusuf dacă și el are ceva de zis. Acesta, drept răspuns, înaintă un pas și scuipă în dreptul lui Radomir, ceea ce iscă din nou mare veselie și chiote.

Toba bătu prelung. Se făcu liniște. Căpetenia de oaste tăie aerul cu suliţa între cei doi. Lusuf sări în sus și dădu să lovească; flăcăul se feri iute și-l lovi peste picioare cu prăjina. Tătarul se roti ca o fiară în jurul lui şi-şi vâjâi din nou iataganul, dar moldoveanul se dădu înapoi și-i prinse mâna — în care ţinea acela scutul — cu crăcana, în așa fel, încât împingându-l năprasnic, Iusuf trebui să lepede pavăza, căci altfel i-ar fi rupt braţul.

Lovi ciudos cu sabia-i încovoiată, nevrednicul lemn ce-l împunsese dar din el săriră doar câteva așchii. Era un lemn zdravăn căruia i s-ar fi potrivit topoare grele, nu o lamă de oţel, fie ea și foarte ascuţită.

Iusuf ridică iataganul cu amândouă mâinile și se repezi să-l despice pe potrivnic. Dar acela îi propti crăcana în piept și-l ţinu

astfel la o depărtare la care arma nu putea să-l atingă. Se roteau în cerc, dar nu se puteau apropia unul de altul. Tătarul încerca ba cu o mână, ba cu scula lui războinică să scape de crăcană, dar nu izbutea de fel. Celălalt nu făcea, deocamdată, nimic altceva decât să-l împingă întruna, încoace și încolo. Se învârteau ca turbaţi, ridicând praful, dar altceva n i se întâmpla…

Iusui se rupse, în sfârșit, de prăjină, îşi înfipse iataganul în brâu și se apropie, încet, cu mâinile goale. Se gândise să apuce prăjina, să i-o smulgă, ori să i-o rupă, sau să i-o înlăture și apoi să-l înșface pe flăcăiandru și să-l pună la pământ, să-l calce în picioare. Radomir se dădu înapoi, ridică deodată crăcana în sus parcă lăsându-i aceluia loc și când tătarul se năpusti, o lăsă în jos cu o iuţeală de necrezut și i-o înfipse drept în gât. De puterea năvalei și de tăria proptirii, războinicul se prăvăli pe spate, hor căind. Moldoveanul se repezi peste el, ţinând prăjina cu amândouă mâinile. Celălalt dădea din picioare, încerca deasupra să înlăture cu mâinile cleștele ce-l strângea, dar puterea flăcăului nu-i lăsa nicio putinţă de scăpare. Faţa căzutului se învineţise, la colţurile gurii apăruseră spume; acuma se zvârcolea. Mulţimea murmura.

Beiul făcu semn. Ofiţerul alergă și-l trase deoparte pe Radomir, descleștându-l pe cel căzut. Iusuf se ridică şi-şi smulse sabia de la brâu, scoţând un urlet. Dar doi oșteni îl apucară de braţe și-l împinseră înapoi. Era o tăcere de moarte. Radomir se duse cu pași măsuraţi înspre locul unde stăteau mărimile, puse genunchiul în pământ şi-şi înclină capul cuviincios, aruncând crăcana la picioarele beiului.

Acesta vru să zică ceva, dar Solul Marelui Han se întoarse spre el și-i hotărî dânsul ce anume să rostească. Beiul dădu din cap că tocmai se va rosti, făcu semn tălmaciului să se apropie de Radomir și să-i spună și lui în cuvinte românești ce va vesti el tuturor, apoi strigă către ai săi: „Ghiaurul și-a câştigat roaba în luptă dreaptă. Iusuf le va da veşminte și merinde pentru drum și va mulţumi lui Alah că și-a păstrat viaţa. Înălţimea sa Tekir el Harum, solul slăvitului nostru Mare Han, care pleacă mâine în zori la curtea voievodului moldovean, preţuiește curajul ghiaurului și credinţa lui în dragoste și-l poftește să i se alăture, cu femeia, în drumul spre casă. Nimeni să nu-i poarte ură ori să se atingă de vreun fir de păr din capul lui, căci

este ocrotit de Înălţimea Sa. Și de mine” — mai adăugă Beiul, ridicându-se.

Nu mai povestim ce a fost în acea noapte. Nici călătoria lui Radomir și a Minodorei, în convoiul tătăresc, zece zile încheiate, până la Iași. Sărim și peste alte amănunte, care ne par a nu avea însemnătate. Și ajungem în iatacul de taină al lui Vasile Vodă Lupul, unde voievodul Moldovei, tolănit pe o sofa acoperită cu lăicere scumpe și prefirând mătănii de chihlimbar în degetele-i grăsuţe, ascultă istorisirea lui Radomir, aflat în picioare, în faţa-i. Într-un colţ, pe un jilţ, e și sfetnicul bărbos al Măriei Sale, Biv Vei logofătul Gheorghe Ștefan, cu un chip ascuţit de vulpe.

— Și cum mi ţi-o fi fost ţie frică, Radomire, c-or să te taie păgânii când vei ajunge la ei?

— Mi-a fost, Doamne, dar n-aveam altă cale. Iar când omul hotărăște că i-a rămas numai un singur drum, apoi pe acela trebuie să meargă, orice-ar fi.

— Și cum nu te-ai temut tu să te arăţi în faţa matahalei celeia târârăști numai cu un băţ?

— M-am temut Măria Ta, dar m-am și gândit că lui, cu asemenea armă neașteptată îi va fi mai greu să se înfrunte, deoarece era obișnuit cu sabia, cu șpanga, cu cnutul — și-i va fi îndrăzneala prea mare și priceperea prea mică.

— Bine gândit! – se întoarse Vodă spre Logofăt. Iar acesta dădu din cap că așa e.

— Solul Hanului mi-a povestit că a tot încercat să stea de vorbă cu tine dar că ești tare scump la cuvinte și spui puţine.

— Apoi eu, la ale mele mă gândeam, nu la ale lui. Și pe urmă, cuvintele, cu aleasa mea trebui? să le cheltuiesc, nu cu el. M-am mai și înfricoșat…

— Ac’ de ce? – zâmbi Vasile Vodă.

— Spun drept, Doamne: să nu scap vreo ocară, ori vreo vorbă-n vânt, că pătimit am fost din cauza lor, și ei cu politichie veneau la Măria Ta și nu se cuvenea să aduc cumva vreo păgubite acestui ceas.

— Măi, măi! – glumi Domnitorul — dar diplomaticească socoteală ţi-ai mai făcut… Bine, Radomire!

Se ridică.

— Faptă de viteaz ai săvârșit și încă de pomină. Preţuim și înţelepciunea ta, căci tânăr fiind ai dovedit a avea și minte; ba chiar și vicleșug, care și acela e de mare trebuinţă la vremuri grele când e putere puţină. Ce stare are băiatul? – se întoarse către logofăt.

Acesta se ridică și el:

— Tare puţintică. E un neam curat și sărman. Dar bun, după câte am fost încredinţaţi.

Vasile Vodă se suci oleacă, încolo și încoace, prin iatac și pe urmă zise că ar vrea să-i dea rang de oaste lui Radomir și să-l ţină pe lângă el, la Curte. Radomir mulţumi și rugă să fie lăsat să se întoarcă în satul lui, să facă nuntă și să-și întemeieze gospodărie, căci nu crede a fi bun pentru slujbă înaltă. Nu i se pare că e destul de vrednic de asemenea cinste.

Domnitorul se întunecă, fiindcă nu-i plăcea să i se stea împotrivă. Și, îndeobște, se știe: când cei mari vor să-ţi dăruiască ceva, sau te îmbie să le ceri oarece, se supără rău dacă nu dai urmare voinţei lor. Astfel că-i mai zise lui Radomir să-i ceară ce-ar vrea — pământ, bani, slujbă, mă rog. Băiatul șovăi, dar rugă, cu cea mai mare cuviinţă, să fie lăsat a se duce acasă cu Minodora lui, că de altceva n-are trebuinţă și socoate că marea cinste ce i-a făcut-o Domnul Ţării de a-l chema la el e cea mai înaltă răsplată ce ar fi putut-o căpăta. Și se va mândri cu ea toată viaţa.

„E căpos!” — spuse, cu oarecare nemulţumire, Vasile Lupu către Logofăt. „Da — zise și acesta — o ţine numai pe a lui, ca jupâneasa chioară pe drumul cel drept”.

— Uite ce e — hotărî, ceva mai asprit, dar fără răutate, Vodă — ia inelul ăsta de la mine, ca dar de nuntă.

Şi-şi scoase de pe degetul mijlociu inelul de aur cu piatră galbenă, pe care era un însemn domnesc tainic. Cu el vei putea pătrunde la mine oricând te va lovi vreo năpastă sau te va încerca vreo nevoie căreia nu-i vei putea da de capăt.

Radomir îngenunche și sărută mâna plinuţă, apoi se sculă și îşi puse inelul în deget. Se potrivea.

— Așa, vezi… – urmă Vodă Vasile. Dar când va sosi la tine trimisul meu și-ţi va arăta un inel asemănător, vei face ce-ţi va porunci din partea mea: adică vei strânge ceată, te vei așeza în fruntea ei și vei veni unde te voi chema eu.

— După voia Mariei Tale — rosti Radomir, cu însufleţire, poate și bucuros că scapă.

— Iar despre nunta ta, hotărâm: când se va face nunta fiicei melc Ruxandra cu Timotei, fiul Hanului, cu care ne încuscrim după dorinţa copiilor și nevoia Moldovei, se va așeza și perechea voastră în alai împreună cu alte o sută, tot de moldoveni, ca să dăm fastul cuvenit acestei împrejurări și ea să nu fie uitată nici când.

Firește, cronicarul n-a pomenit numele acelor o sută de flăcăi moldoveni și fete moldovence care au fost cununaţi la Trei Ierarhi în Iași, de mitropolitul Ţării, în urma perechii prin clare. Dar faptul s-a petrecut aievea. Iar între ei, să ştiţi că s-au aflat și Radomir și Minodora dintr-un sat al ţinutului Vaslui, de la pârâul Rebricei.

Au trăit mult, au avut copii, nepoţi și strănepoţi. Iar aceștia din urmă au avut și ei copii, nepoţi și strănepoţi, care au păstrat prin veacuri povestea moșului lor. Și astfel a ajuns ea până la noi, care am pus-o pe hârtie, ca să fie și dânsa o fală a neamului moldovenilor, români vrednici și viteji cum nu se mai află și despre care se va vorbi veșnic, cu neuitate.

LAPTE CU MAC

— O povestioarei care n-are alt merit decât că e adevărată —

Caterina tăie cu foarfecă moţul pufos al capsulei, lăsă să se scurgă bobiţele de mac în sită, o clătină, apoi turnă ce rămăsese, în cana de lapte fierbinte. O spumă ușoară și cenușie se ridică în fierbere spre marginile vasului, apoi se liniști.

Îşi apucă fetiţa ca pe o păpușă şi-o sili să bea. Mititica ţipa mereu, zi și noapte, și soacra Caterinci îşi învăţase nora să-i dea lapte cu mac, ca să mai și doarmă.

După o bucată de vreme, copila se lăsă moale în braţele ce-o legănau. Mama o așeză cu grijă într-o covată, suspină ușurată și se duse în grădină să scoată cartofi.

În același timp și fără nicio legătură cu cele de mai sus, întruna din bazele sale secrete, foarte bine apărate, din Amazonia centrală, Isidoro Hugo Lobates, șeful celei mai mari reţele sud americane de

distribuire a stupefiantelor, încheia un contract cu magnatul taiwanez Ciung-Li pentru livrarea, la Rio, a patru sute tone seminţe de mac pur, pentru extragerea opium-ului, foarte căutat în coloniile asiatice din orașele Lumii Noi.

*

— Marafet, bulibașa, îşi dădu pălăria untdelemnie pe ceafă, îşi suflecă mânecile și strigă la ai săi: „Aici!”

Coborâtă toţi, în larmă, din căruţele cu coviltire, aruncând peste loitre, bulendre, tingiri de aramă, coșuri de nuiele. Bărbaţii apucară topoarele și începură să bată ţărușii pentru corturi.

Ziua era caldă. Însorită, dinspre pădure venea o boare răcoroasă.

Bulibașa îşi roti privirea peste șatra forfotitoare, îşi scuturǎ pletele negre, lucioase, unse cu seu și puse o piatră în locul unde trebuia făcut focul. Câteva bătrâne aduseră vreascuri și, curând, sub uriașul ceaun negru izbucniră flăcările. Puradeii prinseră a dănţui în jurul lor.

O parte din femei, ţinându-și pruncii în braţe și târând după ele pe cei care puteau să meargă singuri, porniră spre sat.

Intrară pe uliţi foșnindu-și fustele colorate, stârnind câinii, oprindu-se pe la porţi, cerând de mâncare, arătând ghiocurile și oferind știri despre viitor, uitându-se lung și pofticios după găini și după cârdurile de raţe, întrebând oamenii dacă n-au vase de spoit. Căci șătrarii erau dintotdeauna meșteri în cositorit și cereau bani puţini; mai mult carne și rachiu. Rufe vechi. Sau poame dulci. Ori pâine și ulei.

În aceeași zi, spre prânz, președintele ales al Boliviei, care încercase în zadar să restabilească echilibrul financiar al ţării sale, impunând noi preţuri la export pentru cositorul naţional, fu răsturnat de o junta militară, condusă de generalul de aviaţie Roberto Romero Díaz.

*

Telefonul sună scurt, de trei ori. Plutonierul ridică receptorul; ascultă atent; notă în caietul deschis. „Am înţeles, spuse apoi, milităreşte. Să trăiţi”.

Îşi încinse centironul cu pistol, îşi îndesă chipiul și strigă în curte, către cele două ajutoare: „Echiparea”.

Se urcară toţi trei în mașină, care o porni brusc, cu o piruetă scurtă.

Opriră la Primărie.

Șeful intră în biroul primarului, care stătea la taifas cu vicepreședintele cărunt și știrb.

— Să trăiţi, spuse plutonierul. Comunicare: trece pe la noi, poate să și oprească, un convoi ministerial, cu o delegaţie străină.

Și rosti numele ţării de unde venea delegaţia. „Ordinul e să avem grijă de drumul principal”.

— Bine, șefule — spuse primarul — stai, jos, că mergem acuși împreună să studiem terenul.

Plutonierul raportă din nou, ușor stânjenit:

— Termen de executare: două ore.

Primarul tuși, luă haina de postav alb din cui, îi dădu e instrucţiune vicepreședintelui pentru timpul cât va lipsi din sediu și ieși pe ușă aplecându-se, căci era mai înalt decât ea.

În timp ce-i hurduca Aro-ul vechi, propuse să înceapă cercetarea drumului chiar de la intrarea în sat, de lângă pădure.

„Aoleu — îşi aminti brusc — acolo le-am aprobat căldărarilor să-și instaleze șatra”. „Dă-i bătaie spre marginea pădurii” – ordonă șeful de post miliţianului tânăr și uscat care conducea.

Mașina zvâcni, trecând în viraj repezit de pe asfalt, pe drumul lateral, de pământ, ridicând în urmă-i o coadă lungă de pulbere, ca o cometă.

La Washington, președintele Ronald Reagan anunţă naţiunea prin radio și televiziune că a dat ordin armatei de uscat, flotei și aviaţiei să ocupe mica insulă Grenada și să înlăture guvernul pentru salvgardarea intereselor Statelor Unite în zonă.

*

Bianca se ţinu o vreme de fusta maică-sii, apoi, după obiceiul știut, se desprinse și începu a intra singură prin curţi. Își scutura zulufii aurii, privea rugător, cu ochii ei negri, la câte o gospodină, și scâncea: „Dă și mie un leu…” „Dă și mie o pâine… O mai speria câte un câine, mai zvârlea câte o ţaţă mașteră cu o scurtătură după ea, dar cele mai multe se înduioșau de frumuseţea fetiţei cu

picioarele goale și-i dădeau câte un frăncuţ, ori un ou, sau o bucată de pită. O întrebau cum o cheamă, o mângâiau, una vru să-i dăruiască și niște papucei, dar fata refuză, zâmbind mereu, cu un surâs dulce-amărui care muia inimile femeilor. Banii îi strecura cu dexteritate într-un buzunar adânc, bucatele în trăistuţa atârnată de umăr.

Îşi cântă imploraţia şi la portiţa albă, nouă, a casei Teodoreștilor; cum nu căpătă niciun răspuns, o împinse încetișor și intră în curte. Curtea, goală. Câine nu se afla. Ori, poate, slobozit din lanţ, cutreiera și el buruienile. Fata intră, murmurându-și ruga „Dă și mie un ban, trăi-te-ar dumnezeu, până ajunse la ușa bucătăriei. Se uită la fetiţa adormită în covată, la oala cu fiertura bolborosindă de pe plită. Văzu cana cu lapte pe masă. Cătă, furișat, în curte, apoi se urcă pe scăunel și bău tot laptele, lipăindu-l ca o pisică. Apoi se așeză pe prag, în soare, și începu să înșire în ţărână tot ce dobândise până atunci.

Eram cam în vremea când parlamentul Groenlandei hotărî că ţara îşi va decide singură politica internă și externă, părăsind toate structurile N.A.T.O. și autonomizându-se, din mai multe puncte de vedere, de Danemarca.

*

Ţigăncile îşi strigau, cât îşi strigau, dănciugii răspândiţi pe uliţi, dar o făceau plecând spre șatră, știind că aceia vor nimeri locul și singuri. Rareori se rătăceau, oricât de mici ar fi fost.

De aceea, mama Biancăi, Zoidis, se înapoie în crâng fără ea, numai cu băiatul pe care-l purta în braţe și căruia îi dădu, de altfel, să sugă, când ajunse pe poteca umbrită de carpeni, dezvelindu-și sânul negricios și ţuguiat. Era bucuroasă; se întorcea cu tolba plină de bunătăţi și cu o sumă frumușică în buzunarele uriașe ale fustei albastre cu flori galbene și verzi.

La locul știut, dădu însă peste o zarvă nemaipomenită, care o sperie. Ţiganii parlamentau toţi odată cu primarul și cu miliţienii, care le ceruseră să-și strângă numaidecât calabalâcul și să se mute în judeţul limitrof.

Primarul explica, binevoitor, că-i pare rău, dar trebuie să le anuleze autorizaţia de ședere în comună; bulibașa și vreo trei-patru moșnegi din sfatul bătrânilor cereau o îngăduinţă de măcar două zile, caii fiind rupţi de oboseală, roţile câtorva căruţe trebuind să fie reparate. Vreo trei femei urmau să nască dintr-o clipă în alta, fiind ele chiar mai departe decât luna a noua, după spusa uneia ce-și bătea burta balonată cu ambele mâini, ca pe o tobă. Copiii urlau, câinii lătrau bezmetici.

Plutonierul îl trase de o parte pe primar și-l rugă să se îndepărteze, să-l lase pe el să rezolve „problema”, căci altfel timpul trece „și e de rău”.

Apoi îl luă de braţ, cu binișorul, pe tânărul bulibașă — ca și cum l-ar fi invitat la o plimbare prin pădure — și-i spuse, surd, printre dinţi:

— Te văd mai deștept decât ceilalţi, înţelege: dacă până la ora trei nu părăsiţi locul, sunt nevoit să vă scot cu sila de aici.

Știi ce înseamnă asta. Nu că vreau eu. Am ordin. Suntem militari și, când e poruncă, nu se discută. Înţelege.

Bulibașa trânti pălăria de pământ, o călcă în picioare, îşi rupse cămașa la piept, dar plutonierul îi chemă pe miliţieni și se urcară pe un dâmb care domina tabăra. Acolo, cei doi îşi scoaseră pistoalele-mitralieră la vedere.

Marafet răcni grozav la ai lui și, deodată, se făcu tăcere.

Bărbaţii începură să scoată ţărușii. Corturile căzdeau, fâlfâind, ca niște păsări, mari, obosite. Femeile târâră spre căruţe boarfele, ceaunele și, cu lovituri și blesteme, copiii. Câţiva flăcăiandri se luptau să înhame caii.

Însă în tăcerea ce se înstăpânise în poiană, deodată izbucni un ţipăt. Zoidis trânti copilul din braţe în poala maică-sii, care se și cuibărise între cârpele din căruţă, și acum alerga de colo-colo, smulgându-și părul din cap. Marafet o apucă de mâini, ca s-o potolească; cum că se zbătea și se zvârcolea, îi dădu una peste gură cu podul palmei, de-o prăbuși. Ajuns la poalele dăm bului unde stăteau miliţienii, se așeză în genunchi.

— Să trăiţi dom șef, nu mi s-a întors fata din sat.

— S-o fi lipit de vreunul de-ai noștri, mă! – râse plutonierul.

— Are patru anișori, dom șef! Lăsaţi-mă să mă duc s-o caut.

— Nu se poate, omule — se aspri șeful de post. Nu se poate.

Dac-o fi teafără, ţi-o găsim noi și ţi-o aducem. Că n-avem ce face cu ea. Fii fără grijă…

Zoidis continua să urle bătând pământul cu pumnii, femeile din preajmă încercau s-o liniștească, dar căruţele erau gata.

Șeful de post se uită la ceas. Marafet se urcă în cea dintâi, rămase în picioare și pocni din bici. Convoiul se puse încet în mișcare.

Bianca dormea dusă, fără vise, în soarele amiezii de vară și nu știa că o bună parte a destinului ei va fi schimbat de prinţul Norodom Sianuk și de prinţesa Monica. Perechea regală kampuchiană vizita acea parte de ţară românească, în cadrul unui lung turneu în Europa, în care conducătorul îndepărtatului stat deslușea altora sensul evenimentelor tulburi petrecute în patria sa, cerând sprijin politic și moral.

*

Caterina umpluse coșul cu cartofi și mai tăifăsuise cu vecina, care făcea același lucru în grădina ei. Acum venea încărcată, clătinându-se ca o raţă. Se minună văzând în prag vietatea necunoscută. Fetiţa ei somnola liniștită în covată. Pe masă, cana de lapte era goală. Ţigăncușa dormea adânc, cu piciorușele strânse sub ea și cu mânuţele încrucișate. Soarele îi aurea zulufii.

Femeia o scutură binișor, o trase în glumă de păr, apoi o ridică de subsuori. Bianca murmură ceva nedeslușit, fără să deschidă ochii și îşi petrecu braţele subţirele pe după gâtul Caterinei.

Ea o ţinu o clipă așa, apoi o puse jos și luând o mână de apă din căldare o stropi pe obraz.

În sfârșit, musafira nepoftită deschise ochii. Se uită rătăcită în jur, o privi ceţos pe femeia care-i zâmbea și o întreba ce caută acolo, se ridică încet, ferindu-se și, dintr-odată, o luă la fugă spre portiţă, fără să spună un cuvânt, săltând ca o sălbătăciune.

Caterina ridică din umeri, amuzată, și se apucă de curăţat cartofii.

Biar.ca alergă ca o apucată, zburătăcind găinile din drumul ei, ocolind cu iscusinţă pe câte un glumeţ care se făcea că-i aţine calea. Scăpă trăistuţa, dar nu se mai întoarse după ea.

De-abia la capul satului, unde din drum se desfăcea poteca spre pârâu și spre pădure, se opri să-și tragă sufletul.

Nu însă pentru multă vreme.

Pe locul unde fusese șatra, mai fumega doar o rămășiţă din vreascurile arse. Era liriște. Nici ţipenie de om. Se auzea doar clămpănitul unei ciocănitori harnice.

Fetiţa rămase buimăcită; începu să plângă. O strigă pe maică-sa. O luă iar la fugă, urlând, ţinând urmele căruţelor.

Dar acestea se pierdeau, de la un loc.

Se lăsa seara, caldă și viorie.

Pe aerodromul său particular, situat la treizeci de kilometri de capitala Port-au-Prince, ultimul dictator al statului Haiti, tânărul Duvalier, puhav, îmbrăcat într-un costum ponosit, de dril care fusese alb, era urcat cu dificultate în avioneta personală de un grup de civili din garda sa. Zbura spre o destinaţie necunoscută, de unde nu se va mai întoarce niciodată. În Capitală, mulţimea răzvrătită vuia, spărgând porţile palatului prezidenţial.

*

Teodorescu era frânar, angajat al căilor ferate, dar muncea și în sat. Venea acasă cam la trei seri o dată, primit de nevastă cu bucate multe și alese. Și cu bucurie; așa cum știe să primească o soţie tânără pe bărbatul care lipsește mai multe nopţi.

În seara aceea se culcară devreme și adormiră repede, înainte de răsăritul lunii. Caterina se trezi, auzind un râcâit la ușă și un chelălăit ca de căţel. Bărbatul se sculă și el. Deschise ușa, cu gândul să alunge potaia străină; de altfel, nu sufereau câinii. Dar în prag era ţigăncușa Bianca, în genunchi, cu mâinile împreunate a rugăciune, smiorcăindu-se. Avea scaieţi în păr, faţa mânjită de praf și lacrimi, fustiţa ruptă, picioruşele zgâriate, pline de sânge.

Caterina era miloasă, bărbatul ei, care se numea Luca, avea și dânsul inimă bună. Înţeleseră ce-i cu copila aceea rătăcită.

O spălară, o oblojiră, îi dădură de mâncare și o culcară pe un preș de lângă leagănul fetiţei lor, Minodora.

A doua zi, omul îl vizită pe șeful de post. Acela telefonă colegilor săi din comunele apropiate, ca să-l caute pe Marafet.

Dar, curios, șatra dispăruse de parcă ar fi înghiţit-o pământul.

Se luă legătura cu alte câteva judeţe; n-o mai aflară nicăieri.

— Uneori obișnuiesc să treacă la vecini — îi spuse plutonierului un confrate dintr-un judeţ de graniţă. Nu știm cum anume fac, dar uite că izbutesc. Iar înapoi vin tot așa, pe ne știute, ca păsările.

Șeful de post îl sfătui pe Teodorescu, după câteva zile, să ducă fetiţa la casa de copii găsiţi din orașul de reședinţă. Bineînţeles, cu o recomandare a postului de miliţie din care să re iasă clar împrejurările. Teodorescu se consultă cu nevastă-sa.

Bianca se acomodase ușor cu noua ei familie. Caterinci îi plăcea.

Îi plăcea mai ales că noua venită se lipise ca o surioară de Minodora: o legăna, îi cânta în limba ei, o mângâia, o pupa, iar când aceea începea să ţipe, după obiceiul ei, îi bolborosea ceva la ureche, care-o liniștea numaidecât.

Îi explicară, cât se pricepură, cum stau lucrurile și o între bară ce vrea: să se ducă undeva, într-o casă mare și frumoasă, unde sunt mai mulţi copii, la oraș, sau să rămână la ei, până se vor întoarce părinţii s-o ia?

Bianca era de o inteligenţă surprinzătoare pentru vârsta ei și deși se exprima încă peltic și evident elementar, le arătă că vrea să rămână acolo, lângă „sora” ei. Când Teodorescu încercă să insiste, micuţa înlănţui cu mânuţele genunchii Caterinci și începu să strige disperată „Nu mă lăsa, nu mă lăsa”. „Rămâne aici — hotărî femeia. Unde crește una, o să crească și astălalta. Mai capăt și eu un ajutor în gospodărie”. Ca un făcut, din leagănul ei, Minodora începu, nu se știe de ce, să râdă și să se zbenguie, ca și cum și-ar fi manifestat și ea adeziunea.

Bărbatul se învoi — cam înnegurat însă, căci el nu mai de râse alţi copii. I se năzărise, încă de la nașterea Minodorei, că îşi va pierde dragostea nevestei, pe care o iubea adânc și definitiv. Se mai gândi, însă că, într-o bună zi, ţiganii vor reveni totuși în sat, să-și recupereze odrasla pierdută.

— Săracă nădejde — fu de părere, flegmaticul șef de post, ștampilând procesul verbal. Mai ușor le vine să zămislească alţii decât să-i caute pe cei rătăciţi. Îi cunoaştem noi. N-ar fi prima oară.

După doi ani, prinzând drag cu adevărat de noua sosită în familia lor, care era veselă, ageră și harnică, doar cam „neformată” cum zicea vecina — soţii Teodorescu o adoptară cu acte în regulă pe Bianca Marafet.

Data de pe actul de adopţiune rămase ca o zi neagră în calendarul istoric al Indiei, căci în acea zi, primul ministru al ţării, Indira Gandhi, fu împușcată de un descreierat. Dar nici cei doi soţi moldoveni, nici fiica lor adoptivă n-aveau de unde să știe. Ori poate că nu-i interesa coincidenţa.

*

Coborând de pe dealul cu vii, încărcat de coșurile cu struguri, Tudor Todiraș fluiera vesel. Fusese atâta recoltă încât nu mai era unde să se pună poamele. Taică-său golise coșarul, ba chiar și ieslea vitelor ca să încapă ciorchinii. Colectiva avea cea mai îmbelșugată roadă viticolă de la înființarea ei, iar partea ce revenea fiecărui membru era bogată. Tânărul se opri la răscrucea cu fântână ca să-și spele mâinile înnegrite și să-și clătească gura de dulceaţa boabelor.

Când ridică ochii din ciutură, rămase încremenit, cu gura căscată. În faţa lui se oprise un cal falnic, roib cu coama bălana, având în șa o zână. Așa i se păru. Înaltă, cu o rochie vișinie înfoiată, cu tulpan înflorit, purtând ciuboţele strânse pe piciorul subţire, fata avea un chip de poveste. În jurul obrazului rotund și smead, zulufii scăpaţi de sub basma păreau de aur. Nasul drept, gura mică, bărbia ușor ieșită în afară îi dădeau un aer hotărât și totodată foarte atrăgător. Dar mai ales ochii, sub sprâncenele subţiri, scânteiau ciudat ca luminile negre ale unei pietre preţioase.

Flăcăul se zăpăci, răsturnând ciutura. Fata izbucni în râs.

Sări agilă din șa şi-şi aduse binișor bidiviul spre adăpătoare.

Cum erau singuri în acel loc și băiatul zvelt, cu părul negru și mijlocul subţire, nu-i displăcu nici el fetei, intrară în vorbă. El încerca s-o mai ţină, ea era însă grăbită; îi spuse doar cum o cheamă și din ce sat e. Apoi încăleca, bărbătește, îi făcu un semn oarecare cu mâna și o porni în galop.

Tudorel se perpeli toată noaptea. Dimineaţa, galben de ne somn și chinuit de un dor nelămurit, îi mărturisi mamei sale că-i arde inima după fata aceea și că ori o ia de nevastă, ori moare.

Maică-sa îl certă, dar cu blândeţe, presupuse întâi că l-a ameţit mustul, pe urmă că l-a bătut soarele în cap, apoi că i-a făcut cineva

farmece. Se văzu însă că nu-i deloc o glumă. Nicio stare trecătoare.

Băiatul mai avea un frate și două surori mai mari. Nu le convenea nici părinţilor, nici copiilor povestea cu însurătoarea.

Încercară toţi să-l potolească. Fratele — care făcuse armata la București și era mai umblat decât ceilalţi — și una din surori, cea mai mintoasă și mai iute, căutară să-și domolească mezinul. Hotărâră să plece în satul fetei — unde, de altfel, aveau niște rude — și să vadă ce-i cu ea, „ce hram poartă” — cum se pronunţă tatăl — și „cam ce-i poate pielea” — cam adăugă și mama.

Binenţeles că se întoarseră cu multe și felurite vești. După cină, se adunară pe prispa largă a casei și povestiră.

Fata era ţigancă, dar se pierduse de șatră și fusese crescută de români. Se chema că e fiica lor, cu acte. Ce-i drept, era vrednică și deșteaptă, făcuse și șapte ani de școală în sat unde învăţătorii îi ceruseră lui Teodorescu s-o trimită mai departe, la oraș, fiindcă are cap bun. Dar ea refuzase. Părinţii adoptivi ţineau la dânsa ca și la Minodora lor, iar fetele se aveau ca surori bune.

Cea mică o iubea pe asta mare cum nu se mai poate.

„E cuminte?” — întrebă mama. „Nu-i soi rău?” — se interesă și tatăl. Ce aflaseră „în această privinţă”?

Iată ce aflaseră cei doi iscoditori: de pe la 14 ani, când Bianca se făcuse mlădie și chipeșă, într-adevăr, începuseră necazurile.

Nu numai că băieţii din șapte sate roiau în jurul ei, dar și oameni însuraţi din comună îşi pierduseră capul după ea. Iar dânsa îşi bătea joc de toţi, nu se lega de niciunul; nu putea însă să iasă la „Horă sau să se ducă pe la o reuniune cu dans, că mai de fiecare dată isca, fără să vrea, bătăi crâncene între cavaleri. După ce trei băieţi se înjunghiară din cauza ei, Teodorescu îi hotărî să mai stea pe-acasă, pe lângă Caterina. Totuși, trebuia să se ducă la muncă și oricât o tot schimbau dintr-un loc în altul — ba la grădină, ba la păsări — tot nu putea scăpa de bărbaţi, care veneau să lucreze alături de ea numai ca s-o vadă și să-i vorbească.

Acum, când împlinise 18 ani, Teodoreştii o rugaseră, cu vorbă bună și blândeţe părintească, să-și aleagă totuși un mire din cei ce o peţeau, cu nemiluita — ca să scape și ei de-o grijă, dar s-o ferească și pe ea de buclucuri. Bănuiau că toată te va tura asta, bine nu se va sfârși. Fata amâna însă mereu și tot zicea că nu i-a sosit „alesul”.

Cât despre zestre — povesti sora cea isteaţă — prea multă nu pare a avea; că în casă sunt două fete și familia nu e chiar atât de cuprinsă. Nume bun au Teodoreştii, dar, ca îndestulare.

„Nu contează” în sat printre chivernisiţi.

Se sfătuiră ei mult și bine, până ce li se făcu somn. Dar fiul cel mai mic, care-i era drag mamei ca ochii din cap, le spuse tuturor în loc de noapte bună — când se duseră să se culce: „Eu dacă n-o iau, mor”.

Și a doua zi plecă, fără o vorbă, înainte de a se lumina. Taică-său îi zări pe fereastră, dar rămase liniștit în așternut. Căci și el tot așa făcuse, cândva, de mult, la vremea lui.

Puţin i-ar fi păsat băiatului — chiar dacă ar fi aflat (ceea ce se petrecuse noaptea) — că ayatolahul iranian El Kameyni îşi vestise poporul că a pornit „război sfânt” contra Irak-ului.

*

Teodorescu devenise magazioner-șef în gara apropiată; cam chelise, se mai îndoise de spate, dar arăta încă rumen și zdravăn.

Avea parte nu numai de o slujbă bună, care-i plăcea, dar și de preţuirea celorlalţi pentru firea cumpănită și cinste.

Când nu era împovărat de treburi, stătea la taclale glumeţe, pe marginea rampei din faţa magaziei, cu acarii, ronţăind toţi seminţe de floarea-soarelui din lanul de peste drum. Acum beau și bere, adusă de un ceferist care urma să-și însoare în curând băiatul și oferise un „aldămaș” — ca geambașii la târg, cum observase cineva.

Ciocniră prima sticlă pentru tinerii căsătoriţi.

— Dar tu — îl întrebă pe Teodorescu unul Vică — tu când o dai pe ţiganca ta, Teodorescule?

— Când o vrea ea, că de cerut o cer mulţi…

— Păi cum să n-o ceară, mă, dacă pică de ochioasă ce-i?

— Frumoase sunt multe prin văile noastre — se amestecă frânarul Cioată — dar asta-i și cuminte al dracului.

— Cum adică al dracului? – se înveseli Teodorescu. Cuminţenia e a lui dumnezeu, după cum umblă vorba.

— Vreau să spun că știe să-și apere fetia — lămuri frânarul, ștergându-și gura cu mâneca surtucului albastru. Da’ de bătut flăcăii

cine a învăţat-o? Tu?

Tatăl adoptiv râse către ceilalţi:

— I-auzi… Cum îi bate?… Asta de unde aţi mai scos-o ? Are limbă ascuţită, se tem de gura ei.

— Îi și bate, zău — întări al treilea, care era plin de cretă pe mâini și pe veston, căci el scria cifrele și adresele pe vagoane.

— Îi mai repede, când umblă cu mâinile pe unde nu trebuie.

— Informă, serios, Teodorescu — dar asta nu le învaţă nimeni pe fete. Ce, parcă voi nu ştiţi?

Se ciocni iar. Cel albit de cretă povesti cu haz că Biancăi i-a mers duhul. Dă pieziș, când nu te-aștepţi, cu pumnul, cu piciorul, pișcă de rupe carnea de pe om, zgârie, iar unuia, a lui Lăpuș, de peste deal, care-o înghesuise la gard, noaptea, după un bal la cămin, i-a tras un genunchi atât de vârtos undeva că l-a purtat taică-său vreo două luni prin spitale. S-a vindecat el, dar și-acuma umblă cam șovăielnic. Și se ridică, arătând cum merge acum vătămatul, ceea ce stârni mare voioșie.

— Se bat între ei pentru ea. Ceea ce-i normal — completă, după ce se reașează pe rampă. Se ţin ei laie după ea, dar i-au prins respectul.

— Atunci e în regulă — încheie magazionerul-șef. Iar când o fi să-și aleagă omul, să se lupte acela în locul ei, că ea are să tot fie borţoasă.

Și se destupă și o a treia sticlă de bere, cu voie bună, schimbându-se vorba către politică. Pentru că în ziarul de alaltăieri – acolo gazeta venea cu două zile întârziere — se arăta că după bătăliile ce avuseseră loc în (și pentru) insulele Falkland, Argentina ceruse pace Marii Britanii, iar frânatul Cioată aprecie că a fost „un război nedrept”, în timp ce Vică socotea că „bine le-a făcut ălora, fiindcă s-au luat la harţă nepregătiţi”.

*

— Mde — oftă Caterina — ce zici tu băiete e de cuviinţă. Îl privi lung pe Tudorel. Voinicel și frumușel era, ce-i drept; părea și la locul lui. Doar cam moale.

— Ai tăi ce avere au? – se sumeţi Minodora, cu îndrăzneală, că nu era deloc legată la gură.

Flăcăul povesti despre ai săi, părinţi, surori și fraţi. Despre casă și vite. Mă rog, tot ce trebuia.

Și o vreme tăcură.

— Da' ea ce zice? – zâmbi Caterina, ca și cum Bianca n-ar fi fost de faţă.

— Cum așa? – se minună fata, cu un glas asprit. Trebuie să zic și eu ceva? Vrasăzică am schimbat două vorbe la o fântână și gata, hai să ne luăm?…

— Ei — admise blajin pretendentul — bun înţeles că nu-i grabă. Am venit să propun și eu, să mă prezint, să facem cunoştinţă…

— Am făcut. Mi-a părut bine. Mersi. La revedere.

Bianca părăsi scurt odaia, trecu rapid prin curte și se pierdu undeva în taina grădinii.

Caterina îl sfătui să nu se supere, că așa e ea. Cam aprinsă.

— Să mai vii pe la noi… – îl îndemnă, binevoitoare, la portiţă.

Ei, băiatul îi plăcuse. Și pe urmă, în sufletu-i de mamă, se gândea că acuşi îi vine vremea și celeilalte.

— Ţie nu ţi s-a părut cam nătâng? – o chestionă Minodora pe Bianca, în fundul grădinii.

Și izbucniră amândouă într-un râs năvalnic. Apoi cea mare o îmbrăţișă pe cea mică, rostind cu alean: „Nu vreau să plec de lângă voi". Și tot așa cum hohotiseră cu o clipă înainte, începură să plângă, ca neroadele.

Iar șefii tuturor partidelor politice și miliţiilor rivale din Liban stăteau pentru prima oară, la aceeași masă, în sala mare a palatului prezidenţial din Damasc, și ascultau expunerea preşedintelui sirian cu privire la un plan de reconciliere naţională, care să pună capăt îndelungatului război civil de la Beirut.

Trecea câte o undă rece prin vântul mătăsos al toamnei, roadele erau de mult culese, dimineaţa bruma se așeza de un deget pe acoperișuri, și la radio se anunţa ninsoare și lapoviţă în Carpaţii meridionali. Luca Teodorescu și Caterina se întâlni seră cu Florea Todiraș și cu Ruxandra lui în satul acelora, pe urmă, din nou, în casa magazionerului. Bianca fusese vizitată și ea de surorile, cam înţepate, ale lui Tudorel, ba chiar fratele băiatului întreţinuse și el un

fel de consiliu amical cu Minodora, care, la cincisprezece ani ai ei, avea o minte tot atât de ageră ca a surorii ei de lapte și o guriţă tot atât de argintată.

Dar lucrurile nu prea se legau.

Tudorel se topea de dragoste, iar Bianca se purta cu el ca și cu un bolnav. Fratele cel mare îl sfătuise, odată, să fie mai îndrăzneţ, mai bărbat, s-o strângă în braţe, s-o sărute, că femeile asta așteaptă, nu vorbe la nesfârșit. Astfel că, într-o seară cu vânt, în timp ce-o conducea către casă, după ce întârziaseră la un film, Tudorel îşi luă inima-n dinţi și se repezi să facă în tocmai. Căpătă însă o scatoalcă peste o ureche, care-i ţiui apoi încă o zi și o noapte, și un brânci ce-l trânti la pământ ca pe un sac.

I-au trebuit trei săptămâni de insistenţe, vorbe de căinţă și cereri smerite de iertare, ca să poată relua relaţia cu foarte supărata-i prietenă.

Într-o după-amiază, în casa primitoare a Teodoreștilor – unde flăcăul venea acum măcar de două-trei ori pe săptămână – și după ce se înfruntase, într-o bătaie cocoșească, pe islazul de lângă sat, cu tânărul secretar al Consiliului popular comunal, care o ceruse și el, oficial, pe Bianca, și în timp ce Caterina îi punea pe sprânceana umflată și pe obrazul sfâșiat o cataplasmă cu pătlagină, avu loc discuţia hotărâtoare.

— Uite ce e — rosti liniștită Bianca, lăsându-și cusătura din mâini. A venit vremea să vorbim limpede.

Lui Tudorel i se făcu inima mică.

Caterina îi dădu semn Minodorei s-o urmeze în bucătărie.

— Nu plecaţi! – ceru Bianca. Vreau să știţi și voi ce-am hotărât, că pe altcineva eu pe lume nu am.

Cele două se reașezară.

— Tudorele, tu ești un băiat cumsecade. Și ai multe calităţi.

Mi-ai fi plăcut ca frate. Dar cred c-o să fii și un bărbat bun, casnic. Cu grijă de familie. Mie însă nu-mi ești drag. Vreau s-o știi.

Flăcăul spuse, de-abia auzit (îi pierise sângele din obraz): — Asta… mai vine și cu timpul…

— Taci și ascultă! – porunci fata. Că pe urmă o să vorbeşti numai tu și o să-mi ţin gura eu. Multă vreme.

Celelalte două stăteau cu capul în jos, mute. Nu se amestecau.

— Dar toată lumea ţine morţiș să mă mărit…

Aici Caterina se înălţă, blândă, dar nu fără mândrie:

— Dar nu te silește nimeni, draga noastră. Faci numai cum vrei tu. Ţii minte că așa a zis și Teodorescu, o dată pentru tot deauna.

— N-am pretins că mă siliţi. Dar înţeleg și eu cum stau lucrurile. Și pe urmă toţi, dar chiar toţi, și voi, ai mei, și ei, ai lui, sunteţi de părere că am fi o pereche bună. De el, ce să mai vorbesc?

Și către flăcău, din nou:

— Eu știu că tu mă iubești de-adevărat. Dar nu ești *alesul meu.*

Aici se adună oarecum bărbăţia în flăcău. Se aspri și el:

— Dar cine-i ăla?

Îşi zvârli legătura de pe obraz și păru a da să se ridice, ca și cum dacă ea ar fi rostit un nume el s-ar fi năpustit chiar în clipa aceea să-l stârpească pe intrus.

Fata continuă însă cu voce egală:

— Tocmai că nu-l cunosc. Că dacă l-aș ști, m-aș duce după el fără un cuvânt. Dar simt eu că nu ești tu.

El vru din nou să-și dea o părere. Ea îl opri cu un gest tăios:

— Totuși, n-am încotro. Va trebui să te iau. Ne luăm, Tudorele.

În clipa aceea se petrecu ceva curios: Tudorel căzu de pe scaun, Minodora râse scurt, ca un nechez, apoi începu să se smiorcăie, iar Caterina, ca să-și ascundă emoţia, se duse să aprindă lumina.

— Ţine-ţi firea, băiete! – spuse femeia, cu duioșie, însă.

Bianca rosti mai departe, ca și cum n-ar fi făcut decât o scurtă pauză în discurs:

— Eu îţi voi fi femeie bună și cu credinţă. Îţi voi face copii.

Câţi vei vrea și câţi voi putea. Iar casa noastră va fi casă. N-am decât o singură pretenţie: și la tine și la mine.

— La mine, înţeleg — se minună flăcăul. Și o și admit, înainte de-a o auzi. Dar la tine? Cum să ai *tu* pretenţie la tine?

La tine trebuie să am *eu.*

— Dacă o să-ţi placă vreodată altă femeie să pleci din casă fără să întorci capul, măcar. Fiindcă altfel te tai cu toporul și s-alege praful de noi și de copiii noștri.

Lăsă, în sfârșit, bluza la care tot împungea. Îl fixă cu ochii ei mari și negri atât de pătrunzător, încât băiatul şi-o și închipui cu unealta pedepsei făgăduite, în mână.

— L-ar pentru mine — adăugă — la fel. Fără discuţie.

— Pretenţia se acceptă — surâse Tudorel.

Și nu mai știu ce să mai zică.

Bianca se dădu jos de pe pat, îşi netezi rochia, îşi scoase basmaua. Era, într-adevăr, de o frumuseţe sălbatică, ademenitoare. Înaltă, subţire și dreaptă, aproape cât el, stătea în faţă-i parcă măsurându-se: — Acuma, să mă iei în braţe — îi porunci — și să mă săruţi de logodnă.

— Aici? – întrebă el, pierit.

— Aici, de faţă cu mama mea și cu sora mea.

Tudorel se repezi cu înflăcărare și se topi în pletele ei aurii cârlionţate.

— Bună seara! – salută Teodorescu din ușă. Și să fie într-un ceas bun!

Afară cerul bubui năprasnic a ploaie.

Iar la Tripoli, 40 de bombe căzură, toate odată, din avioanele americane peste unele cartiere din capitala Libiei, din motive expuse pe larg în Congresul Statelor Unite.

*

Fu o nuntă mare, cu mulţi oaspeţi, cu belșug de bucate, orchestre. Tarafuri și artiști aduși de la oraș. După voinţa miresei nu se strigară daruri, dar se adunară deloc puţine și deloc sărace.

Tot după voinţa ei, și cu asentimentul Teodoreştilor, se clădi o căsuţă cu două încăperi și bucătărie în prelungirea casei, pe pământul lor. Bătrânul Todiraș dădu materialele de construcţie și veni, cu toţi ai săi, de mai multe ori, la claca zidirii, ceea ce făcu să se înalţe iute locuinţa cea nouă.

După un an, Bianca născu o fetiţă neagră și urâtă, cu păr pe cap, pe care o botezară Caterina Minodora. Pe măsură ce creștea, se vedea că seamănă leit cu taică-său dar că se urâţește din ce în ce mai rău; cum se întâmplă, câteodată, cu fetele care iau chipul taţilor. Bianca n-o iubea, dar Tudorel murea după ea și, cât era acasă, o ţinea numai în braţe.

Căsnicia se desfășura pașnic, normal.

Teodoreștii îl adoptară într-un fel și pe ginere, care se purta cât se poate de cuviincios și îndatoritor cu ei. Celălalt băiat al Todirașilor era în vorbă cu Minodora — și parcă se zărea încă o încuscrire la orizont.

Veni o vară uscată, ţeapănă, cu vânturi rele ce aduceau nisip, gâze și păsările moarte, și nori subţiri ce se pierdeau îndată.

Nu era apă; scădea în fântâni, de trebuiau înnădite lanţurile ciuturelor. Secase pârâul. Soarele ardea cumplit, pădurea luase foc în câteva rânduri.

Oamenii plecaseră de cu noapte, mai toţi, să potolească un nou incendiu. În curtea Teodoreștilor și Todirașilor rămăsese numai Bianca; jumulea o găină. Copila ei — pe care, în glumă, Minodora o poreclise într-o zi Michiduţa — se juca în praf cu o păpușă de cârpă.

În poartă apăru o ţigancă. „Nevastă — zise — hai să-ţi ghicesc trecutul și viitorul, cine umblă după bărbatul tău, ce dușmani ai, nu cer bani, să-mi dai o cămașă veche, îţi spun ce boli te pasc, cum să te locuiești de ele…

Bianca lăsă găina, îşi șterse sudoarea de pe frunte și veni legănat spre poartă. Nu mai văzuse din copilărie oameni din neamul ei. Cea de la poartă încetini boscorodeala, tăcu. Tânăra femeie o privi lung și de unde voise s-o întrebe ceva, simţi că i se încleștează gura. Se văzu pe chipul celeilalte ca într-o oglindă aburită: același păr auriu ca un nimb în jurul capului, aceiași ochi negri, adânci, aceleași linii subţiri trase fin pe lângă colţurile gurii, aceeași bărbie pornită ușor înainte; doar faţa mai smolită și fruntea mai vârstată. Ţiganca privea și ea în mărmurită. Împinse, ușor, poarta, dar niciuna din ele nu-i auzi scârţâitul. Bianca gemu, ducând mâna la piept și scoase un strigăt înfiorător, prelung: „Mamăăăăă!…” în timp ce cealaltă se prelingea pe lângă ea ușor, căzând pe prag, fără zgomot.

Se ţineau de coate, ca și cum s-ar fi temut de îmbrăţișare și vorbeau amândouă în același timp, fără să înţeleagă ce-și spun, dar dornice să-și spună totul, dintr-odată.

Fala, mai ales, era cuprinsă de o grabă nefirească. O trase pe Zoidis în casă, apoi o scoase afară să-i arate fetiţa, pe urmă, o duse iar în odaie, deschise șifonierul ca aceea să-i vadă rochiile, pantofii, cămășile, îi puse pe masă pozele Teodoreștilor, îi îndesă cu sila niște plăcinte în gură. Turuia fără încetare, când roșie, când palidă și

nu-și găsea locul. Maică-sa o mai potoli. Îi povesti ce se întâmplase. Cum o crezuseră moartă.

Şi-şi luaseră de-o seamă. De atunci Marafet îi mai trântise cinci copii, acum erau șase. Și o duceau greu. Rămăseseră numai cinci căruţe din douăsprezece. Dar, în schimb, aveau opt mânji, deci de cai nicio grijă.

Și deodată tăcură amândouă.

Nu-și mai spuseră nimic.

Tânăra simţi că se rupe ceva în ea. Se întinse o clipă pe pat.

Apoi se ridică ușoară. Și, viforoasă, luă un creion și o foaie de hârtie din dulap. Scrise înfrigurată, cu litere mari, școlărești:

„Iubiţii mei Caterina, Luca și Minodora, n-am să vă uit cât voi trăi. Tu, bărbate, nu mă căuta. Creşte-ţi fata. Eu plec cu părinţii mei și cu fraţii mei, pentru totdeauna”. Și semnă: „Bianca”.

Se descălţă, se uită roată, febril, prin casă. Maică-sa făcu semn din cap să nu: să nu ia nimic.

Ieși în curte, o luă pe Michiduţa în braţe și o dete peste gard vecinei: „Mă rog dumitale, ai bunătatea de-a o ţine până o veni careva dintr-ai noștri. Că eu plec”. „Bine — zise cealaltă, înţelegând că femeia are vreo treabă urgentă. Dă-o-ncoa, n-ai grijă”. Dar mititica se ţinea încleștată de gâtul mamei și urla.

Bianca o desprinse cu un fel de ciudă și o depuse cu forţa în braţele vecinei.

Cele două femei ieșiră pe poartă val-vârtej, fără să se mai uite înapoi.

În Spania, 101 lovituri de tun anunţară, la Madrid, nașterea unui moștenitor al tronului pe care se afla Don Juan Carlos, veste pe care ibericii o primiră cu o bucurie solemnă, căci perechea monarhică era foarte populară.

*

— Dacă a chemat-o sângele ei — gândi cu glas tare Teodorescu — nimic n-o mai poate întoarce.

— Să ne ducem după ea? – întrebă Minodora. Să-i trimitem vorbă?

— N-a luat nimic, nimic… – gemu Tudorel, care părea că îmbătrânise într-o singură zi; stătea povârnit și întunecat, cu chipul funinginos; dădea din mâini a jale și neputinţă, oftând la fiecare vorbă.

— Nicio rochie. Niciun ban din dulap. Nici măcar pantofii…

— Dacă și-a lăsat și copila… – repetă, pe același ton, stăpânul casei. Voi nu înţelegeţi?

— Dar nu-l putem lăsa pe omul ăsta așa — se scandalizâ Caterina — că se prăpădește!

Mai vorbiră și mai jeluiră o vreme. Apoi Tudorel, împreună cu fratesău mai mare, care acum avea serviciu tot în acea comună, porniră să caute șatra. Dar aceasta nu poposise în sat, stătuse câteva ceasuri, apoi plecase. Împrumutară doi cai și străbătură drumurile toată noaptea.

Nici urmă de nomazi. Nu-i văzuse nimeni.

S-au întors de-abia a doua zi, pe la prânz, rupţi de osteniţi, cu ochii în fundul capului.

Tudorel i-a ajuns, totuși, singur, după vreo cinci săptămâni de căutare, după ce străbătuse aproape toată ţara.

I-a găsit la marginea unui sat bihorean, dincolo de Oradea.

Ca un făcut, cel dintâi cort de care s-a apropiat, era chiar al bulibașei.

Marafet, nevastă-sa, droaia de copii mari și mici au ieșit îndată afară, fără cuvânt, din adăpost. Bianca a rămas între pernele soioase și rupte. Undeva, nu departe de ea, s-a ridicat un bărbat bărbos, cu mustăţile pleoștite; era încă tânăr, dar avea un chip de tuci și ochi de broscoi, sprâncenele groase, împreunate.

Stătea cu pălăria albastră pe cap și vesta pe umeri, trăgea din lulea. Burta îi ieșea din cămașă, căzând peste cureaua lată, cu chimir.

— Ăsta ţi-i alesul? – întrebă surd Tudorel, cu genunchii moi, dar reușind să se ţină bine.

— Ăsta — răspunse alb, indiferentă, Bianca. Era slabă, trasă la faţă, pierduse ceva din frăgezime, dar ochii îl ardeau pe bărbat ca și atunci, întâia oară, când o văzuse.

— Nu-i cu cununie — adăugă, agale, femeia — că după legea noastră nu se poate însura cu o femeie care a avut bărbat și copil cu

altul… Cu un creștin. Dar trăim bine.

Se întoarse spre acela și-i spuse ceva, cu ton rugător, în limba lor; pesemne să iasă și el puţin. Dar consortul i-o întoarse răgușit, răstit, că nu se poate, nu se cuvine. Și-i puse, se pare, în vedere, că s-o scurteze, că nu-i place nici conversaţia, nici oaspetele.

Lui Tudorel îi păsa prea puţin. Îl măsură pe burtosul mărunţel și se gândi, în acea clipă, că dacă se repede la el, îl doboară numai cu un pumn. Își întrebă nevasta — „că ești încă nevasta mea” — dacă nu-i e dor de el, de casă, de fetiţă, de cei care o crescuseră, de tot ceea ce a lăsat. Bianca ridică din umeri și clătină din cap. El îi spuse că de fapt a venit s-o ia înapoi. Ea dădu din nou din cap. Avea săpată pe chip o nepăsare rea și, în vorbă, o lene pe care Tudorel nu i-o cunoscuse.

Îi povesti ce se vorbește în sat și-i pomeni că, după lege, o poate readuce „la domiciliul conjugal” cu miliţia. Dar el nu vrea femeie adusă cu sila, ci întoarsă de bunăvoie. O iartă de nebunia ei, e gata să uite. Mai crede că după ce ea a gustat din mierea șatrei, i-a fost destul ca să aibă tăria reîntoarcerii la gospodăria și la familia ei.

Bianca însă nu se mai învrednici nici măcar să dea din cap, necum să-i răspundă. Privea în gol și doar, din când în când, trăgea cu coada ochiului la cel cu pipa, aflat în cotlonul cortului fumegos. Nici la întrebarea dacă n-are nevoie de ceva nu mai răspunse.

Astfel, că, după vreun ceas, în care mai mult vorbise singur.

Tudorel înţelese, în sfârșit, că-și bate gura de pomană. Înţelese, dar nu voia, nu putea să-şi priceapă. Și nici nu se dădea dus.

Atunci intră Zoidis și-i murmură, aproape părintește: „Omule, ai pierdut-o, n-o mai chema, că nu vine. Far dacă o iei cu forţa, n-alegi nimic din ea. Locul ei e aici, lângă noi. Uit-o, ia-li alta, din neamul tău, și bucură-te de viaţă, că ești tânăr și zile multe n-ai. Iar pe voi toţi o să vă blagoslovim cât vom trăi, că aţi avut grijă de dânsa”. Pe urmă îi mai zise că în soarta Biancăi, pe care ea, mama ei, i-o cunoaşte, limpede, „așa e scris”.

Tudorel a zăcut aproape o lună într-un spital din Oradea, medicii neputând pune niciun diagnostic precis.

Când l-au adus acasă, era numai piele și oase. Le-a cerut alor săi să nu-l mai arate la doctori, că n-are leac. Asculta toate vorbele de mângâiere și îmbărbătare pe care i le spuneau rudele, prietenii, îşi

mângâia pierdut fetiţa — care nu voia să doarmă decât în odaia lui — până ce, într-o zi, îi dicta Minodorei ce să i se scrie pe cruce: „Todiraș, Tudorel, mort la vârsta de două zeci de ani, din dragoste pentru Bianca, nevasta lui”.

Se stinse chiar în noaptea aceea de inimă rea” — cum se povesti în toate satele dimprejur.

După căsătoria Minodorei cu Aurel Todiraș, amândoi hotărâră s-o înfieze pe Michiduţa.

Într-o bună parte a Europei, Africii și Asiei bântuia o secetă nemaiîntâlnită, care ucidea vite, oameni și fiare; însă în partea aceea de Moldovă, unde se petrecuseră întâmplările de mai sus, dădură niște ploi atât de potopitoare încât se auzi că apa a trecut și peste barajul unei vestite hidrocentrale, care nu i-a putut ţine piept.

NU ȘTIM CE GÂNDESC LEII…

Se sculă din pat de vreme, ca de obicei. Trase perdelele. Era o duminică însorită, veselă. Dincolo de pajiște, de zidul înalt de cărămidă albă, se ghicea forfota matinală a străzii.

Făcu, voios, câteva mișcări de gimnastică, își admiră bustul puternic în oglinda cât un perete și se duse la baie, unde stătu sub dușul ca o pânză fină și rece aproape un sfert de ceas. O duminică fără program. „Ce minunăţie!” se miră, singur, în timp ce-și bea tacticos cafeaua cu lapte, servită de menajera grasă și tăcută.

Alergă o vreme prin iarba umedă, cu picioarele goale și, deodată. Își aminti de grădina zoologică. Prima oară fusese acolo dus de taică-său și rămăsese fixat pe maimuţe, care-l fascinaseră. O familie de giboni jucăuși. Râdea, se ţinea cu mânuţele de grilaj și nu voia să mai plece. Mă duc la grădina zoologică — își spuse. Zău că mă duc! Să-mi văd iar maimuţicile!

Și-l apucă o veselie copilărească nespusă, care-l făcu să sară în sus, spre mirarea menajerei și a fetei ce-o ajuta.

— Scoate mașina! – îi comandă șoferului. Dar n-am nevoie de dumneata. Azi ești liber.

Se urcă, fluierând, la volanul Mercedes-ului alb, care-o porni fâșâind pe aleea cu piatră mărunță.

Nu cunoaştem căile destinului și nu suntem niciodată pregătiţi pentru glumele lui. Nenorocirile le întâmpinăm oarecum mai ușor: bolile, suferinţele, moartea sunt atât de prezente în jurul nostru încât atunci când se intersectează și cu existenţa noastră ne par a fi fost așteptate. Dar farsele sorţii ne tulbură din cale-afară. Și încep prin a ne descumpăni.

Ce căuta Tudor, tânărul, intrepidul și foarte bogatul om de afaceri, în acea duminică destinsă de iunie, la sălașul animalelor sălbatice? Să-și regăsească o clipă a copilăriei? Să-și ofere o distracţie? Ar fi putut alege o staţiune răcoroasă, unde să ajungă cu elicopterul într-o jumătate de oră. Sau o baie în mare — la care, iarăși, l-ar fi dus experimentatul său șofer-cascador în care două ceasuri. Sau… Dar câte nu și-ar fi putut oferi?

Împreună cu Tincuţa lui de suflet, sau cu atât de generoasa secretară, care n-aștepta decât un semn. Sau cu voluptoasa doamnă Cynthia, soţia diplomatului britanic, căreia bătrânul ei soţ îi îngăduia, tacit, capriciile. Tudor îşi putea permite orice, ori când și oriunde. Averea considerabilă — parte moștenită, parte făcută de mâna lui și cu cele ale câtorva asociaţi germani, englezi, și italieni — îi creaseră o situaţie pe care, la 37 ani ai lui, puţini s-ar fi putut lăuda c-o au. Nu mai avea familie. „Nici rude. Prieteni buni, puţini. Nicio femeie stabilă. Nu răspundea faţă de nimeni. Nu dădea socoteală nimănui. Trăia cum voia, destul de cumpătat altminteri, asigurându-și, cu chibzuială americănească, timp liber mai ales pentru călătoriile de plăcere și amuzamente insolite — cum fusese o vânătoare de balene în nordul Atlanticului sau o săptămână de hălăduire la un trib din Amazonia.

Dar acum destinul îl ducea spre Grădina zoologică de la Băneasa.

Care era, la ora aceea matinală, nu prea populată. Girafa căsca nedumerită. Urșii dormitau plictisiţi. Un lup enorm se răsucea în cușcă până la ameţeală. Iar maimuţele chiţcăiau. Maimuţele lui… Și-l aminti pe robustul său tată, încercând să-i desprindă mânuţele de pe gratii. Și plânsul lui spasmodic. Și maimuţa de catifea ce-i fusese adusă ca să-l împace și pe care, de ciudă, o tăiase cu foarfecă.

Erau acolo maimuţele, dar parcă hârjoana lor nu-i mai spunea nimic.

Arătau și cam murdare. Păreau și hămesite.

Se opri în faţa leului. Un leu bătrân și obosit. Stătea cu capul uriaș pe labe și nu acorda atenţie nimănui. O singură dată deschise gura enormă, o prăpastie roșie, şi-şi arăta cumplita-i limbă. Apoi se scufundă într-o toropită nesimţire.

— E după masa — explică paznicul, apărut prin preajmă.

Așa îşi face siesta.

— Ce mănâncă? – întrebară două voci, deodată: Tudor și o ţigancă tânără, că-l privea și ea pe regele animalelor. Își surâseră reciproc. Paznicul, un șmecher cu șapca pe-o ureche și mustaţa căruntă pe oală. le înșiră felurile din meniul foarte costisitor al fiarei. Mânca zdravăn, nu făcea economie. Iar dacă i se dădea carne ceva mai veche, sau cu mirosuri neplăcute, respingea, scoţând înfiorătoare răgete de protest.

Dar în timp ce omul turuia, Tudor se uita cu luare-aminte la ţigancă. Îl uimi ovalul perfect al feţei, pielea albă a obrazului.

Încadrat de năvala buclelor arămii. Ochii verzi migdalaţi, trași spre tâmple. Nasul acvilin, buzele cărnoase, pometii proeminenţi.

Înaltă și subţire, se clătina galeș în faţa Icului de parcă ar fi vrut să-l întărâte. Sub pieptărașul de velur negru, cu fiori roșii, se zbăteau sânișorii mici și zglobii. Zâmbea, arătând dinţișorii ascuţiţi, cu un fel de ironie ascunsă, piezișă, care-i dădea un aer îndrăzneţ.

Îşi băgă mâna cu degete lungi și fine printre gratii, făcându-i un semn tainic celui din cușcă. Paznicul plecase.

— Hei! – strigă Tudor — ia vezi, nu te juca!

— Da’ de ce să nu mă joc? – întrebă, cu un surâs parșiv.

Și-l privi în ochi, împlântându-i pumnalele privirilor ei până în adâncul sufletului.

Bărbatul acela tânăr, elegant în hainele lui albe, ușoare, nu se pierduse niciodată. Nici în împrejurări dificile, când asociaţii îi comunicaseră că una din bănci, din Austria, fusese jefuită de tot avutul ei, nici când luase foc avionul în care venea din Mozambic și nici firește, în faţa vreunei femei, fie ea și celebra actriţă de film franceză care dansase pentru dânsul goală, într-un cabaret din Dijon, ca să-i demonstreze că n-are prejudecăţi, și că-l alege pe el dintre toţi comesenii cu care se aflau împreună.

Acum însă simţi o neliniște nouă. Poate că o mai avusese doar atunci, când, în tovărășia duioasei sale colege din clasa a cincea de

liceu, cunoscuse pentru întâia oară, farmecul trupului feminin.

— De ce să nu mă joc? – întrebă iar, șăgalnic, fata ară mie, scuturându-și buclele. Și întinse din nou mâna printre zăbrele, de astă dată până la cot.

Tudor i-o trase violent. Era catifelată și fierbinte. Ea îl privi din nou drept în ochi, clătinându-și apele-i verzi în cele liniștite și negre ale lui. Și se dădu cu un pas înapoi, parcă pentru a-l vedea mai bine.

— Dacă te înhaţă, rămâi ciungă — încercă să se explice bărbatul, vădit încurcat.

— Și ce? N-o să mă mai mărit?

— Ar fi păcat! – murmură Tudor ca pentru a se explica. Și a se scuza.

— Dar ce treabă ai dumneata cu mine?

Într-adevăr: ce-l privea pe el ce făcea ea? Nu avea dreptul să trăiască după capul ei — ca și dânsul?

Și Tudor, omul cu replică promptă, gata la o ripostă inteligentă, ironică, imbatabilă se pierdu. Nu știa ce să-i răspundă.

Tăceau amândoi. Ea se întoarse spre leu. El rămase nehotărât în loc. Nu-i venea nici să plece, nici să stea. Pur și simplu.

Încercă să se smulgă — ca dintr-un vis.

Și-atunci ea îl întrebă, cu un glas nou, argintiu, melodios.

— Vrei să-ţi ghicesc?

În timp ce-i întindea palma, fără curiozitate, ci doar ca s-o poată admira cum se leagănă de pe-un picior pe celălalt, dă ţinându-și fustele multicolore, Tudor se gândi că ar fi normal s-o invite la cofetăria de la intrarea în Parc.

Dar ea stărui să-i ghicească acolo, în preajma leului. Vreo doi-trei curioși se opriră să audă și ei, dar o bătaie între maimuţe care atrase și intervenţia paznicului îi goni într-acolo.

— Cum te cheamă? – o întrebă.

— Tudoriţa.

— Pe mine, Tudor.

— Știu — zâmbi, liniștită, ţiganca.

Și continuă — uitându-se în palma lui mare și puternică – tot atât de calmă, de parcă i-ar fi spus că s-a făcut amiază:

— Vei vrea să te însori cu mine. Dar eu nu mă nuntesc decât aici, în cușca leului. Că am nevoie de un bărbat fără teamă. Vezi — îi mai

spuse — asta ţi-i soarta!

Și se suci pe călcâie, pornind, mândră, spre ieșire.

Se dezmetici greu: dar realiză brusc, că o pierde.

O ajunse din urmă:

— Unde te duci? Că eu sunt cu mașina.

— Știu cum e cu mașina. M-au poftit și alţii, să nu crezi că nu știu. Dar cu mine nu-ţi poţi face păcat. Numai după cununie. Iar acuma — îl îndemnă, blând — du-te în drumul pe care-l ai.

Când o fi sorocul, mă vei găsi.

De după cotitură, se iviră părinţii fetei; un ţigan cât un butoi, cu perciuni albi, o ţigancă umflată și ea. Iar în jurul lor, vreo șapte copii mai mici și mai mari, gălăgioși, dar — Tudor observă numaidecât — toţi curaţi, cu cămăși albe. O înconjurară pe Tudoriţa lor, îi săriră în braţe: n-ar mai fi avut cum să-i vorbească.

O luă pe o alee laterală.

Rămase mult în mașină.

Când și cum va fi „sorocul” acela?

Se simţea sleit. Fericit și nefericit. Nu-și aminti să mai fi văzut o femeie tânără atât de chipeșă. „Eu, cu o ţigancă !” – râse, o clipă. Dar se și înnegură. Era ars de un foc neștiut. Îi venea să sară din automobil și s-o caute pe aleile Grădinii. Și dac-o găsea — cu toată Hota în jurul ei? Ce să-i spună? Cum s-o desprindă de ai ei?

Avu o săptămână încărcată. Vizite, protocoale, afaceri, întâlniri, convenţii. Un drum scurt, de 24 ore, în Malta. O reuniune la București, cu experţi financiari scandinavi. Peste tot îl urmărea însă dogoarea mâinii aceleia albe, cu carnea fragedă, ochii migdalaţi, vocea argintie, buclele aprinse jucând în zefirul dulce al dimineţii de iunie. Îi desena ovalul feţei în dosarele cu lungi coloane de cifre, în rapoartele cu date secrete, pe file de agendă.

— M-am îndrăgostit? – își spuse într-o noapte, trezit dintr-un dezagreabil vis erotic. Și parcă nu-i venea a crede. O ţigancă! Eu, cu o ţigancă!

Dar ce femeie!

După o săptămână, hotărî să se adreseze celei mai bune agenţii de detectivi particulari. Să i-o caute, după portretul în desen făcut de el.

Ieși lin pe poartă cu mercedesul alb, la șapte dimineaţa și frână brusc, ca și cum l-ar fi lovit o lumină orbitoare drept în ochi. În mijlocul străzii stătea Tudoriţa, arătându-i dinţișorii de veveriţă. De sub basmaua șofranie se revărsau pletele buclate.

Stătea cu mâinile-n șolduri și zâmbea.

— Ce faci, bărbate? – îl întâmpină, ca de când lumea. Ne nuntim, ori ba?

— Urcă în mașină! – îi spuse, surd, apucând-o de mână.

De astă dată, nu i se mai împotrivi. Se așează, cuminte, pe bancheta din faţă.

Mașina făcu cale întoarsă.

— Dumneaei — îi spuse Tudor menajerei — rămâne aici până mă întorc.

— Și când te întorci? – întrebă Tudoriţa, dar parcă fără preocupare.

— După vreo trei ore. Te uiţi la televizor, cotrobăiești prin casă, faci ce vrei…

Menajera o privea pe mosafiră cu gura căscată.

— Mă iertaţi — mormăi, răgușită — cum adică să cotrobăiască?

— Crede c-am să fur ceva… – rânji Tudoriţa.

— O servești cu ce dorește. Mă așteaptă aici. Auzi? – îi aruncă menajerei o privire îngheţată. Îi servești ce vrea dânsa. E invitata mea.

Și se aruncă în mașină.

— Da’ eu nu vreau nimic de la dumneata — îi spuse ţiganca menajerei.

Porni, săltat, spre scările vilei, de parcă ar fi. Cunoscut locul de când lumea.

Când reveni, o găsi pe terasă, într-un fotoliu de paie, cu ochii închiși. Crezu că adormise.

— Nu dorm — îi spuse — stau așa, să mă gândesc.

Îi arătă vila de-a fir a păr, îi povesti istorioarele unora dintre podoabele casei. Și câte ceva din viaţa lui. Ea nu-i dezvălui nimic dintr-a ei, fără să se mire, mângâind câte un obiect, mai ales cele de metal, trecându-și palma peste câte o tapiserie…

Mâncară pe terasă. Ea gustă câte puţin din fiecare fel. Nu bău mai deloc.

O plimbă prin parc. Șezură pe o bancă, la malul micului lac artificial, sub o salcie pletoasă.

Nici el nu vorbea prea mult, dar ea de abia scotea câte-un cuvânt. Încercă, odată, s-o cuprindă de mijloc. Ea se desprinse ușor, dar ferm. Pe bancă, îi luă palmele, aparent fragile, în mâini.

Dar ea le strânse pe-ale lui ca într-o menghine și i le înapoie hotărât.

— Nu-ţi prea plac — observă bărbatul, nu fără amărăciune.

— Așa, nu. Poartă-te cum ţi-i casa; frumos.

N-o mai agresă în niciun fel. Se îmbăta de frumuseţea ei simplă, dar și cu un fir de sălbăticie în ea. De mândria ei cumpănită. Îi asculta mlădierile glasului argintiu, ca pe o muzică diatana.

Intrară în vastul living-room.

Mâncară îngheţată de căpșuni.

Cafea voia.

I se aduse în ceașcă de porţelan albastru.

Sporovăiau cu pauze mari, numai despre fleacuri, ori cu glume mici, cam în doi peri (din partea lui), sau vag batjocoritoare (din partea ei).

Și deodată, căzu seara.

Viorie, potolită.

— A asfinţit soarele — spuse ea. E noapte. Acuma trebuie să vorbim serios, că pe urmă plec.

— Nu rămâi aici, cu mine? – mugi el, cu disperare. Unde să te mai duci?

Glasul ţigăncii deveni metalic:

— Nu te arăta prost, că nu ești.

Înţelese că trebuie să asculte, nu să vorbească.

Acum îi luă ea mâinile într-ale ei şi-şi apropie obrazul de-al lui.

Îi simţi răsuflarea curată ca pe-o pală de foc.

— N-o să-ţi fiu ţiitoare, ci nevastă. Și ne vom cununa. Fără popă. Numai cu acte. Fără nuntă mare. Fără muzică și chef, la miezul nopţii, pe lună plină. Că eu mă închin la lună.

— Dacă tu te închini la ea, mă închin și eu.

— Taci și ascultă. Să stai liniștit aici, în fotoliu, că vreau să mă arăt ţie. Trebuie să știi ce iei. Dar când mă întorc, să nu te apropii de mine. Înţelegi?

Înţelegea și nu înţelegea. Îi făcea însă plăcere s-o lase în ale ei. Ceva din alcătuirea lui raţională râdea pe ascuns. Dar ceva îi tulbura stăpânirea de sine.

Așteptă, încordat, sub cupola lampadarului.

Și ea apăru goală — goluţă, cu părul răsfirat pe umeri în vâlvătăi arămii. Stătu o clipă dreaptă, înaltă. Apoi zornăi brăţările, bătu încetișor din palme și, cântând, în surdină, începu să danseze cu pași mici, rotindu-se în jurul ei, plutind printre fotolii. Din ce în ce mai iute. Se dădu peste cap, se frânse de mijloc, stătu, ca o lumânare, în mâini. Și porni din nou pe covorul gros, în pași mărunţi, bătuţi, sacadaţi.

Poate că un privitor neutru s-ar fi amuzat. Ori ar fi socotit acest mic spectacol, infantil.

Dar Tudor privea fascinat. Fiindcă ea îi spunea astfel ceva tainic lui și numai lui. Îi povestea, de abia acum, despre dânsa, despre faptul că-l îndrăgea, că-i va aparţine pe de-a-ntregul.

Că se hotărâse.

Când se opri, uitându-se la el printre gene, cu mâinile lipite de coapsele subţiri, el se ridică dintr-un salt și se repezi s-o îmbrăţișeze. Dar simţi un genunchi între picioare, ca un fulger ameţitor și se prăbuși pe covor, gemând. Nici nu se putea ridica.

Tudoriţa dispăru. Se întoarse îmbrăcată. Îl ridică și-l Puse ca pe un pachet în fotoliu.

Îl probozi fără mânie.

— Ţi-am spus să nu te apropii.

Îl așteptă, răbdătoare, să-și vină în fire.

— Mă asculţi?

El dădu din cap. Durerea și rușinea se amestecau cu o amară părere de rău.

— M-ai văzut, cum nu m-a văzut nimeni. Ca să știi ce ai, ce-i al tău și numai al tău. Dar dacă mă vrei, floarea mi-o poţi lua în noaptea nunţii, numai în cușca leului. Acolo îmi vreau eu patul de nuntă.

E nebună de-a binelea — se înfurie în sinea lui. M-a și luat de bărbat — i-auzi! – și a hotărât locul ceremoniei nupţiale.

— În cușca leului? Să ne mănânce ca pe două sarmale?

Ea replică sec:

— Nu mănâncă sarmale. Iar mirele meu, acolo, în ochii leului, trebuie să mă facă femeie. Dacă e bărbat, bun înţeles și nu iepure.

— Gândește-te! – îi mai spuse cu ironie. Că eu nu te silesc.

Și nici nu te-am întrebat măcar dacă mă vrei de nevastă. Iar tu nu m-ai cerut. Dar asta e condiţia mea, rosti apăsat, închizând cu grijă ușa după ea.

Tudor rămase năuc. Să se bucure c-a scăpat de-o nebună! Da, dar dansul acela îl ameţise. Condiţie? I-auzi, ce condiţie! Să se însoare? Totuși… Cu o ţigancă? Să iasă în lume cu ea? Unde? La „Balul de cristal”? La recepţia de la Consiliul de Miniștri? S-o prezinte, la festivalul de la Cannes, vedetelor?

Totuși, îi înfipsese o unghie în carne… Și un vârf de ac în inimă. Se îndrăgostise. Da, se îndrăgostise. Nu, nu era o femeie de cumpărat. Se gândise, o clipă, să-i propună aurării, să-i cumpere o casă pentru haita de puradei, s-o ţie acolo, la el, în vila cu zece camere, ca pe un bibelou, cât i-o fi poftă de ea. Dar se oprise înainte de-a începe târgul, realizând numai decât că n-ar fi avut niciun succes.

Cum de-l găsise oare?

Trecu iar o săptămână. Bărbatul tânăr și ferm, atât de preţuit pentru inteligenţa lui activă, pentru energia, pentru inspiraţia cu care propunea soluţii de ieșire din cele mai neverosimile încurcături, se poticnise în ochii verzi ai unei fetișcane cam zălude, agăţate, banal, la Grădina zoologică, într-o zi de divertisment duminical plat.

Se chinuia; mai ales seara.

Și n-avea cui povesti. Nici nu ţinea, desigur. Dar nici așa nu mergea. Nu putea să şi-o scoată din minte. Și mai ales nu reușea să-și imagineze ce se va întâmpla mai departe.

După zece zile i se păru c-o să-și piardă minţile.

Cei trecuţi prin asta obișnuiau să spună că dragostea e nebunie…

Trebuia să vorbească neapărat cu ea.

„De ce să nu mă însor cu dânsa, dacă nu mai pot trăi fără ea? – se răzvrăti împotriva lui însuși, de parcă s-ar fi certat pentru o năzbâtie ce urma s-o facă.

Se interesă iar de agenţia de detectivi. I se dete un număr și un nume. Chemă secretara și-i ceru să-i facă legătura, dar, dacă se poate, să nu fie nimeni în anticameră.

— Și cu persoana care vă așteaptă de o oră, ce să fac?

N-am vrut să vă deranjez, fiindcă eraţi numai în telefoane externe. Dar a spus că nu pleacă. Să revină?

— Ce persoană? Nu primesc pe nimeni.

Secretara îi privi rece, pe după ochelari.

— Pretinde că o căutaţi. Cer iertare, dar e… o ţigancă.

Tudor sări din fotoliu ca din arc. Tudoriţa stătea cuminte pe canapeaua de piele cu mâinile-n poală, în veşmântul ei dintotdeauna.

— Nu mai faci nicio legătură — îi strigă secretarei. Și mai avu puterea s-o poftească în birou pe femeia sufletului său, cu un gest larg și ceremonios.

Stăteau faţă în faţă. Ea zâmbind, el ghemuit ca o panteră înainte de salt.

— Învaţă-mă! – spuse ea, încet. Învaţă-mă cum se sărută, că eu nu știu.

Fiecare crede, în asemenea momente, că e cea mai fierbinte îmbrăţișare din lume. Și că e cel mai aprig și lung sărut. Creadă ce-or vrea. Poate că aceasta și acesta, acum, aici, erau.

Se desprinseră, gâfâind. Se așezară, tremurând în fotoliile adânci din faţa biroului. Tudor înţelese că ea nu minţea. Era primul sărut din viaţa ei. Dar mai înţelese, de îndată, că va fi a lui. Așa cum zisese ea: cununie, fără muzică, fără… în cuș ca leului?

— Ascultă — îi murmură, înăbușit — ce-i prostia asta cu leul?

— Acolo e locul nunţii noastre — murmură și ea. Altul nu se află. Am venit la tine de dor. Hotărârea mea e luată.

— Lasă-mă să mai chibzuiesc — îi ceru. Să murim așa, prostește, împreunaţi… Unde s-a mai pomenit?

— Gândește-te, gândește-te… – îl invită maliţios. Și pe urmă, răzgândește-te.

Îi ceru s-o revadă peste două zile. Ea îi spuse că două nu-i vor ajunge pentru „chibzuială”. Peste o săptămână va veni la el, în grădină. „Pe la cinci, dinspre seară”. S-o aștepte la poartă. Și-i mai ceru ca acum să nu iasă cu dânsa; plecă singură.

Vru s-o sărute din nou. Dar ea se strecură ca un ţipar. „Ajunge. A fost tare bun. Unul, îl ţii minte. Două… se uită”.

În seara aceea, acasă, Tudor îşi aminti de sfatul tatălui său.

Tatăl îi dăruise toată dragostea și toată înţelepciunea lui. Îl crescuse el, căci mama murise la naștere. Era un om tare și drept. Moștenise și el de la tatăl său un caracter dur. Acela îi lăsase trei kilograme de aur. Bunicul lui Tudor emigrase, cu alţi doi aventurieri, la începutul secolului, în Transvaal. Se apucaseră nu de scormonit pământul după aur, ca atâţia. Ci deschiseseră o cârciumă printre cei ce căutau metalul nobil. Le ofereau bucate românești: ciorbă de burtă, mititei la grătar, fleici în sânge, pârjoale, murături. Localul făcu un dever enorm. În câţiva ani agonisise destul ca să încheie afacerea, să-și ia partea și să se întoarcă în Tecuciul natal.

N-a știut nimeni, niciodată, cum a adus cu sine lingoul de trei kilograme în ţară, cum l-a tăiat feliuţe, ca pe un salam. L-a îngropat sub rădăcina nucului.

S-a însurat cu o fată urâtă, cu zestre mare. A înălţat un han, la răscrucea unde drumul moldovean o ia spre Galaţi. Vad bun, mănos. A făcut avere. Pe unicul fiu, îl dădu la școli înalte, ca să se procopsească. Cum femeia i se pustii cu un ofiţer, ca re-o amăgi — și care luă cu ea și un sac cu bani — făcu testament numai pe numele băiatului. Un testament curios: îi lăsa în stăpânire „toată averea mobilă și imobilă, hanul și nu cul din curte, cu condiţia ca după moartea mea să-l scoată din rădăcină și să-l ardă”.

Mai avu puterea, pe patul de moarte, unde zăcea, pe jumătate paralizat, să-i spună la ureche că va găsi aurul sub nuc, dar să nu-l irosească, fiindcă orice s-ar schimba pe lume și oricum va fi cu banii, aurul rămâne același bun de preţ, neschimbător. Tatăl lui Tudor făcu întocmai.

Muri și el calm, încet, fără boală după ce-i povesti băiatului că-l înzestrează cu cele trei kilograme de aur, dar că-i propune, dacă

timpul va fi prielnic, să-l investească în așa fel încât să rodească. Să nu-l mai ţină ascuns.

— Cum mă sfătuiești să fac anume? – întrebă Tudor.

— Ești deștept și îndenjânatic — îi răspunse tatăl. Vei ști cum să faci. Singurul sfat pe care ţi-l dau, înainte de a ne despărţi, e să-ţi cauţi un bătrân cu minte. Să-l cauţi și să-l ai la nevoie. Nimic nu-i mai de folos, în momente de cumpănă, decât un bătrân cu doxă. Găsește-l și bizuie-te pe el, când vei socoti că nu afli soluţia căutată. Așa a fost bunică-tău pentru mine, așa am vrut să fiu eu pentru tine.

— Așa ai și fost.

— Am fost. Acum mă duc la el. Unde o să vii și tu. Caută să trăiești bine și după placul inimii.

Tudor investi o parte din aur și deveni nu numai foarte bogat, ci și un întreprinzător preţuit de mulţi. Se impuse, în noua economie, ca un om priceput și inventiv.

Acum, îşi aminti de un fost prieten de-al tatălui său, căpitan de vapor. Trăia singuratec, la margine de București, într-o căsuţă cu grădină, unde cultiva zarzavaturi. Îl vizitase de câteva ori. Dar câtă vreme avea de vizite duioase?

Bătrânul, de statură uriașă, un dumnezeu spătos, cu barbă albă, neîncovoiat, spăla salate într-o covată, pe prispa casei ţărănești.

Aduse, pe măsuţa joasă din curte, sub umbrar, cozonac și ţuică și ascultă povestea lui Tudor, fără să-l întrerupă vreo dată.

— Nu te pripești? – întrebă, într-un târziu.

— Știu și eu? Da, parcă m-a ars. Cenușă m-a făcut. Ori mă însor cu ea, ori… Nici nu știu ce să mai spun…

— N-ai altă femeie?

N-avea. Și-apoi, îi mărturisi, nici nu se mai poate uita acum la vreo alta. Toate îi par bicisnice pe lângă ţiganca lui.

— Nu s-ar putea s-o iei ca ibovnică, o vreme?

— Nici gând. Nu e genul.

Bătrânul marinar aprecie că trebuia să fie și foarte șireată.

Dar ar putea fi și autentică. Adică, din firea ei, să aibă mândria cinstei. A neîntinării.

— Ai și tu dreptul — oftă — la o *experienţă.* Acuşi, de altfel, îţi trece vremea de însurătoare. Și ești cam singuratic, după câte știu. Nu e bună singurătatea, crede-mă… Cu ai ei ai vorbit?

— Nu — realiză Tudor, surprins — nu m-am gândit. Ar cam trebui.
— Oricum va trebui.
— Dar cum naiba îi scot din cap chestia asta cu leul?
— Nu-i o toană?
— Nu prea pare.
— Cam fistichie, problema… Are ţiganca în minte ceva…vrăji de-ale lor, mai știi!
— Îţi dai seama? – râse, dar cam strâmb, Tudor. Să mă culc cu ea în cușcă, în gura leului?
Marinarul tăcu. Ca toţi marinarii, fuma lulea. Şi-o aprinse, și răsuflă apoi un fuioraș lung, siniliu.
— Așa zici că ţi-a spus: *condiţia mea?*
— Chiar așa.
— Bine. Lasă-mă să aranjez eu. Nu, nu cu ea. Ci acolo, la Grădina zoologică. O să te cam coste ceva. Dolari americani.
— Nu asta-i problema.
— Lasă-mi telefoanele. De acasă și de la serviciu. Te chem eu, în câteva zile.
— O să ai o nuntă cum n-a mai fost! – mustăci bătrânul, în poartă. Și-l îmbrăţișa. Iar eu îţi voi fi martor. Și naș.
— Pe altcineva nici n-am! – scânci Tudor, ca în copilărie.

La cina de după-amiază, în ziua convenită, Tudoriţa apăru, venind agale dinspre capătul străzii.
O duse spre malul lacului.
— Vreau să ne mai sărutăm — zise ea, desfăcând braţele.
O făcură, cu patimă. Și nu numai odată.
— Așa va fi — îi spuse el — cum vrei tu. Dar întâi trebuie să te cer.
Ea îl privi în ochi, îi luă obrajii în palme și rosti cu dulceaţă:
— Gata, m-ai și cerut. Iar eu încuviinţez.
— Vreau să te cer de la ai tăi.
— Ţi-i trimit eu aici, câte unul, nu pe-amândoi deodată. Pe mine, cui trebuie să mă arăţi?
— Nimănui. Te-am văzut eu. Ajunge.
— Bine — spuse ea moale. Întinde-te binișor pe bancă și pune capul în poala mea, ca să-ţi spun ceva în gând. Să-ţi menesc.

Dar în clipa când el — ce n-avusese vreodată poală de mamă în care să-și pună capul cu păr auriu și mătăsos, vru să se întindă fericit — se auziră vorbe tari, undeva, dinspre poartă.

Acolo era totdeauna, mai pe faţă, mai ascuns, un flăcău voinic, care ferea intrarea.

Tudor se ridică iute și se îndreptă spre poartă. Paznicul aducea pe cărare târându-l, un slăbănog negricios, chircit, pesemne, de o lovitură bine aplicată.

Îl lăsă la picioarele stăpânului și-i arătă un cuţit cât o baionetă:

— Cu asta voia să stea de vorbă cu mine. Probabil că și cu dvs.

— Mulţumesc — i se spuse, simplu. Lasă-l aici.

Flăcăul se întoarse la post.

Tudor îl privi atent. Era un ţigan tânăr, bărbos; nu rău îmbrăcat, dar cam neorânduit. Îl așteptă să se trezească.

— E Tone — rosti simplu, Tudoriţa, apărută pe neveste în spatele lui.

— Cine e Tone? – întrebă, glacial, Tudor.

— Zice el singur, acuşi.

Tudor îl trase spre bancă. Îl așeză rezemat.

Celălalt se trezea încet, greoi. Deschise, în sfârșit, ochii bulbucaţi, îi roti înfricoșător spre cei doi și dădu să se ridice.

Dar nu izbuti.

— Ce vrei tu, Tone? – se răsti, cu asprime, Tudoriţa.

— Să vă omor, asta vreau.

— De ce, Tone? Ţi-am făgăduit eu ţie ceva?

Acum îl certa, dar cu blândeţe:

— Am primit eu vreun dar din partea ta? Mi-ai dat tu vreo chezășie? De ce umbli după mine, când ţi-am pus în vedere că nu sunt pentru tine?

— Da’ pentru cine ești? – se răţoi și Tone.

Tudoriţa se lipi cu spatele de pieptul lui Tudor:

— Uite, pentru el. El e bărbatul meu.

Tone făcu vreo câţiva pași înapoi.

— Am să vă omor — spuse. Pe amândoi.

Fata se desprinse și înaintă spre el. Se opri în faţa lui și începu să strige ceva în ţigănește.

Ţiganul se retrase înfricoșat.

— Nu mă blestema!

Și spre Tudor:

— Spune-i să nu mă blesteme. Să nu mă blesteme! – urlă.

— Hai, gata! – interveni Tudor, autoritar. Ai auzit ce ţi-a spus? N-ai niciun drept asupra ei. Și bagă de seamă: dacă te mai prind pe aici, ori dacă aud că-i ieși în cale, vei avea de-a face ci mine. Te calc în picioare. Pleacă!

Ţiganul se retrăgea de-a-ndărătelea, încet. Simţea, poate, că pierduse, pentru totdeauna.

Tudor îi aruncă și cuţitul.

— Ia seama, boierule — îi spuse, mai potolit, ridicându-și unealta — dragostea de ţigancă e ca fumul…

— Pleacă odată! – ţipă Tudoriţa.

— Și tu… Crezi că l-ai dobândit? Așa crezi? Lacrimi vei plânge de pe urma lui…

Și se mistui printre tufișuri.

— Mai ai mulţi pretendenţi ca ăsta? – întrebă Tudor, din poala fierbinte a fetei, care-și trecea degetele febrile prin claia lui de păr auriu.

— Sumedenie…

— Și vor veni. Toţi, cu cuţitul în dinţi?

— Unii au topoare. Ţi-e frică?

Bărbatul o luă cu mâinile de după ceafă și o aplecă spre el.

Și lumea pieri pentru ei. Iar noaptea îi acoperi.

Întâlnirea cu tatăl Tudoriţei, care se numea Neacșu, fu simplă și rapidă. Era cuviincios și plângăreţ.

— Să trăiești, boierule, să ai noroc cu fata mea. Dar noi suntem tare lipsiţi. Opt copii am. Casă grea. Ce zestre îţi putem da noi, dumitale, care ești atâta de cuprins?

— Nu-i nevoie, tată-socrule. Veţi fi ajutaţi. O să staţi într-o casă ca lumea, unde să fie loc pentru toţi.

— Să ai grijă de fată. E bună. E cinstită. Dar are, și ea, hachiţele ei. Dumneata să nu te potrivești totdeauna. A fost primul copil și n-am bătut-o… Altfel, e gospodină. Ţine la casă. N-a fugit niciodată…

— Unde să fugă?

— Ei, la noi e obiceiul că mai fug fetele când înnebunesc. Le mai și fură câte unul. Ea, nu. E curată, zău.

Bătrâna trase întâi un bocet. Își ștergea mereu nasul borcănat, cu colţul basmalei.

— Dacă dumneata i-ai fost ursitul, să fiţi sănătoși și să-ţi facă prunci frumoși. Noi nu ne vom arăta, ca să nu-ţi stricăm faţa în lume.

— Ba puteţi și să vă arătaţi. Nu mă feresc — o încuraja

Tudor, umplându-i din nou păhărelul cu vișinată de Cloisy.

— Să trăiești, domnule ginere — închină ţiganca, uitând să mai plângă. Dar să ocrotești trandafirul nostru, că-i bună și vrednică. Numai să n-o superi prea rău. Și să n-o baţi, că nu suferă. Tare te rog să n-o baţi!

— N-am de gând. Nu mi-i în obicei.

— Ai mai avut nevastă? – se interesă mama-soacră.

— Nu.

— Ai să fii mulţumit, să vezi. Dacă o iei cu vorba bună…

De vorbă bună înţelege, dar de bătaie, nu. Taică-său n-a dat în ea, dar eu a trebuit s-o mai pălesc… De, ca mamă. Dacă-i dădeam o palmă, știi ce făcea?

— Ce făcea? – întrebă Tudor, brusc înveselit.

— Se suia pe casă. Ori într-un copac. Și stătea acolo până-i ceream iertare… Zi-i și dumneata!… Dar carte n-a învăţat, că suntem nevoiași și a trebuit să mă ajute ca să-i cresc pe ceilalţi. Știi, boierule, că ai opt cumnaţi și cumnate?

— Voi avea grijă de toţi.

— Vai de păcatele noastre. Dar alţii nu-ţi mai fac, să nu te gândești.

Şi-şi turnă din nou, în păhăruţ. Apoi îl blagoslovi.

Seara, îl sună marinarul. Se întâlniră numaidecât, Tudor îi trimisese șoferul.

Îl servi cu batog afumat, icre roșii și băură un vin moldovenesc, șampanizat: zghihară.

— S-a aranjat, îl asigură bătrânul.

Cine-ar fi zis ca împlinea 84 de ani? Nu se povârnise, nu chelise. Avea dinţi buni în gură și obrajii netezi. Doar pe frunte anii supaseră, cu ajutorul vânturilor, ploilor și a cine știe căror necazuri, șănţuleţe.

Ce se aranjase? Leul urma să primească o găleată cu un narcotic special, preparat de medicul veterinar. Va dormi tun. Și mult. Mirele

și mireasa vor intra în cușcă la miezul nopţii. Ea nu va ști nimic — va vedea bestia dormind și atât.

— E și un lucru cam delicat aici — tuși stingherit.

— Spune, nu te sfii — îl îndemnă Tudor.

— Faptul se va petrece, oarecum, sub ochii noștri; altfel nu se poate.

— Cum adică?

— Experienţa cu adormirea leului n-a făcut-o nimeni până acu. Doctorul spune că-i dă o doză de narcotice ca pentru doi lei. Dar nu se poate ști. Așa că, dacă se trezește cumva înainte de vreme, trebuie să-l împușcăm, numaidecât. Paznicul are pistol-mitralieră. Stăm cu degetul pe trăgaci. Dacă-l vedem că-și înalţă capul… altă soluţie nu există.

— Și în cazul ăsta?

— Va trebui să plătești leul. Costă o avere. Explicaţie avem.

Dar leul va trebui plătit. Tu și cu dânsa o luaţi din loc. În rest, ne descurcăm noi.

— Poate că nu se va întâmpla.

— Așa zic și eu. Dar… sunteţi două vieţi, nu-i de glumă… Vom căuta să fim… hm… cât mai discreţi, desigur. Însă…vei avea doi martori… Cu ce i-am făgăduit, paznicul — că noaptea e numai el acolo — o să-și cumpere o casă. Uite nota tuturor cheltuielilor.

Și-i puse pe masă un cartonaș cu o singură cifră.

— Vinerea viitoare va fi lună plină, — îi comunică Tudoriţa, în biroul lui de mahon, unde, pe perete, în ramă, era o matahală gri cu cioc portocaliu, și aripi de pește, semnată Salvador Dalí.

Joi ne ducem la Starea Civilă. Aranjezi tu, că ai putere, să fim numai noi: părinţii mei și doi de-ai tăi.

— Am un prieten bătrân, un marinar. A fost foarte apropiat de tata.

— Bine — aprobă ea, cu seriozitate.

— Și menajera noastră, coana Aneta.

— Nu mi-i dragă — plecă ochii Tudoriţa. Dar e mai potrivit să fie din casă. De-ai casei…

— Atât?

— Atât. Miercuri mă duci undeva să mă îmbrace și să mă încalţe. Să fiu cucoană.

— Nu te duc nicăieri, vine la noi, acasă, doamna Doina Berchină de la „Casa Venus” și face tot ce trebuie.

— O cunoști?

— E cea mai nimerită din București.

— Să nu mă înţolească așa, ca pe o paţachină, Cucoană să mă facă!

— Tu vei hotărî. Ea îţi arată și tu hotărăști.

— Să fie rochie albă, de mireasă, că fată mare mă iei, dar fără…

— Fără. Cum zici.

— E bine. Și vineri noaptea, la miezul ei, voi fi nevasta ta în faţa leului.

— Dacă nu ne va înghiţi…

— Nu ne va înghiţi. Nu ne va stingheri, dacă ești de credinţă.

Și dacă mă iei cu gând curat, pentru totdeauna. Că eu, alt bărbat, n-am să mai cunosc.

Curios: când o luă, pe departe, să-i explice că paznicul și cu marinarul vor trebui, totuși, să stea pe aproape, fiindcă leul e al Grădinii, nu se poate altfel, cu niciun chip nu se poate.

Tudoriţa nu numai că nu protestă, dar admise, calmă.

— În afară de tine, eu, atuncea, nu voi mai vedea nimic. Nimic!

Și-l mușcă, tandru, de ureche.

Era, într-adevăr, o lună de cretă, pe un cer de pluș. Pe aleile grădinii, ţipenie. Pietricelele scrâșneau sub pantofii albi ai miresei, care călca mândră, apăsat. Purta rochia atât de elegant croită și voalul ușor peste pălăriuţa rotată de parcă ar fi ieșit atunci câştigătoare la concursul cu manechine.

— Acuma îl înţeleg! – şopti marinarul paznicului, care căsca și el ochii la frumuseţea aceea năzărită în noapte ca o nălucă îngerească.

Îi pupară mâna amândoi. Le făcură urări mirilor. Bătrânul marinar îl îmbrăţișa pe Tudor, în mireasmă aromată de tutun olandez.

Priviră, toţi, leul. Dormea, tolănit, cu capul gigantic pe labele dinainte. Prăbușit în somn adânc. Paznicul descuie ușor cele două lacăte și împinse lin, fără niciun zgomot, ușa zăbrelită.

Le rămânea soţilor jumătate din cușcă, în faţa leului.

— Te întreb încă o dată — îi susură Tudoriţa, la ureche, bărbatului ei: ţi-e frică?

El nu răspunse. Aruncă, mai întâi cele două pături pufoase pe podeaua ce fusese spălată cu sodă, urcă dintr-un salt și-i întinse mâna. Dar rochia era strâmtă. Își trase mireasa în sus, de subsuori.

Paznicul se așează cu spatele spre ei, cu degetul pe trăgaciul armei. Bătrânul se lipi de umărul lui.

Se siliră — ăsta-i cuvântul — să n-audă nimic. Dar nu le putu scăpa ţipătul ușor, însă năvalnic, al fetei. Erau oameni în vârstă, trecuţi prin multe în viaţă, şi-şi amintiră că-l mai au ziseră — și nu odată. Știau ce înseamnă. Suspinară, în adâncurile fiinţelor lor.

Leul sforăia liniștit. Nici nu se clintise.

Tudoriţa se ridică în genunchi. Întinse mâinile goale spre coama gigantică a animalului și rosti, în ţigănește, ceva care semăna a poezie.

Ori așa i se păru lui Tudor.

— Norocul să vă ţină toată viaţa le ură paznicul. Că eu așa ceva n-am mai văzut. Și nici nu voi putea povesti, că nu m-ar crede nimeni.

Cei trei se pierdură în noapte. Tudor îşi ducea soţia în braţe.

— Ce ușoară ești! – îi suflă la ureche.

— De mâine, voi fi grea! – îi răspunse ea, tot în șoaptă.

Și două zile și două nopţi nu mai știură de nimeni, închiși în casă, fără altă dorinţă decât aceea de a se cunoaşte.

— Ce i-ai spus leului, în limba ta? – o întrebă Tudor, între două clipe de dragoste aprinsă.

— Să te pedepsească, dacă mă vei amăgi vreodată.

„Noroc că dormea” râse, în sinea sa, Tudor — și o înlănţui din nou.

A treia zi, ea îi luă capul în mâini și-i spuse blând:

— Acuma, să chemi pe cine crezi tu, să mă înveţe carte.

Și să-mi arate cum se umblă frumos. Cum se mănâncă la mesele boierești, cum trebuie să vorbesc, cum să mă port. Cât voi fi grea, n-am să ies din casă, nu mă duci nicăieri. Învăţ toate câte trebuie să le știe nevasta ta, ca să nu-ţi fie rușine cu mine printre oameni. Și ca și eu să-mi pot crește copilul cum se cuvine.

Astfel că apărură, în casă: o învăţătoare simpatică și pricepută; o artistă de seamă a Teatrului Mic, persoană foarte dis tinsă, care juca roluri de cochetă, de cocotă de lux, de doamnă din înalta societate, iar în filme, de femeie fatală, și care-i preda Tudoriţei bunele

maniere; un popularizator al științelor, rector al unei universităţi particulare, dar cu limbaj ales și cunoștinţe îndesate. Veni, de câteva ori, un cunoscut muzician, colaborilor al radioteleviziunii, care-i descifră câteva din tainele muzicii.

Un bătrân maestru coregraf de la Teatrul de Revistă, specia list al tuturor dansurilor, din toate epocile.

Și alţii, după fantezia lui Tudor, dar și conform cu surprinzătoarele cereri ale Tudoriţei. Voi să se întâlnească, odată, cu unul care să-i povestească despre viaţa animalelor sălbatice. Iar altă dată, cu o aviatoare. Apoi cu o femeie-scafandru. Și cu o tânără poetă.

I se făcea — şi-şi făcea — un program destul de relaxat, dar zilnic. Se amesteca puţin în menaj. Ajunsese să se înţeleagă cu menajera, coana Aneta, iar Lucica, fata în casă, o urma orbește, în toate. Nu umbla cu bani. Nu purta bijuterii, nici cercei măcar; doar inelul de nuntă.

Primea foarte rar câte unul din familie. Viaţa ei era Tudor.

Iar el îşi restrânse mult activităţile mondene. Renunţă la vizite, altele decât cele protocolare.

Se află repede că s-a însurat.

Asociaţii îl felicitară discret. Și unii prieteni. Vreo trei foste legături părăsite îl abordară ironic — direct, sau telefonic. O Marietă, expertă-contabilă focoasă, femeie-liberă, care-i dăruise cândva nopţi încântătoare, într-o scurtă călătorie în insulele Baleare, îi făcu o vizită inopinată, la birou, jucându-și perlele de pe pieptul opulent: — Ai fost luat în căsătorie?

— M-am lăsat, cu plăcere — confirmă Tudor.

— E adevărat că-i o femeie de culoare?

— Soţia mea se numește doamna Tudor și are culoarea soarelui de amurg în apa Mediteranei.

— Oricine-ar fi — ricana Marieta — ce ţi-am făcut eu n-are cum să-ţi facă ea.

— În schimb îmi face un copil, ceea ce tu…

Femeia ieși, trântind ușa.

Alta îi scrise o epistolă lamentuoasă și-i ceru ca măcar să-i sponsorizeze un voiaj în Thailanda, în amintirea bunelor lor relaţii de odinioară.

Tudor primea informaţii surprinzătoare din partea profesorilor și pedagogilor speciali.

Artista îşi manifestă admiraţia:

— Domnule, soţia dumitale trebuie să fi fost regină în altă existenţă. Cred că în curând o să iau eu lecţii de la ea. Mai ales de mers și atitudine.

Muzicianul se arătă surprins că, după ce i-a explicat gamele, la pianină, și i-a cântat o arietă simplă de Mozart, ea i-a repetat-o numaidecât și fără greș. „Are și ureche, și glas!” Profesorul de dans socoti, după zece prelegeri, că și-a încheiat misiunea. „Poate dansa și în «Lacul lebedelor» și după muzică rap”. Alţii o numiră „fenomen”, „o persoană excepţională”, „personalitate prodigioasă” *etc.*

Tudor încercă o jenă suspicioasă, întrucât funcţiile Pigmalionilor în raport cu Galateea lui erau copios plătite și se gândi o clipă că și complimentele s-ar afla în echivalenţă cu sumele.

Dar într-o seară, în timp ce se uitau la Telecnciclopedia, Tudoriţa îl rectifică zeflemisitor, de două ori, pe crainicul ce turuia despre Marea de Sargasse, iar după cină îşi invită soţul să danseze împreună rumba, ca să vadă dacă știe bine pașii – și-l uimi. Iar înainte de culcare, îi recită cu liniște și cântător poemul „Shakespeare” de Marin Sorescu, dându-l gata.

În timp ce el îi dezmierda burticică, movila aceea mică sub care se simţea, dospind, prima lui zămislire — şi-o săruta de zeci de ori — ea îi mai vesti că, după naștere, se va apuca de limba engleză.

Îi născu doi gemeni sănătoși și dolofani: un băiat și o fată.

Tudor se năpusti înnebunit peste ea, sufocând-o cu îmbrăţișările.

Când văzu cele două gâgâlici se pierdu cu firea și începu să sărute mâinile tuturor surorilor și doctoriţelor.

Maternitatea primi în dar un set de aparatură obstetricală adusă din Saarbrücken.

După câteva luni se văzu că gemenii au ochii lui negri, părul lui, ca orzul, fruntea lui înaltă. Numai nasul încovoiat și îndărătnic, și bărbia mică, voluntară erau ale mamei.

Îi numiră Tudor și Tudoriţa. După voinţa amândurora, rostită într-un glas.

La botez — care avu loc după șase luni — apăru întreaga familie a doamnei, plus un nou cumnat, mărunţel și scobit, soţul următoarei domnișoare a clanului, Steluţa, măritată recent, la numai 15 ani. Erau toţi îmbrăcaţi cu dichis. Hainele stăteau, pe cei mici, ca pe momâiele de paie din lanul de secară, dar, oricât, străduinţa de a fi eleganţi era vizibilă. Tudor îi echipase, îi tunsese. Bătrânii priveau topiţi la blonzișorii pistruiaţi şi le urau atâta noroc cât nici nu l-ar fi putut duce.

S-au consumat mai multe cofeturi și limonade decât la inaugurarea de către UNICEF a Centrului pentru copii de la Mogoșoaia.

După cam un an — în care Tudoriţa se dovedi nu numai *o doamnă* distinsă ci și o *mamă* excepţională — păstrându-și nealterate virtuţile de soţie și amantă, ceea ce-l fermeca pe Tudor ca în prima zi — el trebui să plece la Alger, pentru trei săptămâni. Nu mai lipsise, în ultima vreme, atât de mult. Era vorba de încheierea unor tratative importante și anevoioase privitoare ia rafinarea în România a petrolului din acea ţară. Se cereau vizitate câteva sonde și instalaţii sahariene. Mă rog.

Telefona acasă în fiecare seară. Vorbea cu Tudoriţa, auzea primele cuvinte ale feţilor-frumoși. Nici trompetele arhanghelilor nu i-ar fi sunat atât de dulce în auz.

Până în după-amiaza aceea blestemată din orașul Constantine, când se anunţă, prin megafoane, pe străzi, că locuitorii să se refugieze în case, fiindcă a scăpat un pui de leu de la Circ și până va fi prins, fiecare trebuie să se apere cum poate. „Încercaţi să nu-l ucideţi, e blând, e dresat — răcnea, jalnic, în megafon, în arabă, în franceză, în engleză, dresorul. Îl vom prinde, dar nu știm unde este. Dacă-l vedeţi, anunţaţi poliţia. Nu-l loviţi, doar feriţi-vă din calea lui”.

Tudor se odihnea, în după-amiaza toridă, în camera lui de la hotelul „Cartagina”, unde aerul condiţionat făcea atmosfera suportabilă, iar băutura cu gheaţă domolea arsura setei.

Auzi întâi zgomote indistincte, apoi urlete de groază, tropăituri; se ridică în capul oaselor. Ușa odăii fu ruptă și trântită ca de un berbece

gigantic. Și în cadrul ei apăru puiul de leu.

Omul apucă, instinctiv lampa-sfeșnic de pe noptieră. Sări din pat. Leul înainta spre el. Tudor îi aruncă sfeșnicul de fier în cap, fără niciun efect. Animalul se apropie dintr-un salt și îi trecu laba pe obraz și pe trup, până la pulpă.

După care se trase înapoi.

Sfâșiat și îngrozit, Tudor se prăbuși lângă pat.

Leul ieși.

Se opri în hol și se așeză domol, pe patru labe, cu capul aplecat, de parcă s-ar fi pregătit să doarmă.

Dresorul înainta spre el cu un bici într-o mână și cu o suliţă în cealaltă. Îl boscorodi în arabă. Fiara se ridică alene și-l urmă, umilă, până la cușca de afară, unde intră supusă, nevinovată parcă.

După două săptămâni de spitalizare la Alger, Tudor fu expediat cu un avion special, la București.

— Nu fiţi neliniștită, doamnă — îi spuse Tudoriţei, vestitul doctor în chirurgie plastică, Agripa Ionescu. Îl reparăm complet.

O urmă îi va rămâne doar pe corp. Unde nu se prea vede. Obrazul va fi ca înainte. Îi coasem și altă ureche. Ca nouă. Îl veţi avea dulce și ferches, cum îl știţi. Și cum îl știu și eu. Dar trebuie să ni-l lăsaţi aici încă o lună.

Își reveni relativ repede.

Şchiopăta puţin. Dar era tulburat de felul cum se purta Tudoriţa.

Venea zilnic, stătea câteva ore cu el, vorbeau despre toate, îi aducea și copiii, avea grijă să nu-i lipsească nimic. Îi puse în cameră telefon, video, televizor, radio, dădu dispoziţii secretarei să-i aducă lui bărbatu-său ziarele, dar ceva în sufletul ei îngheţase. Sărutările erau reci. Îmbrăţișările, convenţionale.

Privirile aveau ceva tulbure, ascuns.

— Ce e cu tine, Tudoriţo? Ai păţit ceva în lipsa mea? Te-a necăjit cineva? Te-a speriat accidentul meu? îmi revin, vei vedea.

Ea îl asigura, rece, că nu i s-a întâmplat nimic, că nu-i lipseşte nimic. Și că-l așteaptă să vină acasă.

Dar el se zvârcolea în somn.

Doctorul Agripa porunci să i se dea sedative.

Măcar o vreme.

Se întoarse acasă teafăr, refăcut. Cam de la subsuoară până spre genunchi stăruia o urmă roșiatică, un fel de portativ cu patru linii: ghearele leului. Dar faţa arăta normal. Urechea era la locul ei.

— Doctorul ăsta e un magician — îi spuse Tudoriţei. Mâi ne mă pot duce la birou. Dar astă seară, în sfârșit, ne putem culca în patul nostru.

Tudoriţa nici nu zâmbi măcar.

Puse pe măsuţa din dormitor o sticlă de vin cu Busuioacă de Bohotin, una de apă minerală, îi turnă în pahar, se așează.

— Deci te simţi bine?

— Perfect — spuse, și se ridică să se apropie de ea.

— Stai jos! – îi porunci, cu glas străin. Stai jos și ascultă-mă.

Se așează, îngrijorat.

Chipul ei frumos era înnegurat, îi apăruse între sprâncene o cută.

— M-ai amăgit — îi spuse, îngheţat. Cu ce m-ai amăgit? Și cum?

Tudor bâlbâi ceva. Nu înţelegea. N-o amăgise. N-o înșelase. Nu exista altă femeie. Nici prin gând, nici în vis…

— M-ai amăgit. Și trebuie să-mi spui cum. Altfel, leul nu te-ar fi sfâșiat.

Și peste el veni din nou, ca o năpastă, amintirea nopţii dintâi, noaptea nunţii lor de la Grădina Zoologică, din cușca leu lui bătrân.

Șovăi. Dar nu mai putea s-o mintă. Îi spuse povestea. O copilărie, ce vrei? Altfel, cum te-aș fi avut? Erai atât de in căpăţânată! Iar eu muream de dorul tău. Mi-a fost teamă…pentru amândoi. Cum te puteam expune? Și, la drept vorbind, ce-a ieșit de aici? Am fost și suntem fericiţi. Avem doi copii sănătoși și frumoși. Și deștepţi. Suntem bogaţi. Ai tăi o duc bine. Au casa lor. Eu nu cunosc și n-am cunoscut altă femeie de când ai intrat tu în viaţa mea. Nu există pe pământ vreo altă femeie ca tine. Ce vrei să fac acum? Ce sunt superstiţiile astea? A fost un accident. Leul acela nu e rudă cu acesta. Putea să intre, în hotelul meu, în alte o sută de camere. A nimerit la mine. A nimerit doar…

Le spunea, toate, grăbit, cu sufletul la gură, când dezvinovăţindu-se, când mângâindu-se. Dar ea tăcea. Fără să-l privească.

— Deci m-ai amăgitâi Spuse, din nou. Și ai jurat să nu mă amăgești niciodată. Atâta ţi-am cerut. Doar atât. Nimic altceva. Și te-am încredinţat că voi face la fel.

El începu din nou să peroreze, din ce în ce mai înspăimântat.

Simţea că s-a rupt ceva între ei, ceva ireparabil. Când se oprea ca să-și tragă sufletul, auzea aceleași cuvinte, rostite calm, dar tăios.

— M-ai amăgit. M-ai amăgit. M-ai amăgit. M-ai amăgit.

Nu mai putea vorbi.

Începu să plângă. Plângea acest om tare, care nu mai avusese lacrimi în ochi de la moartea tatălui său. Se rostogoli la picioarele ei. Îi apucă gleznele.

Ea se desprinse. Clipa asta pentru un bărbat care iubește e cumplită. Secunda când simte că ruptura e definitivă. Că fiinţa cealaltă se îndepărtează de el și n-o mai poate opri.

Tudoriţa plecă fără alt cuvânt spre camera copiilor. Tudor rămase prostit, pe covor.

A doua zi, pe la prânz, primi un telefon la birou de la Aneta:

— Domn' vă rog, să nu vă supăraţi că vă deranjez, dar doamna… doamna Tudoriţa… am impresia că a plecat…A plecat de-acasă.

— Unde-a plecat?

— N-a spus… Și-a îmbrăcat rochia ei cea veche… ştiţi dumneavoastră… a îmbrăţișat copiii… l-a lăsat în grija bonei și… Și a plecat.

Nu-i spusese nimic femeii care se ocupa de copii. Nici Anetei. Nici Lucicăi. Nu-l chemase pe șofer.

— N-a trecut pe la poartă — îl informă paznicul. N-am lipsit nicio clipă de la post, vă rog să mă credeţi. N-a intrat și n-a ieșit nimeni.

Tudor împietri.

— O vom găsi, vă asigur — îi spuse ministrul de interne, la care se duse, după două zile (și nopţi) chinuite. Avem o poliţie bună, oricât ar fi ea de criticată. O găsim neapărat.

Era cât pe ce să zică „vie sau moartă", după o veche obişnuinţă, dar îşi înghiţi limba la timp.

— Sigur, cum o identificăm vă dăm de știre. Dar de aici încolo, vă daţi seama, noi nu mai putem să…

— Da, înţeleg, conveni, sec, Tudor. E problema mea…

De altfel, vă rog, în mod special, să nu se intervină în vreun fel, nici faţă de ea, nici faţă de cei la care s-ar afla. Doar să fiu înștiinţat.

Ministrul îi explică unele din metodele cu care se va opera, îi povesti cum se rezolvase un caz asemănător, cu puţină vreme în

urmă; dar mintea bărbatului nu mai era acolo.

Îşi reveni când auzi glasul baritonal al binevoitorului amfitrion evocând posibilitatea unei treceri peste graniţă a dispărutei.

— Credeţi?

— Nu e cu totul imposibil. Mai ales la o persoană care, așa cum mi-aţi descris-o, are un caracter atât de… imprevizibil, nu-i așa…

— Și în cazul acesta?

— A, colaborăm cu Interpolul. Colaborăm bine. Eficient. Dar, deocamdată, pornim de la ipoteza că e încă în ţară.

Îi întinse mâna, afabil;

— Contaţi pe noi. Vă înţeleg. Vă sprijinim necondiţionat. Imediat ce… Stima mea.

După trei săptămâni, în care nu avu parte de nicio știre, niciun semn, iar copiii începuseră să ţipe și în somn „Mama”, „Mama”, Tudor, ajuns o umbră — subţiat, îngălbenit, cu primele fire de păr alb în părul lui bogat — hotărî să ceară ajutorul socrilor.

Poate că prin ţiganii lor…

Întâlnirea fu o catastrofă.

Se puseră amândoi pe bocet. Bătrâna se dădea cu capul de masă, îşi smulgea părul cărunt. Tatăl blestema, înjura lumea, cerul și pământul, îşi cerea moartea.

Când copiii, care mai erau prin casă, începură şi ei să urle, iar vecinii de palier, din bloc, să se adune în faţa ușii, Tudor plecă grăbit, fără bună ziua.

Bătrânul marinar se odihnea într-un hamac spânzurat între doi meri. Era cam bolnav. De ani mulţi, desigur. Nu coborî de-acolo. O bătrânică stafidită, cu broboadă neagră, forfotea pe lângă el. Aduse iute un scaun, o măsuţă ci ștergar, o oală cu vin și două pahare, apoi dispăru, undeva în fundul curţii.

— Ajutoarea mea — glumi falnicul moșneag. Stă cu lumânarea pregătită.

Ascultă neclintit povestea lui Tudor.

Tăcu mult…

Renunţă la lulea.

Spuse, într-un târziu:

— Da, e o chestie serioasă.

— Unde s-o caut? Cum s-o găsesc? Că sunt neom, de când a plecat. Mă prăpădesc. Dumitale pot să-ţi spun. Așa, îmi duc afacerile cum trebuie. Mașina din cap funcţionează. Dar când ajung acasă, simt câteodată, că-mi pierd minţile. Mă mai uit și la copii…

— După câte îmi dau seama, cred că e undeva printre ai ei. Nu în altă ţară. Aici, printre ţigani.

— Cum aici? în București?

— În București, în alt oraș, într-o văgăună, într-un codru des, de unde să știu? Dar pe aici. Dacă nu dorul de tine, copiii o vor aduce înapoi.

— Crezi?

— Zic și eu. Dorul de copii o usucă pe o mamă tânără.

Mai ales că-s și doi. Îi aude și ea ţipând, nu numai tu. Și lupoaica se zbuciumă de moarte dacă i se rătăcesc puii, d-apoi femeia omului…

— Și eu ce să fac?

— Să aștepţi.

— Poliţia e neputincioasă. Nu mi-au spus nici măcar *o* minciună obișnuită, că ar fi dat de-o „pistă”, cum zic ei. Au fotografia Tudoriţei la posturile din toată ţara, la toate graniţele.

Bătrânul strigă după cea cu broboada să-i aducă chibriturile, că vrea să-și aprindă pipa.

Gustară din vinul dulce.

— E Traminer de Alba Iulia — îi atrase atenţia bătrânul. Vezi ce culoare roz are?

Tudor era cât pe-aci să se răstească la el. Asta îl interesa acum? Ce soi e vinul? Nici nu-i simţea gustul.

Marinarul se dădu, totuși, jos din hamac. Greoi. Ajutat de mosafir. Mergea încet. Se așeză pe un scăunel, oftând. Și deodată, limpede:

— O să-ţi spun o prostie. Ia-o ca pe o prostie. Și fă cum crezi.

— Sunt gata să fac orice prostie ca să-mi întorc nevasta acasă. N-are decât să nu mă mai primească lângă ea, să nu-mi dea voie s-o ating, să nu-mi vorbească, dar s-o văd acasă. În casa noastră. S-o știu acolo.

— Ţi-aduci aminte ce-a făcut ea în noaptea aceea de pomină, după ce… După ce v-aţi ridicat de pe podeaua cuștii?

— Mi-aduc aminte de absolut tot ce s-a întâmplat…

A îngenuncheat în faţa leului și i-a vorbit în ţigănește. De aici mi s-a tras nenorocirea.

— Ţi-aminteşti, deci. Ţi-a spus vreodată ce i-a transmis, să zic așa, animalului?

— I-a cerut să mă pedepsească dacă o voi amăgi. Lauzi!

— Aud. Dar, te rog să mă ierţi, mi se pare că s-a și întâmplat ceva… Cam așa ceva?…

— Doar n-o să crezi, acuma, și dumneata, în asemenea prostii!

— Te-am avertizat că-ţi spun o prostie. Cred, nu cred…

Noi nu putem cunoaşte toate câte se întâmplă pe lume. Savanţii au descoperit toate tainele? Măcar a văzut cineva fundul Oceanului și s-a întors să ne spună cum e? Știe careva de pe Pământ ce e în miezul lui? Și doar ne aflăm pe para asta mălăiaţă – de câţi anișori? Ia du-te tu, într-o seară, la leul acela. Vezi dacă mai e acolo, la Băneasa.

— Și ce să-i fac ori să-i spun eu leului, dacă e acolo, în cușca aceea blestemată? Că de la ea mi s-a tras!

— Să te rogi de el să te ierte și să ţi-o aducă înapoi pe Tudoriţa.

— Ei, asta-i bună!

— E nebună. Dar el, leul, cum a trimis un fârtat să te zgârie, tocmai în Africa? Dacă oamenii de la Polul Nord pot comunica între ei cu aceia de la Polul Sud, de ce n-ar avea relaţii, prin telepatie, și leii de la București cu fraţii lor de sânge din Sahara?

— Ca glumă, e bună, nene — rânji Tudor. Foarte bună…

Dar ai uitat, poate, că leul dormea ca mort. Și-a mai dormit, după știinţa mea, toată ziua următoare…

— Dar, tu, când dormi, nu te întâlneşti în vis, uneori cu taică-tu? Care e pe lumea cealaltă, nu aici?

Tudor rămase perplex. El venise după un sfat normal, dar se vede că bătrânul marinar începuse să se ţăcănească. Nu voia să-l supere, firește.

— Bine — acceptă, cu anevoinţă — să mă mai gândesc.

Cred că dacă m-aș duce acolo și aș face ce-mi propui, și m-ar fotografia cineva în clipa aceea, ar lua un premiu internaţional pentru cea mai bună imagine a ridicolului.

— În privinţa asta — spuse scurt, fostul corăbier — îmi pare chiar rău că n-am avut eu aparatul în noaptea nunţii tale. Află că mă pricopseam.

Se întoarse de la poartă:

— Iartă-mă. Mi se pare că am fost cam necuviincios cu dumneata.

Bătrânul râse, strengărește:

— Dragostea zăticnește. Nu-i nimic. Mergi sănătos.

Dar Tudor nu pleca. Își aminti, dureros.

— Nu mi-ai cerut niciodată nimic. Ce pot face eu pentru dumneata? Ce nevoi ai? Ce să-ţi aduc? Cum stai cu banii? Nu te-am întrebat până acum. Rușine să-mi fie.

— Nu mă încearcă nicio nevoie, fiule. Iar ce am îmi prisosește. Poate, la sfârșitul cursei…

— Spune-mi, te rog, orice…

— Aici e totul pregătit. Am un loc de veci, cei ce trebuie să mă îngroape sunt acontaţi… Dar parcă nu m-aș simţi bine în pământ. Știi, viaţa mea a fost marea… Dacă, atunci, nu-ţi va fi greu, aș vrea să fiu aruncat în apă, marinărește. La 10 kilometri de Sulina. Și să se tragă o lovitură de tun. Că am servit cu credinţă. Și să sune trompetul stingerea. Să fie la apusul soarelui. Crezi că ai avea puterea asta?

Tudor puse capul în piept și răspunse înăbușit.

— O am.

— Vezi? – râse, iar bătrânul, cam dogit. Și tușind: pot și eu să fiu puţin ridicol. Data viitoare să vii cu un fotograf. Câștigăm amândoi premiul de care vorbeai.

Ajunse la Băneasa în faptul serii. Se închideau porţile. Nu-i fu greu să intre, totuși. Vizitatori nu mai erau. Paznicul îl rugă, respectuos — pentru bancnota pe care o căpătase – să nu stea, totuși, prea mult.

Leul era acolo. Da, era acolo, chiar leu! *acela.*

Numai că acum, când îl văzu pe Tudor se ridică pe labele dinainte; pe urmă și pe cele de dinapoi.

— Leule — rosti, înfricoșat, Tudor. Iartă-mă, dacă poţi. Uită fapta nemernică prin care mi-am amăgit iubita și te-am batjocorit și pe tine. M-ai pedepsit de două ori: o dată că am fost sfâșiat, poate de un fiu de-al tău. Și a doua oară, că m-ai lipsit de ce am mai bun pe lume și fără de care nu pot trăi.

Ochii leului fulgerau. Coama i se zbârlise. Trânti, furios, coada grea de podea și scoase un răget care cutremură cușca și neliniști toate animalele grădinii.

Paznicul veni în goană.

— Depărtaţi-vă, domnule, vă rog. Cu ce l-aţi enervat? I-aţi aruncat ceva? Doar nu sunteţi copil!

— Nu… nu știu… N-am aruncat nimic — bâigui Tudor.

— Uite că s-a liniștit — spuse paznicul. Au și ei toanele lor… Ca și oamenii, de… Mai staţi? Că în zece minute, chiar trebuie să plecaţi. Vă rog mult!

— Da, da… în zece minute.

Fiara se așezase din nou, cu capul pe labe. Închisese ochii, ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut.

Tudor îl privea înfiorat. Tremura. I se făcuse frig, deși seara era blândă.

Și deodată, îl fulgeră, din partea cealaltă a cuștii, printre zăbrele, o lumină galbenă, intensă.

Era Tudoriţa.

Căzu ca trăsnit.

Când se trezi, ca stătea lângă dânsul la marginea patului, îi ţinea o pungă cu gheaţă pe frunte. Copiii îl priveau nemișcaţi, speriaţi.

Izbucni într-un plâns năvalnic, cu sughiţuri, pe care nu-l putea opri.

Și nici nu voia.

Bătrânul marinar muri în toamna aceea.

Fu trimis în fundul Mării Negre, cu onoruri militare, în prezenţa vice-amiralului flotei române, la exact zece kilometri depărtare de Sulina. Se traseră salve. Fanfara Marinei îi cântă marșul ultim. Și un trompet măiestru sună stingerea, în timp ce Soarele se topea în valuri.

Leul de la Grădina Zoologică se stinse și el iarna, de bătrâneţe. Conducerea Grădinii, după o lungă corespondenţă cu un impresar algerian, schimbă, se pare, trei ursuleţi carpatini pe un leu tânăr, adăugând, se pare, și oarece devize. Fiindcă leii sunt foarte scumpi pe piaţa internaţională.

Când fură duși pentru prima oară la Băneasa, cei doi gemeni apreciară că leul e… drăguţ şi-şi întrebară tatăl dacă nu-i poate băga și pe ei în cușcă, „să se joace «puţin» cu el…

CUPRINSUL

Un cal pentru o femeie…2
Călugărul din vechiul schit…4
Cum trataţi dumneavoastră răceala?...6
A ieșit cu totul altceva…7
Lecţia de zoologie…10
Fata care căuta serviciu…12
Un interesant schimb de inexperienţă…14
Pastel de seară, cu gard…15
Să creștem maimuţe!...16
Cum ies vorbele…18
Cezar și Burebista…19
Unde e Ascona?...21
O plăcere distrugătoare…23
Sub copacul filipinez…25
Grangurul…27
Fetiţa…29
Era vorba de un dosar…30
Ciochinuţa…32
Un roman de vânzare…35
Cel mai puternic om din oraș…37
Reţeta tibetană…39
Salcie, sălcioară…40
Investigaţie pe scară…42
Scorușul din fereastră…44
Industria patimilor…50

Televiziunea belgiană la Ciocaboca…52
Respectul pentru cumul…54
Ce mai e pe la Snagov?...55
Pantofii cu zgărduţă…52
Avertisment pentru o nenorocită…58
Seminar internaţional la Dobrovicioaia…60
Tempera…63
Domnișoarele…68
Podul clătinat…71
Fax și vax…72
De la o bere. la o nuntă…73
Un bărbat și două femei…75
Dezbatere sub nuc…84
Precum pe pământ, așa și-n cei…85
Filomela nu se mărită…87
Radomir și Minodora…89
Lapte cu mac…99
Nu știm ce gândesc leii…113